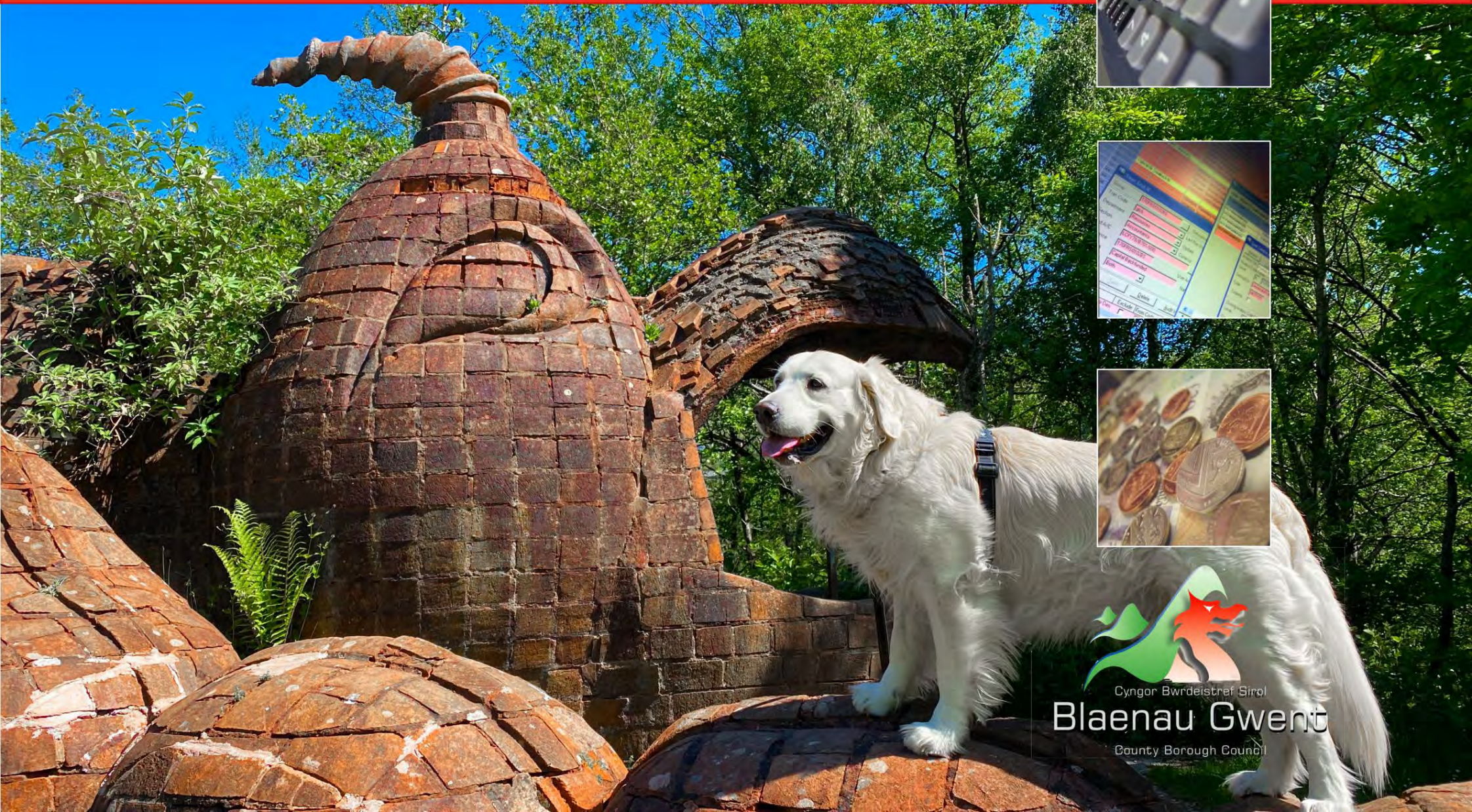

2023/2024

Datganiad o Gyfrifon

Gorffennaf 2025

Cyngor Bwrdeistref Sirol
Blaenau Gwent
County Borough Council

'Creadur Chwedlonol' Gwen Heeney, Parc yr ŷyl, Glyn Ebwy.

Mae Parc yr ŷyl yn ymestyn dros 70 erw o barcdir golygfaol, gwaddol parhaol o ŷyl Ardd Cymru 1992. Mae llawer o gerfluniau a nodweddion gwreiddiol o'r digwyddiad yn parhau (gan gynnwys 'Creadur Chwedlonol' Gwen Heeney) sy'n rhoi cipolwg i ymwelwyr ar ei orffennol bywiog.

Ymhlith ei uchafbwyntiau hamdden mae Gwarchodfa Tylluanod, sy'n darparu profiad unigryw i selogion bywyd gwylt.

Mae'r parc hefyd yn cynnwys coetiroedd tawel a dau lyn prydferth, sy'n fannau poblogaidd i bysgotwyr lleol a chariadon natur fel ei gilydd.

Cynnwys

Cynnwys

Cynnwys	Rhif y Dudalen
Talfyriadau a Thermau a Ddefnyddir	i - ii
Adroddiad Naratif	1
Datganiad o Gyfrifoldebau	14
Adroddiad yr Archwilydd	15
<i>Y Datganiad o Gyfrifon</i>	
<i>Y Datganiadau Ariannol Craidd</i>	
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	iii ood
Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	20
Taflen Gydbwysedd	22
Datganiad Llif Arian Parod	23
<i>Y Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol Craidd</i>	
1. Polisiâu Cyfrifyddu	24
2. Effaith newidiadau mewn Polisiâu Cyfrifyddu, Amcangyfrifon Cyfrifyddu a Gwallau	32
3. Safonau Cyfrifyddu a Gyhoeddwyd ond heb eu Mabwysiadu Eto	32
4. Rhagdybiaethau a Wnaed am y Dyfodol a Phrif Ffynonellau Eraill o Ansicrwydd Amcangyfrif	33
5. Dyfarniadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu	35
6. Digwyddiadau Ar ôl y Cyfnod Adrodd	35
<i>Nodiadau i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr</i>	
7. Dadansoddiad o Wariant a Chyllid	35
8. Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	41

Cynnwys (Parhad)

Rhif y Dudalen

9. Gwariant Gweithredu Arall	42
10. Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	42
11. Incwm a Gwariant yr Asiantaeth	43
12. Cynlluniau Partneriaeth o dan Adran 33 o Ddeddf y GIG (Cymru) 2006	44
13. Lwfansau Aelodau	45
14. Tâl Swyddogion	45
15. Buddion Terfynu a Phecynnau Ymadael - Costau i'r Awdurdod	48
16. Buddion Terfynu a Phecynnau Ymadael - Achosion	49
17. Ffioedd Archwilio Allanol	49
18. Trethi Annomestig Cenedlaethol	50
19. Treth y Cyngor	51
20. Rhagdybiaethau a Gofynion	51
21. Grantiau a Chyfraniadau	52
22. Partïon Cysylltiedig	55
<i>Nodiadau i'r Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn</i>	
23. Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	60
24. Addasiadau Rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Ariannu o dan Ddarpariaethau Statudol	61
<i>Nodiadau i'r Fantolen</i>	
25. Eiddo, Peiriannau ac Offer	64
26. Asedau Treftadaeth	71
27. Lesddaliadau	73
28. Buddsoddiadau Anghyfredol	74
29. Dyledwyr Anghyfredol	75

Cynnwys (Parhad)

Rhif y Dudalen

30. Cydgrynhoi Ysgolion mewn Cyfrifon Endid Sengl

76

31. Buddsoddiadau Cyfredol

77

32. Rhestrau Eiddo

78

33. Dyledwyr Cyfredol

78

34. Credydwyr Cyfredol

81

35. Darpariaethau, Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Amodol

81

36. Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill

84

37. Offerynnau Ariannol

85

38. Natur a Graddfa'r Risgiau sy'n Codi o Offerynnau Ariannol

87

39. Buddion Ôl-Gyfflogaeth – Cynlluniau Cyfraniadau Diffiniedig (Athrawon)

90

40. Buddion Ôl-Gyfflogaeth – Cynlluniau Buddion Diffiniedig (Taliadau Dewisol LGPS a TPS)

91

41. Cronfeydd Wrth Gefn

99

Nodiadau ar y Llif Arian

42. Cysoni'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau â Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu

107

43. Dadansoddiad o Symiau Prif Ddosbarthiadau o Dderbyniadau Arian Parod Gros a Thaliadau Arian Parod Gros

107

44. Arian Parod ac Arian Cyfwerth

108

Nodiadau Eraill

45. Gweithrediadau ar y Cyd - Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue

111

46. Trefniadau ar y Cyd - Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd

114

47. Trefniadau ar y Cyd - Eraill

117

48. Cytundeb Menter ar y Cyd - Rheilffordd Dyffryn Ebwy

118

49. Ymddiriedolaethau Elusenol

119

Talfyriadau a Thermau a Ddefnyddir

Byrfoddau a Thermau a Defnyddir

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Talfyriadau a Thermau a Ddefnyddir yn y Datganiad o Gyfrifon

AEF	Cyllid Allanol Agregaidd	GJRC	Pwyllgor Cofnodion ar y Cyd Gwent
ALT	Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin	GMIRS	Datganiad Symudiadau Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn
AW	Archwilio Cymru	GMP	Pensiwn Isafswm Gwarantedig
BS	Taflen Gydbwysedd	GTU	Uned Drafnidiaeth Gwent
BHAP CT	Ymddiriedolaeth Elusennol Ty a Pharc Bedwelty	GWICES	Gwasanaeth Offer Cymunedol Integredig Gwent Gyfan
GOFAL	Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbrisio	CThEM	Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi
CBC	Cyngor Bwrdeistref Sirol	HMT	Trysorlys Ei Fawrhydi
CC	Cyngor Dinas neu Sir	HRA	Cyfrif Refeniw Tai
CCP	Rhaglen Newid Cydweithredol	IAS	Safon Gyfrifyddu Ryngwladol
CCRCD	Bargen Ddinesig Rhanbarth Dinas Caerdydd	TGCh	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu
CDS	Cyfnewid Diffyg Credyd	IFRS	Safon Adrodd Ariannol Ryngwladol
CIES	Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	IPSAS	Safon Gyfrifyddu Sector Cyhoeddus Rhyngwladol
CIPFA	Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth	ISB	Cyllideb Ysgolion Unigol
CPFA	Cyfrifydd Cyllid Cyhoeddus Siartredig	JVA	Cytundeb Menter ar y Cyd
-----	Mynegai Prisiau Defnyddwyr	LASAAC	Pwyllgor Ymgynghorol Cyfrifon Awdurdod Lleol (Yr Alban)
DRC	Cost Amnewid Dibrisiedig	LGPS	Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
EAS	Gwasanaeth Cyflawniad Addysg (ar gyfer De-ddwyrain Cymru)	LLP	Partneriaeth Atebolrwydd Cyfyngedig
AEE	Ardal Economaidd Ewropeaidd	LMS	Rheolaeth Leol Ysgolion
EFA	Dadansoddiad Gwariant a Chyllid	LOBO	Opsiwn y Benthyciwr Opsiwn y Benthyciwr
EFTA	Cymdeithas Masnach Rydd Ewrop	MIRS	Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn
UE	Undeb Ewropeaidd	MMI	Yswiriant Cydfuddiannol Trefol
EUV	Gwerth Defnydd Presennol	MRICS	Aelod o Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig
FRS	Safon Adrodd Ariannol	MRP	Darpariaeth Refeniw Isafswm
FSS	Datganiad Strategaeth Ariannu	MTFS	Strategaeth Ariannol Tymor Canolig
FTSE	Cyfnewidfa Stoc Financial Times	GIG	Gwasanaeth Iechyd Cenedlaethol
GBS	Taflen Gydbwysedd Grŵp	NNDR	Trethi Annomestig Cenedlaethol
GCIES	Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp	-----	Gwerth Presennol Net
GGCJC	Pwyllgor Cyd-Amlosgi Gwent Fwyaf	NRW	Cyfoeth Naturiol Cymru

Talfyriadau a Thermau a Ddefnyddir yn y Datganiad o Gyfrifon

PPE	Eiddo, Peiriannau ac Offer
PWLB	Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus
REFCUS	Gwariant Refeniw a Ariennir o Gyfalaf o dan Statud
RICS	Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig
_____	Mynegai Prisiau Manwerthu
RSG	Grant Cymorth Refeniw
SCR	Cyfradd Cyfraniad Safonol
SeRCoP	Cod Ymarfer Adrodd Gwasanaeth
SEWSPG	Grŵp Cynllunio De-ddwyrain Cymru
SPA	Oedran Pensiwn y Wladwriaeth
SRS	Gwasanaethau Adnoddau a Rennir
SSP	Tâl Salwch Statudol
STCA	Absenoldebau Tymor Byr (Cronnol) â Digollediad
STRGL	Datganiad o Gyfanswm yr Enillion a'r Colledion Cydnabyddedig
SVWS Cyf.	Gwasanaethau Gwastraff Dyffryn Silent Cyf
TPS	Cynllun Pensiwn Athrawon (<i>hefyd</i> : uTPS)
GAAP y DU	Egwyddorion (a/neu Arferion) Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig
DUGN	Nodiadau Canllaw'r Deyrnas Unedig (RICS)
UKVS	Safonau Prisio'r Deyrnas Unedig (RICS)
uTPS	Cynllun Pensiwn Athrawon Heb ei Ariannu (<i>hefyd</i> : TPS)
TAW	Treth Ar Werth
SAC	Swyddfa Archwilio Cymru
WG	Llywodraeth Cymru
LAPIO	Rhaglen Gweithredu Gwastraff ac Adnoddau
WTO	Sefydliad Masnach y Byd

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Adroddiad Naratif

Adroddiad Naratif

Adroddiad Naratif

1. Cyflwyniad

Diben yr Adroddiad Naratif hwn yw cynnig canllaw i'r cyd-destun y mae'r Awdurdod yn gweithredu ynddo, rhoi trosolwg o'r materion pwysigaf sy'n effeithio ar y Cyfrifon, amlinellu'r newidiadau yn y polisiau cyfrifyddu a gymhwyswyd wrth baratoi'r Cyfrifon ac egluro sefyllfa ariannol gyffredinol yr Awdurdod.

Mae'r datganiadau ariannol yn cwmpasu'r cyfnod 1 Ebrill 2023 i 31 Mawrth 2024 ac fe'u paratowyd yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023/2024 (y Cod), a gyhoeddwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA).

Mae symiau yn y Cyfrifon hyn wedi'u talgrynnu a'u cyflwyno i'r mil o Buntoedd agosaf (£000), ac eithrio lle mae angen datgelu i'r Bunt agosaf i gynorthwyo cyflwyniad a dealltwriaeth.

2. Cefndir - Effaith yr Hinsawdd Economaidd Bresennol ar yr Awdurdod a'r Gwasanaethau y mae'n eu Darparu

Parhaodd y sefyllfa economaidd yn bryder mawr wrth i argyfwng costau byw barhau i mewn i 2023. Er bod chwyddiant yn gostwng yn araf, parhaodd yn uchel; roedd setliadau cyflog yn uwch na'r disgwyl; a chynyddodd costau cyfleustodau yn sylweddol. Mae'r ffactorau hyn yn parhau i roi pwysau ar gyllidebau dros y tymor byr i ganolog.

Roedd setliad Refeniw cyffredinol Llywodraeth Cymru (LIC) ar gyfer 2023/2024 yn gadarnhaol gyda chynnydd o 6.5% mewn Cyllid Allanol Agregedig (£8.5m). Fodd bynnag, roedd effaith chwyddiant prisiau cyffredinol ynghyd â phrisiau ynni sy'n codi'n sydyn a chostau cyflog uwch yn sylweddol ac arweiniodd at fwlch cyllidebol o £7.2m. Roedd y gyllideb y cytunwyd arni yn cynnwys cynnydd o 4% i gyllidebau ysgolion a chynnydd o 3.45% yn y Dreth Gyngor. Yn ogystal, cymeradwyodd y Cyngor £3m o doriadau cyllidebol ac effeithlonwydd a chymhwysio £4.26m o gronfeydd wrth gefn penodol.

Mae'r Cyngor yn wynebu heriau ariannol sylweddol dros y 5 mlynedd nesaf, gyda'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolog yn nodi bwlch ariannu o £13.7m (ym mis Chwefror 2025).

3. Cefndir - Digwyddiadau Arwyddocaol

Cyn cwblhau'r Cyfrifon, digwyddodd y digwyddiadau arwyddocaol canlynol a gafodd effaith ar y datganiadau ariannol eu hunain neu'r amgylchedd y mae'r Awdurdod yn gweithredu ynddo:

3.1 Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, mae'r Rheolwr Archwilio a Risg wedi dod i'r casgliad bod system rheolaeth fewnol Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent yn ystod blwyddyn ariannol 2023/2024 yn gweithredu i lefel sy'n rhoi sicrwydd rhesymol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd cyffredinol fframwaith llywodraethu, rheoli risg a rheolaeth y sefydliad. Fodd bynnag, cydnabyddir hefyd fod angen mwy o sylw i systemau sy'n gysylltiedig â chontractau a systemau corfforaethol yn ystod 2024/2025 i sicrhau nad yw'r canfyddiadau sy'n ymwneud â'r meysydd hyn yn cael eu lledaenu'n ehangach.

3.2 Gwasanaethau Gwastraff Dyffryn Silent Cyf.

Ar 1 Mai 2023, rhoddodd Silent Valley Waste Services Ltd. y gorau i fasnachu a chymerodd y Cyngor gyfrifoldeb ar gyfer holl asedau a rhwymedigaethau'r Cwmni.

Mae cyfrifon endid sengl y Cyngor yn adlewyrchu unrhyw falansau a thrafodion sylweddol neu berthnasol gyda Silent Valley Waste Services Ltd. hyd at 31 Mawrth 2024.

3.3 Benthyciad Seilwaith Rheilffordd Dyffryn Ebwy

Ym mis Mawrth 2021 cytunodd y Cyngor i dderbyn benthyciad di-log gwerth £70 miliwn gan Lywodraeth Cymru i fwrw ymlaen â gwaith seilwaith ar brosiect Rheilffordd Dyffryn Ebwy. Roedd derbyn y benthyciad yn amodol ar ddatblygu a derbyn cytundeb pedair rhan rhwng Cyngor Blaenau Gwent, Llywodraeth Cymru, Trafnidiaeth Cymru a Thrafnidiaeth Cymru (Rheilffyrdd). Llofnodwyd y cytundeb hwn gan bob parti erbyn mis Medi 2021, gyda'r benthyciad i'w ad-dalu dros gyfnod o 50 mlynedd ar ôl diwedd y gwaith seilwaith a drefnwyd yn 2024/2025. Er mwyn cwrrd ag ad-daliadau'r benthyciad, bydd y Cyngor yn derbyn Ffi Datblygu Asedau gwarantedig gan Trafnidiaeth Cymru (Rheilffyrdd) yn flynyddol.

3.4 Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue

Yn 2019, llofnododd y Cyngor Gytundeb Menter ar y Cyd (JVA) gyda Llywodraeth Cymru ar gyfer datblygu unedau busnes yn Lime Avenue, Glynebwy. Darparwyd cyllid ar gyfer y datblygiad hwn gan Lywodraeth Cymru, WEFO a'r Cyngor, gyda mwyafrif y manteision ariannol a ddeilliodd o'r datblygiad yn disgyn i Lywodraeth Cymru yn unol â chyfran y cyllid a ddarparwyd.

Yn dilyn cwblhau'r datblygiad ac adolygiad o delerau'r contract gwreiddiol (a chytundebau atodol), penderfynwyd y dylid trin y JVA hwn fel Gweithrediad Ar y Cyd, gyda chyfrifon y Cyngor yn cynnwys dim ond ei gyfran o drafodion a balansau. Gellir gweld crynodeb o'r trafodion hyn yn y datgeliad Gweithrediadau Ar y Cyd - Cytundeb Menter Ar y Cyd Lime Avenue (*nodyn 45*).

Mae gan y Cyngor yr opsiwn o brynu Cyfran Cyfalaf Llywodraeth Cymru ar unrhyw adeg. Fodd bynnag, ar ddyddiad y Fantolen (31 Mawrth 2024) gosododd y JVA rwymedigaeth ar y Cyngor i brynu Cyfran LIC 20 mlynedd ar ôl llofnodi'r cytundeb gwreiddiol (h.y. ym mis Medi 2039), i'r graddau nad oedd y Cyngor wedi gwaredu'r holl asedau neu unrhyw rai ohonynt erbyn yr adeg honno. Mae telerau'r JVA yn nodi gwerth y Gyfran Cyfalaf ar unrhyw adeg dros y cyfnod o 20 mlynedd, sef naill ai gwerth llawn y grant a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru neu Werth Marchnad unedau heb eu gwerthu. Felly, mae rhwymedigaeth wedi'i chynnwys ym Mantolen y Cyngor mewn perthynas â'r gofyniad i brynu Cyfran Cyfalaf Llywodraeth Cymru. Ar 31 Mawrth 2024 mae hyn wedi'i gynnwys am £9.036m, sef gwerth y grant a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ar y dyddiad hwnnw (31 Mawrth 2023: £4.492m).

3.5 Digwyddiadau Ar ôl y Dyddiad Adrodd

Ar 18 Mawrth 2025, llofnodwyd trydydd cytundeb atodol rhwng Llywodraeth Cymru a Chyngor Blaenau Gwent mewn perthynas â Chyd-fenter Lime Avenue. Diwygiodd y cytundeb atodol hwn y telerau a'r broses ar gyfer gwaredu unrhyw asedau sy'n weddill ar 29 Medi 2039, a dileu'r gofyniad i'r Cyngor brynu cyfran cyfalaf Llywodraeth Cymru ar y pryd. O ganlyniad, o ddyddiad y cytundeb ymlaen, nid oes rhaid i'r Cyngor gynnwys y rhwymedigaeth hon yn ei gyfrifon mwyach.

Gan nad yw'r cytundeb atodol yn weithredol tan fis Mawrth 2025, mae hyn wedi'i drin fel digwyddiad nad yw'n addasu ar ôl y dyddiad adrodd ac mae'r rhwymedigaeth o £9.036m yn parhau yn y cyfrifon ar gyfer 2023/2024. Ar 31 Mawrth 2025, bydd y rhwymedigaeth hon wedi'i dileu.

4. Crynodeb o'r Allbwn

4.1 Refeniw

At ei gilydd, mae'r cyfrifon rheoli wedi nodi tanwariant o £3.2m ar ôl cyfraniadau net i gronfeydd wrth gefn penodol o £1.4m ac mae hyn wedi lleihau'r swm gofynnol o gronfeydd wrth gefn penodol i gydbwyso'r gyllideb i £0.8m.

Mae'r sefyllfa ffafriol oherwydd:

- Lefelau sylweddol o staff gwag a throsiant staff ar draws yr holl wasanaethau;
- Defnyddio cyllid grant i ddisodli gwariant craidd er mwyn sicrhau bod grantiau'n cael eu defnyddio i'r eithaf;
- Mae nifer y bobl sy'n manteisio ar Gynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor yn is na'r disgwyl;
- Casglu Treth y Cyngor yn well na'r disgwyl; a
- Nid yw'r Gronfa Trawsnewid a'r gyllideb Wrth Gefn Chwyddiant yn cael eu defnyddio yn ystod y flwyddyn.

Nodwyd nifer o bwysau cyllidebol yn ystod y flwyddyn ariannol ac mae'r rhain wedi cael eu rheoli o fewn y gyllideb gyffredinol.

Mae rhagor o fanylion i'w gweld yn yr adroddiad Alldro Dros Dro i'r Cabinet ym mis Medi 2024.

4.2 Prifddinas

Cyfanswm y gwariant cyfalaf yn 2023/2024 oedd £60.157m gan gwmpasu ystod o brosiectau gan gynnwys Unedau Busnes a Diwydiannol, y Rhwydwaith Priffyrdd, Ysgolion a'r Prosiect Seilwaith Rheilffyrdd.

Mae'r sefyllfa alldro yn nodi tanwariant yn erbyn cymeradwyaethau yn ystod y flwyddyn o £166,000, yn ymwneud yn bennaf â 2 gynllun:

- Cynllun Grantiau Bach Cynnig Gofal Plant, oherwydd y nifer isel sy'n manteisio ar grantiau; a
- Dyraniad craidd 20 mya, y cynllun yn cael ei gyflawni o fewn y cymeradwyaeth ariannu.

4.3

Cronfeydd Wrth Gefn

Cynyddodd cyfanswm balansau'r Gronfa Wrth Gefn Defnyddiadwy £2.174m yn ystod 2023/2024. Roedd hyn yn bennaf o ganlyniad i sefydlu cronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi yn gysylltiedig â Saffle Gwastraff Silent Valley, gan ddefnyddio symiau a ddelid yn flaenorol gan Silent Valley Waste Services Ltd. a drosglwyddwyd i'r Cyngor ym mis Mai 2023.

5. Allbwn Gwariant Refeniw a Chyllid

5.1 Allyriadau 2023/2024

Mae'r tabl canlynol yn cysoni'r gwariant gwasanaeth net a adroddwyd ar sail statudol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr â'r alldro net fel yr adroddwyd i'r rheolwyr yn ystod y flwyddyn. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid ynghyd â'r nodiadau cysylltiedig yn rhoi manylion am yr addasiadau a wnaed wrth gysoni rhwng y cyfrifon statudol a rheoli. Mae'r tabl hefyd yn nodi gwariant gwasanaeth net yr Awdurdod (fel yr adroddwyd i'r rheolwyr) o'i gymharu â'r gyllideb ar gyfer y flwyddyn.

Gwariant Gwasanaeth o'i gymharu â'r Gyllideb	2023/2024					
	CIES Net	Cod Cyfrifyddu	Cyllid a	Allbwn Net	Cyllideb Ddiwygiedig	Amrywiant:
	Gwariant	Addasiadau	Sail Gyfrifo	- Rheolaeth		Niweidiol /
	£000	£000	£000	Cyfrifon	£000	(Ffafriol)
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Portfolio/Pwyllgor:						
Gwasanaethau Corfforaethol	25,823	(9,643)	(77)	16,103	18,074	(1,971)
Addysg *	12,860	58,572	1,393	72,825	73,573	(748)
Amgylchedd	26,511	13,177	(5,727)	33,961	34,572	(611)
Adfywio a Datblygu Economaidd	(3,522)	851	4,327	1,656	1,979	(323)
Gwasanaethau Cymdeithasol	51,836	1,707	496	54,039	54,392	(353)
Trwyddedu	134	15	7	156	150	6
Cynllunio	298	868	32	1,198	1,543	(345)
Is-gyfanswm:	113,940	65,547	451	179,938	184,283	(4,345)
Addysg - Gwariant Ysgol **	64,841	(54,230)	(9,567)	1,044	0	1,044
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd ***	(12)	67	(55)	0	0	0
Cyfanswm:	178,769	11,384	(9,171)	180,982	184,283	(3,301)

*: Mae addysg yn cyfeirio at swyddogaethau addysg canolog a thrafodion nad ydynt yn ymwneud ag ysgolion.

**: Addysg - Mae Gwariant Ysgolion yn cyfeirio at drafodion ariannol sy'n gysylltiedig yn benodol â sefydliadau ysgolion.

***: Mae Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn cyfeirio at gyfraniadau'r Awdurdod at gostau refeniw a chyfalaf, fel y'u dosrannwyd yn unol â thelerau'r trefniant ar y cyd.

5.2

Effaith Chwyddiant ar Wariant Refeniw

Roedd chwyddiant prisiau defnyddwyr ym mis Ebrill 2024 yn 3.2%, ar ôl gostwng yn ystod y flwyddyn o uchafbwynt o 10.1% ym mis Ebrill 2023. Ysgogwyd y lefelau uwch na'r rhagolygon yn bennaf gan gostau ynni uchel, prisiau tanwydd a chwyddiant nwyddau byd-eang. Amrywiodd chwyddiant yn ystod 2024/25 gan ostwng i 1.7% ym mis Medi 2024 (islaw'r targed o 2% a osodwyd gan Fanc Lloegr) cyn cynyddu eto i 3% ym mis Ionawr 2025.

Mae effaith pwysau chwyddiant ar yr Awdurdod yn amrywio yn ôl meysydd penodol o wariant. Mae llawer o wariant yr Awdurdod yn ymwneud â chostau gweithwyr gyda chynnydd o 1% mewn costau gweithwyr yn cyfateb i tua £1.2m. Mae codiadau cyflog diweddar wedi bod yn llawer uwch nag a ddisgwyliwyd yn flaenorol, gan ychwanegu at y pwysau ar gyllidebau llywodraeth leol.

Fel rhan o ymateb parhaus Banc Lloegr i fynd i'r afael â chwyddiant, cynhaliodd y Pwyllgor Polisi Ariannol (MPC) Gyfradd y Banc ar 5.25% drwy gydol 2023/2024.

Gostyngodd y Pwyllgor Polisi Ariannol y gyfradd banc ymhellach yn ystod 2024/2025, i 5% ym mis Awst a 4.75% ym mis Tachwedd ac mae'n parhau i adolygu cyfraddau yn unol â'u hasesiad o'r rhagolygon economaidd a gallant gymhwyso cynnydd neu ostyngiad pellach mewn cyfraddau llog er mwyn rheoli chwyddiant.

At ei gilydd, bydd cynnydd mewn prisiau y mae'r Awdurdod yn caffael nwyddau a gwasanaethau amdanynt (yn fwy na'r incwm cysylltiedig o ffioedd a thaliadau neu grantiau llywodraeth gyffredinol) yn cael effaith andwyol ar ystod eang o wasanaethau.

5.3

Ffynonellau Ariannu

Mae mwyafrif gwariant yr Awdurdod yn cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru, drwy Grant Cymorth Refeniw, Grantiau Penodol a Heb eu Neilltuo ac Ardrethi Annomestig.

Ar gyfer 2023/2024, cynyddodd Cyllid Allanol Agreg (wedi'i addasu ar gyfer trosglwyddiadau) 6.5% o'i gymharu â 2022/2023, sy'n is na chynnydd cyfartalog Awdurdod Unedol Cymru o 7.9% (*ffynhonnell: Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol (Rhif 1) 2023-24 (Setliad Terfynol - Cynghorau) - Tabl 1a.*).

Ar gyfer 2024/2025, cynyddodd Cyllid Allanol Agreg (wedi'i addasu ar gyfer trosglwyddiadau) 2.8% o'i gymharu â 2023/2024, sy'n is na chynnydd cyfartalog Awdurdod Unedol Cymru o 3.3% (*ffynhonnell: Adroddiad Cyllid Llywodraeth Leol (Rhif 1) 2024-25 (Setliad Terfynol - Cynghorau) - Tabl 1a.*).

Mae cynnydd o 1% yn lefelau Cyllid Allanol Agreg (AEF) yn cynrychioli cyllid ychwanegol o tua £1.4m, sy'n cyfateb i 0.45% o gyfanswm cyllid yr Awdurdod. Mewn termau real, mae'r cynnydd hwn yn cael ei leihau gan effaith chwyddiant.

Mae lefel yr incwm buddsoddi sydd ar gael i'r Awdurdod wedi cynyddu o ganlyniad i gyfraddau llog uwch, ond mae hyn wedi'i wrthbwysu i ryw raddau gan y cynnydd mewn treuliau llog ar fenthycia.

I grynhoi, mae'r cyfuniad o gyfraddau llog uchel, cyllid grant rheoledig a'r ansicrwydd a achosir gan brisiau cynyddol yn creu amgylchedd lle mae pwysau parhaus i gynnal rheolaeth ar gostau.

6. Allbwn Gwariant Cyfalaf a Chyllid

Gwariant Cyfalaf

Yn ystod y flwyddyn, cyfanswm y gwariant cyfalaf oedd £60.157m, cynnydd o £12.567m o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, yn bennaf oherwydd gwariant cynyddol ar brosiectau Ysgolion Band B a Rheilffordd Dyffryn Ebwy.

Mae'r prif eitemau gwariant, wedi'u categorioeddio yn ôl math o gynllun, wedi'u nodi yn y tabl isod.

Gwariant Cyfalaf yn ôl Cynllun	2023/2024		2022/2023	
	£000	£000	£000	£000
Rhaglen Seilwaith Rheilffyrdd	30,059		28,967	
Ysgolion a Sefydliadau Addysg	11,422		5,955	
Cynlluniau Adfywio	5,147		2,245	
Cynlluniau Rhwydwaith Ffyrdd a Chynlluniau Cynnal a Chadw	3,950		1,806	
JVA Rhodfa Lime	4,544		1,724	
Cynlluniau Dechrau'n Deg	551		1,524	
Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion	559		1,131	
Gwasanaethau Cymdeithasol Plant	40		1,004	
Tai Cyffredinol	962		849	
Eiddo Corfforaethol	148		843	
Rheoli Gwastraff	1,089		630	
Lesddaliadau Cyllid	0		329	
Unedau Diwydiannol	250		246	
Cynlluniau Hamdden	393		152	
Bargen y Ddinas	0		98	
Adfywio Canol Tref	855		68	
Arall	188		19	
Cyfanswm:		60,157		47,590

Mae rhagor o fanylion am wariant cyfalaf wedi'u cynnwys yn nodiadau 25.2, 25.3 a 25.5 y Datganiad Craidd.

Cyllido Gwariant Cyfalaf

Ariannwyd cyfanswm gwariant cyfalaf o £60.157m gan fenthyciadau gan awdurdodau lleol (£36.742m), grantiau (£23.139m), derbyniadau cyfalaf (£0.093m) a chyfraniadau refeniw (£0.183m).

7. Arian Wrth Gefn, Darpariaethau a Chronfeydd Wrth Gefn

7.1 Argyfyngau

Datgelir nifer o rwymedigaethau amodol mewn perthynas â materion lle mae digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl i'r Awdurdod na fydd ei bodolaeth ond yn cael ei chadarnhau gan ddigwyddiad neu fel arall digwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr Awdurdod, lle nad yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau neu lle na ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy. Ar gyfer 2023/2024, mae datgeliadau'n cwmpasu:

- Hawliadau ac atebolrwydd rhedeg allan Yswiriant Cydpuddiannol Trefol o dan y Cynllun Trefniant;
- Gwarantau ac indemniadau i Tai Calon yn deillio o drosglwyddo stoc tai;
- Hawliadau iawndal Rhan 1 sy'n deillio o brosiectau gwaith cyhoeddus;
- Gwarantau i Gronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) rhag ofn na fydd rhwymedigaethau pensiwn yn cael eu setlo gan Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin; a
- Rhwymedigaethau bosibl a all godi yn dilyn penderfyniadau'r llysoedd mewn perthynas â gweithredoedd penodol yr Awdurdod yn y gorffennol.
- Rhwymedigaethau bosibl a all godi ond nad oes unrhyw hawliadau wedi'u cyflwyno ar eu cyfer eto.

Nid oes unrhyw asedau wrth gefn wedi'u nodi.

Nid yw'n bosibl rhoi gwerth ar y rhwymedigaethau amodol hyn, a allai neu na allai grisialu ar ryw adeg yn y dyfodol. Os bydd y materion hyn a'r symiau dan sylw yn dod yn fwy sicr, bydd y driniaeth gyfrifyddu briodol yn cael ei chymhwyso a chodir taliadau perthnasol ar y datganiadau cyfrifyddu.

Mae rhagor o fanylion am rwymedigaethau amodol i'w gweld yn nodyn 35.3.

7.2 Darpariaethau

Mae lefel y darpariaethau a gedwir gan yr Awdurdod yn amrywio bob blwyddyn mewn perthynas â lefel y rhwymedigaethau a nodwyd. Cyfanswm y darpariaethau a gedwir gan yr Awdurdod ar ddechrau'r flwyddyn oedd £6.346m (*wedi'i ail-ddatgan i gynnwys darpariaeth ar gyfer Rheoli Trwytholchion yn Safle Gwastraff Dyffryn Silent*), gan gynyddu £2.013m i £8.359m yn ystod 2023/2024. Roedd hyn yn bennaf oherwydd sefydlu darpariaeth ar gyfer rhwymedigaethau ôl-ofal yn Safle Gwastraff Dyffryn Silent a chynnydd mewn rhwymedigaethau a nodwyd mewn perthynas â hawliadau cyflog cyfartal, wedi'u gwrthbwysu gan ostyngiadau yn y symiau a gedwir ar gyfer yswiriant.

Mae'r holl ddarpariaethau wedi'u hasesu i adlewyrchu taliadau a wnaed yn eu herbyn yn ystod y flwyddyn ariannol ac maent wedi'u cynyddu neu eu lleihau yn unol â'r rhwymedigaethau disgwyliedig sy'n weddill.

Dangosir manylion symudiadau darpariaethau unigol yn nodyn 35.2 i'r Datganiadau Craidd.

7.3 Cronfeydd Wrth Gefn

Mae symudiadau ar gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy wedi'u manylu yn nodyn 41 i'r Datganiadau Craidd. Cyfanswm y cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy oedd £60.690m ar 31 Mawrth 2023, gan gynyddu £2.174m i £62.864m ar 31 Mawrth 2024:

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy Agreg - symudiad o flwyddyn i flwyddyn	2022/2023 2023/2024 (Cynnydd) / Gosyngiad			
	£000	£000	£000	%
Cronfa'r Cyngor	(12,910)	(13,072)	(162)	1.25
Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	(33,877)	(35,610)	(1,733)	5.12
Cronfeydd Cyfalaf Defnyddiadwy	(13,903)	(14,182)	(279)	2.01
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	(60,690)	(62,864)	(2,174)	3.58

Dros y flwyddyn ariannol, mae Cronfa Gyffredinol Cronfa'r Cyngor wedi cynyddu £0.162m (+1.25%), o £12.910m i £13.072m. Roedd hyn oherwydd:

- rheoli'r warchodfa yn unol â pholisïr Awdurdod o gynnal Cyffredinol Cronfeydd wrth gefn ar lefel darged o leiaf 4% o Wariant Alldro Refeniw; a
- defnyddio'r gronfa wrth gefn i barhau â'r cynllun talu uniongyrchol am brydau ysgol am ddim yn ystod gwylliau haf yr ysgol yn 2023 yn dilyn terfynu cyllid Llywodraeth Cymru.

Mae'r cynnydd o flwyddyn i flwyddyn o £2.174m yn y Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy (Cronfa'r Cyngor, Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd a Chronfeydd Wrth Gefn Cyfalaf Defnyddiadwy) yn ganlyniad i nifer o ffactorau, gan gynnwys:

- yr adolygiad o gronfeydd wrth gefn a balansau yn unol â'r tanwariant cyllidebol i sicrhau eu bod yn ddigonol i gefnogi cydnheredd ariannol y cyngor yn y tymor byr, canolig a hir;
- derbyn grantiau penodol ychwanegol yn ystod y flwyddyn i'w defnyddio i gyflawni'r canlyniadau gwasanaeth perthnasol o 2024/2025 ymlaen; a
- sefydlu cronfa wrth gefn wedi'i chlustnodi sy'n gysylltiedig â Safle Gwastraff Silent Valley, gan ddefnyddio symiau a ddelid yn flaenorol gan Silent Valley Waste Services Ltd. a drosglwyddwyd i'r Cyngor ym mis Mai 2023.

Mae sefydlu, cadw a defnyddio cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi yn destun adolygiad yn ystod y flwyddyn yn unol â Phrotocol Rheoli Cronfeydd Wrth Gefn yr Awdurdod sy'n seiliedig ar asesiad risg.

Effaith Diffyg Pensiwn ar Gronfeydd Wrth Gefn

Mae'r Awdurdod yn dal cyfanswm o £62.864m o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy ar 31 Mawrth 2024 (*£60.690m ar 31 Mawrth 2023*). Byddai effaith cymhwyso'r diffyg net yn y gronfa pensiwn o £100.988m i gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy'r Awdurdod yn ddiffyg o £38.124m (*2022/2023: roedd y diffyg pensiwn o £74.858m yn fwy na'r cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy o £14.168m*).

Fodd bynnag, mae'r diffyg hwn yn dibynnu ar nifer o ffactorau megis perfformiad buddsoddi a buddion ymdeol sy'n daladwy. Mae cyllid hirdymor Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei drin dros nifer o flynyddoedd trwy newidiadau graddol i gyfraniadau cyflogwyr. O ganlyniad, ni fyddai'r cyfanswm rhwymedigaeth yn codi mewn un flwyddyn ariannol. Mae sefyllfa ariannol gyffredinol y Gronfa Pensiwn yn cael ei hadolygu'n rheolaidd gan Actwariaid ar ran yr Awdurdod gweinyddu (Cyngor Bwrdeistref Torfaen).

Mae rhagor o fanylion am falansau a thrafodion Pensiwn i'w gweld yn nodiadau 39-40.

Y cyfraniadau net mwyaf arwyddocaol i/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy oedd:

Crynodeb o Symudiadau Cronfeydd Wrth Gefn	2023/2024		2022/2023	
	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill		(60,690)	Balans ar 1 Ebrill	(85,316)
Cyfraniadau net sylweddol (i)/o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd:			Cyfraniadau net sylweddol (i)/o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd:	
Bergen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	(227)		Cynllunio Ariannol/Gwydnwch	(1,500)
Lleihau Maint, Diswyddo a Chostau Pontio	(189)		Cyfradd Llog yn y Dyfodol	(853)
Canolfan Ynni	(189)		Chwyddiant a Phwysau Costau Gwasanaeth	450
Cyfradd Llog yn y Dyfodol	(432)		Rhwymedigaethau Yswiriant	(318)
Cyllideb Ysgolion Unigol (ISB)	(247)		Buddsoddi i Arbed	(395)
Buddsoddi i Arbed	(565)		LMS	1,504
LMS	3,505		Llog Benthyciad Rheilffordd	(866)
Llog Benthyciad Rheilffordd	(713)		Grantiau a Chyfraniadau Referiw Heb eu Cymhwyso	(497)
Grantiau a Chyfraniadau Referiw Heb eu Cymhwyso	(493)		Cronfeydd Wrth Gefn sy'n Gysylltiedig â Gwasanaethau Portfolio	621
Cronfeydd Wrth Gefn sy'n Gysylltiedig â Gwasanaethau Portfolio	(755)		Adolygiadau Busnes Strategol	168
Gwasanaethau Gwastraff Dyffryn Silent	(1,504)		Cefnogi Capasiti Ychwanegol	292
		(1,809)		(1,394)
Cyfraniadau net sylweddol (i)/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy eraill:			Cyfraniadau net sylweddol (i)/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy eraill:	
Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	(497)		Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	(404)
Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	218		Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	26,528
Cyfraniadau net eraill (i)/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy	(86)		Cyfraniadau net eraill (i)/o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy	(104)
		(365)		26,020
Balans ar 31 Mawrth		(62,864)		(60,690)

8. Gweithgareddau Rheoli Trysorlys

Ym mis Mawrth 2023, cymeradwyodd yr Awdurdod y Datganiad Strategaeth Trysorlys, y Strategaeth Buddsoddi Flynyddol a'r Datganiad Polisi MRP ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/2024. Prif amcanion y polisiau hyn oedd yn gyntaf sicrhau diogelwch cyfalaf ac yn ail sicrhau'r hylifedd mwyaf posibl mewn buddsoddiadau.

Wrth wneud hynny, ceisiodd y polisiau leihau costau referniw dyled i'r lleiafswm tra'n cynnal lefel ddoeth o adbrynu dyled.

Mae'r holl weithgareddau benthyca a buddsoddi wedi'u cynnal o fewn y fframwaith a nodir yn Strategaeth y Trysorlys. Yn benodol, mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu strategaeth risg isel er mwyn rhoi blaenoriaeth i ddiogelwch ei fuddsoddiadau.

Gweithgareddau Benthyca

Cyfanswm y ddyled benthyciadau allanol ar 31 Mawrth 2024 oedd £149.946m (31 Mawrth 2023: £190.025m).

Yn dilyn y cynnydd yng nghyfradd sylfaenol Banc Lloegr, mae benthyca tymor hir newydd wedi'i gadw i'r lleiafswm er mwyn osgoi rhwymo'r Cyngor i daliadau llog uwch yn y blynyddoedd i ddod. Bydd cyfleoedd pellach i godi benthyciadau tymor hir yn cael eu harchwilio pan fydd cyfraddau llog yn gostwng o'u lefelau uchel presennol.

Ym mis Mawrth 2021, derbyniodd yr Awdurdod fenthyciad di-log gwerth £70m gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â Phrosiect Seilwaith Rheilffordd Dyffryn Ebw. Mae'r benthyciad hwn wedi'i ddosbarthu fel benthyciad hirdymor (hirdymor) i'w ad-dalu dros gyfnod o 50 mlynedd yn dechrau ar gwblhau'r prosiect (disgwylir iddo fod o 2024/2025). Gostyngwyd y benthyciad i'w werth teg yn 2020/2021 a chynhwyswyd y swm dros y gwerth teg fel grant cyfalaf heb ei gymhwyso fel sy'n ofynnol gan y Cod Ymarfer Cyfrifyddu. Ailaseswyd y gwerth hwn ar 31 Mawrth 2024 gan arwain at ostyngiad yn y gwerth teg o £16.910m.

Roedd trafodion yn ymwneud â dyled benthyciadau allanol yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

Benthyca	2023/2024			2022/2023		
	Dros Dro	Arall	Cyfanswm	Dros Dro	Arall	Cyfanswm
	Benthyciadau	Benthyciadau		Benthyciadau	Benthyciadau	
	£000	£000		£000	£000	
Balans ar 1 Ebrill	(48,367)	(141,658)	(190,025)	(62,367)	(138,239)	(200,606)
Addasiad i'r Presennol Gwerth Benthyciad Rheilffordd	0	16,910	16,910	0	0	0
Benthyciadau a Godwyd	(64,355)	0	(64,355)	(56,000)	(14,578)	(70,578)
Benthyciadau a Ad-dalwyd	74,270	13,166	87,436	70,000	11,318	81,318
Buddiant Effeithiol Addasiad	0	(9)	(9)	0	(48)	(48)
Addasiad Benthyciad Meddal	0	97	97	0	(111)	(111)
Balans ar 31 Mawrth	(38,452)	(111,494)	(149,946)	(48,367)	(141,658)	(190,025)

Gweithgareddau Buddsoddi

Yn ystod y flwyddyn, roedd trafodion yn ymwneud â buddsoddiadau fel a ganlyn:

Buddsoddiadau	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	66,065	100,000
Buddsoddiadau a Wnaed	298,800	460,565
Buddsoddiadau a Ad-dalwyd	(342,334)	(494,500)
Balans ar 31 Mawrth	22,531	66,065

Gellir dadansoddi balans y buddsoddiadau a gedwir ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

Dadansoddiad o Fuddsoddiadau	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
	£000	£000
Adneuon Arian Parod Cyfrif Galwad	3,000	10,000
Adneuon Arian Parod Tymor Sefydlog	19,500	44,000
Buddsoddiadau Tymor Byr	31	12,065
Cyfanswm	22,531	66,065

Darpariaeth Refeniw Isafswm

Mae Rheoliadau Cyllid Cyfalaf 2003 yn ei gwneud yn ofynnol i symiau gael eu neilltuo o referniw ar gyfer ad-dalu benthyciadau allanol. Gelwir hyn yn Ddarpariaeth Isafswm Refeniw (MRP) ac yn 2023/2024 mae swm o £1.807m (2022/2023: £1.744m) wedi'i neilltuo gan yr Awdurdod yn seiliedig ar ganllawiau statudol, fel y datgelir yn nodyn 1.17.

Mae llog ar ddyled benthyciad allanol o £5.797m wedi'i godi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn 2023/2024 (2022/2023: £4.700m).

9. Asedau a Rhwymedigaethau Pensiwn

Gwerth asedau a rhwymedigaethau pensiwn a ddatgelir yn y datganiadau cyfrifyddu yw:

Asedau a Rhwymedigaethau Pensiwn	31 Mawrth 2024 31 Mawrth 2023	
	£000	£000
Asedau	505,419	456,819
Rhwymedigaethau	(606,407)	(531,677)
Rhwymedigaethau Net	(100,988)	(74,858)

Mae'r holl Asedau Pensiwn a ddelir yn ymwneud â Chynllun Llywodraeth Leol Gwent Fwyaf. Mae cyfanswm y rhwymedigaethau ar 31 Mawrth 2024 yn cynnwys £26.774m yn ymwneud â Chronfa Pensiwn yr Athrawon (31 Mawrth 2023: £25.715m), gyda'r gweddill yn ymwneud â rhwymedigaethau a ddelir gyda Chynllun Llywodraeth Leol.

Effaith Uchafswm Asedau IAS 19

Mae IAS 19 yn cyfyngu mesur ased buddion diffiniedig y cynllun pensiwn i werth presennol y buddion economaidd sydd ar gael ar ffurf ad-daliadau o'r cynllun neu ostyngiadau mewn cyfraniadau yn y dyfodol i'r cynllun.

Dangosodd yr asesiad Actwaraidd o'r ased pensiwn net ar 31 Mawrth 2024 (ar gyfer rhwymedigaethau a ariennir) fod gwarged (h.y. ased) o £11.117m. Fodd bynnag, mae'r swm hwn wedi'i gyfyngu gan hawl yr Awdurdod i unrhyw ad-daliadau am gyfraniadau a wnaed, neu unrhyw ostyngiadau cytunedig mewn cyfraniadau yn y dyfodol i leihau'r gwarged hwn.

O dan delerau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, nid oes gan y Cyngor hawl i dderbyn ad-daliadau mewn perthynas â thaliadau a wnaed. Ar ddyddiad y Fantolen, nid oes cytundeb chwaith i leihau cyfraddau cyfraniadau yn y dyfodol o ganlyniad i wargedion cronfa.

Felly, mae IAS 19 yn cyfyngu lefel yr asedau i lefel y rhwymedigaethau a ariennir - h.y. ni all fod unrhyw ased dros ben. O ganlyniad, gostyngwyd ffigur yr asedau pensiwn yng Nghyfrifon 2023/2024 o £11.117m, gydag addasiad cyfatebol i'r Gronfa Bensiynau.

Yn ogystal, mae IFRIC 14 yn ei gwneud yn ofynnol cydnabod rhwymedigaeth ychwanegol lle byddai cyfraniadau gwasanaeth yn y gorrffennol y cytunwyd arnynt yn arwain at warged yn y dyfodol ac na fyddent ar gael ar ôl iddynt gael eu talu (h.y. ar gael fel ad-daliad neu ostyngiad mewn cyfraniadau yn y dyfodol). Mae'r Actwari wedi penderfynu bod gwerth presennol cyfraniadau gwasanaeth yn y gorrffennol y cytunwyd arnynt yn £70.118m. Felly mae rhwymedigaethau'r gronfa wedi cynyddu gan y swm hwn ar 31 Mawrth 2024 (eto gydag addasiad cyfatebol i'r Gronfa Bensiynau).

Felly, effaith gyffredinol cymhwyso gofynion nenfwd asedau IAS 19 ac IFRIC 14 i asedau a rhwymedigaethau cynllun pensiwn y Cyngor yw cynnydd mewn rhwymedigaethau net o £81.235m, gan fynd â'r gronfa o sefyllfa dros ben o £11.117m i sefyllfa ddiffyg o £70.118m i bob pwrpas.

10. Symudiad yng Ngwerthfawrogi Asedau Anghyfredol

Yn ystod 2023/2024, dangosodd cost net neu brisiad asedau anghyfredol (Eiddo, Peiriannau ac Offer) a gofnodwyd ar Fantolen yr Awdurdod gynnydd o £0.6m, o £355.8m i £356.4m. Gellir dadansoddi hyn rhwng y gostyngiad yn deillio o drafodion yn ystod y flwyddyn o £2.6m, wedi'i wrthbwysu gan y gydnabyddiaeth ar 1 Ebrill 2023 o Ased Datgomiysinu ar gyfer Safle Gwastraff Silent Valley, a gynyddodd falans yr asedau anghyfredol o £3.2m.

Roedd symudiadau yn ystod y flwyddyn yn bennaf yn ganlyniad i wariant o £47.3m ar Asedau sy'n Cael eu Hadeiladu (gan gynnwys £30m ar Brosiect Rheilffordd Dyffryn Ebwy), £5.5m pellach o ychwanegiadau neu welliannau i asedau presennol ac ailbrisiadau o £14.0m, wedi'u gwrthbwysu gan drosglwyddo (gwaredu) ased Rheilffordd Dyffryn Ebwy ar newid statws i weithredol.

Crynoir y symudiadau cyffredinol ar gost net neu brisiad asedau anghyfredol isod:

Symudiad mewn Asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer	2023/2024 2022/2023	
	£000	£000
Balans a Ddygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	355,781	291,911
Addasiad i'r Balansau a Ddygwyd Ymlaen	3,176	0
Balans Diwygiedig a Ddygwyd Ymlaen ar 1 Ebrill	358,957	291,911
Gwariant ar Asedau sy'n Cael eu Hadeiladu	47,306	37,331
Ychwanegiadau/Gwelliannau	5,535	4,221
Gwarediadau	(62,753)	(220)
Ailbrisiadau	13,953	26,410
Dirwasgiad a Ysgrifennwyd yn Ôl ar Ailbriso	5,397	6,463
Direfyddiad a Nam yn ystod y flwyddyn	(11,990)	(10,335)
Balans a Gariwyd Ymlaen ar 31 Mawrth	356,405	355,781

Mae Nodyn 25 yn rhoi rhagor o fanylion am yr ychwanegiadau, y gwarediadau, y dyraniadau, y dibrisiant a'r ailbrisiadau sy'n ffurfio'r cynnydd net cyffredinol mewn gwerth yn ystod y flwyddyn.

11.	Newidiadau Sylweddol mewn Polisiau Cyfrifyddu
11.1	Cod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023/2024
	Mae Cod Ymarfer Cyfrifyddu 2023/2024 yn cynnwys y safonau cyfrifyddu newydd neu ddiwygiedig canlynol, ac nid oes yr un ohonynt wedi effeithio ar baratoi Cyfrifon yr Awdurdod:
	- Polisiau Cyfrifyddu IAS 8, Newidiadau mewn Amcangyfrifon Cyfrifyddu a Gwallau - Diwygiadau i'r diffiniad o amcangyfrifon cyfrifyddu a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2021. - IAS 1 Cyflwyno Datganiadau Ariannol a Datganiad Ymarfer IFRS 2 - Diwygiadau i ddatgeliad Polisiau Cyfrifyddu, lle mae'n ofynnol i endidau bellach ddatgelu eu polisiau cyfrifyddu perthnasol yn hytrach na rhai arwyddocaol. - Trethi Incwm IAS 12 - Mae gwelliannau i IAS 12, a gyhoeddwyd ym mis Mai 2021 - Treth Ohiriedig sy'n gysylltiedig ag Asedau a Rhwymedigaethau sy'n deillio o un trafodiad, yn rhoi eithriad o'r eithriad cydnabyddiaeth gychwynnol a ddarperir. - IFRS 3 - Cyfuniadau Busnes - Cyhoeddwyd diweddariad i gyfeiriad at y Fframwaith Cysyniadol ym mis Mai 2020.

12.	Prif Ddatganiadau Ariannol
	Mae'r Cod yn dehongli gofynion IAS1 <i>Cyflwyno Datganiadau Ariannol</i> ar gyfer cyd-destun llywodraeth leol ac yn ei gwneud yn ofynnol i'r prif ddatganiadau ariannol canlynol gael eu cynnwys:
12.1	Y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES)
	Mae'r Cyfrif Incwm a Gwariant a'r Datganiad o Gyfanswm yr Enillion a'r Colledion Cydnabyddedig (STRGL) sy'n ofynnol gan GAAP y DU wedi'u cyfuno i mewn i un datganiad sy'n cofnodi cost gyfrifyddu lawn darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn ariannol.
12.2	Datganiad y Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn (MIRS)
	Yn gyfwerth â Datganiad Newidiadau mewn Ecwiti IAS1, mae hwn yn cofnodi'r symudiad yn ystod y flwyddyn ar y gwahanol gronfeydd wrth gefn a gedwir gan yr Awdurdod, wedi'u dadansoddi i gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy (y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio (y rhai sydd fel arfer yn deillio o wahaniaethau amseru rhwng nodi rhwymedigaethau a chyllido neu setlo'r rhwymedigaethau hynny, a allai fod dros gyfnod hir). Er bod cynnydd mewn cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yn cynrychioli symiau ychwanegol y gellir eu defnyddio yn y tymor byr i ddarparu cyllid ar gyfer gwasanaethau, mae cynnydd mewn cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio yn cynrychioli baich cynyddol ar drethdalwyr y dyfodol. Mae'r MIRS yn cynnwys addasiadau sy'n dileu cofnodion cyfrifyddu a wnaed yn unol ag arfer cyfrifyddu priodol er mwyn i'r Trethdalwr Cyngor gael ei godi dim ond am y symiau sy'n ofynnol gan statud a rheoliadau.
12.3	Y Fantolen
	Yn deillio o ofyniad IAS1 ar gyfer Datganiad o Sefyllfa Ariannol, mae'r Fantolen yn nodi asedau a rhwymedigaethau'r Awdurdod, a'r cronfeydd wrth gefn a'r balansau defnyddiadwy ac annefnyddiadwy sy'n sail i'r asedau net hynny. Cyflwynir llawer o'r manylion yn y nodiadau i'r Fantolen, yn hytrach nag yn y Datganiad ei hun.
12.4	Y Datganiad Llif Arian
	Mae'r Datganiad Llif Arian Parod yn crynhoi'r arian parod a'r cyfwerthoedd arian parod sy'n deillio o drafodion gyda thrydydd partion at ddibenion refeiwi a chyfalaf yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chyflwerthoedd arian parod drwy ddosbarthu mewnllifiadau ac (all-lifiadau) arian parod fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu.

13. Dadansoddiad Gwariant a Chyllid

Amcan y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid yw dangos i dalwyr treth y cyngor sut y defnyddiwyd y cyllid sydd ar gael i'r Awdurdod (h.y. grantiau'r llywodraeth, treth y cyngor a threthi busnes) ar gyfer y flwyddyn wrth ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddiwyd neu a enillwyd gan yr Awdurdod yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau rhwng cyfarwyddiaethau'r Cyngor. Cyflwynir incwm a gwariant a gyfrifir o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn fwy llawn yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r trafodion a gofnodwyd yn yr EFA ar gyfer 2023/2024.

Dadansoddiad Gwariant a Chyllid - Crynodeb	2023/2024					2022/2023				
	Rheolaeth Cyfrif Net Gwariant	Cod Cyfrifyddu Addasiadau	Gwariant Net Yn daladwy i'r Cyngor Cronfa	Cyllid a Cyfrifeg Syllfaen Addasiadau	CIES Gwariant Net	Rheolaeth Cyfrif Net Gwariant	Cod Cyfrifyddu Addasiadau	Gwariant Net Yn daladwy i'r Cyngor Cronfa	Cyllid a Cyfrifeg Syllfaen Addasiadau	CIES Gwariant Net
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	180,982	(182,896)	(1,914)	12,261	10,347	163,139	(164,631)	(1,492)	4,639	3,147
Treuliau Treth			19					(7)		
Trosglwyddiadau i(o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd			1,733					1,693		
(Cynnydd)/Gostyngiad yn ystod y flwyddyn			(162)					194		
Balans agoriadol Cronfa'r cyngor ar 1 Ebrill			(12,910)					(13,104)		
Balans Cloi Cronfa'r Cyngor ar 31 Mawrth			(13,072)					(12,910)		

14. Cyfrifon Grŷp

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiadau Cyfrifyddu Grŷp gan gynnwys Silent Valley Waste Services Limited, is-gwmni sy'n eiddo llwyr i'r cwmni (hyd at 2023/2024, pan drosglwyddwyd gweithgareddau'r cwmni yn ôl yn 'fewnol' yn ystod y flwyddyn ariannol).

Cofrestrwyd Ymddiriedolaeth Elusennol Tŷ a Pharc Bedwelty (BHAP CT) yn ffurfiol ym 1981, gyda'r Cyngor fel yr unig ymddiriedolwr. Mae Dogfennaeth Sêl yr Ymddiriedolaeth yn nodi bod asedau'r Ymddiriedolaeth wedi'u breinio gyda'r Ymddiriedolwr (h.y. y Cyngor) ac o ganlyniad mae trafodion a balansau'r ymddiriedolaeth elusennol hefyd wedi'u cynnwys yn y Cyfrifon Grŷp.

Nid yw buddiant yr Awdurdod yng Ngwasanaeth Cyflawni Addysg De-ddwyrain Cymru wedi'i gydgrynhoi yn y Cyfrifon Grŷp. Er bod gan yr Awdurdod fuddiant o 20% yn y cwmni, a fyddai fel arfer yn sbarduno'r gofynion ar gyfer cynnwys fel cwmni cysylltiedig o fewn cyfrifon grŷp, mae nifer o ffactorau sy'n gwrth-ddynodi bod gan yr Awdurdod ddylanwad sylweddol dros y Gwasanaeth Cyflawni Addysg, gan gynnwys lefel y rheolaeth a arferir gan Lywodraeth Cymru, ac felly mae'r rhagdybiaeth ar gyfer cynnwys wedi'i gwrthbrofi.

Mae Cyfrifon Grŷp wedi'u paratoi yn unol â'r Polisiâu Cyfrifyddu a nodir ar dudalennau 24-32 a 125-126 ac maent wedi'u cynnwys yn y Datganiad o Gyfrifon ar dudalennau 121-139.

15. Datblygiadau yn y Dyfodol

15.1 Proses Gosod Cyllideb

Mae Strategaeth Ariannol Tymor Canolig y Cyngor 2025/2026 i 2029/2030 yn nodi bwlch ariannu o £13.7m dros y cyfnod o 5 mlynedd.

Wrth gydnabod yr heriau y mae'r Cyngor yn eu hwynebu yn y tymor byr, canolig a hir, mae rhaglen o Adolygiadau Busnes Strategol wedi cael ei datblygu ac yn parhau i gael ei datblygu i ymdrin â bylchau a nodwyd rhwng cyllid a gwariant disgwylledig sy'n anelu at feithrin gwydnwch ariannol. Yn seiliedig ar themâu strategol, bydd rhaglen Pontio'r Bwlch yn nodi cyfleoedd i arbed, osgoi costau posibl a ffyrdiau refferiw newydd. Bydd angen adolygu pa wasanaethau y bydd y Cyngor yn eu darparu, beth fydd yn ei atal a/neu'n ei leihau a beth fydd yn cael ei ddarparu'n wahanol, wrth iddo symud tuag at ddull cymunedol o ddarparu gwasanaethau a mabwysiadu egwyddorion Marmot o fynd i'r afael ag anghydraddoldeb trwy weithredu ar benderfyniadau cymdeithasol iechyd.

Mae'r dull yn rhoi pwyslais penodol ar y themâu canlynol:

- Cynllunio rheoli asedau strategol – mabwysiadu dull sefydliadol i ystyried y defnydd o asedau fel adeiladau a lleihau neu roi'r gorau i'w defnyddio;
- Rhaglen arloesi digidol – mabwysiadu technolegau digidol modern i wella prosesau busnes. Mae arloesi digidol yn gwella profiad a pherfformiad cwsmeriaid a gellir ei ddefnyddio i greu modelau busnes newydd;
- Modelau darparu gwasanaethau a rennir/amgen/ailgynllunio gwasanaethau – bydd y Cyngor yn gweithio'n agosach gyda thrigolion, grwpiau cymunedol a chynghorau cymuned yn ogystal â chyrrff cyhoeddus eraill wrth ddylunio a darparu gwasanaethau;
- Prosiectau ynni – archwilio/gweithredu ffynonellau ynni amgen (e.e. solar, gwynt) i leihau costau ac ôl troed carbon adeiladau/gwasanaethau;

- Optimeiddio llwybrau/defnyddio ffylid;
- Cyfleoedd buddsoddi masnachol/strategaeth twf;
- Rheoli'r galw – dylunio gwasanaethau o amgylch ymyrraeth gynnar ac atal, gan alluogi pobl i fyw gyda mwy o annibyniaeth; a
- Adolygiad o Ffioedd a Thaliadau – adennill costau llawn.

15.2

Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCRCD)

Cafodd Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd rhwng Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a'r 10 Cyngor cyfansoddol yn Ne-ddwyrain Cymru, gan gynnwys Blaenau Gwent, ei chadarnhau'n ffurfiol ar 1 Mawrth 2017. Mae'r Fargen Ddinesig yn cynnig y cyfle i gyflwyno pecyn buddsoddi o £1.2 biliwn i economi'r Ddinas-Ranbarth rhwng nawr a 2036. Er bod llawer o hyn eisoes wedi'i glustnodi ar gyfer rhai gweithgareddau, yn enwedig buddsoddiad ym Metro De-ddwyrain Cymru, mae arian ar gael fel rhan o'r £1.2 biliwn i sicrhau manteision economaidd ehangach. Mae gan y Fargen Ddinesig nifer fach o dargedau allweddol.

Yn arbennig, mae'r rhain yn cynnwys creu 25,000 o swyddi newydd erbyn 2036, gan ddenu £4 biliwn o fuddsoddiad gan y sector preifat a sicrhau twf economaidd.

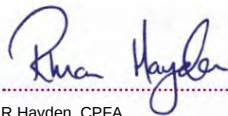
Ers ei sefydlu, mae'r Fargen Ddinesig wedi esblygu o un rhaglen ariannu i nifer o swyddogaethau ac atebolrwyddau ariannu Rhanbarth Dinas ehangach, a fyddai'n cael eu rheoli orau trwy Gyd-bwyllgor Corfforaethol. Sefydlodd Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru 2021 Gyd-bwyllgor Corfforaethol (CJC) ar gyfer Rhanbarth Dinas Caerdydd, a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2021. Rhagwelwyd y byddai'r CJC yn cymryd yn ganiataol y byddai'n cyflawni rhaglen y Fargen Ddinesig yn llawn yn ystod 2021/2022 ac er mwyn darparu parhad busnes yn ystod y cyfnod pontio, mabwysiadwyd dull 'deuol'. Yn ystod y cyfnod cychwynnol hwn, gweithredodd y CJC ar 'isafswm llwyr', cyn gosod ei gyllideb statudol gyntaf ar 31 Ionawr 2022. Fodd bynnag, gohiriodd nifer o faterion technegol/cyfreithiol y broses o gyflawni'n llawn gan y CJC tan fis Mawrth 2024.

16. Casgliad

Mae cynhyrchu'r Datganiad Cyfrifon blyneddol sy'n cydymffurfio ag IFRS yn parhau i fod yn her sylweddol.

Profodd y Cyngor oedi sylweddol wrth gynhyrchu ei Gyfrifon 2022/2023, yn rhannol oherwydd ystyried a chwblhau'r driniaeth gyfrifyddu gymhleth o ddau fater penodol - sef Menter ar y Cyd Lime Avenue (cytundeb rhwng CBS Blaenau Gwent a Llywodraeth Cymru) a chydgrynhoi asedau Ymddiriedolaeth Elusennol Tŷ a Pharc Bedwellty. Cwblhawyd yr archwiliad hwnnw o'r diwedd ym mis Rhagfyr 2024 gyda barn ddiamod. Fodd bynnag, mae'r oedi wrth gwblhau Cyfrifon 2022/2023 wedi cael effaith ganlyniadol ar barato'r cyfrifon hyn (2023/2024) a'r rhai ar gyfer 2024/2025.

Mae'r Cyngor yn gweithio'n galed i sicrhau y gellir cynhyrchu cyfrifon y blyneddoddd i ddod o fewn y terfynau amser statudol ac wrth gyflwyno'r Datganiad Cyfrifon hwn hoffwn gydnabod proffesiynoldeb ac ymrwymiad diflino'r Tîm Adnoddau ynghyd â chefnogaeth a chymorth cydweithwyr mewn adrannau eraill, y mae eu cydweithrediad yn parhau i fod yn hanfodol wrth gynhyrchu'r ddogfen hon.

R Hayden, CPFA

Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Corfforaethol

Datganiad o Gyfrifoldebau

Datganiad o Gyfrifoldebau

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Datganiad o Gyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r Awdurdod

Mae'n ofynnol i'r Awdurdod:

- Gwneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn yr Awdurdod hwn, y swyddog hwnnw yw Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau Corfforaethol.
- Rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau a diogelu ei asedau.
- Cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

Cyfrifoldebau Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau Corfforaethol

Mae Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau Corfforaethol yn gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon yr Awdurdod yn unol ag arferion priodol fel y nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod). Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau Corfforaethol wedi:

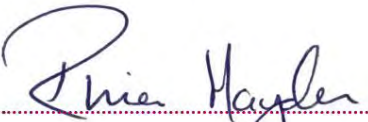
- Dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu cymhwyso'n gyson;
- Gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol ac yn ddoeth; a
- Wedi cydymffurfio â Chod yr Awdurdod Lleol.

Mae Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau Corfforaethol hefyd wedi:

- Cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a oedd yn gyfredol;
- Wedi cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

Ardystio Cyfrifon

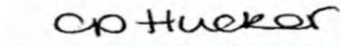
Yn fy marn i, mae'r Datganiad Cyfrifon yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a Grŵp Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent ar 31 Mawrth 2024, ac o'u gwariant a'u hincwm ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Corfforaethol

28 Gorffennaf 2025

Dyddiad

Rwy'n cadarnhau bod y Cyfrifon hyn wedi'u cymeradwyo yng Nghyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 28 Gorffennaf 2025. Llofnodwyd ar ran Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent:

Cadeirydd y Cyfarfod

Dyddiad

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Adroddiad yr Archwilydd

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent

Barn ar ddatganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a
- Grŵp Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent yn cynnwys y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Dafen Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisiau cyfrifyddu perthnasol.

Mae datganiadau ariannol Grŵp Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent yn cynnwys Datganiad Symudiadau'r Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn, Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp, Taflen Fantol y Grŵp, Datganiad Llif Arian y Grŵp a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisiau cyfrifyddu perthnasol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-2024.

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a Blaenau Grŵp Cyngor Bwrdeistref Sirol Gwent ar 31 Mawrth 2024 ac o'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; a
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-2024.

Sail y Farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol a rheoleidd-dra cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yng nghyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r adran datganiadau ariannol yn fy adroddiad.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar Gyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a'r grŵp yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio a gefais yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer fy marn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio sail cyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i wneud, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, daflu amheuaeth sylweddol ar allu Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a'r grŵp i barhau i fabwysiadu sail cyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o leiaf ddeuddeg mis o'r adeg y caiff y datganiadau ariannol eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol heblaw am y datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwilydd arnynt. Y Swyddog Ariannol Cyfrifol sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau y nodir yn wahanol yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd arnynt.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson yn sylweddol â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu a yw'n ymddangos ei bod wedi'i chamddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn nodi anghysondebau sylweddol o'r fath neu gamddatganiadau sylweddol ymddangosiadol, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad sylweddol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i wneud, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad sylweddol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i mi adrodd ar y ffaith honno.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-2024.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt trwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a'r grŵp a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol, yr wyf yn eu hadrodd i chi, os, yn fy marn i:

- Nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- nid oes cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw, neu nid oes ffurflenni cyfrifyddu digonol ar gyfer fy archwiliad wedi'u derbyn o ganghennau nad ymwelwyd â nhw gan fy nhim; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau'r Swyddog Ariannol Cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon a nodir ar dudalen 14, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am:

- paratoi'r datganiad cyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol Grŵp Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent, sy'n rhoi darlun gwir a theg ac yn cydymffurfio ag arferion priodol;
- cynnal cofnodion cyfrifyddu priodol;
- rheolaethau mewnl fel y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu sy'n angenrheidiol i alluogi paratoi datganiadau cyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall;
- asesu gallu Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a'r grŵp i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, yn ôl yr angen, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail busnes gweithredol cyfrifyddu oni bai bod y swyddog ariannol cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a'r grŵp yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol cyfan yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyri'r yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae anghysondebau, gan gynnwys twyll, yn enghreifftiau o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellwyd uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag anghysondebau, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Ymholi rheolwyr, Rheolwr Archwilio a Risg Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennaeth ategol sy'n ymwneud â Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a pholisïau a gweithdrefnau'r grŵp sy'n ymwneud â:
 - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
 - canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, twyll a amheuir neu dwyll honedig; a
 - y rheolaethau mewnlol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.

- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refereniw, cydnabod gwariant a phostio cyfnodolion anarferol;

- Cael dealltwriaeth o berthnasoldeb parhau cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- Adolygu datgeliadau'r datganiadau ariannol a phrofi dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaeth â'r deddfau a'r rheoliadau perthnasol a drafodwyd uchod;
- Ymholi'r rheolwyr, y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a chynghorwyr cyfreithiol ynghylch ymglyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- Darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu;
- Wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy reolaeth yn diystyru rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn dynodi rhagfarn bosibl; a gwerthuso rhesymeg fusnes unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrw arferol busnes.

Hefyd, cyfathrebais gyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i holl aelodau'r tîm archwilio ac arhosais yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod anghysondebau, gan gynnwys twyll, yn cael ei effeithio gan yr anhawster cynhenid o ganfod anghysondebau, effeithiolrwydd rheolaethau Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a'r grŵp, a natur, amseriad a graddfa'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir.

Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol i'w gael ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o adroddiad fy archwilydd.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Rwy'n cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, cwrmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio arwyddocaol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Rwy'n ardystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent a'r grŵp yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton

Archwilydd Cyffredinol Cymru

1 Chwarter y Brifddinas

Stryd Tyndall

Caerdydd

CF10 4BZ

31 Gorffennaf 2025

Dyddiad

Nodyn:

Cyfrifoldeb y Prif Swyddog Cyllid yw cynnal a chadw a chywirdeb gwefan yr Awdurdod; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac felly nid yw archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno ar y wefan yn wreiddiol.

Datganiad Cyfrifon 2023/2024

Datganiad O'r dudalen 2023/2024

...mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys y datganiadau ariannol a'r nodiadau i'r cyfrifon, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu arwyddocaol...

Blaenau Gwent

County Borough Council

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y Datganiadau Ariannol Craidd

Y Datganiadau Ariannol Craidd

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn dangos cost cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethi. Mae'r Awdurdod yn codi trethi i gwmpasu gwariant yn unol â rheoliadau; mae hyn yn wahanol i'r gost gyfrifyddu. Dangosir y sefyllfa drethiant yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2023/2024			2022/2023			Nodyn:
	Gros	Gros	Net	Gros	Gros	Net	
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	
Gweithrediadau Parhaus							
Gwasanaethau Corfforaethol	48,665	(22,842)	25,823	50,797	(23,275)	27,522	17
Addysg	22,413	(9,553)	12,860	17,631	(9,959)	7,672	
Addysg - Ysgolion	71,131	(6,290)	64,841	58,443	(5,954)	52,489	30
Amgylchedd	41,307	(14,796)	26,511	35,715	(9,785)	25,930	
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	1,650	(1,662)	(12)	1,074	(1,087)	(13)	46
Adfywio a Datblygu Economaidd	8,136	(11,658)	(3,522)	10,744	(6,734)	4,010	
Gwasanaethau Cymdeithasol	79,773	(27,937)	51,836	79,936	(27,271)	52,665	12
Trwyddedu	230	(96)	134	255	(114)	141	
Cynllunio	1,064	(766)	298	1,465	(457)	1,008	
Cyfanswm y Diffyg ar Wasanaethau Parhaus	274,369	(95,600)	178,769	256,060	(84,636)	171,424	7

	2023/2024			2022/2023			Nodyn:
	Gros	Gros	Net	Gros	Gros	Net	
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Parhad)							
Cyfanswm y Diffyg ar Wasanaethau Parhaus	274,369	(95,600)	178,769	256,060	(84,636)	171,424	
Gwariant Gweithredu Arall	74,255	(22,054)	52,201	10,932	(457)	10,475	9, 19, 20
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	30,663	(26,019)	4,644	25,538	(14,418)	11,120	10
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	0	(225,267)	(225,267)	0	(189,872)	(189,872)	8, 18, 19, 21
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	379,287	(368,940)	10,347	292,530	(289,383)	3,147	7
Treuliau Treth			19			(7)	46.1
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau //ai Treuliau Treth			10,366			3,140	MiRS
(Gorwedd)/Diffyg yn Codi o Ailbrisio Asedau Anghyfredol			(16,887)			(20,003)	
Ailfesur y rhwymedigaeth pensiwn budd-daliadau diffiniedig net			28,360			(237,700)	40
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall			11,473			(257,703)	MiRS, 23
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			21,839			(254,563)	MiRS

Nodyn: Yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, datgelir symiau sy'n ymwneud â gwariant fel rhai positif a datgelir symiau sy'n ymwneud ag incwm fel rhai negatif (h.y. wedi'u hamgáu mewn cromfachau).
O ganlyniad, mae cyfanswm y ffigurau a ddatgelir mewn cromfachau yn ormodion, sy'n cynrychioli incwm net i'r Awdurdod, tra bod y rhai nad ydynt mewn cromfachau yn ddiffygion, lle mae gwariant yn fwy na'r incwm.

Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn ystod y flwyddyn ar y gwahanol gronfeydd wrth gefn a gedwir gan yr Awdurdod, wedi'u dadansoddi'n 'gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy' (h.y. y rhai y gellir eu defnyddio i ariannu gwariant neu leihau trethiant lleol) a chronfeydd nad ydynt yn ddefnyddiadwy.

cronfeydd wrth gefn:

Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfa'r Cyngor	Weddi Glustnodi Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Cyfalaf		Cylfanswm Defnyddiadwy	Anhygyrch	Cylfanswm Awdurdod	Nodyn
			Prifddinas Derbynebau	Prifddinas Grantiau				
			Wrth Gefn	Heb ei gymhwyso				
2022/2023	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	
Balans ar 1 Ebrill 2022	(13,104)	(32,185)	(8,198)	(31,829)	(85,316)	173,515	88,199	
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	3,140	0	0	0	3,140	(257,703)	(254,563)	CIES
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu o dan ddarpariaethau statudol	(4,638)	0	(404)	26,528	21,486	(21,486)	0	24
Net (Cynnydd)/Gostyngiad cyn trosglwyddiadau i Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	(1,498)	0	(404)	26,528	24,626	(279,189)	(254,563)	
Trosglwyddiadau o Gronfa'r Cyngor (i) Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	1,692	(1,692)	0	0	0	0	0	41
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2022/2023	194	(1,692)	(404)	26,528	24,626	(279,189)	(254,563)	
Balans ar 31 Mawrth 2023	(12,910)	(33,877)	(8,602)	(5,301)	(60,690)	(105,674)	(166,364)	BS

Mae'r llinell (*Gorwedd*) neu *Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau* yn dangos cost economaidd wirioneddol darparu gwasanaethau'r Awdurdod, y dangosir mwy o fanylion amdanynt yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r gost hon yn wahanol i'r swm statudol y mae'n ofynnol ei godi ar Gronfa'r Cyngor at ddibenion gosod y Dreth Gyngor. Mae'r llinell *Net (Cynnydd)/Gostyngiad cyn Trosglwyddiadau i Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd* yn dangos Balans statudol Cronfa'r Cyngor cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd a wneir gan yr Awdurdod. Datgelwyd Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd ar wahân yn y MiRS i roi gwybodaeth i ddefnyddwyr ynghylch defnyddio'r balansau hyn o'i gymharu â defnyddio Cronfa'r Cyngor.

Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfeydd Cyfalaf		Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfeydd Wrth Gefn	Nodyn
			Prifddinas	Prifddinas				
			Derbynebau	Grantiau				
2023/2024	Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn	Wrth Gefn	Heb ei gymhwyso	Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfeydd Wrth Gefn	Nodyn
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	
Balans ar 1 Ebrill 2023	(12,910)	(33,877)	(8,602)	(5,301)	(60,690)	(105,674)	(166,364)	
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	10,366	0	0	0	10,366	11,473	21,839	CIES
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu o dan ddarpariaethau statudol	(12,261)	0	(497)	218	(12,540)	12,540	0	24
Net (Cynnydd)/Gostyngiad cyn trosglwyddiadau i Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	(1,895)	0	(497)	218	(2,174)	24,013	21,839	
Trosglwyddiadau o Gronfa'r Cyngor (i) Cronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	1,733	(1,733)	0	0	0	0	0	41
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2023/2024	(162)	(1,733)	(497)	218	(2,174)	24,013	21,839	
Balans ar 31 Mawrth 2024	(13,072)	(35,610)	(9,099)	(5,083)	(62,864)	(81,661)	(144,525)	BS

Taflen Gydbwysedd

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan yr Awdurdod ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net yr Awdurdod (asedau llai rhwymedigaethau) yn cael eu cyfateb gan gronfeydd wrth gefn a gedwir, a adroddir mewn dauategori:

- Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yw'r cronfeydd wrth gefn hynny y gall yr Awdurdod eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (*er enghraifft y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf na chaniateir ei defnyddio ond i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled*) a'r angen i gynnal lefel ddoeth o gronfeydd wrth gefn.
- Cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio yw'r rhai nad yw'r Awdurdod yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a chollfeydd heb eu gwireddu (*er enghraifft y Gronfa Ailbriso*), lle na fyddai symiau ar gael i ddarparu gwasanaethau ond pe bai'r asedau'n cael eu gwerthu; a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwahaniaethau amseru a ddangosir yn llinell y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn 'Addasiadau rhwng sail gytrifyddu a sail ariannu o dan ddarpariaethau statudol' (e.e. y Cyfrif Addasu Cyfalaf, y Gronfa Bensiynau a'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig).

Taflen Gydbwysedd	31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023		Nodyn:
	£000	£000	£000	£000	
Eiddo, Peiriannau ac Offer	356,405		355,781		25, 27, 30
Eiddo Buddsoddi	2,888		2,938		46
Asedau Trefnadaeth	726		726		26
Buddsoddiadau Anghyfredol	1,018		658		28 ond
Dyledwyr Anghyfredol	24,753		3,989		29
Is-gyfanswm: Asedau Hirdymor		385,790		364,092	
Buddsoddiadau Cyfredol	31		12,065		31
Rhestrau Eiddo	395		1,004		32
Dyledwyr Cyfredol	37,290		42,276		33
Ased Treth Gohiriedig	99		83		46
Arian Parod ac Arian Cyfwerth	17,990		51,381		44
Is-gyfanswm: Asedau Cyfredol		55,805		106,809	
Benthycu Cyfredol	(54,299)		(57,527)		37-38
Credydwyr Cyfredol	(22,160)		(20,362)		34
Derbyniadau Grantiau Cyfredol Ymlaen Llaw	(2,886)		(8,274)		21
Asedau Cyfredol a Roddwyd	(73)		(615)		32
Darpariaethau Cyfredol	(936)		(1,108)		35
Is-gyfanswm: Rhwymedigaethau Cyfredol		(80,354)		(87,886)	
Benthycu Anghyfredol	(95,647)		(132,498)		37-38
Darpariaethau Anghyfredol	(7,423)		(2,062)		35
Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill	(113,646)		(82,091)		36, 40
Is-gyfanswm: Rhwymedigaethau Hirdymor		(216,716)		(216,651)	
Cyfanswm Asedau Net/(Rhwymedigaethau)		144,525		166,364	
Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	(62,864)		(60,690)		41.1
Cronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio	(81,661)		(105,674)		41.2
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn		(144,525)		(166,364)	

Datganiad Llif Arian Parod

Mae'r Datganiad Llif Arian Parod yn crynhoi trafodion arian parod ac arian cyfatebol yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Awdurdod yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod ac arian cyfatebol drwy ddsbarthu mewnliadau ac (all-liadau) arian parod fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu.

Datganiad Llif Arian Parod	2023/2024		2022/2023		Nodyn:
	£000	£000	£000	£000	
Gwarged/(diffyg) net ar ddarparu gwasanaethau <i>llai</i> treuliau treth	(10,366)		(3,140)		CIES
Addasiadau i'r ddarpariaeth o wasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	10,919		21,332		42.1
Addasiadau ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y ddarpariaeth o wasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi a chyllido	(79)		(15,801)		42.2
Mewnliadau Arian Parod Net/(Allliadau) o Weithgareddau Gweithredu		474		2,391	
Gweithgareddau buddsoddi		(15,888)		(26,560)	43.1
Gweithgareddau ariannu		(17,977)		(10,897)	43.2
Cynnydd neu (gostyngiad) net mewn arian parod ac arian cyfatebol		(33,391)		(35,066)	
Arian parod ac arian cyfatebol ar ddechrau'r cyfnod adrodd		51,381		89,623	BS, 44
Arian parod ac arian cyfatebol ar ddiwedd y cyfnod adrodd		17,990		54,557	BS, 44

- Mae swm y llif arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredol yn ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Awdurdod yn cael eu hariannu drwy drethi ac incwm grantiau neu gan dderbynwyr gwasanaethau a ddarperir.
- Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli llif arian sy'n ymwneud â chaffael, gwaredu a chyllido drwy grant cyfalaf adnoddau y bwriedir iddynt gyfrannu at ddarpariaeth gwasanaethau'r Awdurdod yn y dyfodol, h.y. asedau anghyfredol.
- Mae llif arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu yn cynrychioli'r graddau y mae benthyca a thaliadau tebyg wedi cynyddu/gostwng yn ystod y flwyddyn ac maent yn ddefnyddiol wrth ragweld hawliadau ar lif arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf i'r Awdurdod.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol Craidd

Nodiadau I'r Arian Cwlwm

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Nodiadau i'r Cyfrifon

1. Polisiau Cyfrifyddu

1.1 Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion yr Awdurdod ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/2024 a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2024. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Datganiad Cyfrifon blynyddol yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014.

Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023/2024 a'r Cod Ymarfer ar Adrodd ar Wasanaethau 2023/2024, a gefnogir gan y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Lle nad oes IFRS na Safon Gyfrifyddu Ryngwladol (IAS) berthnasol, cyfeirir at Safonau Cyfrifyddu Sector Cyhoeddus Rhyngwladol (IPSAS); os nad oes IPSAS perthnasol, cymhwysir Safonau Adrodd Ariannol domestig (FRS).

Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad Cyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, wedi'i addasu trwy ailbrizio rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

1.2 Arian Parod ac Arian Cywerth

Cynrychiolir arian parod gan arian parod mewn llaw a blaendaliadau gyda sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb ar rybudd o ddim mwy na 24 awr. Mae cyfwerthoedd arian parod yn fuddsoddiadau a gedwir mewn cyfrifon galw, gydag Awdurdodau Lleol eraill a banciau, ac sy'n hawdd eu trosi'n symiau hysbys o arian parod gyda risg ddilwys o newid mewn gwerth, neu sydd i aeddfedu o fewn 90 diwrnod i ddyddiad y Fantolen.

Yn y Datganiad Llif Arian Parod, dangosir arian parod ac arian cyfatebol yn net o orddrafftiau banc sy'n ad-daladwy ar alw ac sy'n ffurfio rhan annatod o reolaeth arian parod yr Awdurdod.

1.3 Buddion Cyflogaion

1.3.1 Buddion Ôl-Gyflogaeth

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Cyfrifir y Cynllun Llywodraeth Leol fel cynllun buddion diffiniedig:

- Mae rhwymedigaethau Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) sy'n briodol i'r Awdurdod wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull uned rhagamcanedig – h.y. asesiad o'r taliadau yn y dyfodol a wneir mewn perthynas â buddion ymdeol a enillwyd hyd yma gan weithwyr, yn seiliedig ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaethau, cyfraddau trosiant gweithwyr, ac ati, a rhagamcanion o enillion ar gyfer gweithwyr presennol.
- Mae asedau Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) sy'n briodol i'r Awdurdod wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar eu gwerth teg.

- Caiff rhwymedigaethau eu disgowntio i'w gwerth ar brisiau cyfredol, gyda'r rhagdybiaethau cyfrifyddu diodyn a ddefnyddir gan Hymans Robertson fel a ganlyn:

Categori Hyd	31 Mawrth 2024			31 Mawrth 2023		
	Disgownt			Gostyngiad		
	Cyfradd	—	—	Cyfradd	—	—
	%	%	%	%	%	%
Byr (Llai na 17 oed)	4.80	3.20	2.80	4.75	3.30	3.00
Canolig (rhwng 17 a 23 oed)	4.85	3.10	2.75	4.75	3.20	2.95
Hir (dros 23 mlynedd)	4.85	3.05	2.75	4.75	3.15	2.95

Mae cyfraddau disgownt wedi'u deillio ar gyfer pob profil hyd y gall taliadau fod yn ddyledus arno, yn seiliedig ar gromlin cynnyrch bondiau corfforaethol 'Hymans Robertson', a luniwyd ar sail cydrannau mynegai bondiau corfforaethol iBoxx â sgôr AA.

Ailfesuriadau o'r rhwymedigaeth budd-daliadau diffiniedig net

- Enillion a chollfeydd actiwaraid – newidiadau yng ngwerth presennol y rhwymedigaeth ddiffiniedig sy'n deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau actiwaraid neu effeithiau gwahaniaethau rhwng rhagdybiaethau actiwaraid a digwyddiadau gwirioneddol - wedi'u debydu neu eu credydu i Ailfesur y llinell rhwymedigaeth budd-daliadau diffiniedig net yn y CIES.

- Enillion ar asedau'r cynllun, ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Llog Net ar y rhwymedigaeth budd-daliadau diffiniedig net - swm unrhyw log, difidendau ac incwm arall sy'n deillio o asedau'r cynllun, ynghyd ag enillion neu golledion wedi'u gwireddu a heb eu gwireddu, llai unrhyw gostau rheoli asedau'r cynllun a threth sy'n daladwy gan y cynllun. Pennir llog ar asedau'r cynllun trwy luosi gwerth teg asedau'r cynllun â'r gyfradd a ddefnyddir i ddisgowntio rhwymedigaethau - wedi'i gredydu i'r llinell Ailfesur o'r rhwymedigaeth budd-daliadau diffiniedig net yn y CIES.

O ran buddion ymdeol, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i falans Cronfa'r Cyngor gael ei godi â'r swm sy'n daladwy gan yr Awdurdod i'r gronfa bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiynwyr yn ystod y flwyddyn, nid y swm a gyfrifir yn ôl y safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn, mae hyn yn golygu bod dyraniadau i ac o'r Gronfa Bensiynau i gael gwared ar y debydau a'r credydau tybiannol ar gyfer buddion ymdeol a'u disodli â debydau ar gyfer yr arian parod a delir i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau o'r fath sy'n daladwy ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn. Felly mae'r balans negyddol sy'n codi ar y Gronfa Bensiynau yn mesur yr effaith fuddiol i Gronfa'r Cyngor o orfod cyfrif am fuddion ymdeol ar sail llif arian parod yn hytrach nag wrth i weithwyr ennill buddion.

1.3.2 Buddion Dewisol

Mae gan yr Awdurdod hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol o fuddion ymddeol os bydd ymddeoliadau cynnar. Mae unrhyw rwymedigaethau a amcangyfrifir i godi o ganlyniad i ddyfarniad i unrhyw aelod o staff (gan gynnwys athrawon) yn cael eu cronni ym mlwyddyn y penderfyniad i wneud y dyfarniad a'u cyfrif gan ddefnyddio'r un polisiau ag a gymhwysir i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

1.4 Rhwymedigaethau Amodol

Mae rhwymedigaeth amodol yn codi pan fydd digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl i'r Awdurdod y bydd ei bodolaeth ond yn cael ei chadarnhau gan ddigwyddiad neu fel arall digwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth yr Awdurdod. Mae rhwymedigaethau amodol hefyd yn codi mewn amgylchiadau lle byddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall ond naill ai nad yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau neu na ellir mesur swm y rhwymedigaeth yn ddibynadwy.

1.5 Darpariaethau

Gwneir darpariaethau lle mae digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i'r Awdurdod sy'n debygol o fod angen setliad trwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial gwasanaeth, a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

Codir tâl ar ddarpariaethau fel treuliau i'r llinell wasanaeth briodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn y daw'r Awdurdod yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a chânt eu mesur ar yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y Fantolen o'r gwariant sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth, gan ystyried risgiau ac ansicrwydd perthnasol.

Pan wneir taliadau yn y pen draw, cânt eu codi ar y ddarpariaeth a gariwyd yn y Fantolen. Adolygir setliadau amcangyfrifedig ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – lle mae'n llai na thebyg y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd bellach (neu lle gwneir setliad is nag a ragwelwyd), caiff y ddarpariaeth ei gwrthdroi a'i chredydu'n ôl i'r gwasanaeth perthnasol.

Lle disgwyli'r rywfaint neu'r cyfan o'r taliad sy'n ofynnol i setlo darpariaeth gael ei adennill gan barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), dim ond os yw bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn os bydd yr Awdurdod yn setlo'r rhwymedigaeth y caiff hyn ei gyd-nabod fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol.

Lle mae gan yr Awdurdod rwymedigaeth gyfreithiol i adfer safle tirlenwi ar ddiwedd ei oes weithredol, cydnabyddir darpariaeth ar gyfer costau amcangyfrifedig adfer safle a gofal ôl-weithredol yn y dyfodol, wedi'i fesur ar werth presennol y llif arian disgwylidiedig yn y dyfodol sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth. Caiff y ddarpariaeth datgomisio yna ei disgowntio gan ddefnyddio cyfradd sy'n adlewyrchu asesiadau cyfredol y farchnad o werth amser arian a'r risgiau sy'n benodol i'r rhwymedigaeth. Cydnabyddir dad-ddirwyn y disgownt yn flynyddol fel cost ariannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Caiff y ddarpariaeth ei hadolygu ar bob dyddiad adrodd a'i haddasu i adlewyrchu newidiadau yn yr amseriad neu swm amcangyfrifedig o'r all-lifau, neu newidiadau yn y gyfradd ddisgownt.

1.6 Offerynnau Ariannol

Gwerthuso Asedau a Rhwymedigaethau a Gludir ar Gost Amorteiddiedig

Mae rhwymedigaethau ariannol ac asedau ariannol a gynrychiolir gan fenthyciadau a derbyniadau yn cael eu cario yn y Fantolen ar gost wedi'i hamorteiddio. Gellir asesu eu gwerth teg drwy gyfrifo'r gwerth presennol net (NPV) o'r llifau arian a fydd yn digwydd dros weddill tymhorau'r offerynnau, gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

- Mae'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir yn y cyfrifiad Gwerth Presennol Net yn hafal i'r gyfradd gyfredol mewn perthynas â'r un offeryn gan fenthyciwr cymharol. Dyma'r gyfradd sy'n berthnasol yn y farchnad ar ddyddiad y gwerthusiad (31 Mawrth 2024) ar gyfer offeryn gyda'r un hyd, h.y. yn hafal i'r cyfnod sy'n weddill o'r dyddiad gwerthuso hyd at aeddfedrwydd. Ar gyfer benthycia gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLb), defnyddiwyd y gyfradd fenthycia PWLB newydd.
- Cyfrifir llog gan ddefnyddio'r confensiwn marchnad mwyaf cyffredin (nifer gwirioneddol y dyddiau/365).
- Ar gyfer blaendaliadau tymor penodol, tybir y derbynnir llog ar aeddfedrwydd.

Nid yw datgeliadau gwerth teg wedi'u cyfrifo ar gyfer asedau ariannol tymor byr gan gynnwys derbyniadau (dyledwyr), na rhwymedigaethau ariannol tymor byr gan gynnwys taladwyon (credydwyr), gan fod y symiau cario yn cynrychioli brasamcan rhesymol o werth teg.

Premiymau/ Gostyngiadau

1. Lle gellid priodoli premiymau/disgowntiau a gododd cyn Ebrill 2006 i'r ddyled newydd, yna cawsant eu hamorteiddio gan ddefnyddio sail llog effeithiol a'u cynnwys fel rhan o swm cario'r benthyciad newydd ar 31 Mawrth 2007. Codir y llog ychwanegol sy'n deillio o'r dull llog effeithiol ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2. Lle na ellid priodoli premiymau/disgowntiau a gododd cyn 1 Ebrill 2006 i ddyled benthyciad adnabyddadwy ar Fantolen gloi 2006/2007, yna cawsant eu dad-gydnabod trwy ddileu'r balans ar 31 Mawrth 2007 i falans Cronfa'r Cyngor/HRA ac yna ei wrthdroi allan trwy'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol. Codir y gost o ysgrifennu'r premiwm/disgownt i lawr ar gyfer blynyddoedd i ddod. (wedi'i gredydu) i'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

3. Lle mae premiymau/disgowntiau wedi codi ar ôl 1 Ebrill 2006, yna mae'r driniaeth gyfrifyddu yn dibynnu a ellir ei dosbarthu fel addasiad neu ddiddymiad. Er mwyn cael ei ddosbarthu fel addasiad, yna rhaid i'r ad-daliad a'r disodli fod ar yr un diwrnod a rhaid iddo fodloni'r prawf 10%. Os na ellir bodloni'r prawf addasu yna caiff ei drin fel diddymiad. Nid yw pob premiwm/disgownt ar ôl Ebrill 2006 yn bodloni'r prawf addasu ac felly maent wedi'u cyfrif fel diddymiadau, gyda'r driniaeth gyfrifyddu yr un fath ag ar gyfer (2) uchod.

Diddordeb

Cyfrifir y gwariant llog a'r incwm a ddatgelir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel a ganlyn:

- Dyled PWLB – ar sail enwol, ac eithrio benthyciadau lle mae premiymau/disgowntiau wedi'u cynnwys fel rhan o'r swm cario, lle cyfrifir llog gan ddefnyddio sail llog effeithiol.
- Dyled LOBO – ar sail cost wedi'i amorteiddio gan ddefnyddio sail llog effeithiol.
- Benthyciadau marchnad - ar sail enwol.
- Benthyciadau a Buddsoddiadau Dros Dro – ar sail enwol.

1.7

Asedau Anhygyrch

Caiff gwariant ar asedau anariannol nad oes ganddynt sylwedd ffisegol ond sy'n cael eu rheoli gan yr Awdurdod o ganlyniad i ddigwyddiadau yn y gorffennol (e.e. trwyddedau meddalwedd) ei gyfalafu pan ddisgwylir y bydd buddion economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol yn llifo o'r ased anniriaethol i'r Awdurdod.

Ni chaiff gwariant ar ddatblygu gwefannau ei gyfalafu os yw'r wefan wedi'i bwriadu'n unig neu'n bennaf i hynwyddo neu hysbysebu nwyddau neu wasanaethau'r Awdurdod.

Mesurir asedau anniriaethol i ddechrau ar gost. Dim ond lle gellir pennu gwerth teg yr asedau a ddelir gan yr Awdurdod trwy gyfeirio at farchnad weithredol y caiff symiau eu hailbriso. Yn ymarferol, nid yw unrhyw ased anniriaethol a ddelir gan yr Awdurdod yn bodloni'r maen prawf hwn, ac felly cânt eu cario ar gost wedi'i hamorteiddio. Caiff swm dibrisiadwy ased anniriaethol ei amorteiddio dros ei oes ddefnyddiol i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Caiff ased ei brofi am nam pryd bynnag y bo arwydd y gallai'r ased fod wedi'i namio – caiff unrhyw golledion a gydnabyddir eu postio i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Caiff unrhyw elw neu golled sy'n codi wrth waredu neu adael ased anniriaethol ei bostio i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Lle mae gwariant ar asedau anniriaethol yn gymwys fel gwariant cyfalaf at ddibenion statudol, ni chaniateir i amorteiddio, colledion nam ac enillion a chollfeydd gwaredu gael effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor. Felly mae'r enillion a'r colledion yn cael eu gwrthdroi allan o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn ac yn cael eu postio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf ac (ar gyfer unrhyw elw gwerthu sy'n fwy na £10,000) y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf.

1.8

Rhestrau Eiddo

Mae rhestrau eiddo wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar yr isaf o gost a gwerth gwiredadwy net. Mae cost rhestrau eiddo wedi'i neilltuo gan ddefnyddio'r gost hysbys ddiwethaf.

1.9

Lesddaliadau

Diffinnir lesddaliadau a ddelir gan yr Awdurdod fel lesddaliadau cyllid neu lesddaliadau gweithredol yn unol â gofynion y Cod ac IAS17.

Mae Les Ariannol yn les sy'n trosglwyddo'r holl risgiau a gwobrau sy'n gysylltiedig â pherchnogaeth i'r lesddeiliad i raddau helaeth. Nid yw'r Cod yn darparu canllawiau pendant ynghylch ystyr 'y cyfan i raddau helaeth' ac felly mae'r Awdurdod wedi arfer barn wrth benderfynu statws pob les yn ôl y cyd-destun.

Mae'r driniaeth gyfrifyddu ganlynol yn berthnasol i bob math o brydles:

Les Ariannol

Pan fo'r Awdurdod yn brydlesai, caiff yr ased ei gydnabod ym Mantolen yr Awdurdod, ynghyd â rhwymedigaethau cyfatebol mewn perthynas â rhenti. Yna cyfrifir am yr ased yn unol â'r broses gyfrifyddu cyfalaf:

- Codir dibrisiant ar y cyfrif refeniw gwasanaeth dros oes ddefnyddiol yr ased (neu gyfnod prydles y brydles os yw'n fyrrach);
- Mae prif elfen rhent y brydles yn ysgrifennu i lawr y rhwymedigaeth;

- Codir yr elfen llog o rent y brydles ar y cyfrif refeniw;
- Codir MRP sy'n hafal i brif elfen rhent y brydles gyllidol ar y refeniw cyfrif; a
- Gwneir cofnodion addasu i sicrhau mai dim ond rhenti prydles blynyddol sy'n cael eu codi ar y cyfrifon refeniw.

Lle mae'r Awdurdod yn brydleswr, nid yw'r ased ar Fantolen yr Awdurdod, gan fod bron pob un o'r risgiau a'r gwobrau sy'n gysylltiedig â pherchnogaeth wedi'u trosglwyddo i'r trydydd parti. Dyma'r broses gyfrifyddu:

- Sefydli'r dyledwr prydles hirdymor ar gyfer y prif swm sy'n weddill (y buddsoddiad net yn y brydles)
- Lle bo'r swm sy'n ddyledus mewn perthynas â'r ased prydles i'w setlo trwy dalu rhenti mewn blynyddoedd ariannol yn y dyfodol, mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig yn cael ei gredydu â chyfanswm gwerth yr ased prydles sy'n ddyledus.
- Mae incwm prydles a dderbynnir gan drydydd parti wedi'i rannu'n brif swm a llog. Caiff yr elfen brif swm ei thrin fel derbyniad cyfalaf a bydd yn lleihau'r dyledwr prydles tymor hir.
- Mae'r elfen llog yn cael ei chredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel incwm cyllido a buddsoddi.
- Ar gyfer lesddaliadau a wnaed cyn 31 Mawrth 2010, mae'r rheoliadau cyfrifyddu cyfalaf yn caniatáu cofnodion cyfrifyddu lliniarol sy'n galluogi'r elfen brif i barhau i gael ei thrin fel incwm refeniw.

Les Weithredol

Pan fo'r Awdurdod yn lesddeiliad, codir taliadau prydles weithredol ar refeniw wrth iddynt ddod yn daladwy. Ni chrëir unrhyw ased ym Mantolen yr Awdurdod.

Pan fo'r Awdurdod yn brydleswr, caiff yr ased ei gydnabod ym Mantolen yr Awdurdod, codir dibrisiant ar gyfrif refeniw'r gwasanaeth dros oes ddefnyddiol yr ased a chaiff incwm prydles a dderbynnir gan y trydydd parti ei gredydu i'r cyfrif refeniw.

Consesiynau a Threfniadau Gwasanaeth sy'n Cynnwys Lesddaliadau

Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw drefniadau o'r fath ar hyn o bryd.

1.10

Mesur Gwerth Teg

Mae'r Awdurdod yn mesur rhai o'i asedau anariannol megis Asedau Gormodol ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu ar werth teg ar bob dyddiad adrodd yn unol â gofynion mesur *Mesur Gwerth Teg IFRS13*.

Diffinnir asedau dros ben fel asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer (PPE) nad ydynt yn darparu potensial gwasanaeth i'r Awdurdod ac felly nid ydynt yn cael eu mesur am eu potensial gwasanaeth ond am y manteision economaidd sydd ynghlwm wrth yr asedau. Cânt eu hailbriso ar werth teg ar yr adeg y cânt eu datgan yn ormod ac yna yn unol â'r rhaglen dreigl 5 mlynedd arferol o ailbriso.

Asedau a Ddelir i'w Gwerthu yw asedau lle mae'n debygol y bydd gwerth cario ased yn cael ei adennill yn bennaf trwy drafodiad gwerthu yn hytrach na thrwy barhau i'w ddefnyddio. Fe'u delir ar yr isaf o'r gwerth cario (cyn aildodosbarthu) neu'r Gwerth Teg.

Gwerth teg yw'r pris a fyddai'n cael ei dderbyn i werthu ased mewn trafodiad trefnus rhwng cyfranogwyr y farchnad ar y dyddiad mesur. Mae'r mesuriad gwerth teg yn tybio bod y trafodiad i werthu'r ased yn digwydd naill ai:

- a) yn y brif farchnad ar gyfer yr ased; neu
- b) yn absenoldeb prif farchnad, yn y farchnad fwyaf manteisiol ar gyfer yr ased.

Mae'r Awdurdod yn mesur gwerth teg ased gan ddefnyddio'r rhagdybiaethau y byddai cyfranogwyr y farchnad yn eu defnyddio wrth brisio'r ased, gan dybio bod cyfranogwyr y farchnad yn gweithredu er eu lles economaidd gorau.

Wrth fesur gwerth teg ased anariannol, mae'r Awdurdod yn ystyried gallu cyfranogwr yn y farchnad i gynhyrchu buddion economaidd drwy ddefnyddio'r ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau neu drwy ei werthu i gyfranogwr arall yn y farchnad a fyddai'n defnyddio'r ased yn ei ddefnydd uchaf a gorau.

Wrth ystyried defnyddiau amgen uwch a gorau ar gyfer yr ased sy'n cael ei brisio, rhoddwyd ystyriaeth i werth yr ased nad yw o reidwydd yn cael ei adlewyrchu yn y ffurfweddiad neu'r defnydd presennol o'r ased. Wrth ystyried dewisiadau amgen, ystyriwyd hyfywedd ffisegol, cyfreithiol ac ariannol y dewis arall hwnnw.

Mae'r Awdurdod yn defnyddio technegau gwerthuso sy'n briodol yn yr amgylchiadau ac y mae digon o ddata ar gael ar eu cyfer, gan wneud y defnydd mwyaf posibl o fewnbynnau arsylladwy perthnasol a lleihau'r defnydd o fewnbynnau anarsylladwy.

Mae mewnbynnau i'r technegau gwerthuso mewn perthynas ag asedau anariannol y mae gwerth teg yn cael ei fesur neu ei ddatgelu yn natganiadau ariannol yr Awdurdod wedi'u categorioeddio o fewn yr hierarchaeth gwerth teg, fel a ganlyn:

- Lefel 1 – prisiau a ddyfynnwyd (heb eu haddasu) mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau neu rwymedigaethau union yr un fath y gall yr awdurdod gael mynediad atynt ar y dyddiad mesur;
- Lefel 2 – mewnbynnau heblaw prisiau a ddyfynnwyd sydd wedi'u cynnwys o fewn Lefel 1 sy'n arsylladwy ar gyfer yr ased neu'r rhwymedigaeth, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol; a
- Lefel 3 – mewnbynnau anarsylwadwy ar gyfer yr ased neu'r rhwymedigaeth.

Mae pob gwerthusiad ar gyfer asedau dros ben ac asedau a gedwir i'w gwerthu yn dod o dan y categori lefel 3, oherwydd natur y dechneg werthuso. Mae'r dechneg werthuso yn gwneud y defnydd mwyaf posibl o fewnbynnau arsylladwy perthnasol ac yn lleihau'r defnydd o fewnbynnau anarsylladwy.

Datgelir gwybodaeth am y technegau gwerthuso a'r mewnbynnau a ddefnyddir wrth bennu gwerth teg asedau dros ben yr Awdurdod yn nodyn 25.4 i'r Fantolen.

1.11

Asedau a Ddelir i'w Gwerthu

Pan ddaw'n debygol y bydd gwerth cario ased yn cael ei adennill yn bennaf trwy drafodiad gwerthu yn hytrach na thrwy ei ddefnydd parhaus, caiff ei aildodosbarthu fel Ased a Ddelir i'w Werthu.

Caiff yr ased ei ailbrisio yn syth cyn ei aildodosbarthu ac yna ei gario ar yr isaf o'r swm hwn a gwerth teg llai costau gwerthu. Pan fo gostyngiad dilynol i werth teg llai costau gwerthu, caiff y golled ei phostio i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Dim ond hyd at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau y cydnabyddir enillion mewn gwerth teg. Ni chodir dibrisiant ar Asedau a Ddelir i'w Gwerthu.

Os nad yw asedau bellach yn bodloni'r meini prawf i gael eu dosbarthu fel Asedau a Ddelir i'w Gwerthu, cânt eu hailldodosbarthu'n ôl i asedau dros ben o dan PPE a'u gwerthuso ar werth teg yn unol â gofynion mesur gwerth teg IFRS13 (*gweler Polisi Cyfrifyddu 1.10*).

Ni chaiff asedau sydd i'w gadael neu eu sgrapio eu hailldodosbarthu fel Asedau a Ddelir i'w Gwerthu, ond cânt eu trin fel asedau dros ben o fewn Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Rhaid bodloni'r meini prawf canlynol er mwyn dosbarthu ased fel un a gedwir i'w werthu:

- Rhaid i'r ased fod ar gael i'w werthu ar unwaith;
- Rhaid i'r gwerthiant fod yn debygol iawn a rhaid bod rhaglen weithredol i ddod o hyd i brynwr;
- Rhaid marchnata'r ased i'w werthu am bris sy'n rhesymol mewn perthynas â'i werth teg; a
- Dylid disgwyl i'r gwerthiant gael ei gwblhau o fewn blwyddyn i ddyddiad y dosbarthiad.

1.12

Asedau Anghyfredol Gormodol o dan PPE

Caiff asedau sydd wedi'u datgan yn ormodol nad ydynt yn bodloni'r meini prawf uchod eu hailldodosbarthu fel asedau gormodol o dan PPE a'u prasio ar werth teg ar y pwynt y cânt eu datgan yn ormodol. Dyma fydd ei ddefnydd uchaf a gorau yn unol â gofynion mesur gwerth teg IFRS13 (*gweler Polisi Cyfrifyddu 1.10*).

1.13 Treuliau Gorbenion a Gwasanaethau Cymorth

Codir costau gorbenion a gwasanaethau cymorth ar y rhai sy'n elwa o'r cyflenwad neu'r gwasanaeth yn unol ag egwyddorion costio Cod Ymarfer Adrodd Gwasanaeth CIPFA 2023/2024 (SeRCoP). Defnyddir yr egwyddor costio amsugno cyfan – rhennir cost lawn gorbenion a gwasanaethau cymorth rhwng defnyddwyr yn gymesur â'r buddion a dderbynnir, ac eithrio:

- Craidd Corfforaethol a Democritaidd – costau sy'n ymwneud â statws yr Awdurdod fel sefydliad democrataidd, amlswyddogaethol.
- Costau Heb eu Dosbarthu – cost buddion dewisol a ddyfernir i weithwyr sy'n ymddeol yn gynnar a chollfeydd nam sy'n daladwy ar Asedau a Ddelir i'w Gwerthu.

Diffinnir y ddau gategori cost hyn yn SeRCoP a chyfrifir amdanynt o fewn y Portffolio Gwasanaethau Corfforaethol yn y Dadansoddiad Gwariant a Chyllid (EFA), fel rhan o Wariant Net ar Wasanaethau Parhaus.

Caiff cyfanswm costau gwirioneddol adrannau canolog eu hail-godi fel taliadau cymorth canolog i wasanaethau ar sail amser staff amcangyfrifedig. Caiff taliadau llety swyddfa eu cronni a'u dyrannu ar sail arwynebedd llawr. Gwneir ail-godiadau TG ar sail defnydd caledwedd a meddalwedd.

Mae Cyfrifon Rheoli'r Awdurdod, sydd wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, yn adlewyrchu'r dyraniad priodol o gostau uwchben a chymorth i wasanaethau. Lle gwneir aildaliadau rhwng segmentau cyfrifyddu (h.y. Portffolios), mae'r rhain wedi'u tynnu trwy addasiad yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ac nid ydynt wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

1.14 Eiddo, Peiriannau ac Offer

Mae asedau sydd â sylwedd ffisegol ac a gedwir i'w defnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Peiriannau ac Offer.

1.14.1 Cydnabyddiaeth

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer ei gyfalafu ar sail croniadau, ar yr amod ei bod yn debygol y bydd y manteision economaidd yn y dyfodol neu'r potensial gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Awdurdod a bod modd mesur cost yr eitem yn ddibynadwy. Codir gwariant sy'n cynnal ond nad yw'n ychwanegu at botensial ased i gyflawni manteision economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol (h.y. atgyweiriadau a chynnal a chadw) fel treuliau pan gaiff eu hysgwyo.

Dim ond gwariant dros £10,000 sydd wedi'i gyfalafu (2022/2023: £50,000), gyda symiau islaw'r trothwy hwn yn cael eu codi'n uniongyrchol ar reffeniw. Yr eithriadau i hyn yw asedau priffyrdd ac iechyd a diogelwch sy'n disgyn islaw'r lefel de-minimis hon yn unigol ond sy'n cael eu cyfalafu oherwydd eu bod yn cael eu trin fel un eitem o wariant yn y flwyddyn a gwariant sydd â chymeradwyaeth grant cyfalaf.

Lle mae gan yr Awdurdod rwymedigaeth gyfreithiol i adfer safle (e.e. safle tirlenwi) ar ddiwedd ei oes weithredol, cydnabyddir darpariaeth ar gyfer costau amcangyfrifedig adfer safle a gofal ôl-weithredol yn y dyfodol. Mae'r ddarpariaeth hon wedi'i chynnwys yng nghost yr ased datgomiysinu ac fe'i mesurir ar werth presennol y llif arian disgwyliedig yn y dyfodol sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth.

Mesuriad

Mesurir asedau ar gost i ddechrau, gan gynnwys:

- Y pris prynu;
- Unrhyw gostau y gellir eu priodoli i ddod â'r ased i'r lleoliad a'r cyflwr sy'n angenrheidiol iddo fod yn gallu gweithredu yn y modd a fwriadwyd gan y rheolwyr; a
- Yr amcangyfrif cychwynnol o gostau datgymalu a chael gwared ar yr eitem ac adfer y safle ar ba un y mae wedi'i leoli.

Nid yw'r Awdurdod yn cyfalafu costau benthyca a achosir tra bod asedau'n cael eu hadeiladu.

Ystyrir bod cost asedau a gafwyd heblaw drwy brynu yn werth teg, oni bai nad oes gan y caffaeliad sylwedd masnachol (h.y. ni fydd yn arwain at amrywiad yn llif arian yr Awdurdod). Yn yr achos olaf, lle mae ased yn cael ei gaffael drwy gyfnewidfa, cost y caffaeliad yw swm cario'r ased a ildwyd gan yr Awdurdod.

Yna caiff asedau eu cario yn y Fantolen gan ddefnyddio'r seiliau mesur canlynol:

- Asedau seilwaith – cost hanesyddol wedi'i ddibrisio. Nid yw pob ased ffordd ac seilwaith wedi'i gynnwys yn y Fantolen gan fod gwerth yr ased yn adlewyrchu gwariant hanesyddol a gafwyd ar asedau o'r fath o bwynt mewn amser. Nid yw unrhyw ffyrdd a ddarperir gan ddatblygwyr preifat a fabwysiadir gan yr Awdurdod yn cael eu cydnabod yn unigol ar y Fantolen ac fe'u cofnodir yn effeithiol ar werth sero. O 2021/2022, dim ond Gwerth Llyfr Net Asedau Seilwaith sydd wedi'i adrodd yn y Cyfrifon, fel y caniateir gan addasiad dros dro CIPFA i'r Cod Ymarfer Cyfrifyddu. Yn unol â darpariaeth 24L o Reoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) (Diwygio) 2022), lle mae gwaith wedi'i wneud ar Asedau Seilwaith presennol, mae swm cario unrhyw gydran sydd wedi'i disodli wedi'i bennu fel dim.
- Asedau cymunedol ac asedau sy'n cael eu hadeiladu – cost hanesyddol wedi'i ddibrisio;
- Pob ased PPE gweithredol arall – gwerth teg, a bennir fel y swm a fyddai'n cael ei dalu am yr ased yn ei ddefnydd presennol (gwerth defnydd presennol – EUV). Lle nad oes tystiolaeth o werth teg yn seiliedig ar y farchnad oherwydd natur arbenigol ased, defnyddir cost amnewid dibrisiedig (DRC) fel amcangyfrif o werth teg. Lle mae gan asedau nad ydynt yn eiddo oes ddefnyddiol fyr neu werthoedd isel (neu'r ddau), defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig fel dirprwy ar gyfer gwerth teg; a
- Asedau Gormodol o dan PPE – gwerth teg yn unol â'r diffiniadau a'r gofynion mesur yn IFRS13.

Caiff asedau sydd wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar werth teg eu hailbriso'n ddigon rheolaidd i sicrhau nad yw eu swm cario yn wahanol iawn i'w gwerth teg ar ddiwedd y flwyddyn; o leiaf, caiff yr holl asedau eu hailbriso bob pum mlynedd. Caiff cynnydd mewn prisiau eu cyfateb gan gredydau i'r Gronfa Ailbriso i gydnabod enillion heb eu gwireddu. Yn eithriadol, gellir credydu enillion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr lle maent yn codi o wrthdroi colled a godwyd yn flaenorol ar wasanaeth.

Mesurir asedau datgomisïynu ar werth presennol y llif arian disgwylïedig yn y dyfodol sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth yn unol ag IFRS13. Adolygir y gwerthusiad hwn dros oes yr ased a'i addasu ar gyfer unrhyw ddisgownt sydd wedi'i ddad-ddirwyn, gwariant a gafwyd, newidiadau yn amcangyfrifon llif arian yn y dyfodol a'r gyfradd a ddefnyddir i gyfrifo gwerth disgowntïedig y rhwymedigaethau hynny. Yn absenoldeb gorbwysiad statudol, codir unrhyw newidiadau yng ngwerth yr ased datgomisïynu i'r pennawd perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (naill ai fel gwariant gwasanaeth neu gostau ariannu), ond ni chânt eu gwrthdroi wedyn i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Lle nodir gostyngiadau mewn gwerth, y driniaeth gyfrifyddu yw:

- Mae swm cario'r ased yn cael ei ysgrifennu i lawr yn erbyn balans enillion ailbrïso'r ased yn y Gronfa Ailbrïso (hyd at swm yr enillion cronedig), lle mae balans yn bodoli;
- Mae swm cario'r ased yn cael ei ysgrifennu i lawr yn erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr lle nad oes balans neu balans annigonol yn y Gronfa Ailbrïso.

Mae'r Gronfa Ailbrïso yn cynnwys enillion ailbrïso a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig, sef dyddiad ei gweithrediad ffurfiol. Mae enillion sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw wedi'u cyfuno i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

1.14.2 Nam ar y gwerth

Caiff asedau eu hasesu ar ddiwedd pob blwyddyn i weld a oes unrhyw arwydd y gallai ased fod wedi'i amharu. Lle mae arwyddion yn bodoli ac amcangyfrifir bod unrhyw wahaniaethau posibl yn berthnasol, amcangyfrifir swm adferadwy'r ased a, lle mae hyn yn llai na swm cario'r ased, cydnabyddir colled amhariad am y diffyg.

Lle nodir colledion nam ar eu gwerth, cânt eu cyfrif fel a ganlyn:

- Ysgrifennu swm cario'r ased hwnnw yn erbyn y balans (hyd at swm yr enillion cronedig) lle mae balans o enillion ailbrïso ar gyfer yr ased yn y Cronfa Ailbrïso;
- Ysgrifennu swm cario'r ased yn erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr lle nad oes balans neu balans annigonol yn y Gronfa Ailbrïso.

Pan gaiff colled oherwydd nam ei gwrthdroi wedi hynny, caiff y gwrthdroad ei gredydu i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisiant a fyddai wedi'i godi pe na bai'r golled wedi'i chydabod.

1.14.3 Dirwasgiad

Darperir ar gyfer dibrisiant ar bob Eiddo, Offer a Chyfarpar trwy ddyrannu eu symiau dibrisiadwy yn systematig dros eu hoes ddefnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol gyfyngedig y gellir ei phennu (h.y. tir rhydd-ddaliadol a rhai Asedau Cymunedol) ac asedau nad ydynt ar gael i'w defnyddio eto (h.y. asedau sy'n cael eu hadeiladu).

Cyfrifir dibrisiant ar y seiliau canlynol:

- Anheddau ac adeiladau eraill – dyraniad llinell syth dros oes ddefnyddiol yr eiddo fel yr amcangyfrifwyd gan y prisiwr;
- Cerbydau, peiriannau, dodrefn ac offer – dyraniad llinell syth dros oes ddefnyddiol yr ased, yn ôl cyngor swyddog cymwys addas; a
- Seilwaith – dyraniad llinell syth dros 40 mlynedd.

Pan fo gan eitem o ased Eiddo, Peiriannau ac Offer gydrannau mawr y mae eu cost yn sylweddol o'i gymharu â chyfanswm cost yr eitem, caiff y cydrannau eu dibrisio ar wahân.

Mae enillion ailbrïso hefyd yn cael eu dibrisio, gyda swm sy'n hafal i'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth cyfredol a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi bod yn daladwy yn seilïedig ar eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Ailbrïso i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Lle mae asedau cymwys wedi'u caffael neu eu gwaredu rhan o'r flwyddyn, mae dibrisiant wedi'i godi'n ddyddiol.

Ar gyfer adeiladau, darperir asesiad technegol o oes ddefnyddiol yr ased gan briswyr allanol penodedig yr Awdurdod, Savills (UK) Limited.

Ar gyfer mathau eraill o asedau, defnyddiwyd yr oesau safonol canlynol i gyfrifo symiau dibrisiant:

	Safonol
Math o Ased	Bywyd
	(Blynnyddoedd)
Cerbydau	5
Offer†	10
Offer TG†	5
Asedau Seilwaith	40
Goleuadau Stryd	40

† : Mewn rhai achosion, gall y swyddog technegol perthnasol ddarparu asesiad gwahanol o'r oes ddefnyddiol.

1.14.4

Gwarediadau

Pan gaiff ased ei waredu neu ei ddadgomisiynu, caiff swm cario'r ased yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Offer a Pheiriannau neu'n Asedau a Ddelir i'w Gwerthu) ei ysgrifennu i ffwrd i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r golledion ar waredu. Caiff derbyniadau o warediadau (os o gwbl) eu credydu i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (h.y. eu netio yn erbyn gwerth cario'r ased ar adeg y gwaredu). Caiff unrhyw enillion ailbrisio a gronnwyd ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbrisio eu trosglwyddo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Caiff symiau a dderbynnir am warediad sy'n fwy na £10,000 eu categoreiddio fel derbyniadau cyfalaf. Caiff y rhain eu credydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf ac yna dim ond ar gyfer buddsoddiad cyfalaf newydd y gellir eu defnyddio, neu eu rhoi o'r neilltu i leihau angen sylfaenol yr Awdurdod i fenthycu (y gofyniad cyllido cyfalaf). Mae derbyniadau'n cael eu neilltuo i'r Gronfa Wrth Gefn o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn.

Nid yw gwerth ysgrifenedig gwarediadau yn dâl yn erbyn Trethdalwyr y Cyngor, gan fod cost asedau anghyfredol wedi'i darparu'n llawn o dan drefniadau ar wahân ar gyfer cyllido cyfalaf. Mae symiau'n cael eu neilltuo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

1.14.5

Cydrannaueddio

Mae'r polisi canlynol wedi'i fabwysiadu ar gyfer cydranoli asedau ac wedi'i gymhwyso i asedau fel y'u caffaelwyd, eu gwella a'u hailbrisio:

- Diffinnir cydran ddeunyddiol fel un sydd â chost amnewid gros sy'n fwy na 25% neu gyfanswm cost amnewid gros yr ased;
- Lle mae cydrannau perthnasol wedi'u nodi, mae swm cario cyfredol y gydran honno'n cael ei adlewyrchu fel ased ar wahân a'i ddibrisio dros oes y gydran honno.

1.15

Buddsoddiadau ac Eiddo Buddsoddi

1.15.1

Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r rhai a gedwir yn unig i ennill rhenti a/neu ar gyfer gwerthfawrogiad cyfalaf megis prydles i tir, tir a gedwir ar gyfer datblygiad yn y dyfodol fel safleoedd strategol a thir ac adeiladau eraill sy'n bodloni meini prawf eiddo buddsoddi. Mesurir eiddo buddsoddi ar werth teg, yn seiliedig ar y gwerth marchnad a fyddai'n cael ei dderbyn i werthu ased mewn trafodiad trefnus rhwng cyfranogwyr y farchnad ar y dyddiad mesur, gan adlewyrchu'r defnydd uchaf a gorau o'r ased.

Ni chaiff eiddo buddsoddi eu dibrisio, ond mae angen ailbrisio'r asedau'n llawn bob blwyddyn. Caiff enillion a chollfeydd ar ailbrisio a gwaredu eu postio i'r llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae gan Fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCRCD) nifer o eiddo buddsoddi, gyda'r gwerthusiad diweddaraf o'r rhain wedi digwydd wrth baratoi eu cyfrifon 2023/2024.

1.16

Asedau Treftadaeth

Diffinnir asedau treftadaeth diriaethol fel rhai sydd â rhinweddau hanesyddol, artistig, gwyddonol, technolegol, goffisegol neu amgylcheddol a gedwir a'u cynnal yn bennaf am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant. Diffinnir asedau treftadaeth anniriaethol fel rhai sydd ag arwyddocâd diwylliannol, amgylcheddol neu hanesyddol.

Mae'r Awdurdod wedi nodi dau heneb sy'n bodloni'r diffiniad o asedau treftadaeth, ac maen nhw wedi cael eu gwerthuso ar sail cost amnewid yswiriant a ddiweddarir yn flynyddol. Lle mae dirywiad neu ddifrod corfforol sylweddol wedi digwydd i'r asedau, mae hyn wedi'i gydnabod fel tâl nam ar y gwerth. Mae oes ddefnyddiol yr asedau hyn wedi'i hasesu fel 'amhenodol' ac felly ni chodir unrhyw ddibrisiant.

Mae caffael asedau treftadaeth yn ddigwyddiad prin; os caiff ased newydd ei gaffael neu ei nodi, caiff ei brisio gan ddefnyddio sail briodol (lle amcangyfrifir bod y gwerth disgwylidied yn sylweddol). O ystyried natur yr asedau treftadaeth a nodwyd i'w cynnwys yn y cyfrifon, mae gwaredu hefyd yn ddigwyddiad prin. Wrth waredu, byddai cyfrif am yr elw yn unol â gofynion cyfrifyddu statudol sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf a derbyniadau cyfalaf fel yr amlinellir yn adran 1.14.4.

Mae'r Awdurdod yn cynnal Cofrestr Asedau Treftadaeth sy'n manylu ar asedau cymwys o fewn ffiniau'r Fwrdeistref Sirol, gan gynnwys yr asedau hynny a nodwyd fel asedau treftadaeth at ddibenion y Datganiad Cyfrifon.

Mae'r ddau heneb a nodwyd fel asedau treftadaeth wedi'u lleoli mewn ardaloedd sydd â mynediad cyhoeddus am ddim ac agored.

1.17

Darpariaeth Refeniw Isafswm

Fel arfer, mae'n ofynnol i Awdurdodau Lleol bob blwyddyn neilltuo rhywfaint o'u refeniw fel darpariaeth ar gyfer gwariant cyfalaf a ariennir drwy fenthycu neu drefniadau credyd. Cyfeirir at hyn fel Darpariaeth Refeniw Isafswm (MRP).

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru reoliadau ar gyfer gwneud MRP o flwyddyn ariannol 2008/2009 ymlaen, gan ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol wneud darpariaeth ddarbodus ar gyfer MRP. Mae'n ofynnol yn gyfreithiol i Awdurdodau Lleol "roi sylw" i ganllawiau o'r fath (h.y. gosod MRP ddarbodus). Nid yw'r ddeddfwriaeth yn diffinio beth sy'n cyfrif fel "darpariaeth ddarbodus", fodd bynnag, mae'r canllawiau MRP a gyhoeddwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol yn dehongli'r term ac yn darparu rhai enghreifftiau.

Mae'r MRP ar gyfer 2023/2024 wedi'i gyfrifo yn unol â'r polisi MRP a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ym mis Mawrth 2023, gan ddefnyddio'r dull canlynol:

- Benthycu â Chymorth – Cyfrifir MRP ar sail blwydd-dal dros 50 mlynedd.
- Benthycu Heb Gymorth – Mae'r cyfrifiad yn edrych ar oes ased gyfartalog ar gyfer yr holl fenthycu heb gymorth ym mhob blwyddyn ac yn cymhwyso'r cyfrifiad blwydd-dal i gyfanswm gwariant cyfalaf benthycu heb gymorth ar gyfer y flwyddyn honno.
- Lesddaliadau Ariannol – Mae'r MRP ar gyfer lesddaliadau ariannol yn hafal i brif elfen y rhent sy'n daladwy bob blwyddyn.

1.18 Incwm Treth (Treth y Cyngor a Threthi Annomestig Cenedlaethol (NNDR))

Mae'r Awdurdod yn dilyn yr egwyddorion yn IPSAS23 *Refeniw o drafodion Di-gyfnawid (Trethi a Throsglwyddiadau)* o ran cyfrifyddu ar gyfer incwm treth a gesglir, ac eithrio lle mae dehongliadau neu addasiadau i gyd-fynd â'r sector cyhoeddus wedi'u manylu yn y Cod.

Treth y Cyngor

Mae'r Awdurdod yn casglu ac yn dosbarthu'r Dreth Gyngor ar ran Comisiynydd Heddlu a Throseddau Gwent a phedwar cyngor tref neu gymuned. Telir y praecept ar gyfer pob un o'r cyrff hyn yn llawn yn ystod y flwyddyn ariannol ac nid yw'n cael ei effeithio gan lefel y Dreth Gyngor a gesglir mewn gwirionedd. Gan fod y taliad yn cael ei wneud yn llawn, nid oes unrhyw falansau dyledwyr na chredydwyr wedi'u cydnabod ar gyfer cyrff praeceptio ar y Fantolen.

Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cydnabod y swm sy'n ddyledus i'r Awdurdod am y flwyddyn. Mae unrhyw ormodedd neu ddiffyg sy'n codi wrth gasglu hefyd wedi'i gynnwys yn y Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol.

Cynllun Gostyngiadau Treth y Cyngor (CTRS)

Mae costau sy'n ymwneud â Chynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor wedi'u cynnwys fel treuliau a delir drwy'r system dreth ac yn unol ag IPSAS 23 fe'u cydnabyddir fel cost gwasanaeth ac nid gostyngiad yn incwm y Dreth Gyngor drwy refeniw a gollwyd.

Trethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR)

Mae'r Awdurdod yn casglu Trethi Annomestig Cenedlaethol (NNDR) o dan drefniant asiantaeth gyda Llywodraeth Cymru. Nid yw arian parod a gesglir gan dalwyr trethi annomestig yn incwm i'r Awdurdod ac felly nid yw wedi'i gynnwys yn ei Ddatganiadau Cyfrifyddu. Nid yw balansau dyledwyr a chredydwyr gyda threthdalwyr a'r lwfans nam ar gyfer dyledion amheus yn asedau a rhwymedigaethau'r Awdurdod ac felly nid ydynt yn cael eu cydnabod yn y Fantolen.

Mae dyledwr neu gredydwr wedi'i gynnwys ar gyfer arian parod a gasglwyd ar sail asiantaeth sydd wedi'i dan-dalu neu ei or-dalu i Lywodraeth Cymru ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cynnwys cyfraniad yr Awdurdod sy'n ddyledus o'r Gronfa Drethi Annomestig (NNDR), cost y lwfans casglu ar gyfer y flwyddyn a symiau cronedig a filiwyd wrth fynd ar drywydd dyledion NNDR heb eu talu.

1.19 Trefniadau ar y Cyd

Mae Trefniadau Ar y Cyd yn cynnwys darparu gwasanaethau gan ddau neu fwy o bartïon sydd â rheolaeth ar y cyd dros y gweithgaredd, wedi'u rhwymo gan gontract. Gellir dosbarthu'r trefniadau hyn fel Mentrau Ar y Cyd neu Weithrediadau Ar y Cyd, yn dibynnu ar statws y trefniant fel endid ynddo'i hun, y graddau y mae gan y bartïon sy'n berchen ar y rheolaeth dros yr endid a'r trefniadau llywodraethu sydd ar waith.

Mae Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue yn bartneriaeth rhwng y Cyngor a Llywodraeth Cymru ar gyfer datblygu unedau busnes ar safleoedd Lime Avenue ac Regain 2 yng Nglynebwy. Mae'r trefniant hwn wedi'i ddosbarthu fel gweithrediad ar y cyd gan ei fod yn cael ei ystyried bod rheolaeth ar y cyd yn bodoli rhwng y ddwy ochr, ac yn y pen draw bod gan yr awdurdod hawliau a rhwymedigaethau mewn perthynas ag asedau a rhwymedigaethau'r trefniant. Yn unol â gofynion y Cod, mae'r Awdurdod wedi cynnwys ei gyfran o incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian sy'n ymwneud â'r trefniant o fewn datganiadau cyfrifyddu a datgeliadau'r endid sengl.

Wrth asesu'r holl drefniadau ar y cyd eraill y mae Blaenau Gwent yn cymryd rhan ynddynt, daethpwyd i'r casgliad ym mhob achos nad oes endid cyfreithiol ar wahân yn bodoli ac nad oes gan yr Awdurdod reolaeth (fel y'i diffinnir gan y Cod Cyfrifyddu ac IFRS10). O ganlyniad, nid yw cyfrifon y trefniadau hyn wedi'u cydgrynhio yn y datganiadau cyfrifyddu grŵp ac ym mhob achos mae'r Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn adlewyrchu'r trafodion sy'n digwydd rhwng yr Awdurdod a'r trefniant ar y cyd.

1.20 Cyfrifeg ar gyfer Ysgolion

Mae'r Cod Cyfrifyddu yn cynnwys triniaeth ragnodedig ar gyfer cynnwys ysgolion yn y Datganiad o Gyfrifon. Mae CIPFA/ LASAAC o'r farn y gellir trin ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol fel endidau ar wahân at ddibenion rheoli, ac yn seiliedig ar y dangosyddion rheolaeth a nodwyd o dan ofynion mabwysiadu *Datganiadau Ariannol Cyfunol IFRS10 y Cod*, bod balans y rheolaeth yn nwylo awdurdodau lleol. O ganlyniad, dylid cynnwys ysgolion mewn cyfrifon grŵp. Fodd bynnag, mae'r Cod hefyd yn cynnwys addasiad i'r diffiniad o ddatganiadau ariannol endid sengl i gynnwys incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol.

Felly, ystyrir bod pob ysgol a gynhelir yn y Fwrdeistref Sirol bellach yn endidau a reolir gan yr Awdurdod, gydag incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian pob ysgol yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon endid sengl ar y sail amlinellir isod. Mae gan yr Awdurdod y mathau canlynol o ysgolion a gynhelir o dan ei reolaeth:

- Cymuned
- Cymorth Gwirfoddol
- Gwirfoddol a Reolir
- Sefydliad

Cydnabyddir Asedau Anghyfredol Ysgolion ar y Fantolen lle mae'r Awdurdod yn berchen ar yr asedau'n uniongyrchol, yn dal y gweddill o reolaeth dros yr asedau neu lle mae'r ysgol neu Gorff Llywodraethu'r ysgol yn berchen ar yr asedau neu wedi cael hawliau i ddefnyddio'r asedau a drosglwyddwyd iddynt. Cydnabyddir tir ac adeiladau a ddefnyddir gan ysgolion yn unol â'r profion cydnabyddiaeth sy'n berthnasol i'r trefniadau sy'n bodoli ar gyfer yr eiddo.

Yr Awdurdod sy'n berchen ar ysgolion cymunedol ac felly cânt eu cydnabod ar y Fantolen.

Mae'r pedair ysgol wirfoddol a gynorthwyr a rheoledig o fewn y Fwrdeistref Sirol yn eiddo i'r Esgobaeth berthnasol heb unrhyw hawliau ffurfiol i ddefnyddio'r asedau trwy drefniadau trwydded a drosglwyddir i'r ysgol na'r Cyrff Llywodraethu. Defnyddir yr asedau o dan drwyddedau "yn unig" nad ydynt yn trosglwyddo unrhyw fuddiant i'r ysgol ac y gellir eu terfynu gan yr ymddiriedolwyr ar unrhyw adeg heb gamau achosol. O ganlyniad, nid yw'r ysgolion hyn yn cael eu cydnabod ar y Fantolen.

Mae perchnogaeth a rheolaeth yr ysgol Sefydledig yn nwylo'r ysgol neu Gorff Llywodraethol yr ysgol ac felly mae'r asedau wedi'u cydnabod ar y Fantolen o 1 Ebrill 2013 ymlaen.

Ar gyfer yr ysgolion a gynhelir hynny nad ydynt yn cael eu rheoli gan yr Awdurdod, mae unrhyw drafodion a wnaed ar eu rhan wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r nodiadau cysylltiedig o dan y grŵpio goddrychol safonol Cod Ymarfer y Gwasanaeth priodol, neu'n eithriadol fel taliadau trydydd parti.

1.21 Cyfrifon Grŵp

Yn ogystal â pharatoi datganiadau ariannol endid sengl, mae'n ofynnol i'r Awdurdod baratoi Cyfrifon Grŵp lle mae ganddo fuddiannau mewn is-gwmnïau, cwmnïau cysylltiedig a mentrau ar y cyd, oni bai bod y buddiannau hynny'n cael eu hystyried yn anfaterol. Roedd Cod 2014/2015 yn cynnwys diwygiadau yn deillio o gyflwyno neu ddiwygio ym mis Mai 2011 o bum safon gyfrifyddu (IFRS10 *Datganiadau Ariannol Cyfunol*, IFRS11 *Mentrau ar y Cyd*, IFRS12 *Datgelu Buddiannau mewn Endidau Eraill*, IAS27 *Datganiadau Ariannol Ar Wahân* ac IAS28 *Buddsoddiadau mewn Cwmnïau Cysylltiedig*) yn ymwneud â pharatoi cyfrifon grŵp neu gyfunol. Roedd y safonau hyn yn cynnwys diwygiadau i'r diffiniad o ffin y grŵp a allai fod wedi effeithio ar yr endidau i'w cyfuno â'r Awdurdod wrth baratoi cyfrifon grŵp.

cyfrifon.

Y safonau perthnasol a chyhoeddiad CIPFA *Cyfrifyddu ar gyfer Cydweithio mewn Llywodraeth Leol* wedi cael eu defnyddio i benderfynu ar y driniaeth gywir o drefniadau gweithio cydweithredol y mae'r Awdurdod yn rhan ohonynt. O ganlyniad, penderfynwyd bod ffin y grŵp yn cynnwys yr Awdurdod ac Ymddiriedolaeth Elusennol Tŷ a Pharc Bedwellty (y mae'r Cyngor yn unig ymddiriedolwr iddi).

Nid yw buddiant yr Awdurdod yng Ngwasanaeth Cyflawni Addysg De-ddwyrain Cymru wedi'i gydgrynhio yn y Cyfrifon Grŵp. Er bod gan yr Awdurdod fuddiant o 20% yn y cwmni, a fyddai fel arfer yn sbarduno'r gofynion ar gyfer cynnwys fel cwmni cysylltiedig o fewn cyfrifon grŵp, mae nifer o ffactorau sy'n dangos yn groes i hynny fod gan yr Awdurdod ddylanwad sylweddol dros y Gwasanaeth Cyflawni Addysg, gan gynnwys lefel y rheolaeth a arferir gan Lywodraeth Cymru, ac felly mae'r rhagdybiaeth ar gyfer cynnwys wedi'i gwrthbrofi.

1.22 Penderfynu ar Segmentau Gweithredu

At ddiben dosbarthu gwariant ac incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES) a'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid (EFA), mae'r segmentau gweithredu a ddatgelwyd wedi'u halinio â strwythur Portffolio'r Awdurdod. Mae pob Portffolio a Phwyllgor wedi'u datgelu, waeth beth fo'u maint mewn termau ariannol, ac nid oes unrhyw agregu o segmentau yn y Cyfrifon hyn.

2. Effaith newidiadau mewn Polisiau Cyfrifyddu ac Amcangyfrifon

Yn 2023/2024, newidiwyd y lefel DeMinimis a gymhwyswyd i Wariant Cyfalaf o £50,000 i £10,000. Amcangyfrifir bod hyn wedi arwain at £0.419m ychwanegol o wariant yn cael ei drin fel cyfalaf yn y flwyddyn ariannol 2023/2024.

3. Safonau Cyfrifyddu a Gyhoeddwyd ond heb eu Mabwysiadu Eto

Mae Cod Ymarfer Cyfrifyddu 2024/2025 yn cynnwys y safonau cyfrifyddu newydd neu ddiwygiedig canlynol sy'n dod i rym o 1 Ebrill 2024.

Ffynhonnell, Gofyniad ac Effaith Bosibl

IFRS 16 - Lesddaliadau

Cyhoeddwyd Ionawr 2016: Cydnabod Lesddaliadau ac Asedau Hawl i Ddefnyddio ar y Fantolen. Amcangyfrifir y bydd yr effaith ar asedau a rhwymedigaethau ar 1 Ebrill 2024 yn sylweddol (tua £3.465 miliwn).

Cyhoeddwyd Medi 2022: Diwygiadau i'r canllawiau ar gyfer trafodion gwerthu ac adlesu'n ôl. Dim effaith a ragwelir ar Gyfrifon yr Awdurdod

IAS 1 Cyflwyno Datganiadau Ariannol

Cyhoeddwyd Ionawr 2020: Mae'r gwelliannau'n gwella eglurder ar ddosbarthu rhwymedigaethau, gan sicrhau bod rhwymedigaethau'n cael eu categoreiddio'n briodol fel rhai cyfredol neu rai nad ydynt yn gyfredol. Ni ragwelir unrhyw effaith sylweddol ar Gyfrifon yr Awdurdod.

Cyhoeddwyd Hydref 2022: Diwygiadau i rwymedigaethau anghyfredol gyda chytundebau ynghylch rhwymedigaethau hirdymor. Ni ragwelir unrhyw effaith sylweddol ar Gyfrifon yr Awdurdod.

Trethi Incwm IAS 12

Cyhoeddwyd Mai 2023: Gwelliannau i Ddiwygio Trethi Rhyngwladol: Rheolau Model Colofn Dau. Ni ragwelir unrhyw effaith sylweddol ar Gyfrifon yr Awdurdod.

Datganiad Llif Arian IAS 7 a Datgeliad Ariannol IFRS 7

Cyhoeddwyd Mai 2023: Diwygiadau i Gytundebau Cyllid Cyflenwyr. Datgeliadau ychwanegol yn y datganiadau ariannol. Ni ragwelir unrhyw effaith sylweddol ar Gyfrifon yr Awdurdod.

Bydd Lesddaliadau IFRS16 yn cael eu gweithredu o 1 Ebrill 2024. Mae'n dileu'r dosbarthiadau lesddaliadau gweithredu a chyllido presennol ac yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol sy'n lesddeliliaid gydnabod pob les ar eu balanslenni fel asedau hawl-i-ddefnyddio (gyda eithriadau ar gyfer lesddaliadau tymor byr a gwerth isel) ynghyd â rhwymedigaeth gyfatebol sy'n cynrychioli'r rhwymedigaeth i wneud taliadau les ar gyfer yr ased. Amcangyfrifir y bydd angen cydnabod asedau ychwanegol gwerth £3.395 miliwn ar y Fantolen, gyda Chredydwr Rhwymedigaethau Les cyfatebol. Bydd y lesddaliadau hyn yn cael eu hystyried fel benthyca ychwanegol ac felly bydd Gofyniad Cyllido Cyfalaf (CFR) y Cyngor (CFR) yn cynyddu, gyda chynnydd canlyniadol yn y Ddarpariaeth Refeniw Isafswm (MRP). Y cynnydd amcangyfrifedig cychwynnol yn yr MRP blyneddol yw £0.279m.

4. Rhagdybiaethau a Wnaed am y Dyfodol a Phrif Ffynonellau Eraill o Ansicrwydd Amcangyfrif

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigurau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar dybiaethau a wnaed gan yr Awdurdod am y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai canlyniadau gwirioneddol fod yn sylweddol wahanol i'r dybiaethau a'r amcangyfrifon. Yr eitemau ym Mantolen yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2024 y mae risg sylweddol o addasiad sylweddol iddynt yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod yw fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os yw Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahaniaethu o'r Rhagdybiaethau
Llywodraeth Leol Cynllun Pensiynau Atebolrwydd	Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o farnau cymhleth sy'n ymwneud â'r gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n cynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaethau ac enillion disgwyliedig ar asedau cronfa pensiwn. Mae Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Gwent Fwyaf wedi cyflogi Hymans Robertson LLP fel ei actiwari ymgynghorol i ddarparu cyngor arbenigol ynghylch y rhagdybiaethau priodol i'w cymhwyso.	Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn rhagdybiaethau unigol ar y rhwymedigaeth pensiwn net. Mae actiwari'r gronfa wedi cynghori y byddai gostyngiad o 0.5% yn y dybiaeth cyfradd disgownt yn arwain at gynydd yn y rhwymedigaeth pensiwn o £55.881m (<i>gweler nodyn 40 am ddadansoddiad sensitifrwydd pellach</i>). Fodd bynnag, mae'r rhagdybiaethau'n rhyngweithio mewn ffyrdd cymhleth. Yn ystod 2023/2024, cynghorodd actiwariaid yr Awdurdod fod y rhwymedigaeth pensiwn net wedi gostwng £54.125m o ganlyniad i ailfesur asedau a rhwymedigaethau pensiwn. Roedd y gostyngiad hwn yn cynnwys enillion o £36.750m ar asedau (sy'n cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng yr enillion asedau gwirioneddol a disgwyliedig ar gyfer y flwyddyn) a gostyngiadau net mewn rhwymedigaethau o £17.375m (yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig/ariannol ac enillion profiad eraill).
Ailbriso Eiddo, Offer a Pheiriannau	Caiff asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer eu hailbriso ar sail ddigon rheolaidd i sicrhau nad yw eu swm cario yn wahanol iawn i'w gwerth teg. Fel isafswm, caiff yr holl asedau (ac eithrio'r rhai a brisir ar Sail Cost Hanesyddol) eu hailbriso bob pum mlynedd. Yn ogystal, caiff yr holl asedau eu hasesu'n flynyddol am nam. Mae gwerth y portffolio asedau yn seiliedig ar gyfrifiadau a thechnegau amcangyfrif yn dilyn canllawiau Sefydliad Brenhinol y Syrffewyr Siartredig (RICS).	Mae'r priswyr penodedig wedi defnyddio barn a rhagdybiaethau proffesiynol wrth bennu gwerth asedau a graddfa unrhyw nam. O ystyried ailbriso £107.344m o asedau yn 2023/2024, gallai amrywiad o 1% yn deillio o'r barnau a'r rhagdybiaethau a fabwysiadwyd arwain at or-ddatganiad neu dan-ddatganiad o Werth Llyfr Gros PPE o £1.073m. Gallai amrywiadau o'r fath arwain at gamddatganiad sylweddol yn y Datganiad Cyfrifon a gallai eu haddasiad gael effaith ar y Fantolen, CIES a lefel Cronfeydd Wrth Gefn yr Awdurdod.
Mynegeo Eiddo Asedau wedi'u gwerthfawrogi ar Amnewidiad wedi'i Ddibrisio Cost (DRC)	O ganlyniad i gynydd mewn costau deunyddiau ac ailadeiladu, ystyriwyd ei bod yn angenrheidiol ailbriso'r asedau hymny sydd fel arfer yn cael eu gwerthuso gan ddefnyddio'r dull DRC er mwyn sicrhau nad oedd prisiau'r Daflen Fantolen wedi'u tanamcangyfrif yn sylweddol.	Mabwysiadwyd dull mynegeo i ddiweddarau gwerthoedd cario'r categorïau asedau perthnasol (ysgolion a meysydd parcio). Effaith yr ymarfer mynegeo hwn gan ddefnyddio mynegai tybiedig o +2.9% oedd cynnydd yng ngwerth gros asedau'r Awdurdod o £1.111 miliwn. Byddai amrywiad o 1% yn y ffigur mynegai yn arwain at addasiad i falansau cario o £0.383m.
Amcangyfrifon Gwerth Teg	Pan na ellir mesur gwerthoedd teg Eiddo Buddsoddi, Asedau Gormodol ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu yn seiliedig ar brisiau a ddyfynnir mewn marchnadoedd gweithredol (h.y. mewnbynnau Lefel 1), mesurir eu gwerth teg gan ddefnyddio'r technegau gwerthuso canlynol: - Ar gyfer mewnbynnau Lefel 2, prisiau a ddyfynnir ar gyfer asedau neu rwymedigaethau tebyg mewn marchnadoedd gweithredol ar ddyddiad y fantolen; - Ar gyfer mewnbynnau lefel 3, gwerthuso yn seiliedig ar gyfuniad o ddata marchnad sydd ar gael sy'n deillio o gymysgedd o drafodion ar asedau'r Cyngor a thrydydd parti sydd wedyn yn cael eu dadansoddi i ystyried cynnyrch, cyfraddau fesul metr sgwâr, costau adeiladu ac ati. Lle bo modd, mae'r mewnbynnau i'r technegau gwerthuso hyn yn seiliedig ar ddata arsylladwy, ond lle nad yw hyn yn bosibl, mae angen barn wrth sefydlu gwerthoedd teg. Mae'r barnau hyn fel arfer yn cynnwys ystyriaethau megis ansicrwydd a risg. Gallai newidiadau yn y rhagdybiaethau a ddefnyddir effeithio ar werth teg asedau a rhwymedigaethau'r Awdurdod.	Mae'r Awdurdod yn defnyddio cyfuniad o ddata marchnad sydd ar gael sy'n deillio o gymysgedd o drafodion ar asedau'r Cyngor a thrydydd parti, ac yna cânt eu dadansoddi i ystyried cynnyrch, cyfraddau fesul metr sgwâr, costau adeiladu ac ati i fesur gwerth teg ei Asedau Gormodol ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu o dan IFRS13, yn dibynnu ar ba dechneg y mae'n ei hystyried yn fwyaf priodol. Mae'r mewnbynnau sylweddol anarsylwadwy a ddefnyddir yn y mesuriad gwerth teg yn cynnwys rhagdybiaethau rheoli ynghylch twf rhent, lefelau meddiannaeth, ôl-groniadau atgyweiriadau arwynebedd llawr, ac eraill. Byddai newidiadau sylweddol yn unrhyw un o'r mewnbynnau anarsylwadwy yn arwain at fesuriad gwerth teg sylweddol is neu uwch ar gyfer yr asedau hyn.
Dinwasgiad Eiddo, Offer a Pheiriannau	Caiff asedau eu dibrisio yn seiliedig ar oes ddefnyddiol sy'n dibynnu ar dybiaethau ynghylch lefel yr atgyweiriadau a'r cynnal a chadw a fydd yn cael eu gwneud mewn perthynas ag asedau unigol. Gallai ansicrwydd ynghylch cyllid presennol a chyllid y Cyngor yn y dyfodol arwain at ostyngiadau yn lefel y gwariant a wneir ar atgyweiriadau a chynnal a chadw. Gallai hyn leihau'r oes economaidd ddefnyddiol a neilltuwyd i asedau.	Os bydd oes economaidd ddefnyddiol asedau yn cael ei lleihau, mae dibrisiant a godir ar y CIES yn cynyddu ac mae swm cario asedau ar y Fantolen yn gostwng.
Nam ar Ddyledwyr	Ar 31 Mawrth 2024, roedd gan yr Awdurdod falans dyledion heb ei dalu o £70.541m. Yn unol ag arfer cyfrifyddu priodol, mae lwfansau nam gwerth cyfanswm o 8.992m wedi'u cyfrifo ar gyfer y gwahanol ddosbarthiadau o ddyled heb ei thalu. Fodd bynnag, mae'r lwfansau hyn yn seiliedig ar amcangyfrifon a barnau, gan gynnwys profiad yn y gorffennol o gasglu dyledion tebyg, nad ydynt o bosibl yn adlewyrchu lefelau adfer dyledion yn y dyfodol yn gywir.	Byddai gorddatganiad o lwfansau nam ar ddyledwyr yn arwain at dan-ddatganiad o incwm adferadwy a fyddai angen ei addasu yn y Datganiadau Cyfrifyddu. Ar 31 Mawrth 2024, mae lwfansau nam yn cynrychioli 12.75% o'r ddyled sy'n weddill. Felly, byddai gorddatganiad o 5% mewn nam yn cynrychioli gostyngiad posibl mewn referniw o £3.529m.

5. Dyfarniadau Beirniadol wrth Gymhwyso Polisiâu Cyfrifyddu

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifyddu a nodir yn Nodyn 1, mae'n rhaid i'r Awdurdod wneud rhai dyfarniadau ynghylch trafodion cymhleth neu'r rhai sy'n cynnwys ansicrwydd ynghylch digwyddiadau yn y dyfodol. Y dyfarniadau hollbwysig a wnaed yn y Datganiad Cyfrifon yw:

- Mae'r cyfrifon hyn wedi'u paratoi ar sail busnes gweithredol, sy'n tybio y bydd y swyddogaethau a'r gwasanaethau a ddarperir gan yr Awdurdod yn parhau i fodoli'n weithredol am y dyfodol rhagweladwy, er y bydd heriau ariannol sylweddol i'w hwynebu (*gweler hefyd nodyn 15 i'r Adroddiad Naratif*).
- Mae'r Awdurdod wedi adolygu'r holl asedau eiddo yn unol â'r polisiâu cyfrifyddu perthnasol ac wedi gwneud ailddosbarthiadau priodol ar gyfer asedau a gedwir i'w gwerthu.
- Ystyrir bod pob ysgol a gynhelir yn y Fwrdeistref Sirol yn endidau a reolir gan yr Awdurdod, gydag incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian pob ysgol yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon endid sengl ar y sail a amlinellir ym Mholisiâu Cyfrifyddu'r Awdurdod (1.20).
- Mae'r Awdurdod wedi penderfynu nad yw asedau a ddefnyddir at ddibenion datblygu economaidd, e.e. ystadau diwydiannol, yn cael eu dal at ddiben cynhyrchu incwm neu werthfawrogiad cyfalaf yn unig ac felly nid ydynt yn bodloni'r diffiniad o eiddo buddsoddi. Mae'r asedau hyn wedi cael eu trin fel Eiddo, Peiriannau ac Offer yn y Fantolen.
- Mae'r Awdurdod wedi dosbarthu ei brydlesi fel rhai cyllidol neu weithredol yn unol ag IFRS. Nid yw prydlesi cyllidol wedi'u diffinio'n fanwl gywir ac felly mae angen elfen o farn wrth asesu pob trefniant prydles.
- Mae grantiau a chyfraniadau cyfalaf a refereniw yn parhau i gael eu hadolygu i benderfynu a oes unrhyw amodau yn ei gwneud yn ofynnol i'r symiau dan sylw gael eu had-dalu i'r corff dyfarnu, ac i ba raddau y mae unrhyw amodau wedi'u cyflawni. Bu effaith ganlyniadol ar symiau a gedwir ar y Fantolen ac a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- Lle mae nodiadau datgelu sy'n ofynnol gan y Cod Cyfrifyddu yn ddibwys neu'n amherthnasol o ran gwerth a bod eu hepgoriad wedi'i benderfynu nad yw'n cael effaith andwyol ar gyflwyniad y sefyllfa ariannol neu berfformiad yr Awdurdod, nid yw'r datgeliadau hyn wedi'u cyflwyno.

6.

Digwyddiadau Ar ôl y Cyfnod Adrodd

Awdurdodwyd y Datganiad Cyfrifon i'w gyhoeddi gan Ms R. Hayden CPFA, Cyfarwyddwr Corfforaethol Gwasanaethau Corfforaethol ar 28 Gorffennaf 2025.

Ni adlewyrchir digwyddiadau sy'n digwydd ar ôl y dyddiad hwn yn y datganiadau ariannol na'r nodiadau. Lle darparodd digwyddiadau a ddigwyddodd cyn y dyddiad hwn wybodaeth am amodau a fodolai ar 31 Mawrth 2024, mae'r ffigurau yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau wedi'u haddasu ym mhob agwedd berthnasol i adlewyrchu effaith y wybodaeth hon.

Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue

Llofnodwyd y Trydydd Cytundeb Atodol i Gytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue ar 18 Mawrth 2025. Effaith y cytundeb hwn yw dileu'r rhwymedigaeth ar Gyngor Blaenau Gwent i brynu Cyfran Gyfalaf Llywodraeth Cymru yn y datblygiad ym mis Medi 2039. O ganlyniad, ni fydd yn ofynnol i'r Cyngor gynnwys y rhwymedigaeth hon yn ei Gyfrifon mwyach. Ar 31 Mawrth 2024 roedd hyn yn £9.036 miliwn.

Gan nad yw'r Cytundeb Atodol yn ôl-weithredol, nid yw'r rhwymedigaeth a gynhwyswyd yn y cyfrifon ar 31 Mawrth 2024 wedi'i haddasu. Bydd y newidiadau cyfrifyddu priodol yn cael eu cymhwyso yn y flwyddyn ariannol 2024/2025.

Nodiadau Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

7.

Dadansoddiad Gwariant a Chyllid

Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid yn dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (h.y. grantiau'r llywodraeth, treth y cyngor a threthi busnes) gan yr Awdurdod o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddrynnu at ddibenion gwneud penderfyniadau rhwng cyfarwyddiaethau'r Cyngor. Cyflwynir Incwm a Gwariant a gyfrifir o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn fanylach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Dadansoddiad Gwariant a Chyllid	2023/2024					2022/2023				
	Cyllido Gwariant Net a Chod Cyfrifyddu				CIES	Cyllido Gwariant Net a Chod Cyfrifyddu				CIES
	Rheolaeth Cyfrif Net	sy'n Ddyledus i Addasiadau Sail Cyfrifyddu Cronfa'r Cyngor Addasiadau				Rheolaeth Cyfrif Net	sy'n Ddyledus i Addasiadau Sail Cyfrifyddu Cronfa'r Cyngor Addasiadau			
	Gwariant	(Nodyn 7.1)	(Nodyn 7.2)	(Nodyn 7.3)		Gwariant	(Nodyn 7.1)	(Nodyn 7.2)	(Nodyn 7.3)	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol	16,103	9,643	25,746	77	25,823	16,209	8,914	25,123	2,399	27,522
Addysg	72,825	(58,572)	14,253	(1,393)	12,860	68,263	(55,204)	13,059	(5,387)	7,672
Addysg - Gwariant Ysgol	1,044	54,230	55,274	9,567	64,841	(4,820)	56,054	51,234	1,255	52,489
Amgylchedd	33,961	(13,177)	20,784	5,727	26,511	30,360	(10,496)	19,864	6,066	25,930
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	0	(67)	(67)	55	(12)	0	(13)	(13)	0	(13)
Adfywio a Datblygu Economaidd	1,656	(851)	805	(4,327)	(3,522)	1,628	(546)	1,082	2,928	4,010
Gwasanaethau Cymdeithasol	54,039	(1,707)	52,332	(496)	51,836	50,182	(2,208)	47,974	4,691	52,665
Trwyddedu	156	(15)	141	(7)	134	128	(14)	114	27	141
Cynllunio	1,198	(868)	330	(32)	298	1,189	(327)	862	146	1,008
Addasiadau Pensiwn*	0	648	648	(648)	0	0	465	465	(465)	0
Gwariant Net ar Weithrediadau Parhaus	180,982	(10,736)	170,246	8,523	178,769	163,139	(3,375)	159,764	11,660	171,424
Gwariant Gweithredu Arall	0	11,121	11,121	41,080	52,201	0	10,574	10,574	(99)	10,475
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	0	3,143	3,143	1,501	4,644	0	4,421	4,421	6,699	11,120
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	0	(186,424)	(186,424)	(38,843)	(225,267)	0	(176,251)	(176,251)	(13,621)	(189,872)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	180,982	(182,896)	(1,914)	12,261	10,347	163,139	(164,631)	(1,492)	4,639	3,147
Treuliau Treth			19					(7)		
Trosglwyddiadau i/(o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd			1,733					1,693		
(Cynnydd)/Gostyngiad yn ystod y flwyddyn			(162)					194		
Balans Agoriadol Cronfa'r Cyngor ar 1 Ebrill			(12,910)					(13,104)		
Balans Cloi Cronfa'r Cyngor ar 31 Mawrth			(13,072)					(12,910)		

*: Mae Addasiadau Pensiwn yn cynrychioli symiau corfforaethol ar gyfer taliadau Cost Gwasanaeth Gorffennol/Cyfyngiad i'r Awdurdod Lleol Cynllun Pensiwn y Llywodraeth.

7.1 Addasiadau sy'n Cydymffurfio â'r Cod i Gyfrifon Rheoli

Mae'r tabl hwn yn dangos yr addasiadau a wnaed i gyfrifon rheoli 2023/2024 i gyrraedd 'Net'.
Gwariant sy'n Ddyledus i Gronfa'r Cyngor ar sail sy'n cydymffurfio â Chod Ymarfer Cyfrifyddu:

Dadansoddiad Gwariant a Chyllid: Addasiadau Cod Cyfrifyddu i Gyfrifon Rheoli	2023/2024							
	Taliadau Cyfalaf (Nodyn 7.1.1)	Dileu Ail-godiadau Mewnol (Nodyn 7.1.2)	Rhwymedigaethau Pensiwn (Nodyn 7.1.4)	Preseptau a Ardollau (Nodyn 7.1.4)	Darpariaethau (Nodyn 7.1.5)	Cronfeydd Wrth Gefn (Nodyn 7.1.6)	Arall (Nodyn 7.1.7)	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol	15	8,384	0	0	(100)	0	1,344	9,643
Addysg	(4,444)	(53,686)	0	0	(483)	0	41	(58,572)
Addysg - Gwariant Ysgol	(2,248)	51,769	0	0	0	0	4,709	54,230
Amgylchedd	(4,691)	(3,725)	0	(4,165)	1,449	0	(2,045)	(13,177)
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	0	0	0	0	0	0	(67)	(67)
Adfywio a Datblygu Economaidd	(605)	(16)	0	0	(12)	0	(218)	(851)
Gwasanaethau Cymdeithasol	(329)	(2,611)	0	0	1,182	0	51	(1,707)
Trwyddedu	0	(14)	0	0	(1)	0	0	(15)
Cynllunio	0	(73)	0	0	(6)	0	(789)	(868)
Addasiadau Pensiwn	0	0	(648)	0	0	0	1,296	648
Gwariant Net ar Weithrediadau Parhaus	(12,302)	28 oed	(648)	(4,165)	2,029	0	4,322	(10,736)
Gwariant Gweithredu Arall	(859)	0	0	4,165	0	0	7,815	11,121
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	0	0	0	0	0	0	3,143	3,143
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	0	0	0	0	0	0	(186,424)	(186,424)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(13,161)	28 oed	(648)	0	2,029	0	(171,144)	(182,896)

Mae'r tabl hwn yn dangos yr addasiadau a wnaed i gyfrifon rheoli 2022/2023 i gyrraedd 'Net'.
Gwariant sy'n Ddyledus i Gronfa'r Cyngor ar sail sy'n cydymffurfio â Chod Ymarfer Cyfrifyddu:

Dadansoddiad Gwariant a Chyllid: Addasiadau Cod Cyfrifyddu i Gyfrifon Rheoli	2022/2023							
	Taliadau Cyfalaf (Nodyn 7.1.1)	Dileu Ail-godiadau Mewnol (Nodyn 7.1.2)	Pensiwn Rhwymedigaethau (Nodyn 7.1.3)	Rhagdybiaethau a Ardollau (Nodyn 7.1.4)	Darpariaethau (Nodyn 7.1.5)	Cronfeydd Wrth Gefn (Nodyn 7.1.6)	Arall (Nodyn 7.1.7)	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol	(11)	8,062	0	0	(25)	439	449	8,914
Addysg	(3,231)	(51,444)	0	0	(148)	(438)	57	(55,204)
Addysg - Gwariant Ysgol	0	49,715	0	0	0	0	6,339	56,054
Amgylchedd	(4,188)	(3,259)	0	(3,755)	439	123	144	(10,496)
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	0	0	0	0	0	0	(13)	(13)
Adfywio a Datblygu Economaidd	(425)	(137)	0	0	(3)	34	(15)	(546)
Gwasanaethau Cymdeithasol	(163)	(2,653)	0	0	(52)	643	17	(2,208)
Trwyddedu	0	(9)	0	0	0	0	(5)	(14)
Cynllunio	0	(269)	0	0	(1)	(57)	0	(327)
Addasiadau Pensiwn	0	0	(466)	0	0	0	931	465
Gwariant Net ar Weithrediadau Parhaus	(8,018)	6	(466)	(3,755)	210	744	7,904	(3,375)
Gwariant Gweithredu Arall	0	0	0	3,755	0	0	6,819	10,574
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	0	0	8,066	0	0	0	(3,645)	4,421
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	0	0	0	0	0	0	(176,251)	(176,251)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(8,018)	6	7,600	0	210	744	(165,173)	(164,631)

Mae'r nodiadau canlynol yn rhoi manylion ychwanegol ar gyfer pob un o'r addasiadau a wnaed i gyfrifon rheoli:

7.1.1

Taliadau Cyfalaf

Mae taliadau cyfalaf a adroddir i'r rheolwyr ar sail amcangyfrifon a gyfrifwyd cyn dechrau'r flwyddyn ariannol yn ystod y broses o osod y gyllideb. Caiff y rhain eu tynnu a'u disodli gan daliadau cyfalaf gwirioneddol ar gyfer dibrisiant, nam a phrydlesu. Mae'r llinell 'Addasiadau Cyfalaf' yn cynnwys y MRP a gyfrifwyd ar gyfer y flwyddyn.

7.1.2

Dileu Ail-wefru Mewnol

Mae'r Cod Cyfrifyddu yn cadarnhau bod yr EFA yn bodloni gofynion yr Awdurdod ar gyfer dadansoddiad segmentaidd yn unol ag IFRS 8 *Segmentau Gweithredu* ac mae hefyd yn nodi na chaniateir trafodion rhwng segmentau yn adran dadansoddi gwasanaethau'r CIES. Mae adroddiadau rheoli yn cynnwys treuliau a referniw sy'n deillio o ailgodi tâl am ystod o wasanaethau cymorth a ddarperir yn fewnol a gwasanaethau a adroddir ar sail gorfforaethol (megis swyddogaethau Landlord Corfforaethol). Mae'r cofnodion hyn wedi'u dileu i osgoi gorddatgan incwm a gwariant segment fel yr adroddir yn y CIES. Nid yw trafodion sy'n ymwneud â gwasanaethau penodol a ddarperir i Ysgolion wedi'u dileu gan nad yw'r rhain yn berthnasol o ran gwerth ond byddent yn ystumio'r ffigurau a adroddir mewn perthynas â Balansau Ysgolion a Chronfa Wrth Gefn Gyffredinol Cronfa'r Cyngor mewn ffordd nad yw'n cael ei hystyried yn ddefnyddiol i ddefnyddwyr y Cyfrifon.

7.1.3 Rhwymedigaethau Pensiwn

Mae Costau Gwasanaeth Cyfredol a gynhwysir mewn adroddiadau rheoli ar sail lefel amcangyfrifedig o rwymedigaethau, gydag addasiad i'r gost arian parod gyfatebol ar gyfer cynlluniau a ariennir gan grantiau. Mae Costau Gwasanaeth Gorffennol a Chwtogi hefyd wedi'u cynnwys ar sail amcangyfrif. Mae'r symiau hyn wedi'u haddasu i'r symiau a gyfrifir yn actiwaraid i'w cynnwys yn y cyfrifon statudol.

Ni chynhwysir cronïadau ar gyfer absenoldebau digolledu cronnus tymor byr mewn cyfrifon rheoli; ychwanegir y rhain at ddibenion cydymffurfio â'r cod.

7.1.4 Preseptau a Ardollau

Adroddir ar breseptau ac ardollau yn y Portfolio Amgylchedd, ond cânt eu hailddosbarthu fel 'Gwariant Gweithredu Arall' yn y CIES.

7.1.5 Darpariaethau

Mae symiau wedi'u cynnwys mewn cyfrifon rheoli ar gyfer costau darpariaeth terfynu cynnar, fesul achos. Ni chynhwysir unrhyw gofnodion eraill sy'n ymwneud â darpariaethau. Gwneir addasiad i gyd-fynd â'r cyfrifon statudol sy'n cynnwys darpariaethau ar y sail sy'n ofynnol gan IAS37 *Darpariaethau, Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Amodol*.

7.1.6 Cronfeydd Wrth Gefn

Mae cyfrifon rheoli yn cynnwys trosglwyddiadau i neu o gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd fel incwm neu wariant yn erbyn gwasanaethau. Gellir cynnwys symiau hefyd ar gyfer cyfraniadau referniw i wariant cyfalaf. Caiff y rhain eu haddasu i gyd-fynd â'r driniaeth yn y cyfrifon statudol, lle cofnodir trosglwyddiadau i/o gronfeydd wrth gefn yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn a chynhwysir cyfraniadau referniw i wariant cyfalaf fel addasiadau o dan ddarpariaethau statudol.

7.1.7 Addasiadau Eraill

Mae hyn yn cynnwys:

- Ailddosbarthu Gwarged y Dreth Gyngor ar Gasglu, sydd wedi'i gynnwys fel credyd yn erbyn gwasanaethau yn y cyfrifon rheoli ac o fewn 'Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol' yn y CIES;
- Addasiad ar gyfer Taliadau Nam ar Ddyledwyr, nad ydynt yn cael eu hadrodd i'r rheolwyr ond a gynhwysir yn y cyfrifon statudol ar sail math ac oedran y ddyled;
- Cynnwys ffynonellau ariannu heb eu neilltuo, fel Grant Cymorth Refeniw, NNDR a'r Cyngor Treth, nad yw wedi'i chynnwys mewn adroddiadau i'r rheolwyr;
- Cywiro cofnodion mewn perthynas â gordaliadau Budd-dal Tai a nam cysylltiedig; a
- Ychwanegu cyfran Blaenau Gwent o incwm a gwariant gweithredol Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

7.2 Gwariant ac Incwm a Ddyledir i Gronfa'r Cyngor

Gellir dadansoddi Gwariant Net a godir gan Bortffolios ar Gronfa'r Cyngor fel a ganlyn:

Gwariant ac Incwm a Ddylid i Gronfa'r Cyngor	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Ffioedd, Taliadau ac Incwm Gwasanaeth Arall Allanol	(25,430)	(20,252)
Grantiau'r Llywodraeth	(68,130)	(63,107)
Cyfanswm yr Incwm	(93,560)	(83,359)
Treuliau Cyflogaion	127,239	120,450
Treuliau Gwasanaeth Eraill	136,567	122,673
Cyfanswm y Gwariant	263,806	243,123
Gwariant Net	170,246	159,764

7.3 Addasiadau Rhwng Cyllido a Sail Gyfrifyddu

Mae'r tabl hwn yn dangos yr addasiadau rhwng y cyfrifon rheoli (wedi'u hail-ddatgan i gyfrifon) sail sy'n cydymffurfio â'r Cod Ymarfer) a'r gwariant net a adroddwyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

Dadansoddiad Gwariant a Chyllid: Addasiadau ar gyfer Addasiadau rhwng Cyfrifon Dibenion Cyfalaf Rheoli 'Sydd yn Cydymffurfio â'r Cod' a'r CIES	2023/2024				2022/2023			
	Newid Net ar gyfer Pensiynau Addasiadau (Nodyn 7.3.1)	Arall Addasiadau (Nodyn 7.3.2)	Cyfanswm Addasiadau	Cyfanswm Addasiadau	Newid Net ar gyfer Pensiynau Addasiadau (Nodyn 7.3.1)	Arall Addasiadau (Nodyn 7.3.2)	Cyfanswm Addasiadau	Cyfanswm Addasiadau
	£000	£000			£000	£000		
Gwasanaethau Corfforaethol	12	(30)	95	77	6	2,498	(105)	2,399
Addysg	1,577	(2,994)	24	(1,393)	(6,959)	1,640	(68)	(5,387)
Addysg - Gwariant Ysgol	9,963	0	(396)	9,567	1,148	0	107	1,255
Amgylchedd	6,414	(771)	84	5,727	3,685	2,684	(303)	6,066
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	55	0	0	55	0	0	0	0
Adfywio a Datblygu Economaidd	(4,218)	(152)	43	(4,327)	2,560	416	(48)	2,928
Gwasanaethau Cymdeithasol	424	(1,112)	192	(496)	949	4,008	(266)	4,691
Trwyddedu	0	(8)	1	(7)	0	29	(2)	27
Cynllunio	0	(45)	13	(32)	0	161	(15)	146
Addasiadau Pensiwn	0	(648)	0	(648)	0	(465)	0	(465)
Gwariant Net ar Weithrediadau Parhaus	14,227	(5,760)	56	8,523	1,389	10,971	(700)	11,660
Gwariant Gweithredu Arall	41,080	0	0	41,080	(99)	0	0	(99)
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	(1,748)	3,394	(145)	1,501	(2,212)	8,066	845	6,699
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	(38,843)	0	0	(38,843)	(13,621)	0	0	(13,621)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	14,716	(2,366)	(89)	12,261	(14,543)	19,037	145	4,639

7.3.1 Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf

Mae'r golofn hon yn ychwanegu enillion a cholledion dibrisiant, nam ac ailbrizio yn y llinellau gwasanaeth, ac ar gyfer:

- Gwariant gweithredu arall – yn addasu ar gyfer gwarediadau cyfalaf gyda throsglwyddiad incwm wrth waredu asedau a'r symiau a ddiddymwyd ar gyfer yr asedau hynny.
- Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi – mae'r taliadau statudol ar gyfer cyllido cyfalaf h.y. Darpariaeth Refeniw Isafswm a chyfraniadau refeniw eraill yn cael eu didynnu o incwm a gwariant arall gan nad yw'r rhain yn daladwy o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol.
- Trethiant ac incwm a gwariant grant amhenodol – mae grantiau cyfalaf yn cael eu haddasu ar gyfer incwm nad yw'n drethadwy o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae grantiau refeniw yn cael eu haddasu o'r rhai sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn i'r rhai sy'n dderbyniadwy heb amodau neu y bodloniwyd amodau ar eu cyfer drwy gydol y flwyddyn. Mae'r llinell Incwm a Gwariant Grant Trethiant ac Amhenodol yn cael ei chredydu â grantiau cyfalaf sy'n dderbyniadwy yn y flwyddyn heb amodau neu y bodloniwyd amodau ar eu cyfer yn y flwyddyn.

7.3.2 Newid Net ar gyfer Addasiadau Pensiynau

Mae'r golofn hon yn dangos y newid net ar gyfer tynnu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu IAS19 Gwariant ac incwm sy'n gysylltiedig â phensiwn *Buddion Cyflogaion* :

- Ar gyfer gwasanaethau mae hyn yn cynrychioli dileu cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a wneir gan yr Awdurdod fel y caniateir gan statud a'u disodli â chostau gwasanaeth cyfredol a chostau gwasanaeth yn y gorffennol.
- Ar gyfer incwm a gwariant cyllido a buddsoddi, codir y llog net ar y rhwymedigaeth budd-daliadau diffiniedig i'r CIES.

7.3.3 Addasiadau Eraill

Mae'r golofn hon yn cynnwys gwahaniaethau rhwng symiau a ddebydwyd/credydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a symiau sy'n daladwy/derbyniadwy i'w cydnabod o dan statud:

- Ar gyfer llinellau gwasanaeth, yr addasiad ar gyfer absenoldebau â thâl cronnu tymor byr.
- Ar gyfer incwm a gwariant cyllido a buddsoddi, mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i Gronfa'r Cyngor ar gyfer y gwahaniaethau amseru ar gyfer premiymau a disgowntiau.

8. Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol

Mae'r datgeliad hwn yn cynnwys:

- Incwm trethiant lleol, fel derbyniadau Treth y Cyngor;
- Grantiau a chyfraniadau nad ydynt yn briodol i wasanaethau penodol ac a gymhwysir fel cyllid refeniw cyffredinol; a
- Grantiau cyfalaf a chyfraniadau gan amrywiaeth o gyrrff ariannu i dalu am wariant ar gynlluniau cyfalaf.

Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Trethiant a Grantiau Refeniw Amhenodol		
Incwm Treth y Cyngor	(46,694)	(44,676)
Trethi Annomestig	(22,038)	(25,180)
Grant Cymorth Refeniw	(117,692)	(105,616)
Cyfanswm Trethiant a Grantiau Refeniw Amhenodol	(186,424)	(175,472)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau	(38,843)	(14,400)
Cyfanswm	(225,267)	(189,872)

9. Gwariant Gweithredu Arall

Mae gwariant gweithredu arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cynnwys y canlynol:

		2023/2024			2022/2023		
		Gros	Gros	Net	Gros	Gros	Net
Gwariant Gweithredu Arall		Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant
		£000	£000	£000	£000	£000	£000
(Enillion)/colledion ar Waredu Asedau Anghyfredol		62,754	(22,054)	40,700	280	(457)	(177)
Preseptau a Ardollau:	Comisiynydd Heddlu a Throseddu Gwent	6,752	0	6,752	6,342	0	6,342
	Awdurdod Tân De Cymru	3,954	0	3,954	3,548	0	3,548
	Preseptau Cyngor Cymuned	582	0	582	555	0	555
	Llysoedd y Crwneriaid	179	0	179	175	0	175
	Ardoll y Parc Cenedlaethol	34	0	34	32	0	32
Cyfanswm		74,255	(22,054)	52,201	10,932	(457)	10,475

10. Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi

Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr
Mae'r datganiad yn cynnwys y canlynol:

		2023/2024			2022/2023		
		Gros	Gros	Net	Gros	Gros	Net
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi		Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant
		£000	£000	£000	£000	£000	£000
Newid yng Ngwerth Teg Eiddo Buddsoddi	*	82	0	82	0	108	108
Nam ar y gwerth	**	581	0	581	194	0	194
Llog sy'n daladwy a thaliadau tebyg - Offerynnau Ariannol		4,651	0	4,651	4,708	0	4,708
Llog sy'n daladwy a thaliadau tebyg - Arall	***	183	0	183	5	0	5
Llog derbyniadwy ac incwm tebyg - Offerynnau Ariannol		0	(2,507)	(2,507)	0	(1,789)	(1,789)
Llog derbyniadwy ac incwm tebyg - Arall	****	0	(340)	(340)	0	(172)	(172)
Cost Llog Pensiynau Net		25,166	(21,772)	3,394	20,631	(12,565)	8,066
Difidendau a Dderbyniwyd		0	(1,400)	(1,400)	0	0	0
Cyfanswm		30,663	(26,019)	4,644	25,538	(14,418)	11,120

*: Cyfran yr awdurdod o eiddo buddsoddi Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.

***: Dad-ddirwyn disgowntiau; Llog ar brydlesi cyllid a balansau ysgolion.

****:** Symudiad mewn lwfansau ar gyfer colledion credyd disgwyliedig ar asedau ariannol.

******:** Dad-ddirwyn disgowntiau; Llog ar brydlesi cyllid (leswyr), benthychiadau ceir a bondiau contractwyr.

11. Incwm a Gwariant yr Asiantaeth

Yn ystod pandemig Covid-19, gweithredodd yr Awdurdod fel asiant ar ran Llywodraeth Cymru wrth ddosbarthu amrywiaeth o grantiau a rhyddhadau. Mae'r tablau canlynol yn crynhoi'r trafodion a'r balansau sy'n gysylltiedig â'r gwahanol grantiau a rhyddhadau a weinyddwyd yn ystod 2023/2024.

Cyllid a Weinyddir ar ran y Cymry Llywodraeth: Trafodion	2023/2024		2022/2023	
	Cyllid Dyraniad	Taliadau	Cyllid Dyraniad	Taliadau
		Wedi'i wneud neu Rhyddhadau		Wedi'i wneud neu Rhyddhadau
		Cymhwysol		Cymhwysol
	£000	£000	£000	£000
Taliadau Hunanynysu	0	0	(1,051)	1,051
Taliadau Gwella SSP	0	0	(91)	91
Taliadau Gweithwyr Gofal	0	0	(2,903)	2,903
Cynllun Cost Byw	0	0	(4,440)	4,440
Cynllun Cymorth Ynni	(50)	50	(264)	0
Manwerthu, Hamdden a Rhyddhad Cyfradd Lletygarwch	(1,717)	473	(1,300)	530
Cynllun Adsefydlu Wcraïn	(55)	55	(108)	108
Gofalwyr Di-dâl	0	0	(712)	712
Taliadau Tanwydd Gaeaf	0	0	(1,973)	1,973
Cyfanswm	(1,822)	578	(12,842)	11,808

Cyllid a Weinyddir ar ran y Cymry Llywodraeth: Balansau	Balans yn 31 Mawrth 2024	Balans yn 31 Mawrth 2023
	£000	£000
Cynllun Cymorth Ynni	0	(264)
Manwerthu, Hamdden a Rhyddhad Cyfradd Lletygarwch	(1,244)	(770)
Cyfanswm	(1,244)	(1,034)

Nid yw trafodion sy'n ymwneud â'r cynlluniau hyn wedi'u cynnwys yng Nghyfrifon yr Awdurdod.

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi pwrpas pob cynllun grant neu gymorth, a nifer yr unigolion neu'r busnesau a gefnogwyd.

Cyllid a Weinyddir ar Ran Llywodraeth Cymru: Diben	2023/2024 2022/2023	
	Nifer o Busnesau/ Unigolion Wedi'i gefnogi	Nifer o Busnesau/ Unigolion Wedi'i gefnogi
Taliadau Hunanynysu	0	2,106
<i>Rhodddwyd taliadau o £500 i bobl y bu'n ofynnol iddynt hunanynysu o ganlyniad i naill ai ddal Covid-19 eu hunain neu ddod i gysylltiad â pherson a nodwyd fel un sy'n cario Covid-19.</i>		
Taliadau Gwella SSP	0	256
<i>Mae'r cynllun gwella taliadau salwch statudol yn darparu cyllid i ganiatáu i gyflogwyr dalu gweithwyr gofal cymdeithasol cymwys ar gyflog llawn os na allant weithio oherwydd Covid-19.</i>		
Taliadau Gweithwyr Gofal	0	1,664
<i>Taliadau i Ofalwyr, a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru yn ystod 2022/23 fel rhan o gynllun cenedlaethol. 2023/24: 0 (2022/23: 1,664)</i>		
Cynllun Cost Byw Gwnaed	0	29,600
<i>taliad cost byw o £150 i holl ddeiliaid eiddo sydd ym Mand A, B, C a D i gynorthwyo gyda chostau cynyddol biliau cyfleustodau.</i>		
Cynllun Cymorth Ynni	133	0
<i>I ddarparu cymorth ariannol i aelwydydd ledled y DU a fyddai fel arall yn colli allan ar Gynllun Cymorth Biliau Ynni Llywodraeth y DU gan nad oedd ganddynt gontract trydan domestig.</i>		
Cynllun Adsefydlu Wcraîn	25	98
<i>I ddarparu cefnogaeth ar gyfer llety i Ffoaduriaid Wcraîn £350 y mis a thaliadau cymorth cychwynnol o £200.</i>		
Cynllun Gofalwyr Di-dâl	0	1,424
<i>Grant i ddarparu taliad cymorth ariannol o £500 i ofalwyr di-dâl.</i>		
Rhyddhad Trethi Manwerthu, Hamdden a	178	152
<i>Lletygarwch I ddarparu cefnogaeth i eiddo cymwys trwy gynnig gostyngiad o 100% ar y bil trethi annomestig ar gyfer 2022/2023 a 2023/2024.</i>		
Cynllun Cymorth Tanwydd y Gaeaf	0	9,867
<i>I ddarparu cefnogaeth i aelwydydd cymwys tuag at dalu costau tanwydd gaeaf.</i>		

12. Cynlluniau Partneriaeth o dan Adran 33 o Ddeddf y GIG (Cymru) 2006

12.1 Gwasanaeth Offer Cymunedol Integredig Gwent Gyfan (GWICES)

Mae Gwasanaeth Offer Cymunedol Integredig Gwent Gyfan yn gytundeb ar gyfer darparu gwasanaeth offer cymunedol integredig effeithlon ac effeithiol i ddefnyddwyr sy'n byw yn yr ardaloedd partner. Daeth y cytundeb hwn i rym ar 1 Hydref 2008.

12.2 Rhaglen Eiddilwch Gwent

Mae Rhaglen Eiddilwch Gwent yn gytundeb ar gyfer darparu ystod o wasanaethau i osgoi derbyniadau i'r ysbty, hwyluso rhyddhau cynnar a helpu unigolion i aros yn "annibynnol ac yn hapus". Mae'r Timau Adnoddau Cymunedol yn darparu gwasanaethau ymateb brys, ail-alluogi a chwympiadau integredig ym mhob ardal yn unol â Chynlluniau Comisiynu Blynyddol yr Ardal y cytunwyd arnynt. Daeth y cytundeb hwn i rym ar 4 Ebrill 2011.

12.3 Cronfa Gyfun Swyddogaethau Llety Cartrefi Gofal Gwent

Mae Cronfa Gyfun Swyddogaethau Llety Cartrefi Gofal Gwent yn gytundeb ar gyfer darparu swyddogaethau Cartrefi Gofal effeithlon ac effeithiol sy'n adlewyrchu blaenoriaethau y cytunwyd arnynt yn lleol ar gyfer pobl hŷn y asesir eu bod angen gofal o'r fath. Daeth y trefniant i rym ar 1 Ebrill 2018.

Mae trafodion yr Awdurdod mewn perthynas â'r cynlluniau partneriaeth hyn wedi'u cynnwys yn llinell Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol y CIES. Roedd crynodeb o'r trafodion ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 fel a ganlyn.

Cynlluniau Partneriaeth:	2023/2024				2022/2023			
	GWICES	Cartrefi Gofal Eiddilwch Gwent		Cyfanswm	GWICES	Eiddilwch Gwent	Cartrefi Gofal	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cyfanswm y Gwariant	4,457	17,166	137,951	159,574	3,940	16,447	118,709	139,096
Cyllid								
Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent	(298)	(649)	(9,769)	(10,716)	(164)	(599)	(8,185)	(8,948)
Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili	(520)	(2,249)	(31,521)	(34,290)	(503)	(2,264)	(26,919)	(29,686)
Cyngor Bwrdeistref Sirol Sir Fynwy	(406)	(1,626)	(12,680)	(14,712)	(322)	(1,469)	(10,828)	(12,619)
Cyngor Dinas Casnewydd	(377)	(1,993)	(28,529)	(30,899)	(334)	(1,891)	(23,144)	(25,369)
Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen	(1,475)	(822)	(14,154)	(16,451)	(1,195)	(805)	(13,070)	(15,070)
Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan	(938)	(9,892)	(41,298)	(52,128)	(865)	(9,493)	(36,563)	(46,921)
Arall	(443)	0	0	(443)	(557)	0	0	(557)
Cyfanswm y Cyllid	(4,457)	(17,231)	(137,951)	(159,639)	(3,940)	(16,521)	(118,709)	(139,170)
Gwariant Net (Tan)/Gowariant yn ystod y Flwyddyn	0	(65)	0	(65)	0	(74)	0	(74)
Cydbwysedd a Ddwynwyd Ymlaen	0	(456)	0	(456)	0	(382)	0	(382)
Balans a Gariwyd Ymlaen	0	(521)	0	(521)	0	(456)	0	(456)

13. Lwfansau Aelodau

Cyfanswm y lwfansau a'r treuliau a dalwyd i Aelodau yn ystod y flwyddyn oedd £739,324 (2022/2023: £709,294), wedi'i ddadansoddi fel a ganlyn:

Lwfansau Aelodau	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Lwfansau	739	709
Treuliau	0	0
Cyfanswm:	739	709

Ar gyfer 2022/2023, roedd y lwfansau'n cynnwys taliadau o £3,335 a wnaed i Aelodau a enwebwyd i wasanaethu fel Cyfarwyddwyr ar Fwrdd Silent Valley Waste Services Ltd. (a ad-dalwyd y rhain wedi hynny gan y Cwmni). Ni chafodd cyfarwyddwyr newydd a benodwyd o 7 Mehefin 2022 unrhyw dâl, felly ni wnaed unrhyw daliadau cymharol yn 2023/2024.

14. Tâl Swyddogion

14.1 Nifer y gweithwyr y bu iddynt gyflog, gan gynnwys buddion diswyddo ond heb gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr, yn £60,000 neu fwy, oedd:

Enillion Swyddogion	2023/2024					2022/2023				
	Addysgu	Arall	Cyfanswm	Ar ôl yn ystod Blwyddyn	Cyfanswm heb gynnwys y rhai sy'n gadael	Addysgu	Arall	Cyfanswm	Ar ôl yn ystod Blwyddyn	Cyfanswm heb gynnwys y rhai sy'n gadael
Band Cyflog										
£60,000 - £64,999	21	15	36	0	36	9	4	13	0	13
£65,000 - £69,999	11	3	14	0	14	10	2	12	0	12
£70,000 - £74,999	6	1	7	0	7	4	2	6	0	6
£75,000 - £79,999	3	2	5	0	5	6	1	7	0	7
£80,000 - £84,999	6	1	7	0	7	2	3	5	0	5
£85,000 - £89,999	1	1	2	0	2	0	0	0	0	0
£90,000 - £94,999	1	0	1	0	1	2	0	2	0	2
£95,000 - £99,999	3	0	3	0	3	0	0	0	0	0
£100,000 - £104,999	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0
£105,000 - £109,999	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
£110,000 - £114,999	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
£115,000 - £119,999	1	0	1	0	1	2	0	2	0	2
£120,000 - £124,999	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Cyfanswm	55	23	78	0	78	35	12	47	0	47

Nodiadau: 1) Mae gweithwyr sydd wedi'u cynnwys yn y datgeliad Tâl Uwch Swyddogion wedi bod wedi'u heithrio o'r tabl uchod.
2) Mae gweithwyr Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr wedi'u cynnwys yn y datgeliad uchod.

Mae rhagor o fanylion am fuddion terfynu cyflogaeth i'w gweld yn nodiadau 15-16.

14.2 Cymhareb Cyflog

Ar gyfer 2023/2024, roedd cymhareb tâl y Prif Weithredwr o'i gymharu â thâl canolrifol holl weithwyr yr Awdurdod fel a ganlyn:

	2023/2024	2022/2023
Cymhareb cyflog y Prif Weithredwr i gyflog canolrifol yr holl staff	1:3.83	1:3.79

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r tâl yn 2023/2024 ar gyfer uwch swyddogion (fel y'u diffinnir gan statud) yr oedd eu cyflog ar gyfer y flwyddyn rhwng £60,000 a £150,000. Nid oedd unrhyw uwch swyddogion yr oedd eu cyflog yn fwy na £150,000.

2023/2024 Teitl y Post	Nodiadau	Cyflog (gan gynnwys ffioedd a lwfansau) £	Treuliau Lwfansau £	Iawndal am Golli Swydd £	Buddion mewn nwyddau £	Cyfanswm Tâl (ac eithrio Pensiwn Cyfraniadau) £	Cyflogwyr Pensiwn Cyfraniadau £	Cyfanswm Tâl (gan gynnwys Pensiwn Cyfraniadau) £
Prif Weithredwr Dros Dro		113,910	0	0	0	113,910	29,047	142,957
Cyfarwyddwr Addysg Corfforaethol (hyd at 31/07/23)	Nodyn 1	40,345	0	24,258	0	64,603	8,248	72,851
Cyfarwyddwr Addysg Corfforaethol Dros Dro (o 15/05/23)	Nodyn 2	78,038	0	0	0	78,038	19,900	97,938
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adfywio a Gwasanaethau Cymunedol		90,547	0	0	0	90,547	23,089	113,636
Cyfarwyddwr Corfforaethol Dros Dro Gwasanaethau Cymdeithasol		90,559	0	0	0	90,559	23,093	113,652
Prif Swyddog (Adnoddau)		86,507	0	0	0	86,507	22,059	108,566
Prif Swyddog (Masnachol a Chwsmeriaid)		84,584	0	0	0	84,584	21,569	106,153
Pennaeth Llywodraethu a Phartneriaethau	Nodyn 3	75,650	0	0	0	75,650	19,291	94,941
Pennaeth Cydymffurfiaeth Gyfreithiol a Chorfforaethol	Nodiadau 3 a 4	75,650	0	0	0	75,650	19,291	94,941
Cyfanswm		735,790	0	24,258	0	760,048	185,587	945,635

- Nodyn 1:

Daeth cyflogaeth y Cyfarwyddwr Addysg Corfforaethol i ben ar 31 Gorffennaf 2023.
- Nodyn 2:

Gan fod y Cyfarwyddwr Addysg Corfforaethol yn gadael ei swydd ym mis Gorffennaf 2023, llenwyd swydd y Cyfarwyddwr Addysg Corfforaethol Dros Dro ar sail secondiad o 15 Mai 2023 i ganiatáu ar gyfer trosglwyddo dyletswyddau wedi'i reoli.
- Nodyn 3:

Mae Pennaeth Llywodraethu a Phartneriaethau a Phennaeth Cydymffurfiaeth Gyfreithiol a Chorfforaethol yn adrodd yn uniongyrchol i'r Prif Weithredwr (Dros Dro) ac maent wedi'u cynnwys yn y datgeliad hwn ar y sail honno.
- Nodyn 4:

Derbyniodd Pennaeth Cydymffurfiaeth Gyfreithiol a Chorfforaethol daliad o £520 hefyd yn ei rôl fel Swyddog Canlyniadau.

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r tâl yn 2022/2023

ar gyfer uwch swyddogion (fel y'u diffinnir gan statud) yr oedd eu cyflog am y flwyddyn rhwng £60,000 a £150,000.

2022/2023 Teitl y Post	Nodiadau	Cyflog (gan gynnwys ffioedd a lwfansau)	Treuliau Lwfansau	Iawndal am Golli Swydd	Buddion mewn nwyddau	Cyfanswm Tâl (ac eithrio	Cyflogwyr Pensiwn Cyfraniadau	Cyfanswm Tâl (gan gynnwys
						Pensiwn Cyfraniadau)		Pensiwn
		£	£	£	£	£	£	£
Prif Weithredwr Dros Dro		106,350	0	0	0	106,350	26,056	132,406
Cyfarwyddwr Addysg Corfforaethol		91,664	0	0	0	91,664	22,458	114,122
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adfywio a Gwasanaethau Cymunedol (hyd at 31/05/22)	Nodyn 1	15,304	0	81,234	0	96,538	3,750	100,288
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adfywio a Gwasanaethau Cymunedol (o 03/10/22)	Nodyn 1	42,244	0	0	0	42,244	10,350	52,594
Cyfarwyddwr Corfforaethol Dros Dro Gwasanaethau Cymdeithasol		85,406	0	0	0	85,406	20,924	106,330
Prif Swyddog (Adnoddau)	Nodyn 2	83,582	0	0	0	83,582	20,478	104,060
Prif Swyddog (Masnachol)		79,876	0	0	0	79,876	19,570	99,446
Pennaeth Llywodraethu a Phartneriaethau	Nodyn 3	71,074	0	0	0	71,074	17,413	88,487
Pennaeth Cydymffurfiaeth Gyfreithiol a Chorfforaethol	Nodiadau 2 a 3	73,092	0	0	0	73,092	17,908	91,000
Cyfanswm		648,592	0	81,234	0	729,826	158,907	888,733

- Nodyn 1: Daeth swydd Cyfarwyddwr Corfforaethol Adfywio a Gwasanaethau Cymunedol yn wag ym mis Mai 2022, a chafodd ei llenwi o 3 Hydref 2022 ymlaen.
- Nodyn 2: Derbyniodd y deiliaid swyddi canlynol daliadau hefyd yn eu rolau fel Swyddog Canlyniadau a Dirprwy Swyddog Canlyniadau: Pennaeth Cydymffurfiaeth Gyfreithiol a Chorfforaethol £4,574 a Phrif Swyddog (Adnoddau) £662.
- Nodyn 3: Mae Pennaeth Llywodraethu a Phartneriaethau a Phennaeth Cydymffurfiaeth Gyfreithiol a Chorfforaethol yn adrodd yn uniongyrchol i'r Prif Weithredwr (Dros Dro) ac maent wedi'u cynnwys yn y datgeliad hwn ar y sail honno.

Nid oedd unrhyw uwch swyddogion â chyflog yn fwy na £150,000.

15. Buddion Terfynu a Phecynnau Ymadael - Costau i'r Awdurdod

Dyma nifer a gwerth y pecynnau ymadael a gytunwyd gan yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn:

Band Cost Pecyn Ymadael	2023/2024		2022/2023	
	Pecynnau Allanfa	Cyfanswm Cost Ymadael Pecynnau	Pecynnau Allanfa	Cyfanswm Cost Ymadael Pecynnau
	Na	£000	Na	£000
£0-£19,999	36	165	42	190
£20,000-£219,999	3	100	7	437
Cyfanswm	39	265	49	627

Nodyn: Mae bandiau gwerth wedi'u cyfuno er mwyn sicrhau na ellir adnabod pecynnau ymadael unigol.

Gellir terfynu contractau cyflogaeth am amrywiaeth o resymau, gan gynnwys diswyddo ac ymddeol. Ar derfynu, mae'r Awdurdod yn ysgwyddo amrywiaeth o rwymedigaethau gan gynnwys taliadau diswyddo, taliadau pensiwn cyfandaliad a gwelliannau (e.e. blynyddoedd ychwanegol). Yn 2023/2024, terfynwyd contractau 39 o weithwyr, gan ysgwyddo cyfanswm rhwymedigaethau o £0.265m (2022/2023: 49 o weithwyr, gan ysgwyddo rhwymedigaethau o £0.627m). Gellir dadgyfuno'r taliadau hyn fel a ganlyn:

Buddion Terfynu a Phecynnau Ymadael	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Tâl yn Lle Rhybudd	156	188
Costau Pensiwn	50	201
Costau Diswyddo	44	90
Taliadau Eraill	15	148
Cyfanswm	265	627

16. Buddion Terfynu a Phecynnau Ymadael - Achosion

Dyma oedd prif achosion y buddion terfynu a'r pecynnau ymadael:

Buddion Terfynu	2023/2024		2022/2023	
	Na	£000	Na	£000
Cau Cyfleusterau / Rhoi'r Gorau i Wasanaethau	2	32	2	35
Prosiect Effeithlonrwydd Ariannol	1	50	2	223
Buddion terfynu sy'n codi am resymau eraill	36	183	45	369
Cyfanswm	39	265	49	627

17. Ffioedd Archwilio Allanol

Archwilwyr allanol penodedig yr Awdurdod ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/2024 oedd Archwilio Cymru (AW).
Codwyd y ffioedd canlynol mewn perthynas ag archwiliad ac arolygiad allanol:

Ffioedd Archwilio Allanol	2023/2024	Llinell Wasanaeth CIES 2022/2023
	£000	£000
Ffioedd sy'n daladwy mewn perthynas â:		
Gwasanaethau archwilio allanol sy'n ymwneud ag archwilio'r cyfrifon	325	206 <i>Portfolio Gwasanaethau Corfforaethol</i>
Gwasanaethau archwilio allanol sy'n ymwneud â Mesurau Llywodraeth Leol	114	112 <i>Portfolio Gwasanaethau Corfforaethol</i>
Ardystio hawliadau a ffurflenni grant	52	52 <i>Portfolio sy'n gyfrifol am yr hawliad grant neu'r ffurflen dreth benodol</i>
Ffioedd archwilio ychwanegol sy'n ymwneud ag archwilio'r cyfrifon	21*	<i>Portfolio Gwasanaethau Corfforaethol 50**</i>
Cyfanswm y Ffioedd Archwilio	512	420

*: Yn dilyn cau a throsglwyddo *Silent Valley Waste Services Ltd.* ym mis Mai 2023, setlwyd ffioedd i Azets am Archwilio'r Cyfrifon Terfynol a threthiant ychwanegol a chyngor ynghylch cau cwmnïau gan GBS Blaenau Gwent.

**:

18. Trethi Annomestig Cenedlaethol

Mae'r Awdurdod yn casglu Trethi Annomestig yn seiliedig ar werthoedd trethiannol lleol wedi'u lluosu â chyfradd unffurf. Telir y cyfanswm a gesglir, heb gynnwys rhai rhyddhadau a didyniadau, i gronfa ganolog (y gronfa Trethi Annomestig Cenedlaethol) a reolir gan Lywodraeth Cymru, sydd yn ei thro yn talu cyfran yr awdurdodau o'r gronfa yn ôl yn seiliedig ar fformiwla statudol. Cyfrifir am Drethi Annomestig Cenedlaethol ar sail asiantaeth, h.y. mae Blaenau Gwent fel Awdurdod bilio yn gweithredu fel asiant Llywodraeth Cymru wrth gasglu trethi annomestig. Fel arfer, nid yw trafodion gyda thalwyr trethi annomestig yn weithgareddau referniw i'r asiant ac felly maent wedi'u heithrio o'r datganiadau cyfrifyddu.

Mae gwybodaeth gryno ar gyfer y flwyddyn fel a ganlyn:

- Cyfanswm y gwerth trethiannol annomestig ar 31 Mawrth 2024 oedd £34,506,895 (31 Mawrth 2023: £31,510,109).
- Roedd y lluosydd treth annomestig cenedlaethol ar gyfer y flwyddyn 2023/2024 yn 0.535 (2022/2023: 0.535).
- Y cyfraniad a dderbyniwyd o gronfa'r NNDR yn 2023/2024 oedd £22,038,072 (2022/2023: £25,180,442).

19. Treth y Cyngor

Mae'r Dreth Gyngor yn dreth leol sy'n seiliedig ar werthoedd eiddo 'bandiog'. Cyfrifir gofyniad Treth Gyngor yr Awdurdod drwy gymryd y gofyniad cyllidebol a'i rannu â'r sylfaen dreth a fynegir fel nifer o eiddo Band D cyfatebol. At y swm hwn ychwanegir yr elfennau a ragnodir gan Heddlu Gwent a Chynghorau Cymuned.

19.1

Digwyddodd y trafodion canlynol yn ystod y flwyddyn ariannol yn ymwneud â Threth y Cyngor:

Trafodion Treth y Cyngor	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Treth y Cyngor a Gasglwyd	(47,290)	(45,433)
Llai: Nam ar ddyledion drwg ac amheus	596	757
Cyfanswm yr Elw Net o'r Dreth Gyngor	(46,694)	(44,676)
Llai: Comisiynydd Heddlu a Throseddau Gwent	6,752	6,342
Rhagdybiaethau Cyngor Cymuned:		
Abertyleri a Llanhilledd Cyngor Cymuned	289	289
Cyngor Tref Brynmawr	43	43
Cyngor Tref Nant-y-glo a Blaenau	91	85
Cyngor Tref Tredegar	159	138
Cyfanswm y Rhagdybiaethau:	7,334	6,897
Treth y Cyngor sy'n briodol i'r Awdurdod hwn:	(39,360)	(37,779)

19.2 Sylfaen Treth y Cyngor

Cyfrifir sylfaen y Dreth Gyngor gan gyfeirio at nifer yr eiddo effeithiol (h.y. eiddo heb gynnwys eithriadau, rhyddhadau a disgowntiau penodol) ym mhob un o 10 band gwerthuso eiddo, wedi'u lluosï â chymhareb sy'n gysylltiedig â'r band gwerthuso hwnnw. Ar gyfer 2023/2024, cyfrifwyd y sylfaen dreth, a fynegir fel eiddo band D cyfatebol, fel a ganlyn:

	Band										Cyfanswm
	A*	A	B	C	D	E	F	G	H	-	
Priodweddau	55.00	18,645.00	7,895.00	2,623.00	1,680.00	851.00	324.00	59.00	13.00	8.00	32,153.00
Esemptiadau, Rhyddhadau a Gostyngiadau	(8.25)	(2,190.25)	(686.75)	(195.75)	(98.75)	(44.75)	(12.75)	(2.25)	(5.00)	(1.50)	(3,246.00)
Priodweddau Effeithiol	46.75	16,454.75	7,208.25	2,427.25	1,581.25	806.25	311.25	56.75	8.00	6.50	28,907.00
Cymhareb	5/9	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	-
Cyferwerthoedd Band D	25.97	10,969.84	5,606.42	2,157.56	1,581.25	985.42	449.58	94.58	16.00	15.17	21,901.79
Nam ar y gwerth											(1,095.09)
Sylfaen Treth y Cyngor											20,806.70

20. Rhagdybiaethau a Gofynion

20.1 Awdurdodau Rhagnodi

Mae manylion y cyrff sy'n rhoi praesept a'r symiau wedi'u cynnwys yn nodyn 19.1.

20.2 Ardollau a Gofynion gan Bwyllgorau ar y Cyd a Chyrrff Eraill

Mae nifer o wasanaethau'n cael eu gweithredu gan bwyllgorau neu sefydliadau ar y cyd sy'n gweithredu ar draws ffiniau cynghorau unigol, ac mae'r Awdurdod hwn yn cyfrannu atynt. Mae'r ardoll a'r gofynion canlynol wedi'u gwneud ar yr Awdurdod:

Ardollau a Gofynion	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog	34	32
Llysoedd y Crwneriaid	179	175
Awdurdod Tân De Cymru	3,954	3,548
Cyfanswm:	4,167	3,755

21. Grantiau a Chyfraniadau

Credydwyd grantiau cyfalaf a chyfraniadau gan y cyrff dyfarnu canlynol gan yr Awdurdod i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

Grantiau Cyfalaf (Wedi'i godi ar Wasanaethau)	Corff Dyfarnu	Diben y Grant	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Grantiau Tai	Llywodraeth Cymru	Grantiau ar gael ar gyfer addasiadau i gartrefi preifat i gefnogi Byw'n Annibynnol.	(654)	(592)
Diogelwch Tomen Glo	Llywodraeth Cymru	Arolygon a gwaith adferol i sicrhau diogelwch Tomenni Glo o fewn y Fwrdeistref Sirol.	(327)	0
Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu	Llywodraeth Cymru	Cynllun Grantiau Bach Cynnig Gofal Plant.	(307)	(239)
Offer i'r Anabl	Llywodraeth Cymru	Prynu offer i'w ddefnyddio gan gleientiaid y Gwasanaethau Cymdeithasol.	(285)	(190)
Grantiau Canol Tref	Llywodraeth Cymru	Grantiau ar gael i berchnogion ar gyfer datblygu eiddo masnachol.	(140)	(236)
Grantiau Eraill	Amrywiol	Amrywiol Ganlyniadau.	(224)	(64)
Cyfanswm:			(1,937)	(1,321)
Grantiau Cyfalaf (Trethiant a Grantiau Amhenodol)	Corff Dyfarnu	Diben y Grant	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu	Llywodraeth Cymru	Datblygu ystad ysgolion ac adeiladu ysgolion newydd.	(9,313)	(4,822)
Cronfa Lefelu i Fyny	Adran Lefelu i Fyny, Tai a Chymunedau Cyllid ar gyfer adeiladu'r Ganolfan Beirianneg Gwerth Uchel.		(4,973)	0
Grantiau Trafnidiaeth Lleol	Llywodraeth Cymru	Datblygu seilwaith priffyrdd, Diogelwch Ffyrdd a Theithio Egni'ol.	(3,091)	(1,472)
Grant Cyfalaf Cyffredinol	Llywodraeth Cymru	Cyllid tuag at Raglen Gyfalaf y Cyngor ei hun.	(1,171)	(872)
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	Trysorlys EM	Gwaith cyfalaf a gyflawnir gan y CCRC.	(1,057)	(1,304)
Benthyciad Seilwaith Rheilffordd	Llywodraeth Cymru	Cydnabod elfen grant cyfalaf ychwanegol o fenthyciad a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer gwaith seilwaith i Reilffordd Dyffryn Ebwy.	(16,910)	0
Grantiau Eraill	Amrywiol	Amrywiol Ganlyniadau.	(2,327)	(5,931)
Cyfanswm:			(38,842)	(14,401)

Credydwyd grantiau referniw a chyfraniadau gan y cyrff dyfarnu canlynol gan yr Awdurdod i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

Grantiau Referniw (Wedi'i godi ar Wasanaethau)	Corff Dyfarnu	Diben y Grant	2023/2024 £000	2022/2023 £000
DWP - Cymhorthdal Budd-dal Tai	Adran Gwaith a Phensiynau	Ad-dalu awdurdodau lleol am weinyddu Budd-dal Tai a chefnogi unigolion cymwys gyda chymorth costau tai.	(19,482)	(19,049)
Grant Awdurdod Addysg Lleol	Llywodraeth Cymru	Cefnogi safonau ysgolion, cydraddoldeb mewn addysg, mentrau diwygio, a nodau Cymraeg 2050 ar draws ysgolion ac awdurdodau Cymru.	(8,068)	(7,184)
Cronfa Ffyniant a Rennir	Adran Lefelu i Fyny, Tai a Chymunedau	Cefnogi lefelu i fyny ledled y DU trwy wella cymunedau, twf busnesau a datblygu sgiliau i hybu swyddi, diogelwch a chynhyrchiant.	(6,739)	(47)
Dechrau'n Deg - Grant Plant a Chymunedau Llywodraeth Cymru		I liniaru effaith tlodi a gwella cyfleoedd bywyd i blant drwy ddarparu amrywiaeth o wasanaethau a mecanweithiau cymorth.	(3,702)	(2,699)
Grant Cymorth Tai	Llywodraeth Cymru	I gefnogi prosiectau sy'n atal digartrefedd a helpu pobl i fyw yn eu cartref eu hunain neu mewn tai â chymorth.	(3,539)	(3,499)
Grant Gwella Addysg	Llywodraeth Cymru	Gwella canlyniadau addysgol i bob dysgwr yng Nghymru a chyflawni diwygiadau addysgol.	(2,136)	(2,279)
Grantiau Eraill	Amrywiol	Amrywiol Ganlyniadau.	(25,004)	(28,350)
Cyfanswm:			(68,670)	(63,107)

Yn ystod blwyddyn ariannol 2023/2024, ad-dalodd y Cyngor grantiau referniw i'r cyrff dyfarnu canlynol, cyfanswm o £0.148m (2022/2023: £0.004m):

Teitl y Grant (Ad-daliadau)	Corff Dyfarnu	Diben y Grant	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Grant Awdurdod Addysg Lleol	Llywodraeth Cymru	Cefnogi safonau ysgolion, cydraddoldeb mewn addysg, mentrau diwygio, a nodau Cymraeg 2050 ar draws ysgolion ac awdurdodau Cymru.	145	4
Prydau Ysgol Am Ddim	Llywodraeth Cymru	Cyllid ar gyfer darparu Prydau Ysgol am Ddim i ddisgyblion ysgolion cynradd.	3	0
Cyfanswm:			148	4

Mae'r Awdurdod wedi derbyn nifer o grantiau a chyfraniadau sydd heb eu cydnabod fel incwm eto gan fod amodau ynghlwm wrthynt a allai ei gwneud yn ofynnol i'r arian neu'r eiddo gael ei ddychwelyd i'r darparwr. Dyma'r balansau ar ddiwedd y flwyddyn, wedi'u dadansoddi yn ôl corff dyfarnu:

Grantiau Cyfalaf (Derbynebaw Ymlaen Llaw)	Corff Dyfarnu	Diben y Grant	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Cymoedd Technoleg	Llywodraeth Cymru	Cyllid wedi'i ddarparu ar gyfer datblygu Unedau Busnes Lime Avenue (Gweithrediad ar y Cyd rhwng BGCBC a Llywodraeth Cymru).	(9,036)	(4,492)
Cronfa Lefelu i Fyny	Adran Lefelu i Fyny, Tai a Chymunedau Cyllid ar gyfer adeiladu'r Ganolfan	Beirianeg Gwerth Uchel.	(811)	(2,985)
Cymunedau Cynaliadwy ar gyfer Dysgu	Llywodraeth Cymru	Datblygu ystad ysgolion ac adeiladu ysgolion newydd.	(618)	(255)
Grantiau Trafnidiaeth Lleol	Llywodraeth Cymru	Datblygu seilwaith priffyrdd, Diogelwch Ffyrdd a Theithio Egni'ol.	(440)	(1,901)
Dechrau'n Deg	Llywodraeth Cymru	Adeiladu a datblygu safleoedd presennol ar gyfer gofal plant Dechrau'n Deg.	(373)	(387)
Grantiau Eraill	Amrywiol	Amrywiol Ganlyniadau.	(469)	(914)
Cyfanswm:			(11,747)	(10,934)

Grantiau Refeniw (Derbynebaw Ymlaen Llaw)	Corff Dyfarnu	Diben y Grant	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Grant Awdurdod Addysg Lleol	Llywodraeth Cymru	Cefnogi safonau ysgolion, cydraddoldeb mewn addysg, mentrau diwygio, a nodau Cymraeg 2050 ar draws ysgolion ac awdurdodau Cymru.	(85)	(126)
Grant Cyfleuster Gwastraff Pren	Llywodraeth Cymru	I gefnogi datblygiad cyfleuster ailgylchu gwastraff pren ym Mlaenau Gwent, gyda ffocws ar ailbrosesu pren.	(86)	(86)
Ysbrydoli	WEFO	I gynorthwyo pobl ifanc sydd mewn perygl o ddod yn NEET, gan gefnogi unigolion i ennill cymwysterau a sgiliau.	0	(359)
Rhaglen Gwastraff Blaenau'r Cymoedd	Llywodraeth Cymru	I gefnogi atebion hirdymor ar gyfer rheoli gwastraff bwyd ac organig, lleihau'r defnydd o safleoedd tirlenwi a hyrwyddo arferion mwy gwyrdd.	0	(320)
Grant Technoleg Llywodraeth	Adran Gwyddoniaeth, Arloesi a Thechnoleg	I gefnogi datrys problemau'r sector cyhoeddus gan ddefnyddio technoleg ddigidol arloesol.	0	(126)
Grantiau Eraill	Amrywiol	Amrywiol Ganlyniadau.	(4)	(813)
Cyfanswm:			(175)	(1,830)

Yn 2022/2023 derbyniodd yr Awdurdod gyllid grant gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â phandemig Covid-19. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi pwrpas pob grant a'r swm a dderbyniwyd neu sy'n ddyledus.

Cyllid Llywodraeth Cymru	2023/2024 2022/2023	
	£000	£000
Costau Gweinyddu	0	242
Cymorth ariannol i ddarparu capasiti i gyflawni pecynnau cymorth Llywodraeth Cymru.		
Prydau Ysgol Am Ddim	0	664
Cymorth ariannol Disgyblion sy'n gymwys i gael prydau ysgol am ddim yn ystod gwyliau'r ysgol.		
Cyfanswm	0	906

Cafodd grantiau sy'n ddyledus gan Lywodraeth Cymru eu credydu i'r llinell gwasanaeth briodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Cyllid Llywodraeth Cymru sy'n Gysylltiedig â Covid-19 a Gymhwyswyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2023/2024 2022/2023	
	£000	£000
Gwasanaethau Corfforaethol	0	(142)
Addysg	0	(764)
Gwariant Net ar Weithrediadau Parhaus	0	(906)

22. Partion Cysylltiedig

22.1 Llywodraeth Ganolog

Mae gan y Llywodraeth Ganolog reolaeth effeithiol dros weithrediadau cyffredinol yr Awdurdod ac mae'n darparu'r fframwaith statudol y mae'r Awdurdod yn gweithredu ynddo, gyda'r rhan fwyaf o'i gyllid ar ffurf grantiau ac yn rhagnodi telerau llawer o'r trafodion sydd gan yr Awdurdod gyda phartion eraill. Gellir gweld manylion y grantiau cyffredinol a phenodol a dderbyniwyd yn 2023/2024 yn nodyn 21; mae manylion y symiau sy'n ddyledus i'r llywodraeth ganolog neu ganddi wedi'u cynnwys yn nodiadau 34 a 33 yn y drefn honno.

22.2 Aelodau

Mae Datgeliadau Partïon Perthnasol ar gyfer Aelodau yn ymwneud â phob Cynghorydd ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/2024.
Ar gyfer pob parti cysylltiedig, mae'r trafodion a adroddir ar gyfer y flwyddyn ariannol lawn 2023/2024.

Digwyddodd y trafodion canlynol yn ymwneud ag aelodau etholedig yn ystod y flwyddyn, gyda balansau cysylltiedig yn ddyledus i'r Awdurdod neu ganddo ar ddiwedd y flwyddyn:

		Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024				Blwyddyn yn Gorffen 31 Mawrth 2023 (Ail-ddatganwyd)			
		Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
Parti Perthynol a Pherthynas	Manylion Trafodiad	Symiau Wedi'i datu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod	Symiau Wedi'i datu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod
		£	£	£	£	£	£	£	£
Gofal a Thrwsio Blaenau Gwent a Chaerffili: Mae nifer o Aelodau yn ymddiriedolwyr.	Taliadau am gymorth ar gyfer byw'n annibynnol, addasiadau cartref a grantiau'r sector gwirfoddol.	139,049	(9,663)	45,474	(115)	222,035	(16,125)	8,000	0
Sefydliad Cwm: Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr i'r sefydliad hwn.	Grantiau Aelodau, Cyfraniad Apêl yr Aelod Llywyddol a Grant Unigrwydd ac Ynysigrwydd. Incwm prydles tir.	1,979	0	(10)	0	0	0	0	0
Sinema Neuadd y Farchnad Brynmawr: Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr i'r sefydliad hwn.	Dangosiadau sinema, Cynllun Kickstart.	15,250	(4,459)	435	(4,168)	3,686	(5,853)	0	(8,441)
Gwasanaethau Bwrdeistrefol Hodge: Aelod o'r Cyngor yw perchennog y busnes hwn.	Cynnal a chadw toiledau cyhoeddus ym Mrynmawr a chyflenwadau eraill.	4,125	0	0	(385)	4,315	0	0	(186)
JP Print & Signs: Aelod o'r Cyngor yw perchennog y busnes hwn.	Argraffu fel Tafflenni, Posterï a Thafflenni a Lleoliadau Gwaith.	11,203	0	3,136	0	12,595	0	630	0
Gwasanaethau DA Phoenix: Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr i'r sefydliad hwn.	Prosiect Parch Ieuentid, hyfforddiant, asesiadau ac incwm sbwriel.	45,330	(26)	450	0	47,047	(26)	400	0
Canolfan Adnoddau Gymunedol Rassau: Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr y sefydliad hwn.	Llogi ystafell, Grant Unigrwydd ac Ynysu. Incwm o Yswiriant, Taliad Cynnig Gofal Plant a gwastraff masnach.	5,407	(1,969)	0	(1,930)	6,687	(2,002)	2,004	(1,373)
Cyfanswm:		222,343	(16,117)	49,485	(6,598)	296,365	(24,006)	11,034	(10,000)

Mae symiau cymharol wedi'u cynnwys yn y tabl sy'n berthnasol i drafodion a balansau yn y flwyddyn ariannol 2023/2024. (h.y. 'gyda balansau ar ddiwedd y flwyddyn' neu 'heb falansau ar ddiwedd y flwyddyn'). Mewn rhai achosion bydd hyn yn arwain at ddatgelu partïon cysylltiedig mewn tabl gwahanol i'r un y cawsant eu datgelu ynddo yng Nghyfrifon 2022/2023.

Digwyddodd y trafodion canlynol yn ymwneud ag aelodau etholedig yn ystod y flwyddyn, ac nid oedd unrhyw falansau cysylltiedig yn ddyledus i'r Awdurdod nac iddo ar ddiwedd y flwyddyn:

		Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024		Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023 <i>(All-ddatganwyd)</i>		
Parti Cysylltiedig	Perthynas â Phartïon Cysylltiedig	Symiau Weddi dalu gan Awdurdod	Symiau Weddi dderbyn gan Awdurdod	Symiau Weddi dalu gan Awdurdod	Symiau Weddi dderbyn gan Awdurdod	Nodiadau
		£	£	£	£	
Sefydliad Gweithwyr Abertyleri	Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr o hyn sefydliad.	346	0	57	0	
Amgueddfa Brynmawr	Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr y sefydliad.	5,338	(287)	1,362	(269)	Grantiau Aelodau, Grant Cronfa'r Eglwys Gymreig, Rhent Tir ac Incwm Yswiriant.
Pyllau a Choetiroedd Bryn Beaufort Cymdeithas Gadwraeth	Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr y sefydliad.	200	0	485	0	
Chillax	Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr o hyn sefydliad.	450	0	382	0	
Cylch Harddwch	Mae Aelod o'r Cyngor yn gyd-berchennog y busnes.	4,000	0	0	0	Cardiau rhodd i ofalwyr a phobl ifanc.
Eglwys Bedyddwyr Ebenezer	Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr o hyn sefydliad.	862	0	14,012	0	
Canolfan Gyswllt Plant Glynebwy	Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr o hyn sefydliad.	150	0	200	0	
Pres Dyffryn Ebwy	Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr o hyn sefydliad.	200	(192)	750	(180)	
Ymddiriedolaeth Mynwent Hermon	Mae Aelod o'r Cyngor yn Ymddiriedolwr o hyn sefydliad.	1,140	0	912	0	
Eiddo Highfield (Tredegar)	Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr y sefydliad.	12,501	0	12,049	0	Lwfansau Rhent Tenantiaid ac ad-daliad Treth y Cyngor.
Canolfan Gymunedol Sirhywi	Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr y sefydliad.	2,396	0	14,326	0	Grantiau.
Grŵp Tryfan	Mae Aelod o'r Cyngor yn Gyfarwyddwr y sefydliad.	4,245	0	0	0	Grant Busnes.
Cyfanswm:		31,828	(479)	44,535	(449)	

I grynhoi, roedd y trafodion a'r balansau yn ymwneud ag aelodau etholedig fel a ganlyn:

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024				Blwyddyn yn Gorffen 31 Mawrth 2023 (Ail-ddatganwyd)			
	Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
	Symiau Wedi'i dalu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod	Symiau Wedi'i dalu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod
	£	£	£	£	£	£	£	£
Crynodeb - Trafodion a Balansau Partïon Cysylltiedig								
Partïon Cysylltiedig (gyda balansau diwedd blwyddyn)	222,343	(16,117)	49,485	(6,598)	296,365	(24,006)	11,034	(10,000)
Partïon Cysylltiedig (heb unrhyw falansau diwedd blwyddyn)	31,828	(479)	0	0	44,535	(449)	0	0
Cyfanswm:	254,171	(16,596)	49,485	(6,598)	340,900	(24,455)	11,034	(10,000)

22.3 Gwasanaethau Gwastraff Dyffryn Silent Cyfyngedig

Yr Awdurdod oedd unig gyfranddaliwr y cwmni gwaredu gwastraff Silent Valley Waste Services Limited (SVWS Ltd.). Roedd dau o Aelodau Etholedig yr Awdurdod yn gyfarwyddwyr anweithredol y cwmni. Hyd at 7 Mehefin 2022, roedd yr Aelodau hyn yn derbyn lwfans 'cyflog uwch', gan fod y cyfrifoldeb dan sylw wedi'i asesu i fod ar lefel gyfwerth â Chadeirydd pwyllgor/craffu. Ni chafodd cyfarwyddwyr newydd a benodwyd o 7 Mehefin 2022 ymlaen unrhyw dâl.

Roedd cyn Brif Weithredwr yr Awdurdod yn gyfarwyddwr am y flwyddyn gyfan (2022/2023). Ar 31 Mawrth 2023, roedd yr Awdurdod yn dal 67% o aelodaeth y bwrdd i bob pwrpas. Trosglwyddwyd gweithrediadau, asedau a rhwymedigaethau'r Cwmni i GBS Blaenau Gwent ar 1 Mai 2023. Digwyddodd y trafodion partion cysylltiedig canlynol gyda SVWS Cyf. yn ystod y flwyddyn:

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024				Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023			
	Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
	Symiau Wedi'i dalu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod	Symiau Wedi'i dalu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod
	£	£	£	£	£	£	£	£
Trafodion Partïon Cysylltiedig								
Gwasanaethau Gwastraff Dyffryn Silent Cyf.:								
Casglu gwastraff; rheoli safleoedd amwynderau dinesig; ffioedd cludo:								
Taliadau sy'n ymwneud â'r flwyddyn gyfredol	136,040	0	0	0	1,496,526	0	131,764	0
Taliadau sy'n ymwneud â'r flwyddyn flaenorol	131,764	0	0	0	99,057	0	0	0
Arall	10,805	0	0	0	15,646	0	0	0
Ad-daliad taliadau a wnaed i gyfarwyddwyr SVWS Cyf.:								
Taliadau mewn perthynas â Chynrychiolwyr Enwebedig	0	(1,668)	0	0	0	(3,335)	0	(1,668)
Trwytholch	0	0	0	0	0	(110,000)	0	0
Difidendau a Throsglwyddiadau	0	(3,333,530)	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm (Gwasanaethau Gwastraff Dyffryn Tawel Cyf.):	278,609	(3,335,198)	0	0	1,611,229	(113,335)	131,764	(1,668)

22.4 Ymddiriedolaeth Elusenol Tŷ a Pharc Bedwellty

Y Cyngor yw unig ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusenol Tŷ a Pharc Bedwellty. Darperir gwasanaethau a chyfleusterau yn y Tŷ a'r Parc gan Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin, ac mae'r Cyngor yn darparu ffi reoli ar ei chyfer. Yn 2023/2024, roedd y gyfran o'r ffi hon yn ymwneud ag Elusen Tŷ a Pharc Bedwellty yn £104,400 (2022/2023: £104,400).

22.5 Gwasanaeth Cyflawniad Addysg ar gyfer De-ddwyrain Cymru

Mae pum awdurdod lleol Blaenau Gwent, Caerffili, Sir Fynwy, Casnewydd a Thorfaen wedi ffurfio Gwasanaeth Cyflawni Addysg (EAS) sydd wedi'i gynllunio i godi safonau addysg yn Ne-ddwyrain Cymru. Mae'r EAS yn endid cyfreithiol ar wahân, a sefydlwyd fel cwmni cyfyngedig drwy warant, sy'n eiddo llwyr i'r pum awdurdod lleol ac sy'n gweithredu ar sail ddielw. Nid oes awdurdod arweiniol, gyda phob un yn cael ei gynrychioli'n gyfartal gyda chyfran o 20% ac yn meddu ar hawliau pleidleisio cyfartal.

Comisiynir gwasanaethau gan yr EAS ar ran y pum awdurdod lleol.

Mae bwrdd y cwmni'n cynnwys Cyfarwyddwr y Gwasanaeth Cyflawni Cyfleoedd Addysg a chynrychiolwyr Aelodau Etholedig o'r awdurdodau sy'n cymryd rhan.

Yn 2023/2024 roedd cyfanswm crynodeb trafodion y Gwasanaeth fel a ganlyn:

Gwasanaeth Cyflawniad Addysg	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Gwariant	7,569	6,812
Incwm	(7,672)	(6,960)
Gwariant Net	(103)	(148)

Trafodion partïon cysylltiedig rhwng yr Awdurdod a'r Gwasanaeth Cyflawni Cyfleoedd Gweithredol oedd:

Trafodion Partïon Cysylltiedig	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024				Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023			
	Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
	Symiau Wedi'i dalu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod	Symiau Wedi'i dalu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod
	£	£	£	£	£	£	£	£
Gwasanaeth Cyflawniad Addysg:								
Cyfraniad partner	315,042	0	0	0	350,046	0	0	(7,001)
Ad-dalu Ffioedd Clercod i Lywodraethwyr	0	(7,838)	0	0	0	(11,847)	0	0
Cyfanswm (Gwasanaeth Cyflawniad Addysg):	315,042	(7,838)	0	0	350,046	(11,847)	0	(7,001)

22.6 **Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd**

Mae Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn drefniant ar y cyd sy'n cynnwys Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a'r 10 Cyngor cyfansoddol yn Ne-ddwyrain Cymru, gan gynnwys Blaenau Gwent. Mae cyfran yr Awdurdod o asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn, incwm, gwariant a llif arian sy'n ymwneud â Grŵp Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd wedi'u cynnwys fel trefniant ar y cyd yn y datganiadau cyfrifyddu a'r datgeliadau endid sengl. Dyma drafodion partïon cysylltiedig rhwng yr Awdurdod a'r Fargen Ddinesig:

Trafodion Partïon Cysylltiedig	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024				Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023			
	Trafodion		Balansau		Trafodion		Balansau	
	Symiau Wedi'i datu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod	Symiau Wedi'i datu gan Awdurdod	Symiau Wedi'i dderbyn gan Awdurdod	Symiau Dyledus Gan Awdurdod	Symiau Dyledus i Awdurdod
	£	£	£	£	£	£	£	£
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd:								
Cyfraniad partneriaid i gefnogi gwaith y Cabinet ar y Cyd	59,085	0	0	0	56,271	0	0	0
Cyfraniadau tuag at Wariant Cyfalaf	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm (Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd):	59,085	0	0	0	56,271	0	0	0

Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn Nodiadau

23. **Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall**

Cododd yr enillion neu'r colledion heb eu gwireddu a'r enillion neu'r colledion aifesor pensiwn canlynol yn ystod y flwyddyn:

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
(Gorwedd)/Diffyg yn deillio o ailbrisio asedau anghyfredol	(16,887)	(20,003)
Aifesor y rhwymedigaeth pensiwn budd-daliadau diffiniedig net	28,360	(237,700)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	11,473	(257,703)

24. Addasiadau Rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Ariannu o dan Ddarpariaethau Statudol

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a'r gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan yr Awdurdod yn ystod y flwyddyn yn unol ag arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a bennir gan ddarpariaethau statudol fel rhai sydd ar gael i'r Awdurdod i ddiwallu gwariant cyfalaf a referniw yn y dyfodol. Mae'r addasiadau hyn yn cynnwys trafodion sy'n ymwneud â dibrisiant ac amhariad, darpariaeth pensiynau, croniadau gweithwyr, cyflog anghyfartal a grantiau cyfalaf. Gwnaed y trafodion canlynol yn 2023/2024:

Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido o dan Ddarpariaethau Statudol	2023/2024			2022/2023		
	Cyngor	Prifddinas	Prifddinas	Cyngor	Prifddinas	Prifddinas
	Cronfa	Derbynebaw	Grantiau	Cronfa	Derbynebaw	Grantiau
	Cydbwysedd	Wrth Gefn	Heb ei gymhwyso	Cydbwysedd	Wrth Gefn	Heb ei gymhwyso
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Trafodion rhwng Cronfeydd a Chronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy:						
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf heb eu cymhwyso wedi'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2,444	0	(2,444)	3,134	0	(3,134)
Trosglwyddo elw gwerthiant arian parod a gredydwyd fel rhan o'r golled ar waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	494	(494)	0	457	(457)	0
Cyfraniad o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf tuag at ariannu cynlluniau benthyca darbodus	(74)	74	0	(70)	70	0
Cyfanswm: Trafodion rhwng Cronfeydd a Chronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy:	2,864	(420)	(2,444)	3,521	(387)	(3,134)

Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido o dan Ddarpariaethau Statudol	2023/2024		2022/2023	
	Cyngor	Symudiad	Cyngor	Symudiad
	Cronfa	yn Anhygyrch	Cronfa	yn Anhygyrch
	Cydbwysedd	Cronfeydd Wrth Gefn	Cydbwysedd	Cronfeydd Wrth Gefn
	£000	£000	£000	£000
Trafodion sy'n cynnwys Cronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio:				
Addasiadau i/o'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol:				
Swm y mae costau cyllid yn cael eu codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i gostau cyllid sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	145	(145)	105	(105)
Addasiadau i/o'r Gronfa Bensiwn:				
Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddion ymddeol a ddebyddwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(15,566)	15,566	(34,808)	34,808
Cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a thaliadau uniongyrchol i bensiwnwyr sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn	17,933	(17,933)	15,771	(15,771)

	2023/2024		2022/2023	
	Cyngor	Symudiad	Cyngor	Symudiad
	Cronfa	yn Anhygyrch	Cronfa	yn Anhygyrch
	Cydbwysedd	Cronfeydd Wrth Gefn	Cydbwysedd	Cronfeydd Wrth Gefn
	£000	£000	£000	£000
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido o dan Ddarpariaethau Statudol				
Addasiadau i/o Gyfrif Addasu Cyfalaf:				
Gwrthdroi eitemau a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:				
Taliadau am ddibrisiant	(11,990)	11,990	(10,334)	10,334
Nam ar asedau anghyfredol	(235)	235	(1,872)	1,872
Enillion ailbriso ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	2,911	(2,911)	13,217	(13,217)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwyswyd	38,335	(38,335)	12,210	(12,210)
Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf o dan statud	(7,116)	7,116	(4,513)	4,513
Ysgrifennu Allan o'r Gostyngiad Benthyciad Seilwaith	97	(97)	(950)	950
Symiau asedau anghyfredol a ddilëwyd wrth eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r enillion wrth eu gwaredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(63,132)	63,132	99	(99)
Addasiadau i/o Gyfrif Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig:				
Trosglwyddo Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig Newydd i'r Gronfa Wrth Gefn	21,560	(21,560)	0	0
Eitemau nad ydynt wedi'u debydu na'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:				
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	1,807	(1,807)	1,744	(1,744)
Gwariant cyfalaf a godir yn erbyn Cronfa'r Cyngor	182	(182)	468	(468)
Addasiad i/o'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig:				
Swm y mae tâl swyddogion a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau yn wahanol i'r tâl sy'n daladwy yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(56)	56	704	(704)
Cyfanswm: Trafodion rhwng Cronfeydd a Chronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio:	(15,125)	15,125	(8,159)	8,159

	2023/2024			2022/2023		
	Prifddinas Derbynebau Wrth Gefn	Prifddinas Grantiau Heb ei gymhwyso	Symudiad yn Anhygyrch Cronfeydd Wrth Gefn	Prifddinas Derbynebau Wrth Gefn	Prifddinas Grantiau Heb ei gymhwyso	Symudiad yn Anhygyrch Cronfeydd Wrth Gefn
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido o dan Ddarpariaethau Statudol						
Trafodion sy'n cynnwys Cronfeydd Wrth Gefn Cyfalaf Eraill:						
Addasiadau i/o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig:						
Trosglwyddo o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig ar ôl derbyn arian parod	(144)	0	144	(140)	0	140
Eitemau sy'n cynnwys Cronfeydd Wrth Gefn Cyfalaf Defnyddiadwy:						
Cymhwyso grantiau i gyllid cyfalaf a drosglwyddwyd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf	0	2,662	(2,662)	0	29,662	(29,662)
Defnyddio'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	232	0	(232)	123	0	(123)
Bargen Ddinesig: Trosglwyddo i Dderbyniadau Cyfalaf ar Ad-dalu Benthyciadau a Wnaed	(165)	0	165	0	0	0
Cyfanswm: Trafodion Cronfa Gyfalaf Eraill:	(77)	2,662	(2,585)	(17)	29,662	(29,645)

	2023/2024				2022/2023			
	Cyngor Cronfa Cydbwysedd	Prifddinas Derbynebau Wrth Gefn	Prifddinas Grantiau Heb ei gymhwyso	Symudiad yn Anhygyrch Cronfeydd Wrth Gefn	Cyngor Cronfa Cydbwysedd	Prifddinas Derbynebau Wrth Gefn	Prifddinas Grantiau Heb ei gymhwyso	Symudiad yn Anhygyrch Cronfeydd Wrth Gefn
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido o dan Ddarpariaethau Statudol								
Cyfanswm: Trafodion rhwng Cronfeydd a Chronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy:	2,864	(420)	(2,444)	0	3,521	(387)	(3,134)	0
Cyfanswm: Trafodion sy'n cynnwys Cronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio:	(15,125)	0	0	15,125	(8,159)	0	0	8,159
Cyfanswm: Trafodion Cronfa Gyfalaf Eraill:	0	(77)	2,662	(2,585)	0	(17)	29,662	(29,645)
Cyfanswm yr Addasiadau:	(12,261)	(497)	218	12,540	(4,638)	(404)	26,528	(21,486)

Nodiadau'r Dafflen Gydbwysedd

25. Eiddo, Peiriannau ac Offer

25.1 Swm Cario Asedau Anghyfredol

Gellir rhannu Swm Cario Asedau Anghyfredol yn y Fantolen rhwng Seilwaith ac Asedau 'PPE Eraill' fel a ganlyn:

Eiddo, Peiriannau ac Offer	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
	£000	£000
Asedau Seilwaith	88,508	89,958
Asedau PPE Eraill	267,897	265,823
Gwerth Llyfr Net	356,405	355,781

25.2 Swm Cario Asedau Seilwaith

Mae CIPFA wedi cyhoeddi addasiad dros dro i'r Cod Ymarfer Cyfrifyddu mewn perthynas â datgelu Asedau Seilwaith. Mae hyn yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau lleol beidio ag adrodd gwerth llyfr gros a dibrisiant cronedig ar gyfer Asedau Seilwaith.

Mae'r symudiad yng Ngwerth Llyfr Net Asedau Seilwaith fel a ganlyn:

Asedau Seilwaith	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Gwerth Llyfr Net ar 1 Ebrill	89,958	92,312
Ychwanegiadau	2,111	1,178
Gwariant cyfalaf wedi'i ddileu	0	(71)
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	0	71
Tâl Dirwasgiad a Chyllid	(3,561)	(3,532)
Gwerth Llyfr Net ar 31 Mawrth	88,508	89,958

Yn unol â darpariaeth 24L o Ddeddf yr Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) Rheoliadau (Diwygio) 2022), lle mae gwaith wedi'i wneud ar Asedau Seilwaith presennol, mae swm cario unrhyw gydran sydd wedi'i disodli wedi'i bennu fel dim.

25.3 Swm Cario Asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer 'Eraill'

Y swm cario gros a'r dibrisiant cronedig yn ymwneud ag Eiddo, Peiriannau ac Offer (ac eithrio Asedau Seilwaith) oedd:

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Heb gynnwys Seilwaith)	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
	£000	£000
Swm Cario Gros	286,344	281,246
Dirwasgiad Cronedig	(18,447)	(15,423)
Gwerth Llyfr Net	267,897	265,823

Mae manylion y trafodion sy'n ymwneud â symiau cario a dibrisiant asedau anghyfredol (ac eithrio Asedau Seilwaith) wedi'u nodi ar y tudalennau canlynol.

Symudiadau yn 2023/2024:

						Cyfanswm
						Eiddo,
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer		Asedau	Gormodedd Asedau	Asedau Dan Adeiladu	Planhigion a Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Werthiad ar 1 Ebrill 2023	206,692	20,409	106	2,770	51,269	281,246
Addasiad i'r Balansau a Ddygwyd Ymlaen	0	0	0	3,176	0	3,176
Cost neu Werthiad Diwygiedig ar 1 Ebrill 2023	206,692	20,409	106	5,946	51,269	284,422
Dyraniadau	(125)	66	0	125	(66)	0
Asedau wedi'u hailddosbarthu i/o asedau a gedwir i'w gwerthu	(10)	0	0	0	0	(10)
Ychwanegiadau	1,571	1,899	0	0	47,306	50,776
Cynnydd/(gostyngiad) ailbrizio a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbrizio	9,713	0	0	1,552	0	11,265
Cynnydd/(gostyngiad) ailbrizio a gydnabyddir yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau	1,747	0	0	1,006	(65)	2,688
Gwariant cyfalaf wedi'i ddileu	0	0	0	0	0	0
Dad-gydnabod - gwarediadau	(16)	0	0	0	(62,735)	(62,751)
Symudiadau eraill mewn cost neu brisio	0	0	0	(46)	0	(46)
Cost neu Werthiad ar 31 Mawrth 2024	219,572	22,374	106	8,583	35,709	286,344

						Cyfanswm
						Eiddo,
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer		Asedau	Gormodedd Asedau	Asedau Dan Adeiladu	Planhigion a Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Eiddo, Peiriannau ac Offer (Heb gynnwys Seilwaith):						
Direfyddu a Nam ar Werth						
Dirywiad a Nam Cronedig ar 1 Ebrill 2023	(2,935)	(12,471)	(14)	(3)	0	(15,423)
Tâl Dirwasgiad a Chyllid	(7,022)	(1,406)	0	(1)	0	(8,429)
Dirywiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gronfa Ailbrizio	5,308	0	0	18 oed	0	5,326
Dirywiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	86	0	0	(15)	0	71
Dad-gydnabod - gwarediadau	8	0	0	0	0	8
Dirywiad a Nam Cronedig ar 31 Mawrth 2024	(4,555)	(13,877)	(14)	(1)	0	(18,447)

Symudiadau yn 2022/2023:

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Heb gynnwys Seilwaith)						Cyfanswm
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer		Asedau	Gormodedd Asedau	Asedau Dan Adeiladu	Eiddo, Planhigion a Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Werthiad ar 1 Ebrill 2022	178,672	18,429	106	3,061	14,414	214,682
Dyraniadau	666	0	0	(190)	(476)	0
Asedau wedi'u hailddosbarthu i/o asedau a gedwir i'w gwerthu	(140)	0	0	(80)	0	(220)
Ychwanegiadau	0	1,980	0	0	37,331	39,311
Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	17,258	0	0	(138)	0	17,120
Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso a gydnabyddir yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau	9,173	0	0	117	0	9,290
Gwariant cyfalaf wedi'i ddileu	(5,355)	(612)	0	0	0	(5,967)
Dad-gydnabod - gwarediadau	0	0	0	0	0	0
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	6,418	612	0	0	0	7,030
Cost neu Werthiad ar 31 Mawrth 2023	206,692	20,409	106	2,770	51,269	281,246

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Heb gynnwys Seilwaith): Direfyddu a Nam ar Werth						Cyfanswm
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer		Asedau	Gormodedd Asedau	Asedau Dan Adeiladu	Eiddo, Planhigion a Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Dirywiad a Nam Cronedig ar 1 Ebrill 2022	(3,915)	(11,139)	(14)	(15)	0	(15,083)
Tâl Dirwasgiad a Chyllid	(5,483)	(1,332)	0	12	0	(6,803)
Dirywiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gronfa Ailbriso	2,883	0	0	0	0	2,883
Dirywiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	3,580	0	0	0	0	3,580
Dad-gydnabod - gwarediadau	0	0	0	0	0	0
Dirywiad a Nam Cronedig ar 31 Mawrth 2023	(2,935)	(12,471)	(14)	(3)	0	(15,423)

25.4 Mesur Gwerth Teg o Warged ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu

Hierarchaeth Gwerth Teg

Dyma fanylion asedau dros ben yr Awdurdod ac asedau a gedwir i'w gwerthu a gwybodaeth am yr hierarchaeth gwerth teg:

Mesuriadau gwerth teg cylchol:	31 Mawrth 2024			31 Mawrth 2023		
	Gormodedd Asedau	Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	Cyfanswm	Gormodedd Asedau	Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Defnyddio mewnbynnau sylweddol na ellir eu harsylwi (Lefel 3)	8,582	0	8,582	2,767	0	2,767
Gwerth Teg	8,582	0	8,582	2,767	0	2,767

Trosglwyddiadau rhwng Lefelau'r Hierarchaeth Gwerth Teg

Ni fu unrhyw drosglwyddiadau rhwng lefelau'r hierarchaeth gwerth teg yn ystod y flwyddyn.

Technegau Prisio a Ddefnyddir i Bennu Gwerthoedd Teg Lefel 3 ar gyfer Asedau Gormodol

Mewnbynnau Anweladwy Sylweddol – Lefel 3

Dadansoddir cyfuniad o ddata marchnad sydd ar gael sy'n deillio o gymysgedd o drafodion ar asedau sy'n eiddo i'r Awdurdod ac asedau trydydd parti i ystyried cynnyrch, cyfraddau fesul metr sgwâr, costau adeiladu, ac ati er mwyn mesur gwerth teg ei Asedau Gormodol ac Asedau a Ddelir i'w Gwerthu o dan *Fesur Gwerth Teg IFRS13*, yn dibynnu ar ba dechneg a ystyrir yn fwyaf priodol.

Ar gyfer rhwymedigaethau hirdymor fel ôl-ofal tirlenwi, mae IFRS 13 yn ei gwneud yn ofynnol defnyddio techneg gwerth presennol i amcangyfrif gwerth teg. Mae hyn yn cynnwys ystyried llif arian disgwyliedig yn y dyfodol, addasiadau chwyddiant a disgowntio gan ddefnyddio cyfradd sy'n adlewyrchu gwerth amser arian. Mae'r dull hwn wedi'i fabwysiadu o 1 Ebrill 2023 ar gydnabyddiaeth ased Safle Gwastraff Silent Valley.

Nid oes unrhyw newid arall wedi bod yn y technegau gwerthuso a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn.

Defnydd Uchaf a Gorau

Wrth amcangyfrif gwerth teg asedau dros ben yr Awdurdod, y defnydd uchaf a gorau o rai o'r asedau yw eu defnydd cyfredol. Fodd bynnag, ar gyfer rhai asedau, wrth ystyried defnyddiau uchaf a gorau eraill ar gyfer yr ased sy'n cael ei brisio, rhoddwyd ystyriaeth i werth yr ased nad yw o reidrwydd yn cael ei adlewyrchu yn y ffurfweddiad neu'r defnydd presennol o'r ased. Wrth ystyried dewisiadau eraill, ystyriwyd hyfywedd ffisegol, cyfreithiol ac ariannol y dewis arall hwnnw.

Proses Brisio

Ar gyfer 2023/2024, mae'r Awdurdod wedi cyflogi gwasanaethau Savills (UK) Limited i ddarparu gwerthusiadau ac amcangyfrifon o oes ddefnyddiol ar gyfer yr asedau hynny sydd angen eu hailbrisio neu eu hail-fwydo erbyn 31 Mawrth 2024.

Cynhelir yr holl brisiadau yn unol â'r methodolegau a'r seiliau ar gyfer amcangyfrif a nodir yn safonau proffesiynol Sefydliad Brenhinol y Syrffewyr Siartredig.

Cysoni Mesuriadau Gwerth Teg (gan ddefnyddio Mewnbynnau Anweladwy Sylweddol) wedi'u Categoriaddio â Lefel 3 o'r Hierarchaeth Gwerth Teg

Cysoni Mesuriadau Gwerth Teg (gan ddefnyddio Mewnbynnau Anarsylwadwy Sylweddol) Wedi'i gategoreiddio gyda Lefel 3 o'r Hierarchaeth Gwerth Teg	2023/2024			2022/2023		
	Gormodedd Asedau	Asedau a Ddelir Ar Werth	Cyfanswm	Gormodedd Asedau	Asedau a Ddelir Ar Werth	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill:	2,767	0	2,767	3,046	60	3,106
Addasiad i'r Balansau a Ddygwyd Ymlaen	3,176	0	3,176			
Balans Diwygiedig ar 1 Ebrill	5,943	0	5,943			
Dyraniadau (i)/o Asedau Gweithredol Eiddo, Peiriannau ac Offer	125	0	125	(177)	140	(37)
Dyraniadau (i)/o Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	0	0	0	(80)	0	(80)
Dyraniadau (i)/o Asedau Gormodol	0	10	10	0	80	80
Cyfanswm yr Enillion/(Colledion) ar gyfer y cyfnod sydd wedi'u cynnwys yn y Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau, sy'n deillio o newidiadau yn y gwerth teg	773	0	773	117	0	117
Cyfanswm yr Enillion/(Colledion) ar gyfer y cyfnod wrth ddiddymu'r disgownt, wedi'i gynnwys fel costau cyllid yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	171	0	171	0	0	0
Cyfanswm yr Enillion/(Colledion) ar gyfer y cyfnod sydd wedi'u cynnwys yn y Gronfa Ailbrizio sy'n deillio o newidiadau yn y gwerth teg	1,571	0	1,571	(138)	0	(138)
Gwarediadau	0	(10)	(10)	0	(280)	(280)
Dirwasgiad yn ystod y flwyddyn	(1)	0	(1)	(1)	0	(1)
Balans ar 31 Mawrth:	8,582	0	8,582	2,767	0	2,767

†: Mae balans yr Asedau Gormodol a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2024 wedi'i addasu £3.176m i gynnwys cydnabyddiaeth o'r ased datgomisiynu a gedwir ar gyfer Safle Gwastraff Silent Valley.

Cysoni Asedau a fesurwyd ar Werth Teg i'r Fantolen

Pan fo gwerth cario asedau a gedwir i'w gwerthu yn is na (neu'n hafal i) werth teg yr asedau hynny, byddai'r rhain yn cael eu cynnwys ar y Fantolen ar eu gwerth cario yn unol â gofynion y Cod Ymarfer Cyfrifyddu ac o ganlyniad nid ydynt wedi'u cynnwys yn y datgeliadau ar gyfer asedau a gedwir ar werth teg. Ar hyn o bryd nid oes unrhyw asedau a gedwir i'w gwerthu lle mae hyn yn wir.

25.5 Ymrwymiadau Cyfalaf

O fewn rhaglen gyfalaf 2023/2024 yr Awdurdod, mae £20.962m yn ymwneud â chynlluniau a oedd wedi ymrwymo'n gytundebol ar 31 Mawrth 2024 (£56.733m wedi'i ymrwymo'n gytundebol ar 31 Mawrth 2023):

	Ymrwymiad	Amcangyfrifedig	Ymrwymiad	Amcangyfrifedig
	Gwerth	Amserlen ar gyfer	Gwerth	Amserlen ar gyfer
Ymrwymiadau Cyfalaf	2023/2024	Cwblhau	2022/2023	Cwblhau
	£000	Nifer y Blynyddoedd	£000	Nifer y Blynyddoedd
Darpariaeth Ysgol Cyfrwng Cymraeg - Tredegar	10,493	2	225	2
Ysgol Gynradd a Chyfleuster Gofal Plant Glyncoed	4,539	2	10,754	2
HiVE - Canolfan Beirianeg Gwerth Uchel	3,838	1	0	0
Adnewyddu Capel y Drindod	958	1	0	0
Prosiect Seilwaith Rheilffordd Glynebwy	606	1	37,326	2
Adennill 2 †	315	1	3,999	1
Sbardun Rheilffordd Abertillery	0	0	1,499	1
LTF Metro Plus	0	0	1,410	1
Gwaith Gwella Priffyrdd	0	0	570	1
Arloesedd ar gyfer Datgarboneiddio - WBRID	0	0	159	1
Datblygiad Lime Avenue	0	0	140	1
Arall*	213	1	651	1
Cyfanswm	20,962		56,733	

Regain 2 † : Mae datblygiad Regain 2 yn rhan o Gytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue, gyda gwariant a gafwyd ac asedau/rhwymedigaethau sy'n codi yn cael eu rhannu rhwng y sefydliadau partner yn unol â thelerau'r cytundeb.

Arall*: Yn cynnwys cadw symiau heb eu talu ar brosiectau seilwaith ac adfywio ac amryw o ymrwymiadau cynlluniau eraill.

25.6 Ailbrisiadau

Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu rhaglen dreigl o ailbrizio i sicrhau bod yr holl asedau'n cael eu hailbrizio ar gyfnodau o ddim mwy na 5 mlynedd.

Cafodd y buddiannau rhydd-ddaliadol a lesddaliadol yn yr eiddo a ddelid gan y Cyngor eu gwerthuso'n annibynnol ar 1 Ebrill 2024 gan Savills (UK) Limited, gan weithredu yn rhinwedd Priswyr Allanol fel y'u diffinnir yn Llyfr Coch RICS (ond nid, er mwyn osgoi amheuaeth, fel Prisiwr Allanol y Gronfa fel y'u diffinnir gan Reoliadau Rheolwyr Cronfeydd Buddsoddi Amgen 2013). Mae'r gwerthuso'n cyd-fynd â gofynion IFRS 13, SSAP 19 a Safonau Byd-eang Gwerthuso RICS (sy'n ymgorffori Safonau Gwerthuso Rhyngwladol IVSC) a ddaeth i rym o 31 Ionawr 2022 ynghyd, lle bo'n berthnasol, ag Atodiad Cenedlaethol y DU a ddaeth i rym o 14 Ionawr 2019, (gyda'i gilydd y "Llyfr Coch").

Adroddodd y Priswyr fod cyfanswm gwerth pob un o'r eiddo a ddelir gan y Cyngor (a brisiwyd yn ystod 2023/2024) yn £107.344m.

Daethpwyd at y gwerthusiadau yn bennaf trwy gyfeirio at dystiolaeth o'r farchnad ar gyfer eiddo cymharol.

Ni chaiff Eiddo, Peiriannau ac Offer nad ydynt yn darparu potensial gwasanaeth i'r Awdurdod (hynny yw, yr asedau hynny a ddosbarthir fel asedau dros ben) eu mesur am eu potensial gwasanaeth ond am y manteision economaidd sydd ynghlwm wrth yr asedau. Felly, y sail mesur gwerth cyfredol ar gyfer yr asedau hyn yw Gwerth Teg yn unol â'r diffiniadau a'r gofynion mesur yn IFRS13.

Mae pob ased a oedd yn destun ailbrizio yn ystod 2023/2024 wedi cael ei asesu am gydrannau perthnasol. Mae ailbrizio'r cydrannau hynny, lle ystyrir eu bod yn berthnasol, wedi'u cynnwys yn y ffigurau isod.

Y dyddiad effeithiol ar gyfer ailbrizio yw 31 Mawrth 2024.

O ganlyniad i gynnydd mewn costau deunyddiau ac ailadeiladu, ystyriwyd ei bod yn angenrheidiol ailbrizio'r asedau hynny sydd fel arfer yn cael eu gwerthuso gan ddefnyddio'r dull DRC er mwyn sicrhau nad oedd y gwerthoedd ar y Dafen Fantolen wedi'u tanamcangyfrif yn sylweddol. Mabwysiadwyd dull mynegeo i ddiweddarau gwerthoedd cario'r categorïau asedau perthnasol, (ysgolion a meysydd parcio). Effaith yr ymarfer mynegeo hwn fu cynnydd yng ngwerth gros asedau'r Awdurdod o £1.111 miliwn.

Mae'r datganiad canlynol yn dangos cyfanswm gwerth gros yr asedau yn ystod pob blwyddyn ariannol a ailbrisiwyd yn ffurfiol gan ddefnyddio dulliau gwerthuso cyfredol. Mae hyn yn rhoi syniad o gynnydd rhaglen dreigl 5 mlynedd yr Awdurdod ar gyfer ailbrizio asedau sefydlog.

Gwerthusiadau Asedau (Gwerth Cyfredol)	Tir Arall Adeiladau	Cymuned Asedau	Treftadaeth Asedau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000

Diwedd y Flwyddyn:

31 Mawrth 2024	107,344	0	0	107,344
31 Mawrth 2023	54,429	0	0	54,429
31 Mawrth 2022	136,441	0	727	137,168
31 Mawrth 2021	118,626	256	600	119,482
31 Mawrth 2020	79,326	0	532	79,858

25.7 Gwariant Cyfalaf a Chyllido

O'r buddsoddiad cyfalaf o £60.157m a wnaed yn 2023/2024, ariannwyd £23.415m yn ystod y flwyddyn drwy grantiau'r llywodraeth, cyfraniadau refeniw, a chymhwyso derbyniadau cyfalaf. Mae'r gofyniad cyllido cyfalaf sy'n weddill o £36.742m wedi'i ariannu drwy fenthycia a phrydlesi cyllid, fel y nodir isod:

Gwariant Cyfalaf a Chyllido	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Buddsoddiad Cyfalaf: Eiddo, Peiriannau ac Offer	53,041	43,077
REFCUS	7,116	4,513
	60,157	47,590
Ffynonellau Cyllid:		
Darpariaeth Refeniw	(183)	(468)
Derbyniadau Cyfalaf	(93)	(123)
Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill	(23,139)	(41,043)
	(23,415)	(41,634)
Cynnydd yn y gofyniad cyllido cyfalaf:	36,742	5,956
Esboniad o symudiadau yn ystod y flwyddyn:		
Benthycia â Chymorth Ariannol y Llywodraeth	1,413	1,759
Benthycia Heb Gefnogaeth Cymorth Ariannol y Llywodraeth	35,329	3,868
Lesddaliadau Cyllid	0	329
Cyfanswm y Benthyciadau:	36,742	5,956

26. Asedau Treftadaeth

Mae'r Awdurdod yn berchen ar yr asedau treftadaeth canlynol, sydd wedi'u cadw'n bennaf am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant:

Asedau Treftadaeth (Ar y Fantolen)	Amcangyfrifedig Cost/Gwerthusiad £000
<i>The Guardian, Chwe Chloch</i>	379
'Y Guardian' yw'r gofeb lofaol fwyaf yng Nghymru ac mae'n coffáu trychineb lofaol Six Bells ym 1960 lle colodd 45 o ddynion a bechgyn eu bywydau mewn ffrwydrad nwy a llwch glo tanddaearol. Mae'r gofeb yn gerflun 12.6 metr o uchder o löwr, wedi'i adeiladu o dros 20,000 o dafelli unigol o ddrur 10mm o drwch ac yn sefyll ar blinth tywodfaen 7.4 metr o uchder.	
<i>Cofeb Ryfel Glyn Ebwy</i>	225
Datgelwyd ar 24 Medi 1924 gan Syr Frederick Mills. Wedi'i restru fel cofeb ryfel anarferol o gymhleth, mewn lleoliad amlwg.	
<i>Regalia Dinesig</i>	122
Yn cynnwys y Gadwyn Faerol, Cadwyn y Faeres a'r Byrilyd Dinesig.	
Cyfanswm y Gwerth:	726

Mae'r henebion hyn wedi'u gwerthuso ar sail cost amnewid yswiriant ac nid ydynt wedi'u dibrisio gan fod eu hoes ddefnyddiol yn cael ei hystyried yn amhenodol.

Mae'r asedau canlynol yn bodloni'r diffiniad o 'asedau treftadaeth', ond nid ydynt wedi'u cynnwys ar Fantolen yr Awdurdod:

Asedau Treftadaeth (Heb eu Hadrodd ar y Fantolen)	Disgrifiad	Gwerthusiad
Cerrig Aneurin Bevan	Mae'r gofeb hon yn coffáu Aneurin Bevan, a aned yn Nhredegar ym 1897 ac a etholwyd yn AS dros yr ardal ym 1929. Mae'r monolith canolog yn cynrychioli Aneurin Bevan ei hun, tra bod tair carreg lloeren yn cynrychioli ei etholwyr yng Nglynebwy, Tredegar a Rhymni.	Nid oes unrhyw wybodaeth am gost na gwerthuso ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'n debygol y bydd cost cael gwerthuso yn ormodol o'i gymharu â'r gwerth.
Lefel Glo Clydach	Pâr o lefelau glo sydd wedi'u cadw'n dda ac sydd wedi'u dyddio gyda chysylltiad tramffordd â Rheilffordd Clydach.	Nid oes unrhyw wybodaeth am gost na gwerthuso ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'n debygol y bydd cost cael gwerthuso yn ormodol o'i gymharu â'r gwerth.
Banc Ffwrnais Glyn Ebwy (aka 45 Yard)	Wedi'i restru fel goroesiad prin iawn o fanc ffwrnais enfawr, a ddechreuwyd ddiwedd y 18fed ganrif, sydd wedi'i gadw'n gyfan i raddau helaeth. O ran maint, dim ond y banc ffwrnais yng Nghyfarthfa all fod yn oroesiad cyfoes mwy yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.	Nid oes unrhyw wybodaeth am gost na gwerthuso ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'n debygol y bydd cost cael gwerthuso yn ormodol o'i gymharu â'r gwerth.
Cerrig yr Orsedd, Glyn Ebwy	Wedi'i godi'n wreiddiol ym Mharc Glynebwy ym mis Mehefin 1957 ar gyfer yr eisteddfod genedlaethol 1958, symudwyd y cylch cerrig yn ddiweddarach i'w leoliad presennol gerllaw Ffordd y Fynwent.	Nid oes unrhyw wybodaeth am gost na gwerthuso ar gael ar gyfer yr ased hwn a chost mae cael prisiad yn debygol o fod yn ataliol o'i gymharu â'r gwerth.
Ffwrnais Awyru Glofa Llandafal	Mae'n debyg bod y ffwrnais awyru hon yn dyddio o ddatblygiadau mwyngloddio yn y 1840au neu'r 1850au. Wedi'i rhestru fel simnai glofa ffwrnais aer gynnar, yr unig un o'r ffurf nodweddiadol hon y gwyddys ei bod wedi goroesi yn Ne Cymru.	Nid oes unrhyw wybodaeth am gost na gwerthuso ar gael ar gyfer yr ased hwn a chost mae cael prisiad yn debygol o fod yn ataliol o'i gymharu â'r gwerth.
Peiriant Pwmpio Glofa Forol	Peiriant pwmpio stêm a adeiladwyd gan Hathorn Davey o Leeds ym 1893 ac a ddefnyddiwyd gynt ym Mhwl Glo Marine. Fe'i hystyrir o bwysigrwydd cenedlaethol fel peiriant pwmpio pwll glo prin sydd wedi goroesi'n gyfan o ddiwedd y 19eg ganrif.	Nid oes unrhyw wybodaeth am gost na gwerthuso ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'n debygol y bydd cost cael gwerthuso yn ormodol o'i gymharu â'r gwerth.
Gwaith Haearn Sirhowy	Yr olion trawiadol yng Ngwaith Haearn Sirhowy yw'r unig gyfadeilad gwaith haearn o'r 18fed ganrif sydd i'w weld o hyd yn y Fwrdeistref Sirol.	Nid oes unrhyw wybodaeth am gost na gwerthuso ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'n debygol y bydd cost cael gwerthuso yn ormodol o'i gymharu â'r gwerth.
Maen Ffin Gwaith Haearn Sirhowy	Dyddiedig 1818 a'i chodi fel carreg ffin ar gyfer Gwaith Haearn Sirhowy. Wedi'i restru fel goroesiad prin o garreg ffin ddiwydiannol o ddechrau'r 19eg ganrif gyda hanes anarferol.	Nid oes unrhyw wybodaeth am gost na gwerthuso ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'n debygol y bydd cost cael gwerthuso yn ormodol o'i gymharu â'r gwerth.
Tŷ Mawr, Tŷ Nantyglo	Dim ond sylfeini sydd ar ôl o blasty Tŷ Mawr a adeiladwyd gan deulu Bailey ym 1816, yn agos at Dyrau'r Tŷ Crwn yn Nantyglo.	Nid oes unrhyw wybodaeth am gost na gwerthuso ar gael ar gyfer yr ased hwn ac mae'n debygol y bydd cost cael gwerthuso yn ormodol o'i gymharu â'r gwerth.

Ystyrir bod nifer o asedau eraill, gan gynnwys Swyddfeydd Cyffredinol Gwaith Glyn Ebwy, Eglwys Sant Illtyd, Sefydliad Glowyr Llanhilledd a Phont y Drenewydd, yn weithredol eu natur ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys fel asedau treftadaeth, ond maent wedi'u cynnwys o fewn dosbarthiadau asedau priodol y Fantolen.

27. Lesddaliadau

27.1 Awdurdod fel Lesddeiliad - Lesddaliadau Ariannol

Mae'r Cyngor wedi caffael nifer o asedau o dan brydlesi cyllid, y mae eu gwerth net yn gyfanswm o £0.334m (2022/2022: £0.439m). Mae'r asedau a gafwyd o dan y brydlesi hyn yn cael eu cario fel Eiddo, Peiriannau ac Offer yn y Fantolen. Mae'r Awdurdod wedi ymrwymo i wneud taliadau lleiaf o dan y brydlesi hyn sy'n cynnwys setliad y rhwymedigaeth anghyfredol ar gyfer yr ased a gafwyd gan yr Awdurdod a chostau cyllid a fydd yn daladwy gan yr Awdurdod mewn blynyddoedd i ddod tra bo'r rhwymedigaeth yn parhau i fod heb ei thalu. Mae'r taliadau prydles lleiaf sy'n ofynnol dros gyfnod o ddim mwy na 5 mlynedd yn cyfanswm o £0.552m (2022/2023: £0.673m).

27.2 Awdurdod fel Lesddeiliad - Lesddaliadau Gweithredol

Mae'r Awdurdod wedi caffael amrywiol gerbydau ac offer drwy ymrwymo i brydlesi gweithredol, gyda hoes nodweddiadol o 5 mlynedd. Y taliadau prydles gofynnol ar 31 Mawrth 2024 sy'n ddyledus o dan brydlesi na ellir eu canslo yn y blynyddoedd i ddod yw:

	31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023	
	Cerbydau, planhigion Tir arall Cerbydau, planhigion Tir arall			
Taliadau Isafswm Prydles Weithredol ac offer ac adeiladau ac offer ac adeiladau	£000	£000	£000	£000
Dim hwyrach na blwyddyn	65	218	30	218
Yn hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	155	80	44	278
Yn hwyrach na 5 mlynedd	0	800	0	820
Cyfanswm y Taliadau Les Isafswm	220	1,098	74	1,316

Cyfanswm y taliadau i gyfrifon refferniw gwasanaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn mewn perthynas â'r lesddaliadau hyn oedd £0.330m (2022/2023: £0.380m).

Ni chedwir unrhyw falansau ar y Fantolen mewn perthynas â Lesddaliadau Gweithredol

27.3 Awdurdod fel Lesydd - Lesddaliadau Ariannol

Mae gan yr Awdurdod 2 drefniant prydles ariannol fel prydleswr:

- Yn 2011/2012, gwnaeth yr Awdurdod gytundeb 50 mlynedd i brydlesu rhan o adeilad y Swyddfeydd Cyffredinol yng Nglynebwy i Bwyllgor Cofnodion ar y Cyd Gwent a gynhelir gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen, ar gyfer cartrefu cyfleuster Archifau Sir Gwent.

- Yn 2021/2022, gwnaeth yr Awdurdod gytundeb prydles 7 mlynedd gydag Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin mewn perthynas ag offer.

Mae gan yr Awdurdod fuddsoddiad gros yn y lesddaliadau, sy'n cynnwys y taliadau les gofynnol y disgwyllir eu derbyn dros weddill tymor y les.

Mae'r buddsoddiad gros yn y lesddaliadau sy'n ymwneud â'r asedau hyn wedi'i ffurfio fel a ganlyn:

Dyledwr Prydles Ariannol	31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023	
	Cerbydau, planhigion Tir arall Cerbydau, planhigion Tir arall			
	ac offer ac adeiladau ac offer ac adeiladau			
	£000	£000	£000	£000
Cyfredol	71	78	70	74
Di-gyfredol	218	2,562	289	2,640
Gwerth Gweddilliol Heb Warant o Eiddo	0	(450)	0	(450)
Cyfanswm	289	2,190	359	2,264

Lesddaliadau Cyllid - Lesydd	Buddsoddiad Gros mewn Les			
	31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023	
	Cerbydau, planhigion Tir arall Cerbydau, planhigion Tir arall			
	ac offer ac adeiladau ac offer ac adeiladau			
	£000	£000	£000	£000
Dim hwyrach na blwyddyn	71	78	70	74
Yn hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	218	355	289	338
Yn hwyrach na 5 mlynedd	0	1,757	0	1,852
Cyfanswm	289	2,190	359	2,264

Derbynnir y buddsoddiad gros yn y lesddaliadau a'r taliadau les gofynnol dros y cyfnodau canlynol:

Lesddaliadau Cyllid - Lesydd	Taliadau Les Isafswm			
	31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023	
	Cerbydau, planhigion Tir arall Cerbydau, planhigion Tir arall			
	ac offer ac adeiladau ac offer ac adeiladau			
	£000	£000	£000	£000
Dim hwyrach na blwyddyn	74	216	74	216
Yn hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	223	865	297	865
Yn hwyrach na 5 mlynedd	0	3,788	0	4,004
Cyfanswm	297	4,869	371	5,085

28.

Buddsoddiadau Anghyfredol

Mae buddsoddiadau anghyfredol yn cynnwys cyfran yr Awdurdod o'r cyfranddaliadau ecwiti a wnaed gan Fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn Pharmatelligence Ltd.. Roedd gwerth y cyfranddaliadau hyn a gynhwysir ym Mantolen yr Awdurdod ar 31 Mawrth 2024 yn £1.018m (31 Mawrth 2023: £0.657m).

28.1

Bargen Ddinesig - Buddsoddiad yn Pharmatelligence Cyf.

Mae Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCRCD) yn dal buddsoddiad ecwiti o £20 miliwn yn Pharmatelligence, ymgynghoriaeth data gofal iechyd sy'n darparu tystiolaeth arbenigol, annibynnol, o'r byd go iawn ar gyfer gwasanaethau gofal iechyd a'r diwydiant fferyllol. Roedd y buddsoddiad yn cynrychioli cyfran yn y cwmni o tua 22.86%. Mae buddsoddiadau eraill a ddelir gan CCRCD yn cynnwys cyfranddaliad o 21.68% mewn busnes gweithgynhyrchu digidol; cyfranddaliad o 6.23% mewn busnes FinTech a chyfranddaliad o 9.99% mewn busnes BioTech. Mae cyfran Blaenau Gwent, sy'n cyfateb i £946,228, wedi'i chynnwys ar y Fantolen ar gost.

27.4

Awdurdod fel Lesydd - Lesddaliadau Gweithredol

Mae'r Awdurdod yn prydlesu tir ac adeiladau o dan brydlesi gweithredol. Y taliadau prydles lleiaf sy'n dderbyniadwy o dan brydlesi na ellir eu canslo yn y blynyddoedd i ddod yw £2.391m (2022/2023: £3.038m).

Isafswm Taliadau Derbyniadwy ar gyfer Les Weithredol	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
	Tir arall	Tir arall
	ac adeiladau ac adeiladau	
	£000	£000
Dim hwyrach na blwyddyn	636	793
Yn hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na 5 mlynedd	1,261	1,505
Yn hwyrach na 5 mlynedd	494	740
Cyfanswm y Taliadau Les Isafswm sy'n Dderbyniadwy	2,391	3,038

29. Dyledwyr Anghyfredol

Mae dyledwyr anghyfredol ar y fantolen yn cynnwys y canlynol:

Dyledwyr Anghyfredol	31 Mawrth 2024				31 Mawrth 2023			
	Dyledwyr Gros	Nam ar y gwerth	Rhagdaliadau	Cyfanswm Net Di-gyfredol Dyledwyr	Dyledwyr Gros	Nam ar y gwerth	Rhagdaliadau	Cyfanswm Net Di-gyfredol Dyledwyr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Awdurdodau Lleol	2,562	0	0	2,562	2,640	0	0	2,640
Trafnidiaeth i Rheilffyrdd Cymru	22,657	(2,497)	0	20,160	0	0	0	0
Endidau ac Unigolion Eraill	2,274	(259)	16	2,031	1,392	(142)	99	1,349
Cyfanswm	27,493	(2,756)	16	24,753	4,032	(142)	99	3,989

Nam ar Dyledwyr Anghyfredol

Mae balansau dyledwyr anghyfredol wedi'u lleihau i adlewyrchu symiau nad ydynt wedi'u dileu ond a ystyrir yn anadferadwy o bosibl. Mae cyfrifon lwfans nam wedi'u sefydlu ar gyfer y dyledwyr canlynol.

Nam ar Dyledwyr Anghyfredol	31 Mawrth 2024			31 Mawrth 2023		
	Gros	Nam ar y gwerth	Net	Gros	Nam ar y gwerth	Net
	Dyledwr £000		Dyledwr £000	Dyledwr £000		Dyledwr £000
Pridiannau Tir ac Eiddo	361	(259)	102	187	(142)	45
Trafnidiaeth i Rheilffyrdd Cymru	22,657	(2,497)	20,160	0	0	0
Cyfanswm	23,018	(2,756)	20,262	187	(142)	45

Y nam cyfrifedig ar ddyledwr Rheilffordd Trafnidiaeth Cymru yw gwerth presennol y gostyngiad yn y symiau disgwyliedig sy'n ddyledus dros gyfnod y contract 50 mlynedd, gan dybio bod cyfanswm y ddyled yn cael ei leihau gan swm y cyllid benthyciadau nad yw wedi'i wario ar brosiect Rheilffordd Dyffryn Ebwy ac a ddychwelir wedyn i Lywodraeth Cymru.

30. Cydgrynhai Ysgolion mewn Cyfrifon Endid Sengl

Cyfrifir incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llif arian ysgolion yn unol â'r driniaeth ragnodedig yn y Cod Ymarfer Cyfrifyddu fel y nodir ym mholisiau cyfrifyddu'r Awdurdod (*gweler polisi 1.20*). Dyma werth asedau'r ysgol sydd wedi'u cynnwys yn y Fantolen:

Gwerth Asedau'r Ysgol	31 Mawrth 2024				31 Mawrth 2023			
	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Rheoledig a Ysgolion a Gynorthwyr	Sefydliad Ysgolion	Cyfanswm	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Rheoledig a Ysgolion a Gynorthwyr	Sefydliad Ysgolion	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Tir ac Adeiladau	108,015	0	4,403	112,418	104,157	0	4,483	108,640

Cynyddodd gwerth net asedau anghyfreddol ysgolion £3.778m yn ystod 2023/2024 o ganlyniad i ailbrisio asedau penodol ysgolion gan y prisiwr allanol penodedig neu fynegeio.

Mae gan yr Awdurdod y mathau canlynol o ysgolion a gynhelir o dan ei reolaeth:

Dadansoddiad o Ysgol yn ôl Math	31 Mawrth 2024				31 Mawrth 2023			
	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Rheoledig a Ysgolion a Gynorthwyr	Sefydliad Ysgolion	Cyfanswm	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Rheoledig a Ysgolion a Gynorthwyr	Sefydliad Ysgolion	Cyfanswm
Ysgolion Cynradd	15	4	0	19	15	4	0	19
Ysgolion Canol	2	0	0	2	2	0	0	2
Ysgolion Uwchradd	1	0	1	2	1	0	1	2
Ysgolion Arbennig	2	0	0	2	2	0	0	2
Cyfanswm	20	4	1	25	20	4	1	25

Ar gyfer yr ysgolion a gynhelir hynny nad ydynt yn cael eu rheoli gan yr Awdurdod, mae unrhyw drafodion a wnaed ar eu rhan wedi'u cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r nodiadau cysylltiedig o dan y Portffolio priodol, neu'n eithriadol fel taliadau trydydd parti.

Yn ystod y flwyddyn, arweiniodd trafodion mewn perthynas ag endidau ysgol at y gwargedion neu'r diffygion canlynol:

Trafodion Ysgol - (Gorwedd)/Diffyg yn ystod y Flwyddyn	2023/2024				2022/2023			
	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Rheoledig a Ysgolion a Gynorthwyr	Sefydliad Ysgolion	Cyfanswm	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Rheoledig a Ysgolion a Gynorthwyr	Sefydliad Ysgolion	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ysgolion Cynradd	1,129	195	0	1,324	870	108	0	978
Ysgolion Canol	1,261	0	0	1,261	189	0	0	189
Ysgolion Uwchradd	286	0	351	637	(19)	0	309	290
Ysgolion Arbennig	394	0	0	394	(49)	0	0	(49)
Cyfanswm (Gorwedd)/Diffyg yn ystod y Flwyddyn	3,070	195	351	3,616	991	108	309	1,408

Roedd y balansau canlynol yn cael eu dal gan ysgolion ar ddiwedd y flwyddyn ariannol:

Balansau Ysgol	31 Mawrth 2024				31 Mawrth 2023			
	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Rheoledig a Ysgolion a Gynorthwyr	Sefydliad Ysgolion	Cyfanswm	Cymuned Ysgolion	Gwirfoddol Rheoledig a Ysgolion a Gynorthwyr	Sefydliad Ysgolion	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ysgolion Cynradd	(1,306)	(363)	0	(1,669)	(2,435)	(558)	0	(2,993)
Ysgolion Canol	598	0	0	598	(663)	0	0	(663)
Ysgolion Uwchradd	(86)	0	48	(38)	(372)	0	(303)	(675)
Ysgolion Arbennig	(95)	0	0	(95)	(489)	0	0	(489)
Cyfanswm	(889)	(363)	48	(1,204)	(3,959)	(558)	(303)	(4,820)

31. Buddsoddiadau Cyfredol

Ar 31 Mawrth 2024, roedd yr Awdurdod wedi gosod £0.031m o fuddsoddiadau gydag awdurdodau lleol eraill nad oeddent i'w had-dalu o fewn 90 diwrnod (2022/2023: £12.065m). Felly mae'r rhain wedi'u dosbarthu fel buddsoddiadau cyfredol. Dangosir yr holl fuddsoddiadau eraill sy'n ddyledus i'w had-dalu o fewn 90 diwrnod, sef cyfanswm o £22.5m (2022/2023: £54.0m) o fewn arian parod ac arian cyfatebol.

32. Rhestrau Eiddo

Roedd gan yr Awdurdod falansau stoc gwerth £0.395m ar 31 Mawrth 2024, a oedd yn cynnwys Eitemau Stoc Cyffredinol ac Offer Diogelu Personol yn bennaf:

Rhestrau Eiddo	Balans yn 1 Ebrill 2022	Rhoddion a Pryniannau	Wedi'i gydnabod fel treuliau yn ystod y flwyddyn	Wedi'i Ysgrifennu i Ffwrdd	Balans yn 31 Mawrth 2023	Rhoddion a Pryniannau	Wedi'i gydnabod fel treuliau yn ystod y flwyddyn	Wedi'i Ysgrifennu i Ffwrdd	Balans yn 31 Mawrth 2024
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Stoc Cyffredinol	313	1,167	(1,091)	0	389	1,096	(1,055)	(108)	322
Stoc a Roddwyd: Profion Llif Ochrol	1,310	0	(337)	(554)	419	0	0	(419)	0
Stoc a Roddwyd: Offer Diogelu Personol	802	54	(660)	0	196	86	(138)	(71)	73
Cyfanswm	2,425	1,221	(2,088)	(554)	1,004	1,182	(1,193)	(598)	395

33. Dyledwyr Cyfredol

Dyma oedd y symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod, ar ôl tynnu nam ar y gwerth:

Dyledwyr Cyfredol	31 Mawrth 2024				31 Mawrth 2023			
	Dyledwyr Gros	Nam ar y gwerth	Rhagdaliadau	Cyfanswm y Cerrynt Net Dyledwyr	Dyledwyr Gros	Nam ar y gwerth	Rhagdaliadau	Cyfanswm y Cerrynt Net Dyledwyr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Llywodraeth Cymru	13,981	(3)	0	13,978	23,727	0	0	23,727
Trafnidiaeth i Rheilffyrdd Cymru	1,400	0	0	1,400	0	0	0	0
Llywodraeth Ganolog Arall	6,246	0	0	6,246	3,717	0	0	3,717
Awdurdodau Lleol	2,799	(110)	0	2,689	3,384	(97)	0	3,287
GIG	3,028	(266)	0	2,762	2,002	(58)	0	1,944
Ôl-ddyledion Treth y Cyngor	8,517	(3,659)	0	4,858	8,184	(3,368)	0	4,816
Endidau ac Unigolion Eraill	5,421	(1,681)	335	4,075	5,593	(1,611)	453	4,435
Masnach	1,656	(517)	143	1,282	654	(369)	65	350
Cyfanswm	43,048	(6,236)	478	37,290	47,261	(5,503)	518	42,276

Nam ar Ddyledwyr Cyfredol

Mae balansau dyledwyr cyfredol wedi'u lleihau i gyfrif am symiau nad ydynt wedi'u dileu ond sydd o bosibl yn anadferadwy. Ar gyfer y dyledwyr hynny sy'n dod o fewn cwmipas IFRS9, mae'r 'Dull Syml' wedi'i gymhwyso lle mae colledion nam yn seiliedig yn awtomatig ar golledion credyd disgwyliedig oes.

Mae'r Awdurdod hefyd wedi sefydlu lwfansau nam ar ddyledwyr sydd y tu allan i gwmpas IFRS9, yn enwedig ôl-ddyledion treth gyngor a gordaliadau budd-dal tai.

Nam ar Ddyledwyr Cyfredol	31 Mawrth 2024			31 Mawrth 2023		
	Gros Dyledwr	Nam ar y gwerth	Net Dyledwr	Gros Dyledwr	Nam ar y gwerth	Net Dyledwr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Nam ar Ddyledwyr o fewn cwmipas IFRS 9:						
Pridiannau Tir ac Eiddo	286	(205)	81	288	(219)	69
Dyledwyr Masnach	1,043	(518)	525	373	(369)	4
Dyledwyr sy'n gysylltiedig â Gwerthiannau, Ffioedd a thaliadau	1,155	(541)	614	1,084	(488)	596
Nam ar Ddyledwyr y tu allan i gwmpas IFRS 9:						
Treth y Cyngor	8,517	(3,659)	4,858	8,184	(3,368)	4,816
Budd-daliadau Tai	1,008	(479)	529	1,168	(500)	668
Cyrrff y Sector Cyhoeddus	3,321	(379)	2,942	2,857	(155)	2,702
Dyledwyr Eraill	663	(455)	208	468	(404)	64
Cyfanswm	15,993	(6,236)	9,757	14,422	(5,503)	8,919

Sail Nam ar Ddyledwyr Cyfredol y tu allan i gwmpas IFRS9:

Treth y Cyngor

Ystyrir bod pob dyled Treth y Cyngor wedi dod yn ddyledus erbyn 31 Mawrth yn y flwyddyn ariannol y maent yn ymwneud â hi. Wrth benderfynu a ddylid lleihau gwerth y dyledion hyn, mae'r Awdurdod wedi ystyried unrhyw amgylchiad penodol hysbys mewn perthynas â dyledwyr unigol a fyddai'n effeithio ar y gallu neu'r potensial i setlo'r ddyled, e.e. methdaliad, ansolfedd neu ddianc. Yn yr achosion penodol hyn, ystyrir nad yw'r ddyled yn debygol o gael ei hadennill ar yr adeg honno ac mae wedi'i lleihau gwerth ar 100% o'r swm sy'n weddill. Ar gyfer pob achos arall, defnyddir oedran y ddyled i bennu lefel yr amhariad, yn amrywio o 5% ar gyfer y symiau hynny sydd lai nag 1 flwyddyn yn hwyr i 100% ar gyfer symiau sydd dros 5 mlynedd yn hwyr.

Budd-daliadau Tai

Mabwysiadwyd y dull symlach ar gyfer nam ar Ordaliadau Budd-dal Tai, gyda chollfeydd disgwyliedig oes yn cael eu cyfrifo gan ddefnyddio matrices tebygolrwydd yn seiliedig ar oedran y ddyled sydd heb ei thalu ac asesiad o'r posibilrwydd y bydd methdaliad yn digwydd.

Cyrff y Sector Cyhoeddus

Lle cânt eu nodi, nid yw dyledwyr mewn perthynas â chyrrff sector cyhoeddus eraill wedi'u hamharu ar y dybiaeth y bydd adferiad yn cael ei wneud yn llawn. Yn eithriadol, darperir amhariad mewn achosion lle mae gwybodaeth benodol yn dangos nad yw'r ddyled o bosibl wedi'i setlo'n llawn.

Dyledwyr Eraill

Mabwysiadwyd y dull symlach ar gyfer nam ar Ddyledwyr Eraill, gyda chollfeydd oes disgwyliedig yn cael eu cyfrifo gan ddefnyddio matrices tebygolrwydd yn seiliedig ar oedran y ddyled sy'n weddill ac asesiad o'r posibilrwydd y bydd methdaliad yn digwydd.

Effaith Covid-19

Lle mae nam ar y gwerth wedi'i gyfrifo gan ddefnyddio matrices tebygolrwydd, tybiwyd bod yr asesiad o'r posibilrwydd o fethu â thalu gan ddyledwyr yn uwch nag yn 2019/2020 o ganlyniad i effeithiau sy'n gysylltiedig â Covid-19 ar unigolion a busnesau. Mae hyn wedi cynyddu lefel y nam ar y gwerth sydd wedi'i gynnwys yn y cyfrifon.

Nam ar Ddyledwyr y Tu Allan i Gwmpas IFRS9	31 Mawrth 2024						31 Mawrth 2023					
	Sector Cyhoeddus				Cyfanswm y Dyledwyr		Sector Cyhoeddus				Cyfanswm y Dyledwyr	
	Treth y Cyngor	Tai Budd-dal	Cyrff Dyledwyr Eraill		Treth y Cyngor	Nam ar y Cwmpas y Tu Allan	Tai Budd-dal	Cyrff Dyledwyr Eraill		Treth y Cyngor	Nam y Tu Allan i'r Cwmpas	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	
Categori o ddyledwr:												
Ôl-ddyledion Cyffredinol < 1 oed	2,523	69	614	183	3,389	(352)	2,657	145	614	128	3,544	(254)
Ôl-ddyledion cyffredinol > 1 flwyddyn <5 oed	4,619	409	426	257	5,711	(2,836)	4,519	523	178	187	5,407	(2,715)
Ôl-ddyledion cyffredinol > 5 oed	985	530	9	230	1,754	(1,534)	851	500	3	170	1,524	(1,325)
Dihangwyr	111	0	0	0	111	(111)	61	0	0	0	61	(61)
Methdaliad/Ymddatodiad/Ansolfedd	97	0	0	0	97	(96)	58	0	0	0	58	(58)
Arall	30	0	0	13	43	(43)	7	0	0	7	14	(14)
Ôl-ddyledion heb eu lleihau	152	0	2,272	(20)	2,404	0	31	0	2,062	(24)	2,069	0
Cyfanswm	8,517	1,008	3,321	663	13,509	(4,972)	8,184	1,168	2,857	468	12,677	(4,427)

34. Credydwyr Cyfredol

Dyma'r symiau oedd yn ddyledus gan yr Awdurdod:

Credydwyr Cyfredol	31 Mawrth 2024			31 Mawrth 2023		
	Credydwyr	Derbynebaw Ymlaen Llaw	Cyfanswm y Cerrynt Credydwyr	Credydwyr	Derbynebaw Ymlaen Llaw	Cyfanswm y Cerrynt Credydwyr
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Llywodraeth Cymru	(4,053)	(1)	(4,054)	(2,877)	0	(2,877)
Llywodraeth Ganolog Arall	(591)	(5)	(596)	(692)	(8)	(700)
Awdurdodau Lleol	(1,159)	(33)	(1,192)	(955)	(98)	(1,053)
GIG	(387)	0	(387)	(270)	0	(270)
Credydwyr Cyfalaf	(3,548)	0	(3,548)	(2,434)	0	(2,434)
Credydau Treth y Cyngor	(1,172)	0	(1,172)	(1,135)	0	(1,135)
Endidau ac Unigolion Eraill	(8,229)	(345)	(8,574)	(8,846)	(355)	(9,201)
Masnach	(2,637)	0	(2,637)	(2,692)	0	(2,692)
Cyfanswm	(21,776)	(384)	(22,160)	(19,901)	(461)	(20,362)

35. Darpariaethau, Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Amodol

35.1 Darpariaethau - Diben

Gwneir darpariaethau lle mae digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i'r Awdurdod sy'n debygol o fod angen setliad trwy drosglwyddo buddion economaidd neu botensial gwasanaeth, a gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth. Diben pob darpariaeth, wedi'i chategoreiddio fel 'Cysylltiedig â Chyflogeion' neu 'Arall', yw fel a ganlyn:

Darpariaethau sy'n Gysylltiedig â Chyflogeion:

Darpariaeth	Diben	Amserlen ar gyfer Defnyddio	Ansicrwydd, Rhagdybiaethau ac Ad-daliad Posibl
Terfyniadau Cynnar	I ddarparu ar gyfer symiau hysbys mewn perthynas â therfyniadau cynnar lle'r oedd y rhain wedi'u cymeradwyo cyn diwedd y flwyddyn ariannol.	Disgwylir i daliadau diswyddo gael eu setlo yn 2024/2025.	Mae'r ddarpariaeth ar gyfer terfyniadau cynnar yn cynnwys gwerth hysbys taliadau diswyddo sy'n digwydd ar ôl 31 Mawrth 2024 yr oedd rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol yn bodoli ar eu cyfer ar y dyddiad hwnnw. Efallai bod y rhwymedigaeth hon wedi dod drwy gymeradwyo'r diswyddiadau unigol neu drwy benderfyniad sydd â effaith sylweddol ar strwythur neu swyddogaethau'r Awdurdod. Tybir y bydd yr holl weithwyr sydd wedi'u cynnwys yn y ddarpariaeth wedi gadael yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.
Cyflog Cyfartal	I ddarparu ar gyfer rhwymedigaethau mewn perthynas â chyflog cyfartal a hawliadau tebyg sy'n gysylltiedig â gweithwyr ar draws yr Awdurdod.	I'w setlo, yn amodol ar gytundeb (gan gynnwys trwy negodi ag Undebau Llafur a thrwy dribiwnlys), yn y blynnyddoedd ariannol 2024/2025 a'r blynnyddoedd ariannol dilynol.	Mae'r ddarpariaeth yn seiliedig ar ystod o dybiaethau ynghylch yr ystod bosibl o ganlyniadau setliad ar gyfer hawliadau hysbys ar ddyddiad y fantolen. Nid yw dyddiadau setliad gwirioneddol yn hysbys ym mhob achos, a gallant fod yn destun trafodaethau parhaus. Tybiwyd na fydd unrhyw ad-daliad am unrhyw daliadau a wneir i setlo'r rhwymedigaethau hyn.

Darpariaethau Eraill:

Darpariaeth	Diben	Amserlen ar gyfer Defnyddio	Ansicrwydd, Rhagdybiaethau ac Ad-daliad Posibl
Yswiriant	I ddarparu ar gyfer rhwymedigaethau yswiriant hysbys, gan gynnwys symiau sy'n ymwneud â Chynllun Trefniant Yswiriant Cyfuddiannol Trefol a sefydlwyd yn wreiddiol ym 1994 o dan adran 425 o Ddeddf Cwmnïau 1985 (adran 899 o Ddeddf Cwmnïau 2006 bellach).	I'w ddefnyddio o 2024/2025 ar setliad hawliadau.	Mae swm ac amseriad setliad hawliadau yswiriant yn ansicr yn ei hanfod. Tybiwyd y bydd amseriad a gwerth setliad hawliadau yn y dyfodol yn debyg i hanes hawliadau hysbys. Gan fod mwyafrif yr hawliadau hysbys yn disgyn islaw lefel(au) gormodol yr Awdurdod, ni ddisgwylir y bydd unrhyw ad-daliad sylweddol gan yswirwyr yr Awdurdod. Ym mis Tachwedd 2012, cytunodd y Cyfarwyddwyr a Bwrdd Yswiriant Cyfuddiannol Trefol i sbarduno'r Cynllun Trefniant yn ddiwrthdro er mwyn osgoi diddymiad ansolent. O ganlyniad, mae'r Awdurdod wedi cynnwys £0.003m yn y Ddarpariaeth Yswiriant, wedi'i osod ar 25% o gyfanswm yr hawliadau sy'n weddill. Yn ogystal, mae £0.027m wedi'i gynnwys mewn perthynas â hawliadau Yswiriant Cyfuddiannol Trefol ar gyfer cyn Gyngor Sir Gwent.
Adfeiliad Les	Darparu ar gyfer gwaith i dri ased ar brydles (Llys yr Einion, Maes Parcio Aml-lawr Glynebwy, a 20 Stryd yr Eglwys) i ddychwelyd yr asedau i'w cyflwr ar ddechrau'r cytundebau prydles priodol.	Maes Parcio Aml-lawr Glyn Ebwy: yn dod i ben yn 2070. Llys yr Eingion: yn dod i ben yn 2026. 20 Stryd yr Eglwys: 2023/2024.	Mae'r symiau a ddarperir ar gyfer costau amcangyfrifedig i adfer asedau ar brydles i'w cyflwr gwreiddiol. Ni wnaed unrhyw lwfans ar gyfer gwaith gwella a wnaed y gall y prydleswr ei gadw.
Gofal Ôl-weithredol Dyffryn Silent	I ddarparu ar gyfer amrywiaeth o gostau ôl-ofal sy'n gysylltiedig â chyn Saffle Gwastraff Silent Valley, gan gynnwys Monitro Amgylcheddol, Dŷr Wyneb, Nwy Tirlenwi a Rheoli Dŷr Daear.	I'w ddefnyddio dros gyfnod o 60 mlynedd ar ôl cau'r safle, gan ddechrau yn 2016 a dod i ben yn 2076.	Mae asesiad manwl o gostau ôl-ofal posibl wedi'i ddarparu gan ymgynghorwyr allanol (WSP). Mae rhywfaint o ansicrwydd ynghylch lefel y costau a fydd yn cael eu hysgwyddo mewn gwirionedd, o ystyried y cyfnod estynedig y mae'n ofynnol i'r Cyngor fodloni rhwymedigaethau sy'n codi. Felly mae amcangyfrifon yn seiliedig ar lefelau costau cyfredol a byddant yn destun adolygiad rheolaidd.
Trwytholch Dyffryn Tawel	I ddarparu ar gyfer costau rheoli trwytholchion sy'n gysylltiedig â chyn Saffle Gwastraff Silent Valley, gan gynnwys trin, monitro a gwaredu.	I'w ddefnyddio dros gyfnod o 60 mlynedd ar ôl cau'r safle, gan ddechrau yn 2016 a dod i ben yn 2076.	Mae asesiad manwl o gostau ôl-ofal posibl wedi'i ddarparu gan ymgynghorwyr allanol (WSP). Mae rhywfaint o ansicrwydd ynghylch lefel y costau a fydd yn cael eu hysgwyddo mewn gwirionedd, o ystyried y cyfnod estynedig y mae'n ofynnol i'r Cyngor fodloni rhwymedigaethau sy'n codi. Felly mae amcangyfrifon yn seiliedig ar lefelau costau cyfredol a byddant yn destun adolygiad rheolaidd. O ystyried lefel berthnasol y costau dan sylw, mae symiau mewn cyfnodau yn y dyfodol wedi'u disgowntio i werthoedd cyfredol.

35.2 Darpariaethau - Symudiadau

Roedd y symudiadau mewn darpariaethau sy'n gysylltiedig â gweithwyr a darpariaethau eraill yn ystod 2023/2024 fel a ganlyn:

Symudiadau Darpariaeth	Balans yn 31 Mawrth 2023 £000	Balans yn 1 Ebrill 2023 (All-ddatganwyd) £000	Symiau Heb ei ddatnwyddio £000	Symiau Wedi'i wrthdroi £000	Dad-ddirwyn y Gostyngiad £000	Ychwanegol Darpariaethau Wedi'i wneud £000	Aiddosbarthu Darpariaeth £000	Balans yn 31 Mawrth 2024 £000
Darpariaethau Cyfredol:								
Darpariaethau i Weithwyr:								
Cyflog Cyfartal	0	0	0	0	0	(204)	0	(204)
Terfyniadau Cynnar	(2)	(2)	2	0	0	(28)	0	(28)
Cyfanswm Darpariaethau Cyfredol i Weithwyr:	(2)	(2)	2	0	0	(232)	0	(232)
Darpariaethau Eraill:								
Yswiriant	(1,104)	(1,104)	115	788	0	(321)	0	(522)
Adfeiliad Les - 20 Stryd yr Eglwys	(2)	(2)	0	0	0	0	0	(2)
Gofal Ôl-weithredol Dyffryn Silent	0	0	0	0	0	(41)	0	(41)
Trwytholch Dyffryn Tawel	0	(217)*	217	0	0	0	(139)	(139)
Cyfanswm Darpariaethau Cyfredol Eraill:	(1,106)	(1,323)	332	788	0	(362)	(139)	(704)
Cyfanswm y Darpariaethau Cyfredol:	(1,108)	(1,325)	334	788	0	(594)	(139)	(936)
Darpariaethau Anghyfredol:								
Darpariaethau i Weithwyr:								
Cyflog Cyfartal	0	0	0	0	0	(1,390)	0	(1,390)
Cyfanswm Darpariaethau Anghyfredol i Weithwyr:	0	0	0	0	0	(1,390)	0	(1,390)
Darpariaethau Eraill:								
Yswiriant	(1,401)	(1,401)	118	870	0	(271)	0	(684)
Dadfeiliad Les - Llys yr Einion	(242)	(242)	0	0	0	(8)	0	(250)
Adfeiliad y Brydles - Maes Parcio Aml-lawr Glyn Ebwy	(419)	(419)	0	0	0	0	0	(419)
Gofal Ôl-weithredol Dyffryn Silent	0	0	0	0	0	(1,689)	0	(1,689)
Trwytholch Dyffryn Tawel	0	(2,959)*	0	0	(171)	0	139	(2,991)
Cyfanswm Darpariaethau Eraill Anghyfredol:	(2,062)	(5,021)	118	870	(171)	(1,968)	139	(6,033)
Cyfanswm y Darpariaethau Anghyfredol:	(2,062)	(5,021)	118	870	(171)	(3,358)	139	(7,423)
Cyfanswm y Darpariaethau:	(3,170)	(6,346)	452	1,658	(171)	(3,952)	0	(8,359)

Mae balansau darpariaeth wedi'u hail-ddatgan ar 1 Ebrill 2023 i gydnabod rhwymedigaethau amcangyfrifedig y Cyngor yn y dyfodol mewn perthynas â rheoli trwytholchion yn Saffle Gwastraff Silent Valley.

35.3 Rhwymedigaethau Amodol

- Fel rhan o'r cytundebau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â throsglwyddo Stoc Tai'r Awdurdod i Tai Calon, mae nifer o warantau ac indemniadau wedi'u darparu am gyfnod o 32 mlynedd o'r dyddiad trosglwyddo (Gorffennaf 2010), yn cwmpasu meysydd gan gynnwys materion amgylcheddol, asbestos ac ailddatblygu. Y terfyn ar hawliadau a wneir yn erbyn y gwarantau hyn yw £15,000 ar gyfer pob eiddo (yn cael ei uwchraddio'n flynyddol gan RPI), ac eithrio gwarantau ar gyfer llygredd amgylcheddol ac asbestos, lle mae'r terfynau'n £125m (llygredd amgylcheddol ac asbestos - indemniad gwaith) a heb derfyn (asbestos - anaf personol a marwolaeth). Mae hawliadau'n ddarostyngedig i lefel gormodol lle nad yw'r Awdurdod yn atebol i ad-dalu Tai Calon, sef £5,000 yn gyffredinol a £4.7625m ar gyfer gwaith Asbestos. Mae atebolrwyddau posibl a allai godi mewn perthynas â llygredd amgylcheddol wedi'u lliniaru trwy bolisiau yswiriant, gan ddarparu gorchudd cyfanredol o £30m. Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw hawliadau pendant wedi'u gwneud yn gysylltiedig â'r gwarantau a ddarparwyd ac nid yw'n bosibl pennu maint a gwerth hawliadau a allai godi yn y dyfodol.
- Wrth greu Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin ym mis Hydref 2014, trosglwyddwyd asedau a rhwymedigaethau pensiwn a aseswyd ar sail actiwaraidd o GBS Blaenau Gwent, fel bod rhwymedigaethau pensiwn yr Ymddiriedolaeth yn cael eu hystyried yn llawn. Ni throsglwyddwyd y diffyg ariannu a gronnwyd hyd at 30 Medi 2014 mewn perthynas â gweithwyr a symudodd i Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin, ond fe'i cadwyd gan GBS Blaenau Gwent. Felly dim ond am unrhyw gynnydd mewn rhwymedigaethau (ar sail gwerthuso actiwaraidd) sy'n digwydd ar ôl y dyddiad trosglwyddo y mae'r Ymddiriedolaeth yn gyfrifol, gyda'r Awdurdod yn gweithredu fel gwarantwr ar gyfer y diffyg net a gronnwyd yn flaenorol. Yn ogystal, cytunodd yr Awdurdod i weithredu fel gwarantwr pan fetha popeth arall er mwyn i'r Ymddiriedolaeth Hamdden allu ymuno â Gwent Fwyaf (Torfaen). Cronfa Bensiwn fel corff a dderbyniwyd ac felly mae wedi cytuno i warantu unrhyw gostau sy'n codi rhag ofn y bydd y corff a dderbyniwyd yn methu â chyflawni unrhyw rai neu'r cyfan o'i daliadau mewn perthynas â'i rwymedigaethau pensiwn. Mae rhagor o fanylion am y rhwymedigaeth wrth drosglwyddo wedi'u cynnwys yn nodyn 40. Fodd bynnag, nid yw'n bosibl rhoi amcangyfrif ar lefel rhwymedigaethau posibl eraill y mae'r Awdurdod yn gweithredu fel gwarantwr ar eu cyfer sy'n ddibynnol ar ddigwyddiadau yn y dyfodol.
- O dan delerau Cynllun Trefniant Yswiriant Cydfuddiannol Trefol, mae'r Awdurdod yn gyfrifol am dalu canran tuag at hawliadau yn y dyfodol, o bosibl am flynyddoedd lawer oherwydd natur hir gynhenid y risgiau yswiriedig. Oherwydd natur yr hawliadau hyn, nid yw'n ymarferol datgelu amcangyfrif o'r symiau posibl sy'n daladwy.
- Mae'r Awdurdod wedi derbyn nifer o hawliadau Rhan 1 sy'n codi o dan Ddeddf Iawndal Tir 1973 mewn perthynas â nifer o brosiectau gwaith cyhoeddus. Nid yw'n bosibl pennu nifer a gwerth terfynol yr hawliadau hyn yn unol â'r Ddeddf a'r graddau llawn y gwneir setliad.
- O ganlyniad i benderfyniadau'r llysoedd sy'n caniatáu rhyddhau dogfennaeth mewn perthynas â gweithredoedd penodol yr Awdurdod yn y gorffennol, mae'n bosibl y gallai rhwymedigaethau godi i setlo atebolrwyddau penodol. O ystyried cymhlethdod cynhenid yr atebolrwyddau hyn, nid yw wedi bod yn bosibl darparu amcangyfrif o gostau'r setliad.
- Mae'n bosibl y bydd yr Awdurdod yn gorfod rhyddhau rhwymedigaethau nad oes hawliadau wedi'u cyflwyno amdanynt eto. Fodd bynnag, yn absenoldeb hawliadau o'r fath, nid yw'n bosibl canfod yn fanwl gywir natur na maint y rhwymedigaethau posibl hyn.

36. Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill

Mae'r Awdurdod yn dal y balansau canlynol fel rhwymedigaethau hirdymor.

Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
	£000	£000
Derbyniadau Grantiau Cyfalaf JVA Lime Avenue Ymlaen Llaw	(9,036)	(4,492)
Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd Credydwr Di-gyfredol	(3,169)	(2,148)
Rhwymedigaethau Gohiriedig	(453)	(593)
Rhwymedigaeth Pensiynau Net	(100,988)	(74,858)
Cyfanswm	(113,646)	(82,091)

- Mae Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod naill ai ad-dalu symiau a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru wrth ddatblygu'r unedau busnes, neu brynu unrhyw unedau heb eu gwerthu am werth y farchnad ym mis Medi 2039. Ar hyn o bryd, mae'r rhwymedigaeth hon wedi'i gwerthuso fel cyfanswm cronnus y cyllid grant a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol, wedi'i ddosbarthu fel grant a dderbyniwyd ymlaen llaw.
- Mae Rhwymedigaethau Hirdymor ar gyfer Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd yn cynrychioli cyfran yr Awdurdod o grant HMT a dderbyniwyd gan y trefniant ar y cyd ond heb ei ddefnyddio eto.
- Mae Rhwymedigaethau Gohiriedig yn cynrychioli symiau sy'n weddill ar gyfer prydlesi cyllid mewn perthynas â cherbydau, peiriannau ac offer a brydlesir gan yr Awdurdod.
- Mae'r Rhwymedigaeth Pensiwn Net yn cynrychioli'r swm y mae rhwymedigaethau pensiwn yn briodol i'r Mae'r awdurdod yn fwy na'r asedau pensiwn a gedwir er mwyn setlo rhwymedigaethau presennol a rhai'r dyfodol.

37. Offerynnau Ariannol

Gwerth Teg Asedau a Rhwymedigaethau a gludir ar Gost Amorteiddiedig

Mae rhwymedigaethau ariannol ac asedau ariannol a gynrychiolir gan fenthyciadau a derbyniadau yn cael eu cario yn y Fantolen ar gost wedi'i hamorteiddio. Mae eu gwerth teg wedi'i asesu trwy gyfrifo gwerth presennol y llifau arian sy'n digwydd dros weddill tymor yr offerynnau ar ddyddiad y fantolen.

Dangosir gwerthoedd teg yn y tabl isod, wedi'u rhannu yn ôl eu lefel yn hierarchaeth gwerth teg:

- Lefel 1 – dim ond o brisiau a ddyfynnir mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau neu rwymedigaethau union yr un fath y mae gwerth teg yn deillio, e.e. prisiau bondiau
- Lefel 2 – cyfrifir gwerth teg o fewnbynnau heblaw prisiau a ddyfynnir sy'n arsylladwy ar gyfer yr ased neu'r rhwymedigaeth, e.e. cyfraddau llog neu gynnrych ar gyfer offerynnau tebyg
- Lefel 3 – pennir gwerth teg gan ddefnyddio mewnbynnau na ellir eu harsylwi, e.e. data nad yw'n rhan o'r farchnad fel rhagolygon llif arian neu gredydoldeb amcangyfrifedig

		31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023	
Rhwymedigaethau Ariannol	Gwerth Teg	Cario Swm	Gwerth Teg	Cario Swm	Gwerth Teg
	Lefel	£000	£000	£000	£000
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	2	(67,999)	(64,392)	(70,712)	(69,353)
Opsiwn Benthycwyr Opsiwn Benthycwyr	2	0	0	(4,043)	(3,873)
Benthyciadau Marchnad	2	(12,000)	(11,645)	(18,000)	(17,427)
Benthyciadau Dros Dro		(38,450)	(38,452)	(48,368)	(48,365)
Benthyciad Seilwaith Rheilffyrdd		(24,057)	(6,194)	(41,202)	(7,822)
Benthyciad Canol Tref		(1,975)	(1,434)	(1,932)	(1,431)
Benthyciad Salix		(2,984)	(2,462)	(3,382)	(2,767)
Benthyciad Trawsnewid Trefi		(2,481)	(2,354)	(2,386)	(2,324)
Cyfanswm		(149,946)	(126,933)	(190,025)	(153,362)

Mae gwerth teg y rhwymedigaethau yn llai na'r swm cario oherwydd bod portffolio benthyciadau'r Awdurdod yn cynnwys nifer o fenthyciadau cyfradd sefydlog, sef blwydd-dal PWLB ac Opsiwn y Benthyciwr Opsiwn y Benthyciwr (LOBO), lle mae'r gyfradd llog sy'n daladwy yn is na'r cyfraddau sydd ar gael ar gyfer benthyciadau tebyg ar ddyddiad y Fantolen. Mae'r ymrwymiad i dalu llog islaw cyfraddau cyfredol y farchnad yn lleihau'r swm y byddai'n rhaid i'r Awdurdod ei dalu pe bai'r benthyciwr yn gofyn am neu'n cytuno i ad-dalu benthyciadau'n gynnar.

Nid yw datgeliadau gwerth teg wedi'u cyfrifo ar gyfer rhwymedigaethau ariannol tymor byr na dymor byr asedau ariannol, gan gynnwys symiau taladwy (credydwy'r), symiau derbyniadwy (dyledwy'r) a buddsoddiadau dros dro gan fod y swm cario yn frasamcan rhesymol o werth teg.

Balansau Offerynnau Ariannol

Mae'r benthyciadau a'r buddsoddiadau a ddatgelir yn y Fantolen yn cynnwys y categorïau canlynol o offerynnau ariannol:

Offerynnau Ariannol	31 Mawrth 2024			31 Mawrth 2023		
	Di-gyfredol	Cyfredol	Cyfanswm	Di-gyfredol	Cyfredol	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau Ariannol						
Rhwymedigaethau ariannol ar gost wedi'i hamorteiddio	(95,647)	(54,299)	(149,946)	(132,498)	(57,527)	(190,025)
Cyfanswm y Benthyciadau	(95,647)	(54,299)	(149,946)	(132,498)	(57,527)	(190,025)
Asedau Ariannol						
Buddsoddiadau tymor hir - Ecwiti	1,018	0	1,018	658	0	658
Cyfanswm y Buddsoddiadau	1,018	0	1,018	658	0	658

Enillion/ Colledion Offerynnau Ariannol

Mae'r enillion a'r colledion a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (nodyn 10) mewn perthynas ag offerynnau ariannol wedi'u gwneud fel a ganlyn:

Enillion/Colledion Offerynnau Ariannol	2023/2024			2022/2023		
	Ariannol Rhwymedigaethau wedi'i fesur yn wedi'i amorteiddio cost	Ariannol Asedau: Benthyciadau a Derbyniadau	Cyfanswm 2023/2024	Ariannol Rhwymedigaethau wedi'i fesur yn wedi'i amorteiddio cost	Ariannol Asedau: Benthyciadau a Derbyniadau	Cyfanswm 2022/2023
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Llog sy'n daladwy a thaliadau tebyg:						
Treuliau llog	4,651	0	4,651	4,708	0	4,708
Incwm llog a buddsoddiad:						
Incwm llog	0	(2,507)	(2,507)	0	(1,789)	(1,789)
Enillion/colledion net am y flwyddyn:	4,651	(2,507)	2,144	4,708	(1,789)	2,919

Benthyciadau Meddal

Mae benthyciadau ceir yn cael eu dosbarthu fel benthyciadau meddal a dylid eu cynnwys yn y Fantolen ar werth teg. Fodd bynnag, mae benthyciadau ceir wedi'u cynnwys yn ôl eu swm cario, gan fod y gwahaniaeth rhwng y gwerth teg a'r swm cario yn cael ei ystyried yn ddibwys. Ar 31 Mawrth 2024, roedd 52 o fenthyciadau ceir yn weddill gyda chyfanswm gwerth o £0.367m (31 Mawrth 2023: 54 o fenthyciadau gyda gwerth o £0.266m).

Yn ystod 2020/2021, gweithredwyd un gyflogres ôl-ddyledion ar gyfer yr holl staff. Er mwyn cynorthwyo gyda phroblemau llif arian a achoswyd gan y newid hwn, cynigiwyd benthyciadau pontio di-log. Talwyd £0.460m ymlaen llaw, sydd wedi'i ad-dalu'n llawn erbyn 31 Mawrth 2024 (31 Mawrth 2022: £0.457m). Ar gyfer 2022/2023, gan fod y gwahaniaeth rhwng gwerth teg a'r swm cario yn cael ei ystyried yn ddibwys, cynhwyswyd y balans sy'n weddill o £0.003m yn y Fantolen ar gost.

Derbyniodd yr Awdurdod ddau fenthyciad di-log gan Lywodraeth Cymru yn 2020/2021: £70,000 miliwn mewn perthynas â phrosiect Seilwaith Rheilffordd Dyffryn Ebwy a £2.570 miliwn fel benthyciad Canol Tref i'w ddefnyddio gan yr Awdurdod Lleol. Derbyniwyd swm pellach o £0.825 miliwn yn 2021/2022 fel benthyciad Trawsnewid Trefi. Gan fod gan y benthyciadau hyn gyfraddau llog islaw cyfradd y farchnad, mae pob un wedi'i drin fel benthyciad meddal yng nghyfrifon yr Awdurdod ac wedi'i gynnwys yn y Fantolen ar Werth Teg.

Yn 2022/2023, mewn ymateb i argyfwng costau byw, rhoddwyd benthyciad pontio i weithwyr cymwys a oedd yn hawlio milltiroedd busnes. Roedd hwn i'w ad-dalu gan staff pan fyddai cost tanwydd yn lleihau neu wrth weithredu'r dyfarniad cyflog y cytunwyd arno. Rhoddwyd cyfanswm o £0.016m ymlaen llaw ac nid oedd yr un ohono wedi'i ad-dalu hyd at 31 Mawrth 2024. Gan fod y gwahaniaeth rhwng gwerth teg a'r swm cario yn cael ei ystyried yn ddibwys, mae'r balans sy'n weddill o £0.016m wedi'i gynnwys yn y Fantolen ar gost.

38. Datgelu Natur a Graddfa Risgiau sy'n Codi o Offerynnau Ariannol

Mae gweithgareddau'r Awdurdod yn ei amlygu i amrywiaeth o risgiau ariannol:

- Risg Credyd – y posibilrwydd y gallai partïon eraill fethu â thalu symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod;
- Risg Hylifedd – y posibilrwydd na fydd gan yr Awdurdod arian ar gael i gyflawni ei ymrwymïadau i wneud taliadau; a
- Risg y Farchnad – y posibilrwydd y gallai colled ariannol godi i'r Awdurdod o ganlyniad i newidiadau mewn mesurau fel cyfraddau llog a symudiadau yn y farchnad stoc.

Gweithdrefnau Cyffredinol ar gyfer Rheoli Risg

Mae effaith economaidd pandemig Covid-19, rhyfel Wcráin ac Argyfwng Cost Byw yn parhau i gyflwyno heriau i'r diwydiant gwasanaethau ariannol a'i sefydliadau. Y prif faterion i'r Cyngor yw risg credyd; ei allu i godi cyllid; ac i raddau cyfyngedig y gyfradd llog sy'n daladwy ac yn dderbyniadwy ar fenthyciadau a buddsoddiadau newydd. Fodd bynnag, mae'r risgiau hyn yn cael eu lliniaru fel y disgrifir isod.

Mae gweithdrefnau rheoli risg cyffredinol yr Awdurdod yn canolbwyntio ar anrhagweladwyedd marchnadoedd ariannol, ac maent wedi'u strwythuro i weithredu rheolaethau addas i leihau'r risgiau hyn. Diffinnir y gweithdrefnau ar gyfer rheoli risg trwy fframwaith cyfreithiol a nodir yn Neddff Llywodraeth Leol 2003 a rheoliadau cysylltiedig ac fe'u rheolir gan Adran Gyfrifeg yr Awdurdod. Mae'r rhain yn ei gwneud yn ofynnol i gydymffurfio â Chod Ymarfer Darbodus CIPFA, Cod Ymarfer Rheoli Trysorlys CIPFA a chanllawiau buddsoddi a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003.

At ei gilydd, mae'r gweithdrefnau hyn yn ei gwneud yn ofynnol i'r Awdurdod reoli risg yn y ffyrdd canlynol:

- drwy fabwysiadu gofynion Cod Ymarfer Rheoli Trysorlys CIPFA yn ffurfiol;
- drwy fabwysiadu Datganiad Polisi'r Trysorlys a chymalau rheoli'r trysorlys o fewn ei reoliadau ariannol/gorchmynion sefydlog/cyfansoddiad;
- drwy gymeradwyo Strategaeth Fuddsoddi ar gyfer y flwyddyn nesaf, gan nodi ei meini prawf ar gyfer buddsoddi a dewis gwrthbartion buddsoddi yn unol â chanllawiau'r llywodraeth; a
- drwy gymeradwyo Dangosyddion Darbodus a Thrysorlys ymlaen llaw yn flynyddol ar gyfer y tair blynedd ganlynol gan gyfyngu ar:
 - benthycia cyffredinol yr Awdurdod;
 - ei amlygiadau uchaf ac isaf i gyfraddau sefydlog ac amrywiol;
 - ei amlygiadau mwyaf ac isaf i strwythur aeddfedrwydd ei ddyled; a
 - ei amlygiadau blynyddol mwyaf i fuddsoddiadau sy'n aeddfedu y tu hwnt i flwyddyn.

Mae'n ofynnol adrodd a chymeradwyo'r uchod yng nghyfarfod gosod Treth y Cyngor blynyddol yr Awdurdod neu cyn dechrau'r flwyddyn y maent yn ymwneud â hi. Adroddir ar yr eitemau hyn gyda'r Strategaeth Rheoli Trysorlys flynyddol sy'n amlinellu'r dull manwl o reoli risg mewn perthynas ag amlygiad yr Awdurdod i offerynnau ariannol. Adroddir ar berfformiad gwirioneddol hefyd ar ôl pob blwyddyn, yn ogystal â diweddariad canol blwyddyn.

Cafodd y Strategaeth Rheoli Trysorlys flynyddol, y Strategaeth Buddsoddi a'r datganiad Polisi MRP, sy'n ymgorffori'r Dangosyddion Darbodus, eu cymeradwyo gan y Cyngor ar 30 Mawrth 2023 ac maent ar gael ar wefan yr Awdurdod.

Risg Credyd

Mae risg credyd yn deillio o adneumon gyda banciau a sefydliadau ariannol, yn ogystal ag amlygiadau credyd i gwsmeriaid yr Awdurdod.

Mae'r risg hon yn cael ei lleihau i'r lleiafswm drwy'r Strategaeth Buddsoddi Flynyddol, sy'n ei gwneud yn ofynnol na wneir blaendaliadau gyda sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn bodloni'r meini prawf credyd gofynnol a nodwyd, yn unol â Gwasanaethau Graddio Credyd Fitch a Moody's. Mae'r Strategaeth Buddsoddi Flynyddol hefyd yn ystyried y symiau uchaf a'r terfynau amser mewn perthynas â phob sefydliad ariannol. Ni wneir blaendaliadau gyda banciau a sefydliadau ariannol oni bai eu bod yn bodloni'r gofynion gofynnol ar gyfer y meini prawf buddsoddi a amlinellir uchod. Mae meini prawf dethol ychwanegol hefyd yn cael eu cymhwyso ar ôl i'r meini prawf cychwynnol hyn gael eu cymhwyso drwy ddefnyddio data lledaeniad Cyfnewid Diffyg Credyd (CDS) a rhybuddion graddio credyd.

Cymeradwywyd y Strategaeth Fuddsoddi lawn ar gyfer 2023/2024 gan y Cyngor ar 30 Mawrth 2023.

Ni ellir asesu'n gyffredinol faint o risg credyd y mae'r Awdurdod yn ei hwynebu mewn perthynas â'i fuddsoddiadau gan y bydd y risg y bydd unrhyw sefydliad yn methu â gwneud taliadau llog neu ad-dalu'r prif swm yn benodol i bob sefydliad unigol. Mae profiad diweddar wedi dangos ei bod yn brin i endidau o'r fath fethu â chyflawni eu hymrwymiadau.

Fodd bynnag, ystyrir bod yr holl fuddsoddiadau a ddeler gan yr Awdurdod yn ystod y cyfnod yn rhai risg isel. Ni thornwyd meini prawf gwrthbartion yr Awdurdod yn ystod y cyfnod adrodd ac nid yw'r Awdurdod yn disgwyl unrhyw golledion o ganlyniad i ddiffyg perfformiad unrhyw un o'i wrthbartion mewn perthynas ag adneuon.

Risg Hylifedd

Mae'r Awdurdod yn rheoli ei sefyllfa hylifedd drwy'r gweithdrefnau rheoli risg a amlinellwyd uchod (*gosod a chymeradwyo Dangosyddion Darbodus a chymeradwyo adroddiadau'r Trysorlys a'r Strategaeth Buddsoddi*), yn ogystal â thrwy system rheoli llif arian parod gynhwysfawr. Mae hyn yn ceisio sicrhau bod arian parod ar gael pan fo angen.

Mae gan yr Awdurdod fynediad rhwydd at fenthyciadau o'r marchnadoedd arian i dalu am unrhyw angen llif arian dyddiol, a'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB) a marchnadoedd arian ar gyfer cronfeydd tymor hwy. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod hefyd ddarparu cyllideb gytbwys trwy Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, sy'n sicrhau bod digon o arian yn cael ei godi i dalu am wariant blynyddol. Felly nid oes unrhyw risg sylweddol na fydd yn gallu codi cyllid i gyflawni ei ymrwymiadau o dan offerynnau ariannol.

Mae'r dadansoddiad ffynhonnell o rwymedigaethau ariannol fel a ganlyn:

Offerynnau Ariannol	31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023	
	£000	%	£000	%
Ffynhonnell y Benthyciad				
Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	(68,383)	34.57	(71,147)	32.22
Opsiwn Benthycwyr Opsiwn Benthycwyr	0	0.00	(4,000)	1.81
Benthyciadau Marchnad	(12,000)	6.07	(18,000)	8.15
Benthyciadau Dros Dro	(38,450)	19.44	(48,365)	21.90
Benthyciad Seilwaith Rheilffyrdd	(70,000)	35.39	(70,000)	31.69
Benthyciad Canol Tref	(2,570)	1.30	(2,570)	1.16
Benthyciad Trawsnewid Trefi	(3,400)	1.72	(3,400)	1.54
Benthyciad Salix	(2,984)	1.51	(3,382)	1.53
Cyfanswm:	(197,787)	100.00	(220,864)	100.00

Mae dadansoddiad aeddfedrwydd rhwymedigaethau ariannol fel a ganlyn:

Aeddfedrwydd y Benthyciad	31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023	
	£000	%	£000	%
Yn aeddfedu mewn llai nag 1 flwyddyn	(54,299)	27.45	(57,527)	26.05
Yn aeddfedu mewn 1-2 flynedd	(15,675)	7.93	(15,849)	7.18
Yn aeddfedu mewn 2-5 mlynedd	(21,240)	10.74	(35,117)	15.90
Yn aeddfedu mewn 5-10 mlynedd	(24,949)	12.61	(25,347)	11.48
Yn aeddfedu mewn mwy na 10 mlynedd	(81,624)	41.27	(87,024)	39.39
Cyfanswm:	(197,787)	100.00	(220,864)	100.00

Risg y Farchnad

Risg Cyfradd Llog

Mae'r Awdurdod yn agored i risg o ran symudiadau cyfraddau llog ar ei fenthyciadau a'i fuddsoddiadau. Mae symudiadau mewn cyfraddau llog yn cael effaith gymhleth ar yr Awdurdod, yn dibynnu ar sut mae cyfraddau llog amrywiol a sefydlog yn symud ar draws cyfnodau offerynnau ariannol gwahanol. Er enghraifft, byddai cynnydd mewn cyfraddau llog yn cael yr effeithiau canlynol:

- Benthyciadau ar gyfraddau amrywiol – bydd y gost llog a godir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn codi.
- Benthyciadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg y rhwymedigaethau yn gostwng.
- Buddsoddiadau ar gyfraddau amrywiol – bydd yr incwm llog a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn codi.
- Buddsoddiadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg yr asedau'n gostwng.

Ni chaiff benthyciadau eu cario ar werth teg ar y Fantolen, felly ni fyddai enillion a cholffeydd enwol ar fenthyciadau cyfradd sefydlog yn effeithio ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, bydd newidiadau yn y llog sy'n daladwy ac yn dderbyniadwy ar fenthyciadau a buddsoddiadau cyfradd amrywiol yn cael eu postio i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a byddant yn effeithio ar Falans Cronfa'r Cyngor.

Mae gan yr Awdurdod nifer o strategaethau ar gyfer rheoli risg cyfraddau llog. Mae'r Strategaeth Rheoli Trysorlys yn gosod terfyn uchaf ar amlygiadau cyfraddau amrywiol ar 30% o'i symiau net heb eu talu. Yn ystod cyfnodau o gyfraddau llog yn gostwng, bydd benthyciadau cyfraddau sefydlog tymor hir yn cael eu gohirio a bydd aildrefnu posibl o gyllid cyfraddau sefydlog i gyllid tymor byr yn cael ei ystyried, lle mae amgylchiadau economaidd yn ei gwneud yn ffafriol i wneud hynny. Mae'r risg o golled yn cael ei lliniaru'n rhannol gan y ffaith bod elfen cyllido dyled yr Asesiad Gwariant Safonol, sy'n pennu swm y Grant Cymorth Refeniw sy'n dderbyniadwy ar gyfer costau cyllido dyledion anghyfredol, yn seiliedig ar gostau benthycy cyfartalog yr Awdurdodau ar gyfer dyledion presennol a rhagolygon ystadegol o gyfraddau llog yn y dyfodol ar gyfer dyledion yn ystod y flwyddyn. Felly, byddai cyfran o unrhyw gostau uwch sy'n codi ar ddyledion anghyfredol o gyfraddau llog uwch yn cael eu talu o'r Grant Cymorth Refeniw yn y blynyddoedd i ddod.

Wrth bennu'r gyllideb refeniw flynyddol, mae'r Awdurdod yn cymryd safbwynt doeth wrth asesu amlygiad i gyfraddau llog, er mwyn lliniaru cyn belled ag y bo modd unrhyw oblygiadau andwyol ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

O ddyled anghyfredol yr Awdurdod, mae 100% ar gyfraddau sefydlog ar hyn o bryd. Felly, dim ond y llog derbyniadwy a thaladwy ar ei fuddsoddiadau a'i fenthyciadau cyfredol y byddai effaith cynnydd o 1% mewn cyfraddau llog yn effeithio arno.

Pe bai cyfraddau llog wedi bod 1% yn uwch, gyda'r holl newidynnau eraill yn gyson, byddai'r effaith ariannol wedi bod:

Risg Cyfradd Llog	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Cynnydd yn y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau cyfradd amrywiol cyfredol	333	594
Cynnydd mewn llog derbyniadwy ar fuddsoddiadau cyfradd amrywiol cyfredol	(381)	(939)
Cynnydd yn y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau cyfradd amrywiol anghyfredol	0	40
Effaith net ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	(48)	(305)

Byddai effaith gostyngiad o 1% mewn cyfraddau llog wedi bod fel uchod ond gyda'r symudiadau'n cael eu gwrthdroi.

Risg Pris

Nid yw'r Awdurdod yn buddsoddi mewn cyfranddaliadau ecwiti.

Mae cyfran yr Awdurdod o fuddsoddiadau ecwiti bach a wnaed gan Fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd mewn Busnes Data Gofal Iechyd, Busnes Gweithgynhyrchu Digidol, Busnes Technoleg Ariannol a Busnes Biodechnoleg wedi'i chynnwys ar y Fantolen. Gan nad yw'r buddsoddiadau wedi'u dyfynnu, nid yw'r CCRC yn agored i golledion sy'n deillio o symudiadau ym mhrisiau'r cyfranddaliadau. Mae cyfran yr Awdurdod, sy'n cyfateb i £946,229, wedi'i dosbarthu fel buddsoddiadau heb eu dyfynnu ar gost.

Risg Cyfnewid Tramor

Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw asedau na rhwymedigaethau ariannol wedi'u dynodi mewn arian tramor ac felly nid yw'n agored i golledion sy'n deillio o symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid.

39. Buddion Ôl-Gyflogaeth – Cynlluniau Cyfraniadau Diffiniedig (Athrawon)

Mae Cynllun Pensiwn yr Athrawon yn gynllun heb ei ariannu, lle mae taliadau budd-daliadau pensiwn o'r cynllun yn cael eu hariannu gan gyfraniadau cyfredol y gweithwyr a'r cyflogwyr. Mae'r gwahaniaeth rhwng y cyfraniadau hyn a gwariant y cynllun yn cael ei ariannu gan y Trysorlys. Fel arwydd o faint y gronfa a'r symiau dan sylw, roedd y gofyniad arian parod net ar gyfer 2023/2024 yn £2.05bn ac roedd cyfanswm rhwymedigaethau net y cynllun yn £278.8bn.

Mae cyfraniadau cyflogwyr yn cael eu pennu gan yr Ysgrifennydd Gwladol, ar gyngor actiwari'r gronfa. Yn dilyn argymhellion yr Arglwydd Hutton ar bensiynau'r sector cyhoeddus, cynhaliwyd gwerthusiad ar 31 Mawrth 2012 gan Adran Actiwari'r Llywodraeth yn unol â'r cyfarwyddiadau gwerthuso diwygiedig a bennwyd gan Drysorlys EM. O ganlyniad i'r gwerthusiad hwn, aseswyd y gyfradd cyfraniad safonol (SCR) ar 20.4% a gosodwyd y gyfradd cyfraniadau atodol (sy'n ariannu'r diffyg cronedig o rwymedigaethau o fewn cyfnod o hyd at 15 mlynedd) ar 5.6% (cyfradd cyfraniadau gyfan o 26.0%). Roedd y gwerthusiad actiwaraidd yn seiliedig ar ddata'r cynllun ar gyfer y cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2016 wedi bod yn mynd rhagddo a disgwyliid iddo gael ei weithredu yn 2019, gyda gwerthusiadau dilynol i'w cynnal bob pedair blynedd. Fodd bynnag, ataliwyd y gwerthusiad actiwaraidd yn dilyn dyfarniad y Llys Apêl yn erbyn y llywodraeth mewn perthynas â newidiadau i gynlluniau pensiwn y barnwyr a'r diffoddwyr tân.

Cynyddodd cyfradd y cyflogwyr i 23.6% o fis Medi 2019, heb unrhyw newid i gyfraniad cyfartalog y gweithwyr o 9.5%. Yn dilyn cyhoeddi Gwerthusiad y Cynllun ym mis Hydref 2023 ar 31 Mawrth 2020, bydd cyfradd cyfraniad y cyflogwyr yn cynyddu o 23.6% i 28.6% o 1 Ebrill 2024.

Mae'r Awdurdod yn atebol am rwymedigaethau endidau eraill dim ond i'r graddau nad yw unrhyw ddiffyg sy'n codi ar Gynllun Pensiwn yr Athrawon sy'n cael ei adennill drwy elfen cyfraniad atodol cyfradd Cyfraniad y Cyflogwr o bosibl wedi deillio o weithwyr neu gyn-weithwyr yr Awdurdod.

Nid yw'n ofynnol i'r Awdurdod gynnwys cofnodion yn ei Fantolen sy'n ymwneud ag asedau a rhwymedigaethau ar gyfer Cynllun Pensiynau'r Athrawon, gan mai'r Adran Addysg sy'n gyfrifol am dalu'r pensiynau hyn yn y pen draw.

Mae athrawon a gyflogir gan yr Awdurdod yn aelodau o Gynllun Pensiwn Athrawon (cynllun buddion diffiniedig) a weinyddir gan Bensiynau Athrawon Capita. Mae'r Awdurdod yn cyfrannu at gostau buddion ymddeol trwy wneud cyfraniadau yn seiliedig ar ganran o gyflogau pensiynadwy gweithwyr.

Mae'r Cynllun Pensiwn Pensiwn (TPS) yn gynllun aml-gyflogwr a oedd, ar gyfer 2023/2024, yn cynnwys 12,648 o gyflogwyr cyfrannol a weinyddodd dros 1.43 miliwn o aelodau gweithredol/gohiriedig a gwnaeth daliadau i 764,374 o bensiynwyr. O ystyried y cymhlethdodau sy'n gysylltiedig â gweinyddu trefniadau pensiwn ar gyfer y nifer hwn o weithwyr, nid yw'n bosibl dadgyfuno rhwymedigaethau'r cynllun ar gyfer pob cyflogwr. O ganlyniad, nid oes digon o wybodaeth ar gael i gyfrif am y TPS fel cynllun buddion diffiniedig ac o ganlyniad mae wedi'i gyfrif fel cynllun cyfraniadau diffiniedig.

Yn 2023/2024, talodd yr Awdurdod gyfraniadau cyflogwyr o £5.729m i Bensiynau Athrawon Capita mewn perthynas â chostau pensiwn athrawon, sy'n cynrychioli 23.6% o gyflog pensiynadwy athrawon (2022/2023: £5.257m). Ar 31 Mawrth 2024, roedd £0.479m yn daladwy i'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn ymwneud â chyfraniadau cyflogwyr a gododd yng nghyflogres mis Mawrth (31 Mawrth 2023: £0.451m).

Amcangyfrifir bod cyfanswm cyfraniadau cyflogwyr i'w gwneud gan yr Awdurdod i Gynllun Pensiwn yr Athrawon yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2025 yn £6.963m.

Gwnaeth yr Awdurdod gyfanswm cyfraniadau (gweithwyr a chyflogwyr) i'r TPS yn 2023/2024, a fyddai wedi cynrychioli tua 0.08% o gyfanswm y cyfraniadau a dderbyniwyd gan y TPS yn 2023/2024.

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddion ychwanegol a ddyfernir ar ymddeoliad cynnar sydd y tu allan i delerau Cynllun yr Athrawon. Cyfrifir am y costau hyn ar sail penodedig. sail budd-daliadau ac fe'u manylir yn nodyn 40.

40. Buddion Ôl-Gyflogaeth – Cynlluniau Buddion Diffiniedig

Cynigir buddion ymddeol i weithwyr yr Awdurdod, ac er nad ydynt yn daladwy mewn gwirionedd nes bod gweithwyr yn ymddeol, maent yn cynrychioli ymrwymiad gan yr Awdurdod y mae angen ei ddatgelu yn y Cyfrifon yn y cyfnod ariannol y mae'r hawl i fuddion yn codi ynddo (h.y. pan fydd gweithwyr yn eu hennill drwy wasanaeth a ddarperir).

Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn dau gynllun ffurfiol, sef Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen)), a weinyddir gan GBS Torfaen, a Chynllun Pensiynau Athrawon a weinyddir gan Capita Teachers' Pensions ar ran yr Adran Addysg.

Er ei fod yn gynllun buddion diffiniedig yn dechnegol, cyfrifir am Gynllun Pensiynau'r Athrawon fel cynllun cyfraniadau diffiniedig (*nodyn 39*).

O 1 Ebrill 2014 ymlaen, cynllun Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbriso (CARE) budd-daliadau diffiniedig a ariennir yw'r Cynllun Llywodraeth Leol, lle mae'r Awdurdod a'r gweithwyr yn gwneud cyfraniadau a gyfrifir ar lefel a fwriadwyd i gydbwysu rhwymedigaethau pensiwn sy'n codi gydag asedau buddsoddi. Pennir y gyfradd gyfrannu gan Actwari'r Gronfa yn seiliedig ar werthusiadau tair blynedd, a'r adolygiad diwethaf a gwblhawyd oedd 31 Mawrth 2022.

Crynohoir buddion pensiwn o dan y CPLIL isod:

	Gwasanaeth cyn 1 Ebrill 2008
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd yn werth 1/80fed o'r pensiwn terfynol cyflog.
Swm Cyfan	Swm cyfandaliad awtomatig o 3x y pensiwn blyneddol.
	Yn ogystal, gellir defnyddio rhan o'r pensiwn blyneddol wedi'i gyfnewid am daliad arian parod di-dreth untro. Lwmp Telir swm o £12 am bob £1 o bensiwn a ildir.
	Gwasanaeth rhwng 1 Ebrill 2008 a 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd yn werth 1/60fed o'r pensiwn terfynol cyflog.
Swm Cyfan	Dim swm unigol awtomatig.
	Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blyneddol am un-oddi ar daliad arian parod di-dreth. Telir swm cyfandaliad o £12 pob £1 o bensiwn a ildirwyd.

	Gwasanaeth ar ôl 31 Mawrth 2014
Pensiwn	Mae pob blwyddyn a weithiwyd yn werth 1/49fed o gyfartaledd gyrfa enillion wedi'u hailbriso.
Swm Cyfan	Dim swm unigol awtomatig.
	Gellir cyfnewid rhan o'r pensiwn blyneddol am un-oddi ar daliad arian parod di-dreth. Telir swm cyfandaliad o £12 pob £1 o bensiwn a ildirwyd.

Mae'r Cynllun yn cael ei lywodraethu gan Ddeddf Pensiynau Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 a'i weinyddu yn unol â'r is-ddeddfwriaeth ganlynol:-

- Rheoliadau CPLIL 2013 (fel y'u diwygiwyd);
- Rheoliadau CPLIL (Darpariaethau Trosglwyddo, Arbedion a Diwygiadau) 2014 (fel y'u diwygiwyd); a
- Rheoliadau LGPS (Rheoli a Buddsoddi Cronfeydd) 2016.

Fel yr awdurdod gweinyddu, mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen yn gyfrifol am ddehongli pob cyfraith pensiwn, cadw cofnodion cywir, cyfrifo a thalu buddion, a darparu gwybodaeth i weithwyr, cyflogwyr a chyrff perthnasol eraill. Mae Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen wedi sefydlu Pwyllgor Pensiynau o fewn ei Gyfansoddiad i gyflawni ei ddyletswyddau fel awdurdod gweinyddu'r Gronfa. Mae'r Cyngor hefyd wedi sefydlu Grŵp Rheoli Cronfa Bensiwn i ddarparu cynrychiolaeth a chyfathrebu ehangach i randdeiliaid mewn materion sy'n ymwneud â'r Gronfa. Fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Pensiwn Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 a Rheoliadau CPLIL (Diwygio) (Llywodraethu) 2015, mae Bwrdd Cronfa Bensiwn wedi'i sefydlu i gynorthwyo rheolwr y Cynllun i sicrhau cydymffurfiaeth â rheoliadau, deddfwriaeth a Chodau Ymarfer y Rheoleiddiwr Pensiynau sy'n ymwneud â gweinyddu a llywodraethu Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Prif risg hirdymor y Gronfa yw y bydd ei hasedau'n brin o'i rhwymedigaethau (h.y. ei buddion addawedig sy'n daladwy i aelodau). Felly, mae rheoli risg buddsoddi ar draws y Gronfa wedi'i anelu at leihau'r risg o ostyngiad cyffredinol yng ngwerth y Gronfa wrth wneud y mwyaf o'r cyfle i wneud enillion ar draws y portfolio cyfan. O fewn ei strategaeth fuddsoddi, mae'r Gronfa'n anelu at reoli'r prif risg gyffredinol hon drwy:-

- amrywio asedau i leihau amlygiad i risg y farchnad (risg pris asedau, risg cyfradd llog a risg arian cyfred);
- rheoli risg credyd drwy ddewis, arallgyfeirio a monitro priodol o'i gwrthbartion; a
- rheoli risg hylifedd drwy sicrhau bod digon o Gronfeydd hylif i fodloni buddion aelodau ymrwymiadau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Er mwyn bodloni gofynion y Rheoliadau, amcan ariannu hirdymor yr Awdurdod Gweinyddu yw i'r Gronfa gyflawni ac yna cynnal digon o asedau i gwmpasu 100% o'r rhwymedigaethau cronedig rhagamcanedig (y "targed ariannu") a asesir yn barhaus gan gynnwys lwfans ar gyfer cyflog terfynol rhagamcanedig. Yr amcan ariannu fel y'i nodir yn y Datganiad Strategaeth Ariannu (FSS) yw cyflawni a chynnal lefel ariannu o 100% o'r rhwymedigaethau (y Targed Ariannu). Yn unol â'r FSS, lle mae diffyg yn bodoli ar ddyddiad effeithiol y gwerthusiad actiwaraid (31 Mawrth 2022), bydd cynllun adfer diffyg yn cael ei roi ar waith sy'n gofyn am gyfraniadau ychwanegol i gywiro'r diffyg. Mae'r cyfnod adfer diffyg mwyaf wedi'i osod yn 20 mlynedd.

Adroddodd Gwerthusiad Actwaraid 2022 fod lefel cyfanswm asedau'r gronfa o'i gymharu â rhwymedigaethau (y lefel ariannu) yn 97% (*Gwerthusiad 2019: 86%*). O ganlyniad, mae lefelau cyfraniadau cyflogwyr wedi'u cyfrifo i'w gweithredu o 1 Ebrill 2023 a fydd, yn amodol ar ailbrisiadau yn y dyfodol, yn dileu'r diffyg hwn mewn 20 mlynedd. Bydd angen ystyried newidiadau i'r cynllun a weithredwyd o dan Ddeddf Gwasanaeth Pensiynau Cyhoeddus 2013, gan gynnwys cyfrifo pensiwn a buddion eraill ar sail enillion cyfartalog gyrfa wedi'u hailbrisio, hefyd wrth gyflawni amcanion ariannu'r dyfodol.

Fel arwydd o lefel cyfranogiad yr Awdurdod yng Nghronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) o'i gymharu ag endidau eraill sy'n cymryd rhan, cyfrannodd Blaenau Gwent 11.4% o gyfanswm y cyfraniadau gan weithwyr a chyflogwyr y mae'r Gronfa'n eu derbyn fel y'u datgelwyd yn y cyfrifon blyneddol diweddaraf sydd ar gael (2023/2024).

Gellir cael gwybodaeth fanylach ynghylch natur y buddion a ddarperir, y fframwaith rheoleiddio, trefniadau llywodraethu, egwyddorion buddsoddi, strategaeth ariannu, gwerthuso actiwaraid a pherfformiad y gronfa pensiwn gan y Prif Weithredwr Cynorthwyl (Adnoddau), Sir Torfaen. Cyngor Bwrdeistref, Canolfan Ddinesig, Pont-y-pŷl, NP4 6YB, neu o wefan Cronfa Bensiynau Gwent Fwyaf:

<https://www.gwentpensionfund.co.uk>

Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPP)

Mae Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf yn un o wyth cronfa Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yng Nghymru sydd wedi cydweithio ym Mhartneriaeth Pensiwn Cymru (PPC) ers 2017. Mae asedau'r wyth cynllun yn cael eu cronni er mwyn elwa o arbedion maint a chostau gweinyddol is. Fel yr awdurdod cynnal, Cyngor Sir Caerfyrddin sy'n gyfrifol am redeg y gronfa gyfun. Yn 2023/2024, cafodd 74% o asedau cronfa pensiwn yr Awdurdodau Cyfansoddol eu cronni.

Buddion Dewisol

Mae'r Awdurdod yn gyfrifol am yr holl daliadau pensiwn dewisol sy'n ymwneud â blyneddodd ychwanegol a ddyfarnwyd, ynghyd â chynnydd cysylltiedig ar gyfer gweithwyr a athrawon y Cynllun Llywodraeth Leol. Mae hwn yn drefniant buddion diffiniedig heb eu hariannu lle mae rhwymedigaethau'n cael eu cydnabod pan wneir dyfarniadau ond nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi'u cronni i fodloni'r rhwymedigaethau pensiwn hyn. Rhaid cynhyrchu arian parod i gwrrd â thaliadau pensiwn gwirioneddol wrth iddynt ddod yn ddyledus. I weithwyr Cynllun Llywodraeth Leol, caiff rhwymedigaethau eu rhyddhau o fewn blwyddyn i ddyfarnu'r taliadau dewisol; i weithwyr Cynllun Athrawon ni chaiff y rhwymedigaeth ei rhyddhau nes bod y gweithiwr wedi marw.

Triniaeth Gyfrifo Trafodion Budd-daliadau Diffiniedig

Cydnabyddir cost buddion ymddeol yn adran 'Cost Net Gwasanaethau' y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fydd y buddion hynny'n cael eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fydd y buddion mewn gwirionedd yn cael eu talu fel pensiynau. Fodd bynnag, mae deddfwriaeth yn ei gwneud yn ofynnol bod y tâl pensiwn sy'n dod i'w dalu gan Drethdalwyr y Cyngor yn hafal i'r symiau sy'n daladwy ar gyfer y flwyddyn gyfrif. O ganlyniad, gwneir addasiadau yn y Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn (Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail ariannu o dan ddarpariaethau statudol) i sicrhau bod cost dybiannol buddion ymddeol yn cael ei gwrthdroi allan o'r cyfrifon a'i disodli gan y symiau a dalwyd.

Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn:

Trafodion Cynllun Pensiwn - Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2023/2024			2022/2023		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost y Gwasanaethau:						
Costau Gwasanaeth Cyfredol	11,625	0	11,625	26,308	0	26,308
Costau Gwasanaeth Gorffennol a Chwtogi	249	0	249	158	0	158
Treuliau Gweinyddu	298	0	298	276	0	276
Cyfanswm Cost y Gwasanaeth:	12,172	0	12,172	26,742	0	26,742
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi:						
Llog ar asedau'r cynllun	(21,772)	0	(21,772)	(12,565)	0	(12,565)
Llog ar rwymedigaethau budd-daliadau diffiniedig	23,993	1,173	25,166	19,775	856	20,631
Llog Net:	2,221	1,173	3,394	7,210	856	8,066
Cyfanswm a Godwyd i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau:	14,393	1,173	15,566	33,952	856	34,808
Ailfesur y Rhwymedigaeth Net Diffiniedig, sy'n cynnwys:						
Enillion ar asedau'r cynllun (ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Llog Net)	(36,750)	0	(36,750)	21,563	0	21,563
Enillion/Colledion Actwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	(3,321)	(213)	(3,534)	(4,579)	(498)	(5,077)
Enillion/Colledion Actwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	(29,797)	(703)	(30,500)	(269,114)	(6,479)	(275,593)
Profiad (Enillion)/Colledion ar rwymedigaethau budd-daliadau diffiniedig	15,743	2,851	18,594	20,375	1,032	21,407
Effaith Uchafswm Asedau	80,550	0	80,550	0	0	0
Cyfanswm yr ailfesuriadau a gydnabyddir yn Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall:	26,425	1,935	28,360	(231,755)	(5,945)	(237,700)
Cyfanswm a Ddyledwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	40,818	3,108	43,926	(197,803)	(5,089)	(202,892)

Ar 31 Mawrth 2024, roedd £1.624m yn daladwy i'r LGPS yn ymwneud â chyfraniadau a gododd yng nghyflogres mis Mawrth (31 Mawrth 2023: £1.487m). Mae'r swm hwn wedi'i eithrio o'r Ased Pensiynau yn y Fantolen.

Mae'r trafodion canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

Trafodion Cynllun Pensiwn - Datganiad Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn	2023/2024			2022/2023		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwrthdroi taliadau net ar gyfer buddion ôl-gyflogaeth sydd wedi'u cynnwys yn 'Cyfanswm a Godwyd i'r Gwarged/ Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau'	(14,393)	(1,173)	(15,566)	(33,952)	(856)	(34,808)
Swm Gwirioneddol a Godwyd yn Erbyn Treth y Cyngor ar gyfer Pensiynau yn ystod y flwyddyn:						
Cyfraniadau Cyflogwyr yn Daladwy i'r Cynllun	15,883	0	15,883	13,990	0	13,990
Buddion Ymddeol sy'n Daladwy i Bensiynwyr	0	2,050	2,050	0	1,781	1,781
Cyfanswm y symiau a godwyd yn erbyn Treth y Cyngor:	15,883	2,050	17,933	13,990	1,781	15,771
Addasiad net rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu ar gyfer trafodion pensiwn:	1,490	877	2,367	(19,962)	925	(19,037)

Asedau a Rhwymedigaethau mewn Perthynas â Buddion Ôl-Gyflogaeth

Dyma drafodion mewn perthynas â gwerth teg asedau'r cynllun pensiwn:

Cysoni'r Symudiadau yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun	2023/2024			2022/2023		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill:	456,819	0	456,819	465,432	0	465,432
Cyfraniadau Cyflogwyr	15,860	2,050	17,910	14,049	1,781	15,830
Cyfraniadau Aelodau	3,615	0	3,615	3,497	0	3,497
Budd-daliadau a Dalwyd	(20,547)	(2,050)	(22,597)	(17,161)	(1,781)	(18,942)
Llog ar Asedau'r Cynllun	21,772	0	21,772	12,565	0	12,565
Effaith Cyfuniadau Busnes	1,582	0	1,582	0	0	0
Enillion/(Colledion Ailfesur):						
Enillion ar Asedau'r Cynllun (ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys mewn Llog)	36,750	0	36,750	(21,563)	0	(21,563)
Effaith Uchafswm Asedau	(10,432)	0	(10,432)	0	0	0
Balans ar 31 Mawrth:	505,419	0	505,419	456,819	0	456,819

Mae trafodion mewn perthynas â gwerth presennol rhwymedigaethau cynllun pensiwn fel a ganlyn:

Cysoni'r Symudiadau yng Ngwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun	2023/2024			2022/2023		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill:	(505,962)	(25,715)	(531,677)	(726,427)	(32,585)	(759,012)
Cost Gwasanaeth Cyfredol	(11,625)	0	(11,625)	(26,308)	0	(26,308)
Cost Gwasanaeth Gorffennol a Chyfyngiadau	(249)	0	(249)	(158)	0	(158)
Treuliau Gweinyddu	(298)	0	(298)	(276)	0	(276)
Cost Llog	(23,993)	(1,173)	(25,166)	(19,775)	(856)	(20,631)
Cyfraniadau Aelodau	(3,729)	0	(3,729)	(3,497)	0	(3,497)
Budd-daliadau a Dalwyd	20,547	2,050	22,597	17,161	1,781	18,942
Effaith Cyfuniadau Busnes	(1,582)	0	(1,582)	0	0	0
Enillion/(Colledion Ailfesur):						
Enillion/(Colledion) Profiad	(15,743)	(2,851)	(18,594)	(20,375)	(1,032)	(21,407)
Enillion/(Colledion) Actwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	3,321	213	3,534	4,579	498	5,077
Enillion/(Colledion) Actwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	29,797	703	30,500	269,114	6,479	275,593
Effaith Uchafswm Asedau (Cydnabyddiaeth o gyfraniadau gwasanaeth yn y gorffennol y cytunwyd arnynt)	(70,118)	0	(70,118)	0	0	0
Balans ar 31 Mawrth:	(579,634)	(26,773)	(606,407)	(505,962)	(25,715)	(531,677)

Gellir dadansoddi'r rhwymedigaeth net sy'n deillio o rwymedigaethau cynllun budd-daliadau diffiniedig fel a ganlyn:

Asedau a Rhwymedigaethau Pensiwn a Gydabyddir yn y Fantolen	2023/2024			2022/2023		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun	505,419	0	505,419	456,819	0	456,819
Gwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun	(579,634)	(26,773)	(606,407)	(505,962)	(25,715)	(531,677)
Atebolrwydd Net:	(74,215)	(26,773)	(100,988)	(49,143)	(25,715)	(74,858)

Nid oes unrhyw asedau i gwmpasu'r buddion dewisol a ddyfernir i Athrawon (Pensiynau Dewisol Athrawon Heb eu Hariannu).

Gellir categorieiddio asedau a gedwir gan y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol fel a ganlyn:

Categorieiddio Asedau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol		31 Mawrth 2024				31 Mawrth 2023			
		Dyfynnwyd	Dyfynnwyd			Dyfynnwyd	Dyfynnwyd		
		Prisiau yn	Prisiau ddim			Prisiau yn	Prisiau ddim		
		Gweithredol	yn Weithredol			Gweithredol	yn Weithredol		
		Marchnadoedd	Marchnadoedd	Cyfanswm		Marchnadoedd	Marchnadoedd	Cyfanswm	
		£000	£000	£000	%	£000	£000	£000	%
Gwarantau Ecwiti Dyfynedig:		0	0	0	0.00	0	0	0	0.00
Cronfeydd Buddsoddi ac Ymddiriedolaethau Uned:									
	Ecwitiau	0	373,993	373,993	73.98	0	337,238	337,238	73.82
	Bondiau	0	60,546	60,546	11.98	0	60,856	60,856	13.32
	Arall	0	46,168	46,168	9.13	0	47,104	47,104	10.31
Eiddo Tiriog:	Cronfeydd Eiddo'r DU	0	8,358	8,358	1.65	0	9,251	9,251	2.03
Arian Parod ac Arian Cyfwerth:		0	16,468	16,468	3.26	0	2,370	2,370	0.52
Cyfanswm:		0	505,533	505,533	100.00	0	456,819	456,819	100.00

Nid oes gan yr Awdurdod unrhyw fuddsoddiadau yng Nghynllun Pensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) ac nid yw'n meddiannu nac yn defnyddio asedau a ddeler gan y Cynllun fel arall.

Dadansoddiad Sensitifrwydd

Mae effaith newidiadau yn y rhagdybiaethau actiwaraid allweddol wedi'i chyfrifo fel a ganlyn:

Dadansoddiad Sensitifrwydd: Effaith Newid mewn Rhagdybiaethau	31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023	
	Cynnydd mewn Rhwymedigaethau Cyflogwyr		Cynnydd mewn Rhwymedigaethau Cyflogwyr	
	£000	%	£000	%
Gostyngiad o 0.5% yn y Gyfradd Disgownt Real	55,881	9.22	46,195	8.69
Cynnydd o 0.5% yn y Gyfradd Cynnydd Cyflog	2,799	0.46	6,730	1.27
Cynnydd o 0.5% yng Nghyfradd Cynnydd y Pensiwn	54,106	8.92	40,135	7.55
Cynnydd o 1 flwyddyn yn Nisgwiliad Oes yr Aelod	24,256	4.00	21,267	4.00

Byddai effaith y newidiadau hyn ar asedau a rhwymedigaethau ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2024				
		Gostyngiad	Cyflog	Pensiwn	Bywyd
		Cytradd:	Cynyddu:	Cynyddu:	Disgwyliad:
	Sylfaen	-0.5% y flwyddyn	+0.5% y flwyddyn	+0.5% y flwyddyn	+1 Flwyddyn
Dadansoddiad Sensitifrwydd	£000	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau	(606,407)	(662,288)	(609,206)	(660,513)	(630,663)
Asedau	505,419	505,419	505,419	505,419	505,419
Diffyg Net	(100,988)	(156,869)	(103,787)	(155,094)	(125,244)

31 Mawrth 2023					
		Gostyngiad	Cyflog	Pensiwn	Bywyd
		Cytradd:	Cynyddu:	Cynyddu:	Disgwyliad:
	Sylfaen	-0.5% y flwyddyn	+0.5% y flwyddyn	+0.5% y flwyddyn	+1 Blwyddyn
	£000	£000	£000	£000	£000
Rhwymedigaethau	(531,677)	(577,872)	(538,407)	(571,812)	(552,944)
Asedau	456,819	456,819	456,819	456,819	456,819
Diffyg Net	(74,858)	(121,053)	(81,588)	(114,993)	(96,125)

Dim ond bras yw'r ffigurau dadansoddi sensitifrwydd a ddarparwyd gan yr Actwari. Tybiwyd nad oes unrhyw newidiadau wedi bod mewn polisïau cyfrifyddu, buddion y cynllun, yr oedran/rhyw/ proffil gwasanaeth gweithwyr, lefelau cyflog a chyfraniadau a wneir. Mae'r Actwari hefyd wedi nodi y byddai effaith cynnydd yn disgwyliad oes aelodau yn yr ystod o 3-5%, yn amodol ar ffactorau amrywiol. Felly ni ddylid dehongli'r ffigurau hyn fel rhai sy'n darparu ffigurau alldro cywir ar gyfer cyfnodau cyfrifyddu yn y dyfodol. Mae'r rhagdybiaethau cyfrifyddu a ddefnyddiwyd ar 31 Mawrth 2024 yn seiliedig ar ddisgwyliadau'r farchnad sy'n cael eu llunio gan ddigwyddiadau byd-eang.

Sail ar gyfer Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Mae rhwymedigaethau wedi cael eu hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull uned rhagamcanedig, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y blynyddoedd i ddod yn dibynnu ar dybiaethau ariannol a demograffig. Hymans Robertson LLP yw'r actiwari penodedig ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Gwent Fwyaf, ac maent wedi cyfrifo asedau a rhwymedigaethau priodoladwy (gan gynnwys y rhai ar gyfer Pensiynau Dewisol Athrawon Heb eu Hariannu) gan ddefnyddio'r prif dybiaethau canlynol:

Prif Ragdybiaethau	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
Rhagdybiaethau Ariannol:		
Cyfradd Cynnydd mewn Cyflogau	3.3%	3.5%
Cyfradd Cynnydd mewn Pensiynau	2.8%	3.0%
Cyfradd Disgownt	4.9%	4.8%
Rhagdybiaethau Marwolaethau:		
Cyfredol a Dyfodol Pensiynwyr:	Cromliniau Vita gyda gwelliannau yn unol â model CMI 2022, gyda phwysoli o 25% o ddata 2022, pwysololi o 0% o ddata 2021 a 2020, llyfnhau safonol (Sk7), addasiad cychwynnol o 0.25% a chyfradd gwella hirdymor o 1.5% y flwyddyn	Model CMI 2021, pwysoli 0% o ddata 2021 (a 2020), llyfnhau safonol (Sk7), addasiad cychwynnol o 0.25% a chyfradd gwella hirdymor o 1.5% y flwyddyn
Disgwyliad Oes:		
Hirhoedledd pensiynwyr presennol (65 oed):		
Gwrywod	20.1	20.2
Benrywod	22.7	22.9
Hirhoedledd pensiynwyr y dyfodol (65 oed ymhen 20 mlynedd):		
Gwrywod	20.8	21.0
Benrywod	24.5	24.7

Mae'r rhagdybiaethau actiwaraidd a ddefnyddir wrth gyfrifo rhwymedigaethau'r Fantolen ddiwedd y flwyddyn yn seiliedig ar y rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd yn y gwerthusiad llawn diwethaf, ac eithrio'r rhai a nodwyd uchod. Cyfrifir rhwymedigaethau ar gyfer Budd-daliadau Dewisol Athrawon heb eu Hariannu ar yr un sail â Chynllun Llywodraeth Leol, ac eithrio'r rhai uchod.

Dyddiad y gwerthusiad actiwaraidd llawn diwethaf oedd 31 Mawrth 2022.

Effaith ar lif arian parod yn y dyfodol

Mae cofnodion wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar gyfer cyfran yr Awdurdod hwn o asedau a rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae rhwymedigaethau sy'n ymwneud â Phensiynau Dewisol Athrawon Heb eu Hariannu hefyd wedi'u cynnwys. Mae'r rhwymedigaethau a ddatgelir yn dangos yr ymrwymiad sylfaenol sydd gan yr Awdurdod yn y tymor hir i dalu buddion ymddeol.

Mae'r cynllun yn cael ei ariannu gan gyfraniadau a delir gan y gweithwyr, eu cyflogwyr ac enillion o fuddsoddiad arian y Gronfa. Deddfwriaeth sy'n penderfynu ar y math o fuddsoddiad ac nid yr awdurdodau lleol. Gwneir cyfraniadau gan aelodau gweithredol y Gronfa yn unol â Rheoliadau CPLIL 2013. Gwneir cyfraniadau ychwanegol gan gyflogwyr y Gronfa a bennir gan werthusiadau actiwaraidd tair blynedd y Gronfa. Y gwerthusiad ffurfiol diwethaf o'r fath oedd ar 31 Mawrth 2022.

O ran cyllid drwy enillion buddsoddi, mae asedau'r Gronfa'n cael eu buddsoddi yn unol â'i strategaeth fuddsoddi, a nodir yn Natganiad Strategaeth Ariannu'r Gronfa. Mae polisi, egwyddorion a threfniadau rheoli buddsoddiadau wedi'u manylu yn ei Datganiad o Egwyddorion Buddsoddi.

Er mwyn bodloni gofynion y Rheoliadau, amcan ariannu hirdymor yr Awdurdod Gweinyddu yw i'r Gronfa gyflawni ac yna cynnal digon o asedau i gwmpasu 100% o'r rhwymedigaethau cronedig rhagamcanedig (y "targed ariannu") a asesir yn barhaus gan gynnwys lwfans ar gyfer cyflog terfynol rhagamcanedig. Yr amcan ariannu fel y'i nodir yn y Datganiad Strategaeth Ariannu (FSS) yw cyflawni a chynnal lefel ariannu o 100% o'r rhwymedigaethau (y Targed Ariannu). Yn unol â'r FSS, lle mae diffyg yn bodoli ar ddyddiad effeithiol y gwerthusiad actiwaraidd (31 Mawrth 2022), bydd cynllun adfer diffyg yn cael ei roi ar waith sy'n gofyn am gyfraniadau ychwanegol i gywiro'r diffyg. Mae'r cyfnod adfer diffyg mwyaf wedi'i osod yn 20 mlynedd.

Adroddodd Gwerthusiad Actwaraidd 2022 fod lefel cyfanswm asedau'r gronfa o'i gymharu â rhwymedigaethau (y lefel ariannu) yn 97% (*Gwerthusiad 2019*: 86%). O ganlyniad, mae lefelau cyfraniadau cyflogwyr wedi'u cyfrifo i'w gweithredu o 1 Ebrill 2023 a fydd, yn amodol ar ailbresiadau yn y dyfodol, yn dileu'r diffyg hwn yn yr 20 mlynedd nesaf.

Mae'r Awdurdod yn dal cyfanswm o £62.864m o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy ar 31 Mawrth 2024 (£60.690m ar 31 Mawrth 2023). Byddai effaith cymhwyso'r diffyg net yn y gronfa bensiwn o £100.988m i gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy'r Awdurdod yn ddiffyg o £38.124m (2022/2023: roedd y diffyg pensiwn o £74.858m yn fwy na'r cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy o £14.168m).

Fodd bynnag, mae'r diffyg hwn yn dibynnu ar nifer o ffactorau megis perfformiad buddsoddi a buddion ymddeol sy'n daladwy. Mae'r diffyg cyllido hirdymor ar gyfer Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei drin dros nifer o flynyddoedd ar hyn o bryd drwy gynnydd graddol i gyfraniadau cyflogwyr. O ganlyniad, ni fyddai'r cyfanswm rhwymedigaeth yn codi mewn un flwyddyn ariannol. Mae sefyllfa ariannol gyffredinol y Gronfa Bensiwn yn cael ei hadolygu'n rheolaidd gan Actwariaid ar ran yr Awdurdod gweinyddu (Cyngor Bwrdeistref Torfaen).

Mae Actwari'r Gronfa wedi amcangyfrif bod cyfanswm y cyfraniadau y disgwylir i'r Awdurdod eu gwneud i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2025 yn £15.798m.

Pe bai aelod cyfrannol o'r gronfa yn methu â thalu cyfraniadau neu wneud iawn am ddiffygion yn y dyfodol, byddai lefel asedau'r Cynllun Pensiwn yn is na'r disgwyl a byddai hyn yn cael effaith negyddol ar y Lefel Ariannu. Ar yr adeg honno, byddai'r Awdurdod Gweinyddu (Torfaen) yn ceisio adennill unrhyw ddyled sy'n weddill gan y cyflogwr. Gellir lliniaru'r math hwn o risg trwy ddefnyddio gwarantau a/neu gyfmodau. Fodd bynnag, os yw cyflogwr yn methu â thalu ac na ellir adennill y symiau hyn, byddai'r diffyg wedyn yn dod yn gyfrifoldeb unrhyw warantwr neu'r holl

cyflogwyr eraill yn y Gronfa. Gallai hyn gynyddu lefel cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr sy'n ofynnol i adennill diffyg cyffredinol y Gronfa.

Rhwymedigaethau Posibl yn Codi o Ddyfarniad McCloud/Sargeant

Pan ddiwygiwyd strwythur buddion y CPLIL yn 2014, cymhwyswyd amddiffyniadau trosiannol i rai aelodau hŷn a oedd yn agos at oedran ymddeol arferol. Mae'r buddion a gronnwyd o 1 Ebrill 2015 gan yr aelodau hyn yn destun 'sylfaen' sy'n golygu na allant fod yn is na'r rhai y byddent wedi'u derbyn o dan y strwythur buddion blaenorol. Mae'r sail yn sicrhau nad yw'r aelodau hyn yn colli allan o gyflwyniad y cynllun newydd, trwy roi'r gorau iddynt o'r buddion o'r hen gynlluniau a'r cynlluniau newydd i bob pwrpas.

Ym mis Rhagfyr 2018, cadarnhaodd y Llys Apêl ddyfarniad ("McCloud/Sargeant") bod amddiffyniadau trosiannol tebyg yng Nghynlluniau Pensiwn y Barnwyr a'r Diffoddwyr Tân yn anghyfreithlon ar sail gwahaniaethu ar sail oedran. Mae goblygiadau'r dyfarniad hefyd wedi bod yn berthnasol i'r LGPS (a chynlluniau gwasanaeth cyhoeddus eraill). Gofynnodd Llywodraeth y DU am ganiatâd i apelio i'r Goruchaf Lys ond gwrthodwyd hyn ddiwedd mis Mehefin 2019.

Cadarnhaodd Trysorlys EM ym mis Chwefror 2021 y byddai pob aelod cymwys o'r cynllun yn parhau i fod yn aelodau o'r cynllun etifeddol (h.y. cyflog terfynol) am y cyfnod unioni rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022. Ar yr adeg y bydd aelodau'n dechrau cymryd buddion (fel arfer wrth ymddeol), byddant wedyn yn gallu dewis naill ai buddion etifeddol neu fuddion diwygiedig (h.y. cyfartaledd gyrfa) ar gyfer y cyfnod adfer. Gall cymhwysedd fod yn gyfyngedig i aelodau sy'n weithredol neu o fewn 10 mlynedd i oedran pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012.

Felly, efallai y bydd angen gwella buddion y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a gronnwyd o 2015 gan y gallai pob aelod cymwys elwa o'r sail. Roedd actiwari'r Gronfa wedi cynnwys cynnydd mewn rhwymedigaethau sy'n gysylltiedig â McCloud/Dyfarniad Sargeant yng nghyfrifon 2019/2020, yn seiliedig ar amcangyfrifon Adran Actwari'r Llywodraeth (GAD), wedi'u haddasu lle bo'n briodol i adlewyrchu rhagdybiaethau lleol Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) yn well, yn enwedig cynnydd mewn cyflogau a chyfraddau tynnu'n ôl. Cyfanswm hyn oedd £1.227m a chafodd ei godi ar y CIES fel Cost Gwasanaeth Gorffennol.

Os yw cymhwysedd wedi'i gyfyngu i aelodau a oedd yn weithredol ar 31 Mawrth 2012, cynghorodd yr Actwari y byddai'r cynnydd cyfrifedig mewn rhwymedigaethau yn lleihau tua hanner. Ni wnaed unrhyw addasiad yn y cyfrifon ar gyfer y gostyngiad posibl hwn. Mae'r Actwari wedi cynghori nad oes unrhyw addasiadau pellach wedi'u gwneud i ariannu rhwymedigaethau yn y cyfrifon o ganlyniad i ddyfarniad McCloud/Sargeant.

Rhwymedigaethau Posibl yn Codi o Ddyfarniad Achos Virgin Media-NTL

Ym mis Gorffennaf 2024, cadarnhaodd penderfyniad Llys Apêl ddyfarniad yr Uchel Lys o fis Mehefin 2023 y byddai gwelliannau i gynlluniau pensiwn buddion diffiniedig a gontractiwyd allan a wnaed rhwng 1997 a 2016 yn cael eu hystyried yn ddi-rym os na ellir dod o hyd i gymeradwyaeth ysgrifenedig gan actiwari cynllun. Mae'r penderfyniad yn ymwneud â dehongli adran 37 o Ddeddf Cynlluniau Pensiwn 1993.

Ar hyn o bryd mae Adran Actwari'r Llywodraeth (GAD) yn adolygu'r holl newidiadau i gynlluniau ar gyfer y LGPS i gadarnhau a oes tystysgrifau actiwaraidd ar gael. Ar hyn o bryd nid yw'n hysbys a fydd yr Adran Gwaith a Phensiynau yn darparu ateb deddfwriaethol i'r mater hwn.

Mae rhwymedigaeth bosibl yn deillio o'r dyfarniad llys hwn ond o ystyried yr ansicrwydd presennol a'r diffyg gwybodaeth ynghylch gwerth unrhyw rwymedigaeth, nid yw Cyfrifon 2023/2024 wedi'u haddasu.

Rhwymedigaethau Amodol (gweler hefyd nodyn 35.3)

Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin

Wrth greu Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin ym mis Hydref 2014, trosglwyddwyd asedau a rhwymedigaethau pensiwn a aseswyd ar sail actiwaraidd o GBS Blaenau Gwent, fel bod rhwymedigaethau pensiwn yr Ymddiriedolaeth yn cael eu hystyried yn llawn. Ni throsglwyddwyd y diffyg ariannu a gronnwyd hyd at 30 Medi 2014 mewn perthynas â gweithwyr a oedd yn symud i Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin, ond fe'i cadwyd gan GBS Blaenau Gwent. Felly dim ond am unrhyw gynnydd mewn rhwymedigaethau (ar sail gwerthuso actiwaraidd) sy'n digwydd ar ôl y dyddiad trosglwyddo y mae'r Ymddiriedolaeth yn gyfrifol, gyda'r Awdurdod yn gweithredu fel gwarantwr ar gyfer y diffyg net a gronnwyd yn flaenorol. Yn ogystal, cytunodd yr Awdurdod i weithredu fel gwarantwr pan fetha popeth arall er mwyn i'r Ymddiriedolaeth Hamdden allu ymuno â Chronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) fel corff a dderbyniwyd ac felly mae wedi cytuno i warantu unrhyw gostau sy'n codi rhag ofn y bydd y corff a dderbyniwyd yn methu â thalu unrhyw rai neu'r cyfan o'i daliadau mewn perthynas â'i rwymedigaethau pensiwn.

Fodd bynnag, yn y Datganiad Cyfrifon, mae'r asedau a'r rhwymedigaethau pensiwn a drosglwyddwyd wedi'u cyfrif yn unol â gofynion IAS19 *Buddion Cyflogeon*, y mae'r rhagdybiaethau ar eu cyfer yn wahanol i'r rhai a ddefnyddiwyd yn y dull gwerthuso actiwaraidd y seiliwyd y sefyllfa ariannu ar ddechrau'r Ymddiriedolaeth arno. O ganlyniad, nid oedd yr elfennau hynny o ffigurau'r setliad a ddatgelwyd yn 2014/2015 a oedd yn ymwneud ag Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin yn adlewyrchu sefyllfa wedi'i hariannu'n llawn, ond yn dangos trosglwyddo rhwymedigaeth net o hyd at £2.7m. Serch hynny, mae'r Awdurdod yn dal i fod yn atebol am y symiau sy'n ymwneud â'r diffyg net cronedig ar drosglwyddo a bydd y symiau hyn yn cael eu hadlewyrchu'n briodol yn ei gyfrifon dros amser wrth iddynt ddod yn ddyledus yn unol ag IAS19.

Cyfarfalu/ Mynegai Pensiwn Isafswm Gwarantedig (GMP)

Yn 2018, dyfarnodd yr Uchel Lys fod yn rhaid i gynlluniau pensiwn buddion diffiniedig y DU ddigolledu aelodau am wahaniaethau y gellir eu priodoli i Bensiynau Isafswm Gwarantedig (GMPs) (*Lloyds Banking Group Pensions Trustees Limited v Lloyds Bank PLC ac Eraill*). Mae Pensiwn Isafswm Gwarantedig yn cynrychioli'r pensiwn lleiaf y mae'n rhaid i gynllun pensiwn galwedigaethol ei ddarparu i aelod o'r cynllun fel dewis arall yn lle Cynllun Pensiwn y Wladwriaeth sy'n Gysylltiedig ag Enillion (SERPS). Cronnwyd GMP yn y LGPS rhwng 6 Ebrill 1978 a 5 Ebrill 1997. Mae cyfrifoldeb am dalu cynnydd pensiwn blynyddol ar wahanol gyfrannau o fudd-daliadau wedi'i rannu rhwng cronfa'r LGPS a'r Wladwriaeth (trwy'r Pensiwn y Wladwriaeth), yn dibynnu ar pryd yr oedd yr aelod mewn cyflogaeth a phryd y cyrhaeddodd nhw Oedran Pensiwn y Wladwriaeth (SPA). Gweithredodd y Llywodraeth ddatrasiad 'dros dro' ar gyfer aelodau a gyrhaeddodd SPA rhwng 6 Ebrill 2016 a 5 Rhagfyr 2018, a oedd yn cynnwys cronfa'r LGPS yn talu am bopeth h.y. pensiwn cychwynnol a'r holl gynnydd. Estynnwyd y trefniant hwn wedi hynny i 5 Ebrill 2021. Ym mis Mawrth 2021 cyhoeddodd Trysorlys EM ei fod wedi dewis gwneud mynegeo taliadau GMP yn fesur parhaol, yn lle uno rhwymedigaethau GMP a chynllun pensiwn.

Bydd ateb y Llywodraeth yn arwain at gynydd yn rhwymedigaethau'r gronfa pensiwn o ganlyniad i'r cynllun dalu cynnydd llawn yn y GMP i bob aelod sydd â SPA ar ôl 2016. I bob pwrpas, mae hyn yn trosglwyddo'r gost o'r Wladwriaeth i gronfeydd y LGPS (ac felly i gyflogwyr). Nid oes unrhyw arwydd o gyllid ychwanegol i dalu'r gost ychwanegol hon. Mae actiwari cronfa'r LGPS wedi nodi bod amcangyfrif ar gyfer mynegeo GMP llawn wedi'i gynnwys yng Ngwerthusiad Actwaraidd 2019 ac felly mae'r costau hyn eisoes wedi'u hymgorffori yn rhwymedigaethau'r Dafen Fantolen a chyfraddau cyfraniadau cyflogwyr.

41.

Cronfeydd Wrth Gefn

41.1

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy

Mae balansau cronfeydd a chronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yn cael eu dal gan yr Awdurdod at y dibenion canlynol:

Balansau Cronfa:

Cronfa Gyffredinol y Cyngor Wrth Gefn	Y swm cronnus sydd ar gael i dalu costau gwasanaethau'r Cyngor yn y dyfodol.
---------------------------------------	--

Cronfeydd Refeniw Clustnodedig Defnyddiadwy:

Cronfa Wrth Gefn Cyllideb / Buddsoddi i Arbed	Darparu cymorth cychwynnol i ymdopi â phwysau cyllidebol newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg a sefydlu cronfa buddsoddi i arbed i ddarparu cyllid untro ar gyfer mentrau a fydd yn cynhyrchu arbedion ariannol ac effeithlonrwydd yn y tymor canolig i'r tymor hir.
Ffioedd Rheoli Adeiladu	Cadw gwargedion a gynhyrchir ar gyfer ailfuddsoddi yn y dyfodol i wella ansawdd a pherfformiad y Gwasanaeth Rheoli Adeiladu.
Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd Bargaen (CCRCD)	Cyfran a ddosranwyd gan yr Awdurdod o wargedion neu ddiffygion sy'n deillio o drefniant ar y cyd Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd.
Gwasanaethau Corfforaethol Portffolio	I ddarparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n disgyn i'r Portffolio Gwasanaethau Corfforaethol, gan gynnwys: Costau ychwanegol yn y dyfodol ar gyfer etholiadau; gweithredu ymarferoldeb y system gyflogres; costau gweithredu'r Model Post Hybrid newydd; dal blaendaliadau a bondiau; bodloni rhwymedigaethau trethiant, gwella hygyrchedd cwsmeriaid; ailgylchu'r llog o'r benthyciad rheilffordd yn ôl i'r prosiect; ac i ariannu cyfraniad yr Awdurdod i'r Swyddfa Cynghori ar Bopeth.
Ymateb Covid-19 a Adferiad	I fynd i'r afael â chostau ychwanegol sy'n deillio o effaith barhaus ymateb i/adfer o bandemig byd-eang Covid-19 ar ôl i gyllid penodol gan Lywodraeth Cymru ddod i ben.
Lleihau Maint, Diswyddo a Costau Trosglwyddo	I ariannu costau penodol a nodwyd o ran cyflogau, straen pensiwn a chostau diswyddo sy'n deillio o brosiectau trawsnewid a lleihau gwasanaethau'r Awdurdod, ar sail tymor byr (trosiannol).
Portffolio Economi	I ddarparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n disgyn ar Bortffolio'r Economi, gan gynnwys: Adolygiad o systemau rheoli asedau'r Awdurdod a chyllid cyfatebol ar gyfer y Prosiect Cyllido Torfol.

Cronfeydd Refeniw a Glustnodwyd Defnyddiadwy (Parhad):

Portfolio Addysg	I ddarparu ar gyfer costau sy'n dod o fewn y Portfolio Addysg, gan gynnwys: Cyllido diswyddiadau staff mewn ysgolion ym mlwyddyn ariannol 2023/2024.
Portfolio Amgylcheddol	I ddarparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n disgyn i'r Portfolio Amgylchedd gan gynnwys: cynnal cyfradd gost trafnidiaeth sefydlog; datgomisiynu'r Ganolfan Ddinesig; gwaith clirio rhwydwaith priffyrdd mewn tywydd garw yn y gaeaf; ariannu costau cyngor cyfreithiol ac ariannol arbenigol mewn perthynas ag ad-daliadau benthyciad prosiect Silent Valley a Re:Fit Landlordiaid Corfforaethol.
Cynllunio Ariannol / Gwydnwch	Gwella gwydnwch ariannol yr Awdurdod a chefnogi cynllunio ariannol tymor canolig, yn benodol ar gyfer blynyddoedd diweddarach y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.
Cyfradd Llog yn y Dyfodol	Er mwyn darparu amddiffyniad rhag pwysau cost sy'n deillio o gynnydd a ragwelir mewn cyfraddau llog ar ddisodli dyled sy'n aeddfedu a benthyciadau newydd i ariannu gwariant cyfalaf.
TGCh	Er mwyn bodloni'r cynnydd disgwyliedig yn y capasiti sydd ei angen ar gyfer TGCh mewn perthynas ag adnoddau staffio, trwyddedau, offer a hyfforddiant sydd eu hangen i ddiogelu'r gwasanaeth ar gyfer y dyfodol.
Cyllideb Ysgolion Unigol (ISB)	I ariannu pwysau costau sy'n ymwneud â gwariant ysgolion gan gynnwys yswiriant ac ad-drefnu ysgolion.
Chwyddiant a Chost Gwasanaeth Pwysedd	Er mwyn cefnogi cyllidebau yn erbyn pwysau chwyddiant a phwysau gwasanaethau, dod â'r Gronfa Galedi i ben a pharhau i ddadgarboneiddio gwasanaethau.
Rhwymedigaethau Yswiriant	Er mwyn amddiffyn rhag rhwymedigaethau a gafwyd ond heb eu setlo. Mae rhwymedigaethau o'r fath yn cynnwys hawliadau yswiriant lle mae gormod yn parhau i fod i'w dalu gan yr Awdurdod a hawliadau lle nad oes unrhyw yswiriant yn bodoli.
Buddsoddi i Arbed	Darparu cyllid "unwaith ac am byth" ar gyfer mentrau a fyddai'n cynhyrchu arbedion ariannol ac effeithlonrwydd yn y tymor canolig i'r tymor hir, neu'n cefnogi cyfleoedd masnachol a buddsoddi.
Pridiannau Tir ac Eiddo (Gwasanaethau Cymdeithasol)	Er mwyn lliniaru effaith sefydlu dyledwyr tâl Tir ac Eiddo ar gyfer gofal preswyl i oedolion, na fydd yr incwm gwirioneddol yn cael ei dderbyn tan bwyntiau amhenodol yn y dyfodol.
Balansau LMS	Swm cyfanredol y balansau a gedwir gan ysgolion unigol.

Cronfeydd Refeniw a Glustnodwyd Defnyddiadwy (Parhad):

Lleol/Strategol Cynllun Datblygu	I ariannu adolygiad y Cynllun Datblygu Lleol.
Grantiau Lleol i Aelodau	Dal arian grant heb ei ddyrannu cyn ei ddosbarthu gan Aelodau.
Pwyllgor Cynllunio	I ddarparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n disgyn ar y Pwyllgor Cynllunio, gan gynnwys darparu tai fforddiadwy, seilwaith a buddion cymunedol eraill drwy'r broses gynllunio.
Llog Benthyciad Rheilffordd	Dal llog a dderbyniwyd ar fuddsoddi'r benthyciad seilwaith rheilffordd cyn gwneud cais i ariannu gwariant y prosiect.
Grantiau Refeniw a Cyfraniadau Heb eu Cymhwyso	Dal symiau wedi'u clustnodi sy'n ymwneud ag ystod o grantiau refeniw a chyfraniadau a dderbyniwyd nad oes unrhyw rwymedigaeth gyfrifyddu yn bodoli amdanynt (h.y. nid oes rhaid eu had-dalu), nes eu bod yn cael eu defnyddio i gyd-fynd â gwariant gwasanaeth penodol.
Gwastraff Dyffryn Tawel Gwasanaethau	I ddarparu ar gyfer costau ôl-ofal a chynnal a chadw sy'n ymwneud â safle Silent Valley, ar y cyd â chyllidebau yn ystod y flwyddyn.
Portfolio Gwasanaethau Cymdeithasol	I ddarparu ar gyfer amrywiaeth o gostau penodol sy'n disgyn ar Bortffolio'r Gwasanaethau Cymdeithasol gan gynnwys Datblygu Rhanbarthol Cefnogi Pobl Gwent; ariannu costau Cydweithrediadau Mabwysiadu a Datblygu'r Gweithlu yn y dyfodol ar gyfer Gwasanaethau Cymdeithasol Gwent; a ffioedd sy'n gysylltiedig â Gwasanaethau Plant.
Masnachol Arbenigol Cyngor (Hamdden Aneurin Adolygiad Ymddiriedolaeth)	Comisiynu ymgynghorwyr allanol i gefnogi elfennau allweddol yr adolygiad o opsiynau presennol a rhai'r dyfodol ar gyfer darparu a chyflenwi Gwasanaethau Hamdden.
Adolygiadau Busnes Strategol I ariannu cefnogaeth allanol i adolygiadau busnes strategol dros gyfnod o ddwy flynedd.	
Pensiwn	I ariannu rhwymedigaethau penodol sy'n codi mewn perthynas â Gwent Fwyaf (Torfaen) Cronfa Bensiwn sydd y tu allan i'r cyfraniadau arferol a wneir gan yr Awdurdod, gan gynnwys costau posibl sy'n deillio o warantau a ddarperir i ganiatáu mynediad endidau i'r Gronfa (e.e. Ymddiriedolaeth Hamdden Aneurin).
Hyfywedd Parc Technoleg Astudio	I ariannu astudiaeth ddichonoldeb i sefydlu Parc Busnes Technoleg Uchel a Chyfleuster Profi sy'n canolbwyntio ar y sectorau modurol a symudedd/economi carbon isel ehangach.
Gwasanaethau Gwastraff	I ariannu unrhyw gosbau ariannol posibl sy'n deillio o fethu â chyrraedd y targed adfer ailgylchu statudol yn 2023/2024 a'r blynyddoedd i ddod.

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy a Glustnodwyd at Ddibenion Cyfalaf:

Chwyddiant Cyfalaf a Gwasanaeth Pwysau Cost	I gefnogi'r rhaglen gyfalaf gyda'r pwysau cost cynyddol sy'n cael ei brofi wrth ddyfarnu contractau cyfalaf yn y farchnad bresennol.
Landlord Corfforaethol	I ariannu amrywiol bwysau gan landlordiaid corfforaethol a nodwyd yn ddiweddar.
Gwaith Cyfalaf Deminimis	Derbyniadau o drafodion bach sy'n gysylltiedig â thir i'w defnyddio i ariannu ffioedd gwaredu tir cysylltiedig na ellir eu cyfalafu na'u gwrthbwysu gan reoliad.
Cyfleusterau	I ariannu adnewyddiadau mewn perthynas â rhaglen waith yr ysgolion ac adeiladau eraill.
Canolfan Ynni	Darpariaeth ar gyfer atgyweirio a chynnal a chadw offer yn y Ganolfan Ynni yn y dyfodol.
Unedau Diwydiannol	Mae angen cyllid cyfatebol i roi cymhorthdal i Unedau Diwydiannol.
Seilwaith TG	I ariannu gwariant cyfalaf mewn perthynas ag uwchraddio seilwaith TG i gefnogi trawsnewid y gweithle.
Model Gweithredu Newydd	I gefnogi gwaith sy'n ofynnol fel rhan o'r model gweithredu newydd yn y dyfodol.
Y Cwch Gwenyn	I ariannu gwariant cyfalaf a gafwyd ar ddatblygu'r Ganolfan Beirianeg Gwerth Uchel (Hive).
Cerbydau Rhanbarthol WRAP	I ariannu ailosod Cerbydau Rhanbarthol yn y dyfodol.

Roedd symudiadau ar falansau cronfeydd a chronfeydd wrth gefn fel a ganlyn:

Balansau Cronfa	Balans yn 1 Ebrill 2022	Trosglwyddiadau i Gronfeydd	Trosglwyddiadau o Cronfeydd	Balans yn 31 Mawrth 2023	Trosglwyddiadau i Cronfeydd	Trosglwyddiadau o Cronfeydd	Balans yn 31 Mawrth 2024
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cronfa'r Cyngor	(13,104)	0	194	(12,910)	(273)	111	(13,072)
Cyfanswm: Balansau Cronfa	(13,104)	0	194	(12,910)	(273)	111	(13,072)

Cronfeydd Cyfrifyddu Cyfalaf:

Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	Yn cynrychioli balans y grantiau cyfalaf a dderbyniwyd (neu sy'n dderbyniadwy) y mae amodau grant wedi'u bodloni ar eu cyfer ond nad ydynt wedi'u cymhwyso eto i gyd-fynd â gwariant cyfalaf perthnasol.
Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	Yr elw o werthiannau asedau sefydlog sydd ar gael i fodloni buddsoddiad cyfalaf yn y dyfodol.

Cronfeydd Wrth Gefn Refeniw a Glustnodwyd Defnyddiadwy	Balans yn	Trosglwyddiadau	Trosglwyddiadau	Balans yn	Trosglwyddiadau	Trosglwyddiadau	Balans yn
	1 Ebrill 2022	i Gronfeydd Wrth Gefn	o Gronfeydd Wrth Gefn	31 Mawrth 2023	i Gronfeydd Wrth Gefn	o Gronfeydd Wrth Gefn	31 Mawrth 2024
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cronfa Wrth Gefn Cyllideb/Buddsoddi i Arbed	(64)	0	64	0	0	0	0
Ffioedd Rheoli Adeiladu	(38)	(19)	0	(57)	(60)	28 oed	(89)
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	(669)	(387)	0	(1,056)	(249)	22	(1,283)
Portffolio Gwasanaethau Corfforaethol	(629)	(190)	141	(678)	(24)	102	(600)
Ymateb ac Adferiad Covid-19	(1,527)	0	53	(1,474)	0	0	(1,474)
Lleihau Maint, Diswyddo a Chostau Pontio	(184)	(104)	0	(288)	(189)	0	(477)
Portffolio Economi	(127)	0	23	(104)	(353)	2	(455)
Portffolio Addysg	(100)	(200)	0	(300)	(40)	0	(340)
Portffolio Amgylcheddol	(758)	(61)	171	(648)	(227)	173	(702)
Cynllunio Ariannol/Gwydnwch	(3,554)	(1,500)	0	(5,054)	0	0	(5,054)
Cyfradd Llog yn y Dyfodol	(644)	(853)	0	(1,497)	(432)	0	(1,929)
TGCh	(1,388)	(160)	273	(1,275)	0	152	(1,123)
Cyllideb Ysgolion Unigol (ISB)	(118)	0	94	(24)	(247)	0	(271)
Chwyddiant a Phwysau Costau Gwasanaeth	(1,361)	0	450	(911)	0	0	(911)
Rhwymedigaethau Yswiriant	(3,197)	(318)	0	(3,515)	0	0	(3,515)
Buddsoddi i Arbed	(1,000)	(395)	0	(1,395)	(565)	0	(1,960)
Pridiannau Tir ac Eiddo (Gwasanaethau Cymdeithasol)	(117)	0	4	(113)	(70)	0	(183)
Balansau LMS (Ysgolion)	(6,214)	(49)	1,553	(4,710)	(111)	3,616	(1,205)
Cynllun Datblygu Lleol/Strategol	(143)	0	0	(143)	0	0	(143)
Grantiau Lleol i Aelodau	(23)	(21)	0	(44)	0	0	(44)
Pwyllogor Cynllunio	(192)	(38)	82	(148)	(388)	44	(492)
Llog Benthyciad Rheilffordd	(38)	(866)	0	(904)	(713)	0	(1,617)
Grantiau a Chyfraniadau Refeniw Heb eu Cymhwyso	(3,249)	(1,582)	1,085	(3,746)	(851)	358	(4,239)
Gwasanaethau Gwastraff Dyffryn Silent	0	0	0	0	(1,504)	0	(1,504)
Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol	(2,294)	(4)	697	(1,601)	(152)	108	(1,645)
Adolygiadau Busnes Strategol	(168)	0	168	0	0	0	0
Pensiwn	(601)	0	0	(601)	0	0	(601)
Cefnogi Capasiti Ychwanegol	(369)	(17)	309	(77)	0	51	(26)
Astudiaeth Hyfywedd Parc Technoleg	(26)	0	26	0	0	0	0
Gwasanaethau Gwastraff	(120)	0	0	(120)	0	0	(120)
Cyfanswm: Cronfeydd Refeniw a Glustnodwyd Defnyddiadwy	(28,912)	(6,764)	5,193	(30,483)	(6,175)	4,656	(32,002)

Cronfeydd Refeniw Defnyddiadwy a Glustnodwyd at Ddibenion Cyfalaf	Balans yn 1 Ebrill 2022	Trosglwyddiadau i Gronfeydd Wrth Gefn	Trosglwyddiadau o'r Cronfeydd Wrth Gefn	Balans yn 31 Mawrth 2023	Trosglwyddiadau i Gronfeydd Wrth Gefn	Trosglwyddiadau o Gronfeydd Wrth Gefn	Balans yn 31 Mawrth 2024
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Chwyddiant Cyfalaf a Phwysau Costau Gwasanaeth	(1,000)	0	0	(1,000)	0	0	(1,000)
Landlord Corfforaethol	(150)	0	0	(150)	0	0	(150)
Gwaith Cyfalaf Deminimis	(101)	(25)	0	(126)	(13)	0	(139)
Cyfleusterau	(119)	0	0	(119)	0	0	(119)
Canolfan Ynni	(270)	(24)	0	(294)	(189)	0	(483)
Unedau Diwydiannol	(240)	0	0	(240)	0	0	(240)
Seilwaith TG	(227)	0	0	(227)	0	0	(227)
Model Gweithredu Newydd	(492)	0	0	(492)	0	0	(492)
Y Cwch Gwenyn	(420)	0	0	(420)	0	0	(420)
Cerbydau Rhanbarthol WRAP	(254)	(72)	0	(326)	(12)	0	(338)
Cyfanswm: Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy a Glustnodwyd at Ddibenion Cyfalaf	(3,273)	(121)	0	(3,394)	(214)	0	(3,608)

Cronfeydd Cyfalaf Defnyddiadwy	Balans yn 1 Ebrill 2022	Trosglwyddiadau i Gronfeydd Wrth Gefn	Trosglwyddiadau o'r Cronfeydd Wrth Gefn	Balans yn 31 Mawrth 2023	Trosglwyddiadau i Gronfeydd Wrth Gefn	Trosglwyddiadau o Gronfeydd Wrth Gefn	Balans yn 31 Mawrth 2024
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	(31,829)	(3,134)	29,662	(5,301)	(2,444)	2,662	(5,083)
Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	(8,198)	(597)	193	(8,602)	(803)	306	(9,099)
Cyfanswm: Cronfeydd Wrth Gefn Cyfalaf Defnyddiadwy	(40,027)	(3,731)	29,855	(13,903)	(3,247)	2,968	(14,182)

Crynodeb: Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	Balans yn 1 Ebrill 2022	Trosglwyddiadau i Cronfeydd a Chronfeydd Wrth Gefn	Trosglwyddiadau o Cronfeydd a Chronfeydd Wrth Gefn	Balans yn 31 Mawrth 2023	Trosglwyddiadau i Cronfeydd a Chronfeydd Wrth Gefn	Trosglwyddiadau o Cronfeydd a Chronfeydd Wrth Gefn	Balans yn 31 Mawrth 2024
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balansau Cronfa	(13,104)	0	194	(12,910)	(273)	111	(13,072)
Cronfeydd Refeniw a Glustnodwyd	(28,912)	(6,764)	5,193	(30,483)	(6,175)	4,656	(32,002)
Cronfeydd Refeniw a Glustnodwyd at Ddibenion Cyfalaf	(3,273)	(121)	0	(3,394)	(214)	0	(3,608)
Cronfeydd Cyfalaf	(40,027)	(3,731)	29,855	(13,903)	(3,247)	2,968	(14,182)
Cyfanswm: Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	(85,316)	(10,616)	35,242	(60,690)	(9,909)	7,735	(62,864)

41.2 Cronleydd Wrth Geth Na ellir eu Defnyddio

41.2.1 Cyfrif Addasu Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifyddu ar gyfer defnyddio asedau anghyfredol ac ar gyfer ariannu caffael, adeiladu neu wella'r asedau hynny o dan ddarpariaethau statudol.

Caiff y Cyfrif ei ddebydu â chost caffael, adeiladu neu wella wrth i ddibrisiant, colledion nam ac amorteiddiadau gael eu codi ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (gyda phostiadau cysoni o'r Gronfa Ailbrizio i drosi ffigurau gwerth teg i sail cost hanesyddol).

Mae'r Cyfrif yn cael ei gredydu â'r symiau a neilltuwyd gan yr Awdurdod fel cyllid ar gyfer costau caffael, adeiladu a gwella. Mae'r Cyfrif yn cynnwys enillion ailbrizio a gronnwyd ar Eiddo, Peiriannau ac Offer cyn 1 Ebrill 2007, y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ailbrizio i ddal enillion o'r fath.

Cyfrif Addasu Cyfalaf	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	(130,142)	(89,179)
Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r CIES:		
Taliadau am ddibrisiant	11,990	10,334
Nam ar asedau anghyfredol	235	1,872
Enillion ailbrizio ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	(2,911)	(13,217)
Gwariant refeniw a ariennir o gyfalaf o dan statud	7,116	4,513
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwysir i gyllid cyfalaf	(38,335)	(12,210)
Asedau anghyfredol a ddilëwyd wrth eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r elw/colled wrth eu gwaredu	63,132	(99)
Is-gyfanswm: Trafodion Addasu Cyfalaf sydd wedi'u cynnwys yn y CIES:	41,227	(8,807)
Eitemau nad ydynt wedi'u debydu na'u credydu i'r CIES:		
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf a godir yn erbyn Cronfa'r Cyngor	(1,807)	(1,744)
Gwariant cyfalaf a godir yn erbyn Cronfa'r Cyngor	(182)	(468)
Benthyciadau Bargen Ddinesig wedi'u Had-dalu a'u Credydio i Dderbyniadau Cyfalaf	165	0
	(1,824)	(2,212)
Cyllid cyfalaf a gymhwyswyd yn ystod y flwyddyn:		
Defnyddio'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	(232)	(123)
Ysgrifennu Allan o'r Gostyngiad Benthyciad Seilwaith	(97)	950
Cymhwyso grantiau i gyllid cyfalaf o Grantiau Cyfalaf Heb eu Cymhwyso	(2,662)	(29,662)
	(2,991)	(28,835)
Is-gyfanswm: Trafodion Addasu Cyfalaf sydd wedi'u cynnwys yn y MiRS:	(4,815)	(31,047)
Addasu Symiau a ysgrifennwyd allan o'r Gronfa Ailbrizio:		
Taliadau am ddibrisiant ac amhariad asedau anghyfredol	(1,944)	(1,001)
Asedau anghyfredol a ddilëwyd wrth eu gwaredu neu eu gwerthu fel rhan o'r elw/colled wrth eu gwaredu	0	(108)
Is-gyfanswm: Trafodion gyda'r Gronfa Ailbrizio:	(1,944)	(1,109)
Balans ar 31 Mawrth	(95,674)	(130,142)

41.2.2 Cronfa Ailbriso

Mae'r Gronfa Ailbriso yn cynnwys yr enillion a wnaed gan yr Awdurdod yn deillio o gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Crëwyd y Gronfa Wrth Gefn ar 1 Ebrill 2007 ac mae'n cynnwys enillion ailbriso a gronnwyd ers y dyddiad hwnnw yn unig. Mae enillion cronedig sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw yn cael eu cyfuno i'r balans ar y Cyfrif Addasu Cyfalaf. Mae'r balans ar y gronfa wrth gefn yn cael ei leihau pan gaiff asedau gydag enillion cronedig eu hailbriso i lawr neu eu lleihau a phan gollir yr enillion; pan gaiff eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau a phan gaiff yr enillion eu defnyddio trwy ddibrisiant; neu pan gaiff eu gwaredu a phan gaiff yr enillion eu gwireddu.

Cronfa Ailbriso	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	(51,084)	(32,190)
Ailbriso asedau i fyny	(24,324)	(18,471)
Ailbriso asedau i lawr a cholledion nam heb eu codi ar y Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	12,941	1,351
Dirwasgiad - ysgrifennu'n ôl wrth gefn ailbriso	(5,504)	(2,883)
Gwarged neu ddiffyg ar ailbriso asedau anghyfredol nad ydynt wedi'u postio i'r Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(16,887)	(20,003)
Gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth teg a dibrisiant cost hanesyddol	1,944	1,001
Enillion cronedig ar asedau a werthwyd neu a sgrapiwyd	0	108
Swm a ysgrifennwyd i fwrdd i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf	1,944	1,109
Balans ar 31 Mawrth	(66,027)	(51,084)

41.2.3 Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol

Mae'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifyddu incwm a threuliau sy'n ymwneud ag offerynnau ariannol penodol ac ar gyfer dwyn colledion neu elwa o enillion yn unol â darpariaethau statudol.

Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	3,359	3,464
Cyfran o'r premiymau a gafwyd mewn blynnyddoedd ariannol blaenorol i'w codi yn erbyn Balans Cronfa'r Cyngor yn unol â gofynion statudol	(145)	(105)
Swm y codir costau cyllid ar y Cynllun Cynhwysfawr Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant yn wahanol i'r costau cyllid sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(145)	(105)
Balans ar 31 Mawrth	3,214	3,359

41.2.4 Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig yn dal yr enillion a gydnabyddir ar waredu asedau anghyfredol nad yw setliad arian parod wedi digwydd ar eu cyfer eto. O dan drefniadau statudol, nid yw'r Awdurdod yn trin yr enillion hyn fel rhai y gellir eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf newydd nes eu bod yn cael eu hategu gan dderbyniadau arian parod. Pan fydd y setliad arian parod gohiriedig yn digwydd yn y pen draw, trosglwyddir symiau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf.

Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	(3,151)	(3,291)
Derbyniadau Gohiriedig Newydd	(21,560)	0
Trosglwyddo i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf ar ôl derbyn arian parod	144	140
Balans ar 31 Mawrth	(24,567)	(3,151)

41.2.5 Cronfa Bensiynau

Mae'r Gronfa Bensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amseru sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifyddu buddion ôl-gyflogaeth ac ar gyfer ariannu buddion yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Awdurdod yn cyfrif am fuddion ôl-gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth i'r buddion gael eu hennill gan weithwyr sy'n cronni blynnyddoedd o wasanaeth, gan ddiweddarau'r rhwymedigaethau a gydnabyddir i adlewyrchu chwyddiant, newid rhagdybiaethau ac enillion buddsoddi ar unrhyw adnoddau a neilltuwyd i gwrdd â'r costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i fuddion a enillir gael eu hariannu wrth i'r Awdurdod wneud cyfraniadau cyflogwr i gronfeydd pensiwn neu'n y pen draw dalu unrhyw bensiynau y mae'n gyfrifol amdanynt yn uniongyrchol. Felly mae'r balans debyd ar y Gronfa Bensiynau yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan gyn-weithwyr a gweithwyr presennol a'r adnoddau y mae'r Awdurdod wedi'u neilltuo i'w diwallu. Mae'r trefniadau statudol yn sicrhau y bydd cyllid wedi'i neilltuo erbyn yr amser y bydd y buddion yn cael eu talu.

Cronfa Bensiynau	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	73,222	291,885
Ailfesur asedau a rhwymedigaethau pensiwn	28,360	(237,700)
Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â buddion ymddeol a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r gwarged neu'r diffyg ar ddarparu gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	15,566	34,808
Cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn	(17,933)	(15,771)
Balans ar 31 Mawrth	99,215	73,222

41.2.6 Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau a fyddai fel arall yn codi ar y Cyngor Balans y Gronfa o Gronni ar gyfer absenoldebau â digolledu a enillwyd ond na chymerwyd yn ystod y flwyddyn, e.e. hawl i wyliau blyneddol a gariwyd ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol bod yr effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor yn cael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i'r Cyfrif hwn neu ohono. Yn 2023/2024, setlwyd neu ganslwyd £2.122m o groniadau ar gyfer y flwyddyn flaenorol a chronnwyd £2.178m ar 31 Mawrth 2024 (2022/2023: setlwyd neu ganslwyd £2.826m o groniadau ar gyfer y flwyddyn flaenorol a chronnwyd £2.122m ar ddiwedd y flwyddyn).

41.2.7 Crynodeb o Gronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio

Mae'r Awdurdod yn dal y balansau wrth gefn canlynol sydd wedi'u dosbarthu fel rhai na ellir eu defnyddio:

Cronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Cyfrif Addasu Cyfalaf	(95,674)	(130,142)
Cronfa Ailbrisio	(66,027)	(51,084)
Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	3,214	3,359
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	(24,567)	(3,151)
Cronfa Bensiynau	99,215	73,222
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	2,178	2,122
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio:	(81,661)	(105,674)

Nodiadau Llif Arian Parod

42. Cysoni'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau â Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu

Mae'r tablau canlynol yn rhoi manylion yr addasiadau a wnaed rhwng y diffyg ar ddarparu gwasanaethau i gyrraedd ffigur ar gyfer llif arian gweithgareddau gweithredol.

42.1 Symudiadau Di-arian Parod

Llif Arian Parod - Addasiadau ar gyfer Symudiadau Di-Arian Parod	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Direfyddiad, Ailbrisio ac Amhariad	9,346	(1,011)
REFCUS (taliadau gohriedig)	7,116	4,513
Newid yng Ngwerth Teg Eiddo Buddsoddi	82	0
Addasiad llog effeithiol	9	48
Addasiad Benthyciad Meddal	(97)	950
Absenoldebau Cronedig Tymor Byr	0	(704)
Taliadau IAS19 net a wnaed ar gyfer Buddion Ymddeol	15,566	34,808
Cyfraniadau Cyflogwyr IAS19 a Dalwyd i Gronfa Bensiwn	(17,933)	(15,771)
Cyfrif Ysgrifennu i Lawr Asedau a Roddwyd	(628)	0
	13,461	22,833
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Darpariaethau	2,013	3,359
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Rhestrau Eiddo	609	1,421
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Dyledwyr Refeniw	(3,912)	(2,335)
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Credydwyr Refeniw	(1,252)	(3,946)
Cyfanswm	10,919	21,332

42.2 Gweithgareddau Buddsoddi neu Ariannu sydd wedi'u Cynnwys yn y Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau

Llif Arian - Addasiadau ar gyfer Gweithgareddau Buddsoddi a Chyllido	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
(Enillion)/Colled wrth Waredu asedau sefydlog	40,700	(456)
Grantiau Cyfalaf wedi'u credydu i CIES	(40,779)	(15,345)
Cyfanswm	(79)	(15,801)

42.3 Derbyniadau neu Daliadau Llog sydd wedi'u cynnwys mewn Gweithgareddau Gweithredu

Llif Arian - Llog sydd wedi'i gynnwys mewn Gweithgareddau Gweithredu	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Llog a Dderbyniwyd	(2,507)	(1,738)
Llog a Dalwyd	5,788	3,703
Difidendau a Dderbyniwyd	(1,400)	0
Cyfanswm Net	1,881	1,965

43. Dadansoddiad o Symiau Prif Ddosbarthiadau o Dderbyniadau Arian Parod Gros a Thaliadau Arian Parod Gros

43.1 Gweithgareddau Buddsoddi

Mae'r llif arian ar gyfer gweithgareddau buddsoddi yn cynnwys y canlynol:

Llif Arian - Gweithgareddau Buddsoddi	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
All-lifau Arian Parod		
Prynu Asedau Anghyfredol	(57,924)	(51,304)
Taliadau Arian Cyfalaf Eraill	(31)	(12,065)
	(57,955)	(63,369)
Mewnllifiadau Arian Parod		
Gwerthu Asedau Anghyfredol	494	457
Grantiau Cyfalaf a Dderbyniwyd	29,508	15,352
Elw o Fuddsoddiadau Tymor Byr a Hir	12,065	21,000
	42,067	36,809
Cyfanswm	(15,888)	(26,560)

43.2 Gweithgareddau Cyllido

Mae'r llif arian ar gyfer gweithgareddau ariannu yn cynnwys y canlynol:

Llif Arian - Gweithgareddau Cyllido	2023/2024 £000	2022/2023 £000
All-lifau Arian Parod		
Ad-daliadau Symiau a Fenthycwyd	(87,432)	(81,318)
Elfen Gyfalaf Taliadau Rhent Prydles Ariannol	(139)	(157)
Asiantaeth a Gweithgareddau Eraill nad ydynt yn BGC	(31)	0
	(87,602)	(81,475)
Mewnlifiadau Arian Parod		
Benthyciadau Newydd a Godwyd	0	14,578
Benthyciadau Tymor Byr Newydd	64,355	56,000
Asiantaeth a Gweithgareddau Eraill nad ydynt yn BGC	5,270	0
	69,625	70,578
Cyfanswm	(17,977)	(10,897)

43.3 Rhwymedigaethau sy'n deillio o Weithgareddau Cyllido

Mae symudiadau mewn rhwymedigaethau sy'n deillio o weithgareddau ariannu fel a ganlyn:

Llif Arian - Rhwymedigaethau sy'n deillio o Weithgareddau Cyllido	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Rhwymedigaethau Agoriadol sy'n deillio o Weithgareddau Cyllido	221,062	231,585
Mewnlifiadau arian parod sy'n ymwneud â benthycu a buddsoddiadau	64,355	70,575
Ad-daliadau Symiau a Fenthycwyd	(87,432)	(81,318)
Elfen Gyfalaf Taliadau Rhent Prydles Ariannol	(139)	(157)
Llifau Arian Net o Weithgareddau Cyllido	(23,216)	(10,900)
Addasiadau ar gyfer Gweithgareddau Cyllido Di-arian Parod a Gweithgareddau Cyllido Eraill		
Addasiad Llog Effeithiol	9	48
Ychwanegiadau Prydles Ariannol	0	329
	9	377
Rhwymedigaethau Cau sy'n deillio o Weithgareddau Cyllido	197,855	221,062

44. Arian Parod ac Arian Cyfwerth

Mae balans yr arian parod a'r cyfwerthoedd arian parod yn cynnwys y canlynol:

Arian Parod ac Arian Cyfwerth	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Arian Parod a Ddelir gan yr Awdurdod	53	53
Cyfrifon Banc	(4,563)	(2,672)
Buddsoddiadau Tymor Byr	22,500	54,000
Cyfanswm Arian Parod ac Arian Cyfwerth	17,990	51,381

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Nodiadau Eraill

45. Gweithrediadau ar y Cyd - Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue

Ym mis Medi 2019, llofnododd y Cyngor Gytundeb Menter ar y Cyd (JVA) gyda Llywodraeth Cymru ar gyfer darparu unedau modiwlaid ar dir yn Lime Avenue, Glynebwy. Darparwyd cyllid ar gyfer y datblygiad hwn gan Lywodraeth Cymru, WEFO a'r Cyngor, gyda'r 'Gyfran Cyfalaf' a gyfrifwyd yn yr asedau yn cael ei chyfrifo ar sail y cyfraniadau a wnaed (ac eithrio grantiau WEFO).

O dan y cytundeb gwreiddiol, darparwyd y rhan fwyaf o'r cyllid gan Lywodraeth Cymru ac felly cyfrifwyd y Cyfranddaliadau Cyfalaf cychwynnol fel a ganlyn:

- Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent: 20.60%
- Llywodraeth Cymru: 79.40%

O ganlyniad, mae mwyafrif y manteision ariannol sy'n deillio o'r datblygiad yn disgyn i Lywodraeth Cymru, sef dosraniad gwarged incwm gosod dros dreuliau rhesymol, a derbyniadau cyfalaf sy'n deillio o waredu'r asedau.

Diwygiwyd y Cytundeb Ar y Cyd wedi hynny ym mis Awst 2021, a'i ddiwygio ymhellach ym mis Gorffennaf 2023. O dan y cytundebau atodol hyn, darparodd Llywodraeth Cymru 100% o'r cyllid oedd ei angen ar gyfer datblygiad Regain 2 cyfagos, a oedd o'r pwynt hwnnw ymlaen hefyd wedi'i gynnwys gan delerau'r cytundeb gwreiddiol. O ganlyniad, ailgyfrifwyd y Cyfranddaliadau Cyfalaf fel a ganlyn:

- CBS Blaenau Gwent: 7.60%
- Llywodraeth Cymru: 92.40%

Yn dilyn adolygiad o delerau'r contract gwreiddiol (a chytundebau atodol), penderfynwyd y dylid trin y Cwmni Cyd-fenter hwn fel Gweithrediad Ar y Cyd, gyda chyfrifon y Cyngor yn cynnwys dim ond ei gyfran o drafodion a balansau.

Dyma'r Gwariant Cyfalaf a gafwyd wrth ddatblygu Unedau Lime Avenue ac Regain 2:

Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue: Gwariant Cyfalaf a Chyllido	Cronnus i 31 Mawrth 2023	Cronnus i 2023/2024		Cronnus i 31 Mawrth 2024
	£000	£000	£000	£000
Gwariant Cyfalaf: Lime Avenue	6,464	40		6,504
Adennill 2	3,449	3,244		6,693
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf:	9,913	3,284		13,197
Ffynonellau Cyllid: Llywodraeth Cymru	6,513	3,284		9,797
WEFO	2,402	0		2,402
Blaenau Gwent CBS	989	0		989
Arall	9	0		9
Cyfanswm y Cyllid:	9,913	3,284		13,197

Mae gan y Cyngor yr opsiwn o brynu Cyfran Cyfalaf Llywodraeth Cymru ar unrhyw adeg. Fodd bynnag, ar 31 Mawrth 2024, gosododd y JVA rwymedigaeth ar y Cyngor i brynu Cyfran LIC 20 mlynedd ar ôl llofnodi'r cytundeb gwreiddiol (h.y. ym mis Medi 2039), i'r graddau nad yw'r Cyngor wedi gwaredu'r holl asedau neu unrhyw rai ohonynt erbyn yr adeg honno. Mae telerau'r JVA yn nodi gwerth y Gyfran Cyfalaf ar unrhyw adeg dros y cyfnod o 20 mlynedd, sef naill ai gwerth llawn y grant a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru neu Werth Marchnad unedau heb eu gwerthu.

Mae rhwymedigaeth wedi'i chynnwys ym Mantolen y Cyngor mewn perthynas â'r gofyniad i brynu Cyfranddaliad Cyfalaf Llywodraeth Cymru. Ar 31 Mawrth 2024, mae hyn wedi'i gynnwys am £9.036m, sef gwerth y grant a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ar y dyddiad hwnnw (31 Mawrth 2023: £4.492m).

Llofnodwyd y Trydydd Cytundeb Atodol i'r Cyd-fenter Lime Avenue ar 18 Mawrth 2025. Effaith y cytundeb hwn yw dileu'r rhwymedigaeth ar y Cyngor i brynu Cyfran Gyfalaf Llywodraeth Cymru ym mis Medi 2039. O ganlyniad, o fis Mawrth 2025 ymlaen ni fydd yn ofynnol i'r Cyngor gynnwys y rhwymedigaeth hon yn ei gyfrifon mwyach.

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am weinyddu, cynnal a chadw a rhentu'r unedau busnes. Mae'r JVA yn caniatáu i'r Cyngor ddidynnu'r holl gostau rhesymol a achosir mewn cysylltiad â rhentu, yswirio, atgyweirio a chynnal a chadw'r unedau o'r incwm rhent sy'n ddyledus, gydag unrhyw warged yn cael ei rannu rhwng Llywodraeth Cymru a'r Cyngor ar sail y Cyfranddaliadau Cyfalaf a gyfrifwyd.

Ar gyfer 2023/2024, roedd incwm a threuliau gosod fel a ganlyn:

Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue - Cyfrif Gosod	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Incwm a Gwariant		
Incwm Rhent yn Ddyledus	(96)	(104)
Gwariant Gosod	11	10 Oed
Yswiriant	4	3
Atgyweiriadau a Chynnal a Chadw	1	0
Incwm Rhent (Gorwedd)/Diffyg	(80)	(83)
Cyfran o Incwm Rhent Gormodol:		
Blaenau Gwent CBS	(6)	(7)
Llywodraeth Cymru	(74)	(76)
Cyfanswm	(80)	(83)

Hyd at 31 Mawrth 2024, nid oes unrhyw unedau busnes a gwmpesir gan Gytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue wedi'u gwaredu, felly nid oes unrhyw dderbyniadau cyfalaf yn deillio o warediadau.

Mae cyfran yr Awdurdod o asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn, incwm, gwariant a llif arian sy'n ymwneud â'r JVA Lime Avenue wedi'u cynnwys lle bo'n briodol yn y datganiadau cyfrifyddu a'r datgeliadau endid seagl. Dyma'r datganiadau cyfrifyddu cryno ar gyfer y JVA Lime Avenue:

45.1 Crynodeb o Ddatganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr JVA Lime Avenue

Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue: Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Datganiad	2023/2024			2022/2023		
	Rhodfa Lime JVA	Blaenau Gwent Dosraniad	Cymraeg Llywodraeth Dosraniad	Rhodfa Lime JVA	Blaenau Gwent Dosraniad	Cymraeg Llywodraeth Dosraniad
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost y Gwasanaethau						
Gwariant Gweithredu	40	(48)	88	4,663	405	4,258
Incwm Gweithredol	0	0	0	0	0	0
Cost Net Gwasanaethau	40	(48)	88	4,663	405	4,258
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	(3,284)	(142)	(3,142)	(2,825)	(245)	(2,580)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(3,244)	(190)	(3,054)	1,838	160	1,678

45.2 Crynodeb o'r Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn ar Gyd-Daliadau Lime Avenue

Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue: Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	JVA Rhodfa Lime			Dosraniad Blaenau Gwent			Dosraniad Llywodraeth Cymru		
	Defnyddiadwy Cronfeydd Wrth Gefn	Anhygyrch Cronfeydd Wrth Gefn	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn	Defnyddiadwy Cronfeydd Wrth Gefn	Anhygyrch Cronfeydd Wrth Gefn	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn	Defnyddiadwy Cronfeydd Wrth Gefn	Anhygyrch Cronfeydd Wrth Gefn	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill 2022	0	(7,087)	(7,087)	0	(616)	(616)	0	(6,471)	(6,471)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	1,838	0	1,838	160	0	160	1,678	0	1,678
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu	(1,838)	1,838	0	(160)	160	0	(1,678)	1,678	0
Cynnydd Net/Gostyngiad	0	1,838	1,838	0	160	160	0	1,678	1,678
Balans ar 31 Mawrth 2023	0	(5,249)	(5,249)	0	(456)	(456)	0	(4,793)	(4,793)
Balans ar 1 Ebrill 2023	0	(5,249)	(5,249)	0	(456)	(456)	0	(4,793)	(4,793)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(3,244)	0	(3,244)	(190)	0	(190)	(3,054)	0	(3,054)
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu	3,244	(3,244)	0	190	(190)	0	3,054	(3,054)	0
Cynnydd Net/Gostyngiad	0	(3,244)	(3,244)	0	(190)	(190)	0	(3,054)	(3,054)
Balans ar 31 Mawrth 2024	0	(8,493)	(8,493)	0	(646)	(646)	0	(7,847)	(7,847)

45.3 Crynodeb o'r Fantolen Cydfuddiannol Lime Avenue

Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue: Crynodeb o'r Balans	2023/2024			2022/2023		
	Rhodfa Lime JVA	Blaenau Gwent Dosraniad	Cymraeg Llywodraeth Dosraniad	Rhodfa Lime JVA	Blaenau Gwent Dosraniad	Cymraeg Llywodraeth Dosraniad
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Asedau Anghyfredol	8,493	646	7,847	5,249	456	4,793
Asedau Cyfredol	0	0	0	0	0	0
Rhwymedigaethau Cyfredol	0	0	0	0	0	0
Rhwymedigaethau Anghyfredol	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm yr Asedau Net	8,493	646	7,847	5,249	456	4,793
Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	0	0	0	0	0	0
Cronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio	(8,493)	(646)	(7,847)	(5,249)	(456)	(4,793)
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn	(8,493)	(646)	(7,847)	(5,249)	(456)	(4,793)

45.4 JVA Lime Avenue - Crynodeb o Ddatganiad Llif Arian Parod

Cytundeb Menter ar y Cyd Lime Avenue: Datganiad Llif Arian Parod	2023/2024			2022/2023		
	Rhodfa Lime JVA	Blaenau Gwent Dosraniad	Cymraeg Llywodraeth Dosraniad	Rhodfa Lime JVA	Blaenau Gwent Dosraniad	Cymraeg Llywodraeth Dosraniad
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Gwarged/(Diffyg) Net ar ddarparu gwasanaethau	3,244	190	3,054	(1,838)	(160)	(1,678)
Addasiadau i'r ddarpariaeth o Wasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	40	3	37	4,664	405	4,259
Addasiadau ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y ddarpariaeth o wasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi a chyllido	(3,284)	(144)	(3,140)	(2,826)	(245)	(2,581)
Mewnlifiadau Arian Parod Net/(Alllifiadau) o Weithgareddau Gweithredu	0	49	(49)	0	0	0
Gweithgareddau Buddsoddi	3,662	278	3,384	(1,102)	(96)	(1,006)
Cynnydd neu (gostyngiad) net mewn arian parod ac arian cyfatebol	3,662	327	3,335	(1,102)	(96)	(1,006)
Arian Parod ac Effeithiau Arian Parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	(4,423)	(385)	(4,038)	(3,321)	(289)	(3,032)
Arian parod ac arian cyfatebol ar ddiwedd y cyfnod adrodd	(761)	(58)	(703)	(4,423)	(385)	(4,038)

46. Trefniadau ar y Cyd - Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCRCD)

Ar 1 Mawrth 2017, cadarnhawyd yn ffurfiol Fargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd rhwng Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a'r 10 Cyngor cyfansoddol yn Ne-ddwyrain Cymru, gan gynnwys Blaenau Gwent. Mae'r Fargen Ddinesig yn cynnig y cyfle i gyflwyno pecyn buddsoddi o £1.2 biliwn i economi'r Ddinas-Ranbarth rhwng nawr a 2036. Er bod llawer o hyn eisoes wedi'i glustnodi ar gyfer rhai gweithgareddau, yn enwedig buddsoddiad ym Metro De-ddwyrain Cymru, mae arian ar gael fel rhan o'r £1.2 biliwn i sicrhau manteision economaidd ehangach. Mae gan y Fargen Ddinesig nifer o dargedau allweddol.

Yn arbennig, mae'r rhain yn cynnwys creu 25,000 o swyddi newydd erbyn 2036, gan ddenu £4 biliwn o fuddsoddiad gan y sector preifat a sicrhau twf economaidd.

O'r ymrwymiad cyllido o £120m gan yr Awdurdod Lleol i'r Gronfa Buddsoddi Ehangach, cyfran Blaenau Gwent yw £5.544m (4.62%). Bydd yr Awdurdod yn talu hyn dros gyfnod o hyd at 20 mlynedd, yn amodol ar y gofyniad i ariannu cynlluniau pan gânt eu cymeradwyo.

Ers ei sefydlu, mae'r Fargen Ddinesig wedi esblygu o un rhaglen ariannu i nifer o swyddogaethau ac atebolrwyddau ariannu Rhanbarth Dinas ehangach. Sefydlodd Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru 2021 Gyd-bwyllgor Corfforaethol (CJC) ar gyfer Rhanbarth Dinas Caerdydd, a ddaeth i rym ar 1 Ebrill 2021. Rhagwelwyd y byddai'r CJC yn cymryd yn ganiataol y byddai rhaglen y Fargen Ddinesig yn cael ei chyflawni'n llawn yn ystod 2021/2022 ac er mwyn darparu parhad busnes yn ystod y cyfnod pontio, mabwysiadwyd dull 'deuol'. Yn ystod y cyfnod cychwynnol hwn, gweithredodd y CJC ar 'isafswm llwyr', cyn gosod ei gyllideb statudol gyntaf ar 31 Ionawr 2022. Fodd bynnag, gohiriodd nifer o faterion technegol/cyfreithiol y broses o'i chyflawni'n llawn gan y CJC tan fis Mawrth 2024.

Mae cyfran yr Awdurdod o asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn, incwm, gwariant a llif arian sy'n ymwneud â Grŵp Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd wedi'u cynnwys fel trefniant ar y cyd yn y datganiadau cyfrifyddu a'r datgeliadau endid sengl. Dyma'r datganiadau cyfrifyddu cryno ar gyfer Grŵp CCRCD:

46.1 CCRCD - Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Grŵp Cryno

	2023/2024		2022/2023	
	CCRCD Grŵp £000	Blaenau Gwent Dosraniad £000	CCRCD Grŵp £000	Blaenau Gwent Dosraniad £000
Crynodeb Grŵp CCRCD Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Datganiad				
Cost y Gwasanaethau				
Gwariant Gweithredu	34,397	1,589	23,247	1,074
Incwm Gweithredol	(34,519)	(1,595)	(24,176)	(1,117)
Cost Net Gwasanaethau	(122)	(6)	(929)	(43)
Incwm Cyllido a Buddsoddi a Gwariant	(2,060)	(95)	849	39
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	(23,278)	(1,075)	(28,220)	(1,304)
Treuliau Treth	201	9	(158)	(7)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(25,259)	(1,167)	(28,458)	(1,315)

46.2

Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd - Crynodeb o Ddatganiad Symudiad y Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Crynodeb Grŵp CCRCD Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	Grŵp CCRCD			Dosraniad Blaenau Gwent		
	Cronfeydd Wrth Gefn Delfnyddiadwy	Anhygyrch Cronfeydd Wrth Gefn	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn	Cronfeydd Wrth Gefn Delfnyddiadwy	Anhygyrch Cronfeydd Wrth Gefn	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill 2022	(14,511)	(36,519)	(51,030)	(670)	(1,687)	(2,357)
Addasiad i'r Balans Agoriadol	612	14	626	28 oed	0	28 oed
Balans Diwygiedig ar 1 Ebrill 2022	(13,899)	(36,505)	(50,404)	(642)	(1,687)	(2,329)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(28,458)	0	(28,458)	(1,315)	0	(1,315)
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu	29,435	(27,431)	2,004	1,360	(1,267)	93
Trosglwyddiadau i(o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd	(9,963)	7,959	(2,004)	(460)	368	(92)
Cynnydd Net/Gostyngiad	(8,986)	(19,472)	(28,458)	(415)	(899)	(1,314)
Balans ar 31 Mawrth 2023	(22,885)	(55,977)	(78,862)	(1,057)	(2,586)	(3,643)
Balans ar 1 Ebrill 2023	(22,885)	(55,977)	(78,862)	(1,057)	(2,586)	(3,643)
Addasiad i'r Balans Agoriadol	67	(3,940)	(3,873)	3	(182)	(179)
Balans Diwygiedig ar 1 Ebrill 2023	(22,818)	(59,917)	(82,735)	(1,054)	(2,768)	(3,822)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(27,335)	0	(27,335)	(1,263)	0	(1,263)
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu	24,147	(24,147)	0	1,116	(1,116)	0
Trosglwyddiadau i(o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd	(5,363)	5,363	0	(248)	248	0
Cynnydd Net/Gostyngiad	(8,551)	(18,784)	(27,335)	(395)	(868)	(1,263)
Balans ar 31 Mawrth 2024	(31,369)	(78,701)	(110,070)	(1,449)	(3,636)	(5,085)

46.3 **Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd - Crynodeb o Fantolen y Grŵp**

Crynodeb Grŵp CCRCD Taflen Gydbwysedd	2023/2024		2022/2023	
	CCRCD Grŵp	Blaenau Gwent Dosraniad	CCRCD Grŵp	Blaenau Gwent Dosraniad
	£000	£000	£000	£000
Asedau Anghyfredol	123,548	5,708	94,784	4,379
Asedau Cyfredol	71,418	3,299	68,673	3,172
Rhwymedigaethau Cyfredol	(16,300)	(753)	(38,033)	(1,757)
Rhwymedigaethau Anghyfredol	(68,596)	(3,169)	(46,562)	(2,151)
Cyfanswm yr Asedau Net	110,070	5,085	78,862	3,643
Wrth Gefn Defnyddiadwy	(31,369)	(1,449)	(22,885)	(1,057)
Cronfa Wrth Gefn Na ellir ei Defnyddio	(78,701)	(3,636)	(55,977)	(2,586)
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn	(110,070)	(5,085)	(78,862)	(3,643)

46.4 **Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd - Crynodeb o Ddatganiad Llif Arian y Grŵp**

Crynodeb Grŵp CCRCD Datganiad Llif Arian Parod	2023/2024		2022/2023	
	CCRCD Grŵp	Blaenau Gwent Dosraniad	CCRCD Grŵp	Blaenau Gwent Dosraniad
	£000	£000	£000	£000
Gwarged/(Diffyg) Net ar ddarparu gwasanaethau	(25,259)	(1,167)	(28,458)	(1,315)
Addasiadau i'r ddarpariaeth o Wasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	51,556	2,382	43,611	2,015
Mewnlifiadau Arian Parod Net/(Allifiadau) o Weithgareddau Gweithredu	26,297	1,215	15,153	700
Gweithgareddau Buddsoddi	25,603	1,183	38,801	1,792
Gweithgareddau Cyllido	(61,373)	(2,835)	(39,649)	(1,832)
Cynnydd neu (gostyngiad) net mewn arian parod ac arian cyfatebol	(9,473)	(437)	14,305	660
Arian Parod ac Effeithiau Arian Parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	(54,793)	(2,532)	(69,098)	(3,192)
Addasiad i falans agoriadol Arian Parod ac Arian Parod Cyfwerth	363	17	0	0
Arian parod ac arian cyfatebol ar ddiwedd y cyfnod adrodd	(63,903)	(2,952)	(54,793)	(2,532)

47. Trefniadau Ar y Cyd - Eraill

Mae'r Awdurdod yn cymryd rhan mewn nifer o drefniadau ar y cyd fel ffordd o ddarparu gwasanaethau mewn modd mwy effeithlon a chost-effeithiol. Wrth asesu'r trefniadau ar y cyd y mae Blaenau Gwent yn cymryd rhan ynddynt, daethpwyd i'r casgliad ym mhob achos nad oes endid cyfreithiol ar wahân yn bodoli ac nad oes gan yr Awdurdod reolaeth (fel y'i diffinnir gan y Cod Cyfrifyddu ac IFRS10). O ganlyniad, nid yw cyfrifon y trefniadau hyn wedi'u cydgrynhoi yn y datganiadau cyfrifyddu grŵp. Ym mhob achos, mae llinell wasanaeth berthnasol y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn adlewyrchu'r trafodion canlynol sy'n digwydd rhwng yr Awdurdod a'r trefniant ar y cyd:

Trefniadau ar y Cyd	2023/2024		
	Gros	Gros	Net
	Gwariant	Incwm	Gwariant
	£000	£000	£000
Pwyllgor Cyd-Amlosgi Gwent Fwyaf	0	(72)	(72)
Pwyllgor Cofnodion ar y Cyd Gwent	157	0	157
Uned Drafnidiaeth Gwent	942	0	942
Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru	2	0	2
Cyfanswm	1,101	(72)	1,029

Trefniadau ar y Cyd	2022/2023		
	Gros	Gros	Net
	Gwariant	Incwm	Gwariant
	£000	£000	£000
Pwyllgor Cyd-Amlosgi Gwent Fwyaf	0	(72)	(72)
Pwyllgor Cofnodion ar y Cyd Gwent	154	0	154
Uned Drafnidiaeth Gwent	953	0	953
Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru	1	0	1
Cyfanswm	1,108	(72)	1,036

47.1 Pwyllgor Cyd-Amlosgi Gwent Fwyaf (GGCJC)

Mae'r Pwyllgor Cyd-Amlosgi yn darparu gwasanaethau amlosgi i drigolion ardal Gwent Fwyaf trwy gyfleuster yng Nghroesyceiliog, Cwmbrân. Gellir cael rhagor o fanylion am y trefniant gan yr Awdurdod arweiniol ar gyfer y pwyllgor cyd-weithredol, Cyngor Dinas Casnewydd.

47.2 Pwyllgor Cofnodion ar y Cyd Gwent (GJRC)

Mae Archifdy Gwent yn darparu'r gwasanaeth archifau statudol ar gyfer 5 Awdurdod Lleol yn ardal Gwent Fwyaf. Fe'i sefydlwyd fel Archifdy Sir Fynwy ym 1938 a symudodd i Gwmbrân yn y 1970au. Yn 2010 llofnodwyd Cytundeb Cydweithredol Archifau Gwent newydd a oedd yn darparu ar gyfer y gwasanaeth ar y cyd am y chwarter canrif nesaf ac ar gyfer adeiladu cyfleuster newydd ar safle'r Swyddfeydd Cyffredinol yng Nglynebwy. Agorodd y cyfleuster hwn i'r cyhoedd ym mis Hydref 2011. Gellir cael rhagor o fanylion am y trefniant ar y cyd gan yr Awdurdod arweiniol, CBS Torfaen.

47.3 Uned Drafnidiaeth Gwent (GTU)

Mae'r Uned Cludiant Teithwyr (UCL) yn gyfrifol am gydlynw cludiant teithwyr ym Mlaenau Gwent a Thorfaen. Y prif weithgareddau yw caffael a monitro gwasanaethau bysiau lleol; darparu amserlenni, canllawiau a thafienni cludiant; a gweinyddu'r cynllun tocynnau rhatach. CBS Blaenau Gwent oedd yr Awdurdod arweiniol ar gyfer yr Uned Cludiant Teithwyr, gyda'r cyfrifoldeb yn trosglwyddo i GBS Torfaen ar 1 Mai 2016.

Mae mwyafrif y trafodion a weinyddir gan yr uned yn gysylltiedig â phrisiau teithio rhatach, cymorthdaliadau bysiau, grant gwasanaethau trafnidiaeth leol ac 'adran 106', y mae eu costau'n cael eu dyrannu yn seiliedig ar wariant uniongyrchol o'i gymharu â defnydd pob gwasanaeth o fewn ardal yr awdurdod lleol perthnasol. Mae costau gweinyddu'r trefniant ar y cyd yn cael eu rhannu rhwng y ddau Awdurdod, gyda Blaenau Gwent yn cael eu codi 49.54% o'r costau hyn. Mae cyfran y balansau a ddyrannir i GBS Blaenau Gwent ar gyfer yr Uned Trafnidiaeth Genedlaethol hefyd yn 49.54%.

47.4 Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru (SEWSPG)

Mae Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru (SEWSPG) yn cynhyrchu canllawiau cynllunio rhanbarthol ar gyfer De-ddwyrain Cymru mewn partneriaeth â 10 awdurdod cynllunio lleol arall yn y rhanbarth, ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Bannau Brycheiniog.

Darperir y trefniadau ariannol ar gyfer y grŵp gan yr awdurdodau sy'n cymryd rhan ar sail rota - ar gyfer 2023/2024, Blaenau Gwent oedd yr Awdurdod lletyol, gan oruchwylio'r trafodion canlynol:

Grŵp Cynllunio Strategol De-ddwyrain Cymru	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill	(51)	(46)
Derbynebaw (Tanysgrifiadau Aelodau)	(68)	(5)
Taliadau	0	0
Balans ar 31 Mawrth	(119)	(51)

48. Cytundeb Menter ar y Cyd - Rheilffordd Dyffryn Ebwy

Ym mis Mawrth 2021 cytunodd y Cyngor i dderbyn benthyciad di-log gwerth £70 miliwn gan Lywodraeth Cymru i frw ymlaen â gwaith seilwaith ar brosiect Rheilffordd Dyffryn Ebwy. Roedd derbyn y benthyciad yn amodol ar ddatblygu a derbyn cytundeb pedair rhan rhwng Cyngor Blaenau Gwent, Llywodraeth Cymru, Trafnidiaeth Cymru a Thrafnidiaeth Cymru (Rheilffyrdd). Llofnodwyd y cytundeb hwn gan bob parti erbyn mis Medi 2021, gyda'r benthyciad i'w ad-dalu dros gyfnod o 50 mlynedd ar ôl diwedd y gwaith seilwaith a drefnwyd. Er mwyn cwrrd ag ad-daliadau'r benthyciad, bydd y Cyngor yn derbyn swm gwarantedig yn flynyddol, a gynhyrchir o'r cynnydd rhagamcanol mewn incwm sy'n deillio o amllder trenau cynyddol.

Roedd cyfanswm gwariant o £62.735m wedi'i wario ar y prosiect hyd at ddiwedd blwyddyn ariannol 2023/2024 a throsglwyddwyd yr ased (ar gost) o Fantolen y Cyngor ar ddechrau gweithrediadau rheilffordd (yn effeithiol ym mis Ionawr 2024). O ganlyniad, mae'r Cyngor i fod i dderbyn y taliad Ffi Datblygu Asedau cyntaf gan Trafnidiaeth Cymru (Rheilffyrdd) yn Chwarter cyntaf 2025 ac mae hefyd i fod i wneud yr ad-daliad benthyciad cyntaf i Lywodraeth Cymru ar yr adeg honno.

Mae benthyciad y prosiect wedi cael ei ddisgowntio i'w werth cyfredol (teg) yng nghyfrifon 2023/2024. Mae'n ofynnol i'r Awdurdod gyfrif am y gwahaniaeth rhwng y gwerth cyfredol a swm gwirioneddol y benthyciad fel grant cyfalaf. Ar 31 Mawrth 2024, ailaseswyd y gyfradd ddisgowntio a ddefnyddiwyd i gyfrifo gwerth presennol rhwymedigaeth y benthyciad a'r elfen grant cyfalaf o'r trefniant, o ystyried y newid sylweddol mewn cyfraddau llog ers dechrau'r prosiect (newidiodd y gyfradd llog a ddefnyddiwyd ar gyfer y cyfrifiad o 2.21% yn 2021 i 5.4% yn 2024). Arweiniodd hyn at newid sylweddol yn lefel y cyllid benthyciadau a gydnabyddir fel grant cyfalaf, gan gynyddu o £30.56m i £47.47m, gyda gostyngiad cymesur yng ngwerth presennol rhwymedigaeth y benthyciad.

Mae'r disgownt ar y symiau hyn wedi'i ddad-ddirwyn ers tair blynedd ac o ganlyniad mae gwerth presennol rhwymedigaethau benthyciadau a gydnabyddir ar 31 Mawrth 2024 yn £24.057m, gyda £45.943m wedi'i gydnabod fel grantiau cyfalaf, wedi'i gymhwyso i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf i gyd-fynd â gwariant a gafwyd dros gyfnod y prosiect.

Mae dyledwyr hefyd wedi'u cynnwys yn y cyfrifon i gofnodi'r symiau sy'n ddyledus gan Trafnidiaeth Cymru (Rheilffyrdd) dros y 50 mlynedd nesaf. Mae'r swm hwn hefyd wedi'i ddisgowntio i'r gwerth presennol, ac wedi'i amharu i adlewyrchu balans y cyllid benthyciad na chafodd ei ddefnyddio ar y cynllun ac a ad-dalwyd i Lywodraeth Cymru yn 2025.

Mae'r balansau canlynol wedi'u cofnodi yn Nhaflen Fantolen y Cyngor (a datgeliadau perthnasol):

Crynodeb: Menter ar y Cyd (Rheilffordd Dyffryn Ebwy)		Balans yn 31 Mawrth 2023	Balans yn 31 Mawrth 2024
		£000	£000
Ased Dan Adeiladu		32,676	0
Dyledwyr Rheilffordd TrC:	Cyfredol	0	1,400
	Di-gyfredol	0	22,657
	Nam ar y gwerth	0	(2,497)
Benthyciad Rheilffordd:	Cyfredol	0	(1,400)
	Di-gyfredol	(41,202)	(22,657)
Cyllid Benthyciadau Heb ei Wario (Banc/Buddsoddiadau)		37,324	7,265
Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig		0	(21,560)
Cyfrif Addasu Cyfalaf: Grant Cyfalaf		(28,798)	(45,943)
Gwariant Wedi'i Ysgrifennu i Lawr ar Waredu		0	62,735
Cyfanswm y Fantolen		0	0

49. Ymddiriedolaethau Elusennol

Mae'r Awdurdod yn gweithredu fel ymddiriedolwr ar gyfer yr ymddiriedolaethau elusennol canlynol:

- Tŷ a Pharc Bedwellty
- Meysydd Hamdden Cwm, Glyn Ebwy a Thredegar.

Mae Parc Bedwellty yn barc a thirwedd hanesyddol 26 erw. Mae ganddo 6 strwythur rhestredig o fewn ei diroedd gan gynnwys annedd mistr haearn rhestredig Gradd II. Mae'r safle wedi bod yn destun prosiect adfer gwerth £5 miliwn ac mae bellach yn ofod mynediad agored cyhoeddus sydd ar gael ar gyfer digwyddiadau fel priodasau, arddangosfeydd celf ac arddangosfeydd.

Mae meysydd hamdden Cwm, Glynebwy a Thredegar yn fannau awyr agored mynediad agored a ddefnyddir ar gyfer gweithgareddau chwaraeon fel rygbi, pêl-droed, criced a cherdded.

Dyma grynodeb o'r trafodion ar gyfer yr ymddiriedolaethau elusennol hyn:

Datganiad Cryno o Weithgareddau Ariannol	2023/2024					2022/2023				
	Bedwellty Tŷ a Pharc	Cwm Hamdden Tir	Glyn Ebwy Hamdden Tir	Tredegar Hamdden Tir	Cyfanswm	Bedwellty Tŷ a Pharc	Cwm Hamdden Tir	Glyn Ebwy Hamdden Tir	Tredegar Hamdden Tir	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Incwm										
Rhoddion a Chymynion	(104)	(24)	(69)	(3)	(200)	(104)	(1)	(26)	(3)	(134)
Arall	0	(4)	(11)	(4)	(19)	0	(2)	(4)	(3)	(9)
Cyfanswm yr Incwm	(104)	(28)	(80)	(7)	(219)	(104)	(3)	(30)	(6)	(143)
Gwariant										
Gweithgareddau Elusennol	186	28 ond	80	7	301	111	3	30	6	150
Arall	104	0	0	0	104	104	0	0	0	104
Cyfanswm yr Adnoddau a Wariwyd	290	28 ond	80	7	405	215	3	30	6	254
Gwariant Net	186	0	0	0	186	111	0	0	0	111
(Enillion) a Chollodion ar Ailbrisio Asedau Sefydlog	(3,268)	0	0	0	(3,268)	0	0	0	0	0
Symudiad Net mewn Cronfeydd	(3,082)	0	0	0	(3,082)	111	0	0	0	111

Dyma asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer a gedwir gan yr ymddiriedolaethau elusenol:

Ymddiriedolaethau Elusenol - Eiddo, Peiriannau ac Offer	2023/2024			2022/2023		
	Llyfr Gros Gwerth	Cronedig Gwerth Llyfr Net	Dirwasgiad	Llyfr Gros Gwerth	Cronedig Gwerth Llyfr Net	Dirwasgiad
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Tŷ a Pharc Bedwellty	7,996	(245)	7,751	5,571	(1,036)	4,535
Maes Hamdden Cwm	15	(15)	0	15	(15)	0
Maes Hamdden Glyn Ebwy	298	(121)	177	298	(107)	191
Maes Hamdden Tredegar	86	(76)	10	86	(76)	10
Cyfanswm	8,395	(457)	7,938	5,970	(1,234)	4,736

Mae'r Awdurdod hefyd yn gweithredu fel unig ymddiriedolwr ar gyfer 30 o gronfeydd ymddiriedolaeth addysg, y prif bwrpas ohonynt yw darparu gwobrau i ddisgyblion yn seiliedig ar lwyddiant mewn arholiadau. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd y balansau a gedwir fel a ganlyn:

Cronfeydd Ymddiriedolaeth Addysg	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Atian Parod	59	57
Balans ar 31 Mawrth	59	57

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Datganiad o Gyfrifon Grŷp 2023/2024

Datganiad O'r wefan Grŷp 2023/2024

*...mae'r Datganiad o Gyfrifon Grŷp yn cynnwys
datganiadau ariannol a nodiadau'r grŷp, gan gynnwys
crynodeb o bolisiâu cyfrifyddu arwyddocaol y grŷp...*

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Cynnwys - Cyfrifon Grŷp

Cynnwys - Cyfrifon Grŷp

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Cynnwys - Cyfrifon Grŷp		Rhif y Dudalen
<i>Datganiad Cyfrifon y Grŷp</i>		
<i>Datganiadau Ariannol y Grŷp</i>		
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŷp		121
Datganiad Symudiadau Grŷp mewn Cronfeydd Wrth Gefn		122
Taflen Gydbwysedd Grŷp		123
Datganiad Llif Arian Grŷp		124
<i>Y Nodiadau i Ddatganiadau Ariannol y Grŷp</i>		
G1. Polisiâu Cyfrifyddu Grŷp		125
G2. Nodiadau i Ddatganiadau Ariannol y Grŷp		127
<i>Nodiadau i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Grŷp</i>		
G3. Dadansoddiad Gwariant a Chyllid Grŷp		128
G4. Ffioedd Archwilio Allanol		129
<i>Nodiadau i'r Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn y Grŷp</i>		
G5. Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		129

Cynnwys - Cyfrifon Grŷp (Parhad)

Rhif y Dudalen

Nodiadau i'r Fantolen Grŷp

G6. Eiddo, Peiriannau ac Offer	130
G7. Darpariaethau	133
G8. Buddion Ôl-Gyflogaeth	134
G9. Cronfeydd Wrth Gefn	137

Nodiadau ar gyfer Llif Arian y Grŷp

G10. Cysoni'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau â Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu	138
G11. Dadansoddiad o Symiau Prif Ddosbarthiadau o Dderbyniadau Arian Parod Gros a Thaliadau Arian Parod Gros	139
G12. Arian Parod ac Arian Cyfwerth	139

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Datganiadau Ariannol y Grŷp Craidd

Y sgôr sgôr craidd Y Grŷp

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp

Mae Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp (GCIES) yn dangos cost cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu o drethiant. Datgelir symiau sy'n ymwneud â gwariant fel rhai positif a

Datgelir symiau sy'n ymwneud ag incwm fel rhai negyddol (h.y. wedi'u hamgáu mewn cromfachau). O ganlyniad, mae cyfanswm y ffigurau a ddatgelir mewn cromfachau yn wargedion, sy'n cynrychioli incwm net i'r Grŵp, tra bod y rhai nad ydynt mewn cromfachau yn ddifygion, lle mae gwariant yn fwy na'r incwm.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp	2023/2024			2022/2023			Nodyn:
	Gros	Gros	Net	Gros	Gros	Net	
	Gwariant	Incwm	Gwariant	Gwariant	Incwm	Gwariant	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	
Gweithrediadau Parhaus							
Gwasanaethau Corfforaethol	48,665	(22,842)	25,823	50,797	(23,272)	27,525	G4
Addysg	22,599	(9,553)	13,046	17,631	(9,959)	7,672	
Addysg - Ysgolion	71,131	(6,290)	64,841	58,443	(5,954)	52,489	
Amgylchedd	41,307	(12,840)	28,467	34,071	(9,673)	24,398	
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	1,650	(1,662)	(12)	1,074	(1,087)	(13)	
Adfywio a Datblygu Economaidd	8,136	(11,658)	(3,522)	10,744	(6,734)	4,010	
Gwasanaethau Cymdeithasol	79,773	(27,937)	51,836	79,936	(27,271)	52,665	
Trwyddedu	230	(96)	134	255	(114)	141	
Cynllunio	1,064	(766)	298	1,465	(457)	1,008	
Gwasanaethau Gwastraff Dyffryn Silent Cyf.	0	0	0	1,893	(296)	1,597	G4
Cyfanswm y Diffyg ar Wasanaethau Parhaus	274,555	(93,644)	180,911	256,309	(84,817)	171,492	G3
Gwariant Gweithredu Arall	74,255	(22,054)	52,201	10,932	(539)	10,393	
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	30,663	(24,619)	6,044	25,532	(14,448)	11,084	
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	0	(225,267)	(225,267)	0	(189,872)	(189,872)	
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	379,473	(365,584)	13,889	292,773	(289,676)	3,097	G3
Treuliau Treth			19			(7)	46.1
Grŵp (Gorwedd)/Diffyg			13,908			3,090	G3
(Gorwedd)/Diffyg yn Codi o Ailbrisio Asedau Anghyfredol			(20,155)			(20,003)	
Ailfesur y rhwymedigaeth pensiwn budd-daliadau diffiniedig net			28,360			(238,072)	G8.2
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall			8,205			(258,075)	G5
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp			22,113			(254,985)	GMiRS

Datganiad Symudiadau Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Mae Datganiad Symudiadau'r Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn (GMiRS) yn dangos y symudiad yn ystod y flwyddyn ar y cronfeydd wrth gefn a gedwir gan y Grŵp.

Datganiad Symudiadau Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn	2023/2024			2022/2023			Nodyn
	Cyfanswm Awdurdod Cronfeydd Wrth Gefn	Elusen a Is-gwmni Cronfeydd Wrth Gefn	Cyfanswm Grŵp Cronfeydd Wrth Gefn	Cyfanswm Awdurdod Cronfeydd Wrth Gefn	Elusen a Is-gwmni Cronfeydd Wrth Gefn	Cyfanswm Grŵp Cronfeydd Wrth Gefn	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	(166,235)	(6,679)	(172,914)	88,488	(6,466)	82,022	GCIES
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp	21,839	274	22,113	(254,563)	(422)	(254,985)	
Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu o dan ddarpariaethau statudol	0	0	0	0	0	0	
Addasiadau rhwng Cyfrifon Grŵp a Chyfrifon Awdurdod	(233)	(1,266)	(1,499)	(160)	160	0	
Trosglwyddiadau (i)/o Gronfeydd Wrth Gefn a Glustnodwyd	0	0	0	0	49	49	
(Cynnydd)/Gostyngiad yn ystod y flwyddyn	21,606	(992)	20,614	(254,723)	(213)	(254,936)	GBS, G9
Balans ar 31 Mawrth	(144,629)	(7,671)	(152,300)	(166,235)	(6,679)	(172,914)	

Taflen Gydbwysedd Grŵp

Mae Taflen Fantolen y Grŵp (GBS) yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau a gydnabyddir gan y Grŵp ar ddyddiad y Daflen Fantolen.

Mae asedau net y Grŵp (asedau llai rhwymedigaethau) yn cael eu cyfateb gan gronfeydd wrth gefn a gedwir, a adroddir mewn dau gategori:

- Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy yw'r cronfeydd wrth gefn hynny y gall y Grŵp eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (er enghraifft y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf na chaniateir ei defnyddio ond i ariannu gwariant cyfalaf neu ad-dalu dyled) a'r angen i gynnal lefel ddoeth o gronfeydd wrth gefn.
- Cronfeydd wrth gefn na ellir eu defnyddio yw'r rhai nad yw'r Grŵp yn gallu eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn yn cynnwys cronfeydd wrth gefn sy'n dal enillion a chollfeydd heb eu gwireddu (er enghraifft y Gronfa Ailbrisio), lle na fyddai symiau na gael i ddarparu gwasanaethau ond pe bai'r asedau'n cael eu gwerthu; a chronfeydd wrth gefn sy'n dal gwahaniaethau amseru a ddangosir yn llinell Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn y Grŵp 'Addasiadau rhwng sail gyfrifyddu a sail ariannu o dan reoliadau' (e.e. y Cyfrif Addasu Cyfalaf, y Gronfa Bensiynau a'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig).

Taflen Gydbwysedd Grŵp	31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2023		Nodyn:
	£000	£000	£000	£000	
Eiddo, Peiriannau ac Offer	364,180		360,474		G6
Eiddo Buddsoddi	2,888		2,938		
Asedau Treftadaeth	726		726		
Buddsoddiadau Anghyfredol	1,018		408		
Dyledwyr Anghyfredol	24,753		3,989		
Is-gyfanswm: Asedau Hirdymor		393,565		368,535	
Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	0		0		G13
Buddsoddiadau Cyfredol	31		12,065		
Rhestrau Eiddo	395		1,004		
Dyledwyr Cyfredol	37,290		42,163		
Ased Treth Gohiriedig	99		83		
Arian Parod ac Arian Cyfwerth	17,990		54,737		
Is-gyfanswm: Asedau Cyfredol		55,805		110,052	
Benthycu Cyfredol	(54,299)		(57,527)		G7
Credydwyr Cyfredol	(22,160)		(20,334)		
Derbyniadau Grantiau Cyfredol Ymlaen Llaw	(2,886)		(8,274)		
Asedau Cyfredol a Roddwyd	(73)		(615)		
Darpariaethau Cyfredol	(936)		(1,476)		
Is-gyfanswm: Rhwymedigaethau Cyfredol		(80,354)		(88,226)	
Benthycu Anghyfredol	(95,647)		(132,498)		G7
Darpariaethau Anghyfredol	(7,423)		(3,497)		
Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill	(113,646)		(81,452)		G8
Is-gyfanswm: Rhwymedigaethau Hirdymor		(216,716)		(217,447)	
Cyfanswm Asedau Net/(Rhwymedigaethau)		152,300		172,914	
Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	(62,888)		(62,571)		G9
Cronfeydd Wrth Gefn Na ellir eu Defnyddio	(89,412)		(110,343)		G9
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn		(152,300)		(172,914)	

Datganiad Llif Arian Grŷp

Mae Datganiad Llif Arian y Grŷp yn crynhoi trafodion arian parod ac arian cyfatebol y Grŷp yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Grŷp yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod ac arian cyfatebol drwy ddosbarthu mewnlifiadau ac (all-lifiadau) arian parod fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu.

Datganiad Llif Arian Grŷp	2023/2024		2022/2023		Nodyn:
	£000	£000	£000	£000	
Gwarged/(diffyg) net ar ddarparu gwasanaethau llai treuliau treth	(13,908)		(3,090)		GCIES
Addasiadau i'r ddarpariaeth o wasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	11,105		17,921		G10.1
Addasiadau ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y ddarpariaeth o wasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi a chyllido	1,321		(15,801)		
Llog a dderbyniwyd	0		63		
Mewnlifiadau Arian Parod Net o Weithgareddau Gweithredu		(1,482)		(907)	
Gweithgareddau buddsoddi		(17,288)		(26,561)	G11
Gweithgareddau ariannu		(17,977)		(10,897)	
Cynydd neu (gostyngiad) net mewn arian parod ac arian cyfatebol		(36,747)		(38,365)	
Arian parod ac arian cyfatebol ar ddechrau'r cyfnod adrodd		54,737		93,102	GBS, G12
Arian parod ac arian cyfatebol ar ddiwedd y cyfnod adrodd		17,990		54,737	GBS, G12

- Mae swm y llif arian net sy'n deillio o weithgareddau gweithredol yn ddangosydd allweddol o'r graddau y mae gweithrediadau'r Grŷp yn cael eu hariannu drwy drethi ac incwm grantiau neu gan dderbynwyr gwasanaethau a ddarperir.
- Mae llif arian sy'n deillio o weithgareddau ariannu yn cynrychioli'r graddau y mae benthycu a thaliadau tebyg wedi cynyddu/gostwng yn ystod y flwyddyn ac maent yn ddefnyddiol wrth ragweld hawliadau ar lif arian yn y dyfodol gan ddarparwyr cyfalaf i'r Grŷp.
- Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli llif arian sy'n ymwneud â chaffael, gwaredu a chyllido drwy grant cyfalaf adnoddau y bwriedir iddynt gyfrannu at ddarpariaeth gwasanaethau'r Grŷp yn y dyfodol, h.y. asedau anghyfredol.

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Y Nodiadau i Ddatganiadau Ariannol y Grŵp

Nodiadau I'r Arian Cinion Y Grŵp

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council

Nodiadau i'r Cyfrifon Grŵp

G1. Polisiau Cyfrifyddu Grŵp

G1.1 Ffin Grŵp

Mae Grŵp Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent yn cynnwys:

- Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent
- Silent Valley Waste Services Ltd. (hyd at Fai 2023), y mae CBS Blaenau Gwent yn unig gyfranddaliwr ynddo; a
- Ymddiriedolaeth Elusennol Tŷ a Pharc Bedwellty, y mae CBS Blaenau Gwent yn unig ymddiriedolwr iddi ac y mae asedau'r ymddiriedolaeth yn cael eu breinio'n ffurfiol gydag ef.

G1.2 Egwyddorion Cyffredinol

Mae Cyfrifon y Grŵp yn crynhoi trafodion yr Awdurdod a'i Is-gwmnïau ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/2024. Mae'r Cyfrifon wedi'u paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol fel sy'n ofynnol gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014.

Dim ond y datganiadau a'r datgeliadau hynny lle mae cydgrynhoi wedi arwain at wahaniaeth i gyfwerth endid sengl CBS Blaenau Gwent y mae Cyfrifon y Grŵp yn eu cynnwys. Felly, ac eithrio'r nodiadau hynny sydd wedi'u cynnwys yn natganiadau'r grŵp, mae pob nodyn endid sengl yn berthnasol i'r Grŵp.

Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023/2024 a'r Cod Ymarfer ar Adrodd ar Wasanaethau 2023/2024, a gefnogir gan y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS). Lle nad oes IFRS na Safon Gyfrifyddu Ryngwladol (IAS) berthnasol, cyfeirir at Safonau Cyfrifyddu Sector Cyhoeddus Rhyngwladol (IPSAS); os nad oes IPSAS perthnasol, cymhwysir Safonau Adrodd Ariannol domestig (FRS).

Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad Cyfrifon yw cost hanesyddol yn bennaf, wedi'i addasu trwy ailbrizio rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

Wrth baratoi set o Gyfrifon ar gyfer Grŵp Blaenau Gwent, bu'n angenrheidiol alinio'r Polisiau Cyfrifyddu a fabwysiadwyd gan y tri endid cyfansoddol. Mae Polisiau'r Grŵp yr un fath i raddau helaeth â'r rhai a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r Cyfrifon ar gyfer yr Awdurdod Rhiant, fel y'u cofnodir ar dudalennau 24-32. Fodd bynnag, lle mae Polisiau'n wahanol, mae'r Polisi Grŵp wedi'i gynnwys yn yr adran hon.

Trosglwyddwyd staff a gweithgareddau Cwmni Gwasanaethau Gwastraff Silent Valley i'r Cyngor ar 28 Ebrill 2023. Ar yr adeg hon, peidiodd y Cwmni â masnachu a throsglwyddwyd yr asedau a'r rhwymedigaethau sy'n weddill i'r Cyngor erbyn 30 Mehefin 2023. Felly, nid oes unrhyw Gyfrifon wedi'u paratoi gan Silent Valley Waste Services Ltd. ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2024, felly mae unrhyw wybodaeth a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r Cyfrifon Grŵp ar gyfer 2023/2024 wedi defnyddio'r Cyfrifon a baratowyd gan Silent Valley Waste Services Ltd. hyd at 30 Mehefin 2023.

Mae cyfrifon ar gyfer blwyddyn ariannol 2023/2024 wedi'u cwblhau gan Ymddiriedolaeth Elusennol Tŷ a Pharc Bedwellty i'w cyflwyno i'r Comisiwn Elusennau. Mae'r rhain wedi'u paratoi yn unol ag FRS 102 *Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon*, sef y safon gyfrifyddu briodol ar gyfer ymddiriedolaethau elusennol.

G1.3

Trafodion a Balansau Mewnol y Grŵp

I'r graddau y mae balansau a thrafodion wedi'u nodi a'u cytuno rhwng yr endidau sy'n ffurfio Grŵp Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent, mae'r rhain wedi'u dileu fel rhan o'r broses gydgrynhoi. Fodd bynnag, ar ôl cytuno CBS Blaenau Gwent a Silent Valley Waste Services Ltd. yn 2023, nid oes unrhyw drafodion arwyddocaol na materol i'w hystyried rhwng partïon y Grŵp.

G1.4

Caffaeliadau a Gweithrediadau a Roddwyd i Ben

Prif weithgareddau Silent Valley Waste Services Ltd. oedd rheoli gwastraff, gwaredu a gwasanaethau ategol fel ailgylchu a chasglu gwastraff. Mae Tŷ a Pharc Bedwellty yn breswylfa hanesyddol, rhestredig Gradd II o gyfnod y Rhaglywiaeth, wedi'i lleoli yng nghanol Tredegar, a gedwir mewn ymddiriedolaeth er budd trigolion y dref.

Dosbarthwyd yr holl weithrediadau fel rhai parhaus yn 2023/2024 ac ni chafwyd unrhyw gaffaeliadau na therfynu gwasanaeth yn ystod y flwyddyn ariannol. Trosglwyddwyd holl weithrediadau Silent Valley Waste Services Ltd. i'r Rhiant (Cyngor Bwrdeistref Sirol Blaenau Gwent) ar sail busnes gweithredol yn ystod 2023/2024.

G1.5

Buddion Cyflogeion

G1.5.1

Buddion Ôl-Gyflogaeth

Roedd gweithwyr Silent Valley Waste Services Ltd. yn aelodau o'r cynlluniau pensiwn canlynol:

- Cynllun Pensiynau Llywodraeth Leol, fel corff a ganiateir, a weinyddir gan Sir Torfaen Cyngor Bwrdeistref; a
- Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig Silent Valley.

Roedd y ddau gynllun yn darparu buddion i aelodau (symiau ymddeol a phensiynau), a enillwyd wrth i weithwyr weithio i'r cwmni.

Roedd y triniaethau cyfrifyddu gofynnol fel a ganlyn:

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Fel sy'n ofynnol ar gyfer cynllun buddion diffiniedig, roedd costau pensiwn y cyflogwyr a godwyd ar gyfrifon y Grŵp yn hafal i'r rhwymedigaethau a gyfrifwyd yn actiwaraidd a gododd o ganlyniad i'r gwasanaeth a wnaed gan weithwyr. Cyfrifwyd am gostau ychwanegol a gododd ar gyfer buddion dewisol a dalwyd i staff ar ymddeoliad ar sail rhwymedigaethau, gyda swm llawn unrhyw daliadau o'r fath yn cael eu cofnodi mewn cyfrifon gwasanaeth yn y flwyddyn y digwyddasant.

Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig Silent Valley

Mewn cynllun cyfraniadau diffiniedig, nid oes gan y cyflogwr unrhyw rwymedigaeth y tu hwnt i dalu'r cyfraniadau y cytunwyd arnynt. Felly, codwyd cost net y gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Grŵp gyda swm y cyfraniadau sy'n daladwy ar gyfer y flwyddyn gyfrif. Cofnodwyd rhagdaliadau neu Groniadau yn Nhaflen Fantol y Grŵp os oedd angen.

Pan stopiodd Silent Valley Waste Services Ltd. fasnachu a throsglwyddwyd gweithrediadau i GBS Blaneau Gwent, rhoddwyd yr opsiwn i aelodau Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig Silent Valley ohirio eu buddion neu drosglwyddo i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Trosglwyddwyd yr asedau a'r rhwymedigaethau pensiwn LGPS canlynol yn ymwneud â staff Silent Valley i Flaenau Gwent ym mis Mai 2023:

Gwasanaethau Gwastraff Dyffryn Silent: Asedau a Rhwymedigaethau Pensiwn wedi'u Trosglwyddo i GBS Blaenau Gwent	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn £000
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun	2,267
Gwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun	(1,582)
Ased Net:	685

Wrth drosglwyddo, mae IAS 19 yn cyfyngu lefel yr asedau y gellir eu cydnabod i lefel rhwymedigaethau'r cynllun. Yn y datganiadau cyfrifyddu, felly mae Asedau a Rhwymedigaethau a drosglwyddwyd wedi'u capio ar £1.582m, gyda'r ased dros ben wedi'i gynnwys yn addasiad 'nenfwd asedau'.

Mae rhagor o fanylion am y trafodion a gynhaliwyd a'r datgeliadau gofynnol ar gyfer Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, Cynllun Pensiwn Athrawon a Chynllun Cyfraniadau Diffiniedig Silent Valley i'w gweld yn y nodiadau i'r Cyfrifon Grŵp.

G1.6 Eiddo, Peiriannau ac Offer

Mae asedau sydd â sylwedd ffisegol ac a gedwir i'w defnyddio wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol yn cael eu dosbarthu fel Eiddo, Peiriannau ac Offer.

G1.6.1 Cydnabyddiaeth

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer ei gyfalafu ar sail croniadau, ar yr amod ei bod yn debygol y bydd y manteision economaidd yn y dyfodol neu'r potensial gwasanaeth sy'n gysylltiedig â'r eitem yn llifo i'r Awdurdod a bod modd mesur cost yr eitem yn ddibynadwy. Codir gwariant sy'n cynnal ond nad yw'n ychwanegu at botensial ased i gyflawni manteision economaidd neu botensial gwasanaeth yn y dyfodol (h.y. atgyweiriadau a chynnal a chadw) fel treuliau pan gaiff eu hysgwyddo.

Ar gyfer 2023/2024, dim ond gwariant dros £10,000 sydd wedi'i gyfalafu gan yr Awdurdod Rhiant (2022/2023: £50,000), gyda symiau islaw'r trothwy hwn yn cael eu codi'n uniongyrchol ar reffeniw. Yr eithriadau i hyn yw asedau priffyrdd ac iechyd a diogelwch sy'n disgyn islaw'r lefel de-minimis hon yn unigol ond sy'n cael eu cyfalafu oherwydd eu bod yn cael eu trin fel un eitem o wariant yn y flwyddyn a gwariant sydd â chymeradwyaeth grant cyfalaf.

G1.6.2 Mesur

Cofnodwyd Asedau Diriaethol Anghyfredol y gellir eu priodoli i Silent Valley yn y cyfrifon ar sail cost hanesyddol wedi'i ddibrisio.

Fel adeilad Rhestredig Gradd II, mae Tŷ Bedwelty wedi'i brisio ar sail cost adnewyddu. Mae asedau treftadaeth yn y parc wedi'u cynnwys ar werth enwol.

G1.6.3 Dirwasgiad

Nid oedd oes safonol asedau a ddelid gan Silent Valley Waste Services Ltd. yn sylweddol wahanol i'r rhai a ddefnyddiwyd gan yr Awdurdod Rhiant, ac ni ystyriwyd bod unrhyw wahaniaethau yn y symiau dibrisiant a gyfrifwyd yn berthnasol.

Mae Tŷ Bedwelty wedi cael ei ailbrisio ar 1 Ebrill 2023 ac mae asesiad o'i Oes Ddefnyddiol Economaidd sy'n weddill wedi'i gymhwyso o'r dyddiad hwnnw.

O ganlyniad, nid oes set gwbl unffurf o oesau safonol wedi'u cyflwyno at ddibenion Cyfrifyddu Grŵp ac ni wnaed unrhyw addasiadau i symiau dibrisiant yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp, Taflen Fantol y Grŵp na Llif Arian y Grŵp.

G1.7 Darpariaethau Ôl-ofal

Trosglwyddwyd darpariaeth ar gyfer cost ôl-ofal safle Silent Valley i GBS Blaenau Gwent ym mis Mai 2023. Cydnabuwyd darpariaeth ar wahân o 1 Ebrill 2023 mewn perthynas â rhwymedigaethau posibl y Cyngor yn y dyfodol mewn perthynas â Rheoli Trwytholchion ar Safle Silent Valley.

G2. **Nodiadau i Ddatganiadau Ariannol y Grŵp**

- Dylid darllen y nodiadau hyn ar y cyd â'r nodiadau i Ddatganiadau Ariannol Craidd yr Awdurdod. Mae nodiadau wedi'u cynnwys i Ddatganiadau Ariannol y Grŵp lle:
- yn benodol yn ofynnol gan y Cod Ymarfer Cyfrifyddu;
 - mae nodyn i'r datganiadau endid sengl wedi'i ddiwygio trwy gydgrynhoi'r is-gwmni ymgymeriad neu ymddiriedolaeth elusennol; neu
 - mae'r nodyn yn ymwneud yn unig â gweithgareddau'r is-gwmni neu'r ymddiriedolaeth elusennol ac nid yw wedi'i gynnwys yng Nghyfrifon yr Awdurdod Lleol.

Nodiadau Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp

G3. **Dadansoddiad Gwariant a Chyllid Grŵp**

Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllid yn dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei ddefnyddio a'i ariannu o adnoddau (h.y. grantiau'r llywodraeth, treth y cyngor a threthi busnes) gan y Grŵp o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu at ddibenion gwneud penderfyniadau. Cyflwynir Incwm a Gwariant a gyfrifir o dan arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn fanylach yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp.

	2023/2024					2022/2023 (Ail-ddatganwyd)				
	Rheolaeth Cyfrif Net	Cyfrifeg Cod	Gwariant Net Yn daladwy i'r	Cyllido a Cyfrifeg Sylfaen	Grŵp CIES Net	Rheolaeth Cyfrif Net	Cyfrifeg Cod	Gwariant Net Yn daladwy i'r	Cyllido a Cyfrifeg Sylfaen	Grŵp CIES Net
	Gwariant £000	Addasiadau £000	Cronfa'r Cyngor £000	Addasiadau £000	Gwariant £000	Gwariant £000	Addasiadau £000	Cronfa'r Cyngor £000	Addasiadau £000	Gwariant £000
Dadansoddiad Gwariant a Chyllid Grŵp										
Gwasanaethau Corfforaethol	16,103	9,643	25,746	77	25,823	16,212	8,914	25,126	2,399	27,525
Addysg	72,825	(58,572)	14,253	(1,207)	13,046	68,263	(55,204)	13,059	(5,387)	7,672
Addysg - Ysgolion	1,044	54,230	55,274	9,567	64,841	(4,820)	56,054	51,234	1,255	52,489
Amgylchedd	33,961	(11,221)	22,740	5,727	28,467	28,828	(10,496)	18,332	6,066	24,398
Bargen Dinas Prifddinas-Ranbarth Caerdydd	0	(67)	(67)	55	(12)	0	(13)	(13)	0	(13)
Adfywio a Datblygu Economaidd	1,656	(851)	805	(4,327)	(3,522)	1,628	(546)	1,082	2,928	4,010
Gwasanaethau Cymdeithasol	54,039	(1,707)	52,332	(496)	51,836	50,182	(2,208)	47,974	4,691	52,665
Trwyddedu	156	(15)	141	(7)	134	128	(14)	114	27	141
Cynllunio	1,198	(868)	330	(32)	298	1,189	(327)	862	146	1,008
Addasiadau Cyfalaf	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Addasiadau Pensiwn	0	648	648	(648)	0	0	465	465	(465)	0
Dyffryn Tawel	0	0	0	0	0	1,597	0	1,597	0	1,597
Gwariant Net ar Weithrediadau Parhaus	180,982	(8,780)	172,202	8,709	180,911	163,207	(3,375)	159,832	11,660	171,492
Gwariant Gweithredu Arall	0	11,121	11,121	41,080	52,201	(82)	10,574	10,492	(99)	10,393
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	0	4,543	4,543	1,501	6,044	(36)	4,421	4,385	6,699	11,084
Trethiant ac Incwm Grantiau Amhenodol	0	(186,424)	(186,424)	(38,843)	(225,267)	0	(176,251)	(176,251)	(13,621)	(189,872)
(Gorwedd)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	180,982	(179,540)	1,442	12,447	13,889	163,089	(164,631)	(1,542)	4,639	3,097
Treuliau treth	0	0	19	0	19	(7)	0	(7)	0	(7)
Grŵp (Gorwedd)/Diffyg	180,982	(179,540)	1,461	12,447	13,908	163,082	(164,631)	(1,549)	4,639	3,090
Trosglwyddiadau i/(o) gronfeydd wrth gefn a glustnodwyd			234					1,583		
(Cynnydd)/Gostyngiad yn ystod y flwyddyn			1,695					34		
Balansau Grŵp Agoriadol ar 1 Ebrill			(14,791)					(14,825)		
Balansau Grŵp Cloi ar 31 Mawrth			(13,096)					(14,791)		

G4. Ffioedd Archwilio Allanol

Ysgogodd y Grŵp y ffioedd canlynol yn ymwneud ag Archwilio ac arolygu Allanol:

Ffioedd Archwilio Allanol	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
Ffioedd sy'n daladwy mewn perthynas â:		
Gwasanaethau archwilio allanol - Cyfrifon Terfynol	325	206
Gwasanaethau archwilio allanol Silent Valley - Cyfrifon Terfynol	21	16
Gwasanaethau archwilio allanol - Mesurau Llywodraeth Leol	114	112
Ardystio hawliadau a ffurflenni grant	52	52
Gwasanaethau eraill	0	50
Cyfanswm y Ffioedd Archwilio	512	436

Darperir gwasanaethau Archwilio Allanol ar gyfer CBS Blaenau Gwent gan Archwilio Cymru; ar gyfer Silent Valley Waste Services Ltd. gan Wasanaethau Archwilio Azets; ac ar gyfer Ymddiriedolaeth Elusenol Tŷ a Pharc Bedwelty gan CBS Blaenau Gwent (Archwilio Mewnol).

Nodiadau Symudiadau Grŵp mewn Cronfeydd Wrth Gefn

G5. Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall

Cododd yr enillion neu'r colledion heb eu gwireddu a'r enillion neu'r colledion actiwaraidd canlynol yn ystod y flwyddyn:

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	2023/2024	2022/2023
	£000	£000
(Gorwedd)/Diffyg yn deillio o ailbrisio Asedau Anghyfredol	(20,155)	(20,003)
Ailfesur y rhwymedigaeth pensiwn budd-daliadau diffiniedig net	28,360	(238,072)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	8,205	(258,075)

Nodiadau Tafflen Gydbwysedd Grŵp

G6. Eiddo, Peiriannau ac Offer

G6.1 Swm Cario Asedau Anghyfredol

Gellir rhannu Swm Cario Asedau Anghyfredol y Grŵp yn y Fantolen rhwng Seilwaith ac Asedau 'PPE Eraill' fel a ganlyn:

Eiddo, Peiriannau ac Offer	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
	£000	£000
Asedau Seilwaith	88,508	89,958
Asedau PPE Eraill	275,672	270,516
Gwerth Llyfr Net	364,180	360,474

G6.2 Swm Cario Asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer 'Eraill'

Y swm cario gros a'r dibrisiant cronedig yn ymwneud ag Eiddo, Peiriannau ac Offer (ac eithrio Asedau Seilwaith) oedd:

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Heb gynnwys Seilwaith)	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
	£000	£000
Swm Cario Gros	295,542	288,004
Dirwasgiad Cronedig	(19,870)	(17,488)
Gwerth Llyfr Net	275,672	270,516

Mae manylion y trafodion sy'n ymwneud â symiau cario a dibrisiant asedau anghyfredol (ac eithrio Asedau Seilwaith) wedi'u nodi ar y tudalennau canlynol.

Symudiadau yn 2023/2024:

	Asedau Gweithredol					Cyfanswm
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer		Asedau	Gormodedd Asedau	Asedau Dan Adeiladu	Eiddo, Planhigion a Offer
Eiddo, Peiriannau ac Offer (Heb gynnwys Seilwaith)	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Werthiad ar 1 Ebrill 2023	212,898	20,961	106	2,770	51,269	288,004
Addasiad i'r Balansau a Ddygwyd Ymlaen	0	0	0	3,176	0	3,176
Cost neu Werthiad Diwygiedig ar 1 Ebrill 2023	212,898	20,961	106	5,946	51,269	291,180
Dyraniadau	(125)	66	0	125	(66)	0
Asedau wedi'u hailddosbarthu i/o asedau a gedwir i'w gwerthu	(10)	0	0	0	0	(10)
Ychwanegiadau	1,571	1,899	0	0	47,306	50,776
Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	12,153	0	0	1,552	0	13,705
Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso a gydnabyddir yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau	1,747	0	0	1,006	(65)	2,688
Gwariant cyfalaf wedi'i ddileu	0	0	0	0	0	0
Dad-gydnabod - gwarediadau	(16)	0	0	0	(62,735)	(62,751)
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	0	0	0	(46)	0	(46)
Cost neu Werthiad ar 31 Mawrth 2024	228,218	22,926	106	8,583	35,709	295,542

	Asedau Gweithredol					Cyfanswm
	Cerbydau Tir Eraill, Cymuned Planhigion ac Adeiladau ac Offer		Asedau	Gormodedd Asedau	Asedau Dan Adeiladu	Eiddo, Planhigion a Offer
Eiddo, Peiriannau ac Offer (Heb gynnwys Seilwaith): Direfyddu a Nam ar Werth	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Dirywiad a Nam Cronedig ar 1 Ebrill 2023	(4,470)	(13,001)	(14)	(3)	0	(17,488)
Tâl Dirwasgiad a Chyllid	(7,208)	(1,406)	0	(1)	0	(8,615)
Dirywiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gronfa Ailbriso	6,136	0	0	18 oed	0	6,154
Dirywiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	86	0	0	(15)	0	71
Dad-gydnabod - gwarediadau	8	0	0	0	0	8
Dirywiad a Nam Cronedig ar 31 Mawrth 2024	(5,448)	(14,407)	(14)	(1)	0	(19,870)

Symudiadau yn 2022/2023:

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Heb gynnwys Seilwaith)	Asedau Gweithredol					Cyfanswm yr Eiddo, Planhigion a Offer
	Tir Arall a Adeiladau	Cerbydau, Planhigion ac Offer	Cymuned Asedau	Asedau Gormodol	Asedau Dan Adeiladu	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Cost neu Werthiad ar 1 Ebrill 2022	184,878	18,980	106	3,061	14,414	221,439
Dyraniadau	666	0	0	(190)	(476)	0
Asedau wedi'u hailddosbarthu i/o asedau a gedwir i'w gwerthu	(140)	0	0	(80)	0	(220)
Ychwanegiadau	0	1,981	0	0	37,331	39,312
Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso a gydnabyddir yn y Gronfa Ailbriso	17,258	0	0	(138)	0	17,120
Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso a gydnabyddir yn y Ddarpariaeth o Wasanaethau	9,173	0	0	117	0	9,290
Gwariant cyfalaf wedi'i ddileu	(5,355)	(612)	0	0	0	(5,967)
Symudiadau eraill mewn cost neu brisiad	6,418	612	0	0	0	7,030
Cost neu Werthiad ar 31 Mawrth 2023	212,898	20,961	106	2,770	51,269	288,004

Eiddo, Peiriannau ac Offer (Heb gynnwys Seilwaith): Direfyddu a Nam ar Werth	Asedau Gweithredol					Cyfanswm yr Eiddo, Planhigion a Offer
	Tir Arall a Adeiladau	Cerbydau, Planhigion ac Offer	Cymuned Asedau	Asedau Gormodol	Asedau Dan Adeiladu	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Dirywiad a Nam Cronedig ar 1 Ebrill 2022	(5,440)	(11,646)	(14)	(15)	0	(17,115)
Tâl Dirwasgiad a Chyllid	(5,483)	(1,332)	0	12	0	(6,803)
Dirywiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gronfa Ailbriso	2,883	0	0	0	0	2,883
Dirywiad wedi'i ysgrifennu allan i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	3,580	0	0	0	0	3,580
Dad-gydnabod - gwarediadau	(10)	(23)	0	0	0	(33)
Dirywiad a Nam Cronedig ar 31 Mawrth 2023	(4,470)	(13,001)	(14)	(3)	0	(17,488)

G7. Darpariaethau

Gellir gweld manylion dibenion darpariaethau'r Awdurdod yn nodyn 35.1. Dyma'r symudiadau yn narpariaethau'r Grŵp yn ystod 2023/2024:

Symudiadau Darpariaeth	Balans yn 31 Mawrth 2023	Balans yn 1 Ebrill 2023 <i>(Ail-ddatganwyd)</i>	Symiau <i>Wedi ddiwyddio</i>	<i>Heb ei ddefnyddio</i> Symiau Wedi'i wrthdroi	Dad-ddirwyn y Gostyngiad	Ychwanegol Darpariaethau <i>Wedi'i wneud</i>	Aiddosbarthu o Ddarpariaeth	Balans yn 31 Mawrth 2024
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Darpariaethau Cyfredol								
Darpariaethau i Weithwyr:								
Darpariaethau Cyflogaion Rhieni	(2)	(2)	2	0	0	(232)	0	(232)
Darpariaethau Eraill:								
Darpariaethau Eraill Rhieni	(1,106)	(1,323)	332	788	0	(362)	(139)	(704)
Darpariaethau Dyffryn Tawel	(368)	(368)	0	368	0	0	0	0
	(1,476)	(1,693)	334	1,156	0	(594)	(139)	(936)
Darpariaethau Anghyfredol								
Darpariaethau i Weithwyr:								
Darpariaethau Cyflogaion Rhieni	0	0	0	0	0	(1,390)	0	(1,390)
Darpariaethau Eraill:								
Darpariaethau Eraill Rhieni	(2,062)	(5,021)	118	870	(171)	(1,968)	139	(6,033)
Darpariaethau Dyffryn Tawel	(1,435)	(1,435)	0	1,435	0	0	0	0
	(3,497)	(6,456)	118	2,305	(171)	(3,358)	139	(7,423)
Cyfanswm y Darpariaethau:	(4,973)	(8,149)	452	3,461	(171)	(3,952)	0	(8,359)

Roedd gan Silent Valley Waste Services Ltd. ddarpariaeth ar gyfer Ôl-ofal i ddarparu ar gyfer costau amcangyfrifedig cynnal a chadw'r safle tirlenwi ar ôl i'r gwaith capio gael ei gwblhau, i'w ddefnyddio dros gyfnod o 60 mlynedd ar ôl cau'r safle. Oherwydd yr amserlenni dan sylw mae ansicrwydd cynhenid ynghylch lefel a gwerth y gwaith ôl-ofal sydd ei angen. Trosglwyddwyd y ddarpariaeth hon i GBS Blaenau Gwent ym mis Mai 2023.

Mae balansau darpariaeth wedi'u hail-ddatgan ar 1 Ebrill 2023 i gydnabod rhwymedigaethau'r awdurdod rhiant mewn perthynas â rheoli trwytholchion yn Safle Gwastraff Silent Valley.

G8. Buddion Ôl-Gyflogaeth

Cynigir buddion ymddeol i weithwyr y Grŵp, ac er nad ydynt yn daladwy mewn gwirionedd nes bod gweithwyr yn ymddeol, maent yn cynrychioli ymrwymiad gan y Grŵp y mae angen ei ddatgelu yn y Cyfrifon yn y cyfnod ariannol y mae'r hawl i fuddion yn codi ynddo (h.y. pan fydd gweithwyr yn eu hennill drwy wasanaeth a ddarperir).

Cymerodd y Grŵp ran mewn tri chynllun ffurfiol: cynllun cyfraniadau diffiniedig a weinyddir yn annibynnol ar gyfer gweithwyr Silent Valley Waste Services Ltd., Cynllun Pensiwn yr Athrawon a weinyddir gan Capita Teachers' Pensions a Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir gan GBS Torfaen.

G8.1 Cynlluniau Cyfraniadau Diffiniedig

Dyffryn Tawel

Sefydlwyd cynllun cyfraniadau diffiniedig gan y Cwmni ym mis Tachwedd 1995. Cadwyd asedau'r cynllun ar wahân i'r Cwmni mewn cronfeydd a weinyddir yn annibynnol. Roedd cyfraniadau cyflogwyr i'r gronfa hon ar gyfradd o rhwng 6% a 12% o enillion pensiynadwy aelodau.

Pan stopiodd Silent Valley Waste Services Ltd. fasnachu a throsglwyddwyd gweithrediadau i GBS Blaenau Gwent, rhoddwyd yr opsiwn i aelodau Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig Silent Valley ohrio eu buddion neu drosglwyddo i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Cynllun Pensiwn Athrawon

Mae athrawon sy'n cael eu cyflogi gan GBS Blaenau Gwent yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon a weinyddir gan Bensiynau Athrawon Capita.

Mae rhagor o fanylion am y Cynllun hwn a chyfraniadau'r Awdurdod i'w gweld yn y nodiadau i'r Datganiadau Craidd Endid Sengl (*nodïadau 39 a 40*).

G8.2 Cynllun Budd-daliadau Diffiniedig

Mae Cynllun Llywodraeth Leol yn gynllun Enillion Cyfartalog Gyrfa wedi'u Hailbrisio (CARE) budd-daliadau diffiniedig a ariennir, lle mae'r Grŵp a'r gweithwyr yn gwneud cyfraniadau a gyfrifir ar lefel a fwriadwyd i gydbwyso rhwymedigaethau pensiwn sy'n codi gydag asedau buddsoddi. Pennir y gyfradd gyfrannu gan Actwari'r Gronfa yn seiliedig ar werthusiadau tair blynedd, gyda'r adolygiad diwethaf ar 31 Mawrth 2022.

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn Adroddiad Blynyddol Cronfa Bensiwn Gwent Fwyaf (Torfaen) sydd ar gael ar gais gan y Prif Swyddog Ariannol, Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen, Canolfan Ddinesig, Pont-y-pŷl, NP4 6YB.

Cydnabyddir cost buddion ymddeol yn adran 'Cost Net Gwasanaethau' Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp pan fydd y buddion hynny'n cael eu hennill gan weithwyr, yn hytrach na phan fydd y buddion yn cael eu talu mewn gwirionedd fel pensiynau.

Mae'r trafodion cynllun pensiwn canlynol wedi'u gwneud yn Incwm Cynhwysfawr y Grŵp a Datganiad Gwariant yn ystod y flwyddyn:

Trafodion Cynllun Pensiwn Grŵp	2023/2024			2022/2023		
	Lleol	Athrawon	Cyfanswm	Lleol	Athrawon	Cyfanswm
	Llywodraeth	Heb ei ariannu		Llywodraeth	Heb ei ariannu	
	Pensiwn	Dewisol		Pensiwn	Dewisol	
	Cynllun	Pensiynau		Cynllun	Pensiynau	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp:						
Cost y Gwasanaethau:						
Costau Gwasanaeth Cyfredol	11,625	0	11,625	26,414	0	26,414
Costau Gwasanaeth Gorffennol, Cwtogi a Chostau Gweinyddu	547	0	547	434	0	434
Cyfanswm Cost y Gwasanaeth:	12,172	0	12,172	26,848	0	26,848
Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi:						
Llog ar Asedau'r Cynllun	(21,772)	0	(21,772)	(12,571)	0	(12,571)
Llog ar Rwymedigaethau Budd-daliadau Diffiniedig	23,993	1,173	25,166	19,775	856	20,631
Llog Net:	2,221	1,173	3,394	7,204	856	8,060
Cyfanswm a Godwyd i'r Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau:	14,393	1,173	15,566	34,052	856	34,908
Budd-daliadau Ôl-gyflogaeth Arall a Godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:						
Enillion ar asedau'r cynllun (ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Llog Net)	(36,750)	0	(36,750)	21,563	0	21,563
Enillion/Colledion Actwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	(3,321)	(213)	(3,534)	(4,579)	(498)	(5,077)
Enillion/Colledion Actwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	(29,797)	(703)	(30,500)	(269,114)	(6,479)	(275,593)
Profiad (Enillion)/Colledion ar rwymedigaethau budd-daliadau diffiniedig	15,743	2,851	18,594	20,003	1,032	21,035
Effaith Uchafswm Asedau	80,550	0	80,550	0	0	0
Cyfanswm yr ailfesur a gydnabyddir yn Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	26,425	1,935	28,360	(232,127)	(5,945)	(238,072)
Cyfanswm a Ddyledwyd i Ddatganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp:	40,818	3,108	43,926	(198,075)	(5,089)	(203,164)

Mae trafodion mewn perthynas â gwerth teg asedau cynllun pensiwn a gwerth presennol rhwymedigaethau cynllun fel a ganlyn:

Asedau Cynllun Pensiwn	2023/2024			2022/2023		
	Lleol	Athrawon	Cyfanswm	Lleol	Athrawon	Cyfanswm
	Llywodraeth	Heb ei ariannu		Llywodraeth	Heb ei ariannu	
	Pensiwn	Dewisol		Pensiwn	Dewisol	
	Cynllun	Pensiynau		Cynllun	Pensiynau	
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill:	459,110	0	459,110	467,693	0	467,693
Cyfraniadau Cyflogwyr	15,860	2,050	17,910	14,230	1,781	16,011
Cyfraniadau Aelodau	3,615	0	3,615	3,502	0	3,502
Budd-daliadau a Dalwyd	(20,547)	(2,050)	(22,597)	(17,209)	(1,781)	(18,990)
Llog ar Asedau'r Cynllun	21,772	0	21,772	12,628	0	12,628
Enillion/(Colledion Ailfesur):						
Enillion ar Asedau'r Cynllun (ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys mewn Llog)	36,750	0	36,750	(21,734)	0	(21,734)
Effaith Uchafswm Asedau	(10,432)	0	(10,432)	0	0	0
Balans ar 31 Mawrth:	506,128	0	506,128	459,110	0	459,110
Cysoni'r Symudiadau yng Ngwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 1 Ebrill:	(507,614)	(25,715)	(533,329)	(728,502)	(32,585)	(761,087)
Cost Gwasanaeth Cyfredol	(11,625)	0	(11,625)	(26,414)	0	(26,414)
Cost Gwasanaeth Gorfennol a Chyfyngiadau	(249)	0	(249)	(158)	0	(158)
Treuliau Gweinyddu	(298)	0	(298)	(276)	0	(276)
Cost Llog	(23,993)	(1,173)	(25,166)	(19,832)	(856)	(20,688)
Cyfraniadau Aelodau	(3,729)	0	(3,729)	(3,502)	0	(3,502)
Budd-daliadau a Dalwyd	20,547	2,050	22,597	17,209	1,781	18,990
Enillion/(Colledion) Profiad	(15,743)	(2,851)	(18,594)	(20,375)	(1,032)	(21,407)
Enillion/(Colledion) Actwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	3,321	213	3,534	4,579	498	5,077
Enillion/(Colledion) Actwaraidd yn deillio o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	29,797	703	30,500	269,657	6,479	276,136
Effaith Uchafswm Asedau (Cydnabyddiaeth o gyfraniadau gwasanaeth yn y gorfennol y cytunwyd arnynt)	(70,118)	0	(70,118)	0	0	0
Balans ar 31 Mawrth:	(579,704)	(26,773)	(606,477)	(507,614)	(25,715)	(533,329)

Gellir dadansoddi rhwymedigaeth net y Grŵp sy'n deillio o rwymedigaethau cynllun budd-daliadau diffiniedig fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2024			31 Mawrth 2023		
	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm	Lleol Llywodraeth Cynllun Pensiwn	Athrawon Heb ei ariannu Dewisol Pensiynau	Cyfanswm
	£000	£000		£000	£000	
Asedau a Rhwymedigaethau Pensiwn a Gydabyddir yn y Fantolen						
Gwerth Teg Asedau'r Cynllun	506,128	0	506,128	459,110	0	459,110
Gwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun	(579,704)	(26,773)	(606,477)	(507,614)	(25,715)	(533,329)
Atebolwydd Net:	(73,576)	(26,773)	(100,349)	(48,504)	(25,715)	(74,219)

Mae cofnodion wedi'u cynnwys yn Nhaflen Fantol y Grŵp ar gyfer cyfran y Grŵp o asedau a rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae rhwymedigaethau sy'n ymwneud â Phensiynau Dewisol Athrawon Heb eu Hariannu hefyd wedi'u cynnwys. Mae rhwymedigaethau a ddatgelir yn dangos yr ymrwymiad sylfaenol sydd gan y Grŵp yn y tymor hir i dalu buddion ymddeol.

Mae'r Grŵp yn dal cyfanswm o £62.888m o gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy ar 31 Mawrth 2024 (*£62.571m ar 31 Mawrth 2023*). Byddai effaith cymhwyso diffyg net y gronfa bensiwn o £100.349m i gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy'r Grŵp yn ddifffyg o £37.461m (*2022/2023: roedd y diffyg pensiwn o £74.219m yn fwy na'r cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy o £11.648m*). Gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth ynghylch trin y diffyg hwn yn nodyn 40.

G9.

Cronfeydd Wrth Gefn

Mae Cronfa Elw a Cholled Silent Valley yn cynrychioli balans yr elw cronedig a wnaed ar weithgareddau masnachu. Mae'r trafodion a'r balansau ar y gronfa hon yng Nghyfrifon y Grŵp wedi'u haddasu i gael gwared ar yr elfen elw sy'n ymwneud â'r Rhiant. Roedd y symudiadau ar Gronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy'r Grŵp fel a ganlyn:

Crynodeb: Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy Grŵp	Trosgrwyddiadau Net			Trosgrwyddiadau Net	
	1 Ebrill 2022	2022/2023	31 Mawrth 2023	2023/2024	31 Mawrth 2024
	£000	£000	£000	£000	£000
Cronfa'r Cyngor	(12,815)	34	(12,781)	(291)	(13,072)
Cronfa Elw a Cholled Silent Valley	(1,797)	(213)	(2,010)	1,986	(24)
Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy a Glustnodwyd gan Rieni	(72,212)	24,432	(47,780)	(2,012)	(49,792)
Cyfanswm: Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	(86,824)	24,253	(62,571)	(317)	(62,888)

Mae Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy'r Grŵp yn cynnwys symiau a gedwir gan GBS Blaenau Gwent ac Ymddiriedolaeth Elusennol Ty a Pharc Bedwellty. Nid oedd gan Silent Valley Waste Services Ltd. unrhyw gronfeydd wrth gefn a ddosbarthwyd fel 'Anefnyddiadwy'.

Cronfeydd Wrth Gefn Grŵp Na ellir eu Defnyddio	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Cyfrif Addasu Cyfalaf	(99,995)	(134,560)
Cronfa Ailbrizio	(69,457)	(51,335)
Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	3,214	3,359
Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	(24,567)	(3,151)
Cronfa Bensiynau	99,215	73,222
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	2,178	2,122
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn Grŵp Na ellir eu Defnyddio:	(89,412)	(110,343)

Nodiadau Llif Arian Grŵp

G10. Cysoni'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau â Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu

Mae'r tablau canlynol yn rhoi manylion yr addasiadau a wnaed rhwng y diffyg ar ddarparu gwasanaethau i gyrraedd ffigur ar gyfer llif arian gweithgareddau gweithredol.

G10.1 Symudiadau Di-arian Parod

Llif Arian - Addasiadau ar gyfer Symudiadau Di-arian Parod	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Direfyddiad, Ailbrizio ac Amhariad	9,532	(978)
REFCUS (taliadau gohiriedig)	7,116	4,513
Newid yng Ngwerth Teg Eiddo Buddsoddi	82	0
Addasiad llog effeithiol	9	48
Addasiad benthyciad meddal	(97)	950
Absenoldebau Tymor Byr â Digollediad	0	(704)
Taliadau IAS19 net a wnaed ar gyfer Buddion Ymddeol	15,566	34,721
Cyfraniadau Cyflogwyr IAS19 a Dalwyd i Gronfa Bensiwn	(17,933)	(15,771)
Ysgrifennu Cyfrif Asedau a Roddwyd i Lawr	(628)	0
	13,647	22,779
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Darpariaethau	2,013	78
(Cynnydd) / Gostyngiad mewn Rhestrau Eiddo	609	1,421
(Cynnydd) / Gostyngiad mewn Dyledwyr Refeniw	(3,912)	(2,215)
Cynnydd / (Gostyngiad) mewn Credydwyr Refeniw	(1,252)	(4,142)
Cyfanswm	11,105	17,921

G10.2 Derbyniadau neu Daliadau Llog sydd wedi'u cynnwys mewn Gweithgareddau Gweithredu

Llif Arian - Llog sydd wedi'i gynnwys mewn Gweithgareddau Gweithredu	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Llog a Dderbyniwyd	(2,507)	(1,732)
Llog a Dalwyd	5,788	3,703
Cyfanswm Net	3,281	1,971

G11. Dadansoddiad o Symiau Prif Ddosbarthiadau o Dderbyniadau Arian Parod Gros a Thaliadau Arian Parod Gros

Gweithgareddau Buddsoddi

Mae'r llif arian ar gyfer gweithgareddau buddsoddi yn cynnwys y canlynol:

Llif Arian - Gweithgareddau Buddsoddi	2023/2024 £000	2022/2023 £000
All-lifau Arian Parod		
Prynu Asedau Anghyfredol	(57,924)	(51,305)
Taliadau Arian Cyfalaf Eraill	(31)	(12,065)
	(57,955)	(63,370)
Mewnllifiadau Arian Parod		
Gwerthu Asedau Anghyfredol	494	457
Grantiau Cyfalaf a Dderbyniwyd	29,508	15,352
Elw o Fuddsoddiadau Tymor Byr a Hir	10,665	21,000
	40,667	36,809
Cyfanswm	(17,288)	(26,561)

G12. Arian Parod ac Arian Cyfwerth

Mae balans arian parod ac arian cyfatebol y grŵp yn cynnwys y canlynol:

Arian Parod ac Arian Cyfwerth	2023/2024 £000	2022/2023 £000
Arian Parod a Ddelir gan yr Awdurdod	53	53
Cyfrifon Banc	(4,563)	684
Buddsoddiadau tymor byr	22,500	54,000
Cyfanswm Arian Parod ac Arian Cyfwerth	17,990	54,737

Mae'r dudalen hon yn wag yn fwriadol

Cyngor Bwrdeistref Sirol

Blaenau Gwent

County Borough Council